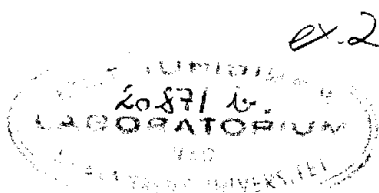

Handbogen 131 2

Betænkning
om
uddannelse
af
værnepligtige i civilforsvaret

*Afgivet af det af
indenrigsministeriet den 29. september 1977 nedsatte
udvalg vedr. civilforsvar og brandvæsen m. v.*

BETÆNKNING NR. 862

KØBENHAVN 1979

trykt på genbrugspapir

ISBN 87-503-2817-4
Stougaard Jensen/København
In 00-359c-bet.

Indholdsfortegnelse

	Side:
Kapitel 1: <u>Indledning.</u>	7
Kommissorium.	7
Medlemmer.	7
Studietur.	8
Drøftelse med andre, henvendelser udefra.	9
 Kapitel 2: <u>Historisk baggrund m.v.</u>	 11
<u>1. Struktur.</u>	11
Generelle betragtninger.	11
CF-korpsets nuværende organisation.	13
§ 31-uddannelsen.	14
Den statslige ambulancetjeneste.	15
Opbygning af civilforsvarets indsatsstyrker.	16
<u>2. Civilforsvarets planlægningsforudsætninger.</u>	17
<u>3. Civilforsvarets placering i totalforsvaret.</u>	19
Totalforsvarets formål.	19
Totalforsvarets organisation.	19
Planlægning og beredskab.	21
<u>4. Civilforsvarets styrkemål.</u>	22
CF-korpset.	22
Det lokale civilforsvar.	24
Ambulancetjenesten.	25
 Kapitel 3: <u>Formålet med civilforsvarets uddannelse af værnepligtige menige til CF-korpset, § 31-tjenesten og ambulancetjenesten.</u>	 26
<u>1. Det generelle formål.</u>	26
<u>2. CF-korpset.</u>	26
<u>3. § 31-uddannelsen.</u>	28
<u>4. Ambulanceuddannelsen.</u>	31

	Side:
Kapitel 4: <u>Civilforsvarets nuværende opgaver.</u>	32
<u>1. Opgaver i krigstid.</u>	32
<u>2. Opgaver ved mobilisering.</u>	34
<u>3. Opgaver under indsats.</u>	35
<u>4. Opgaver i fredstid.</u>	36
Opgaver som værnepligtige kan blive sat ind på at løse.	38
Specialopgaver.	39
Statistik for anvendelse af civilforsva- ret ved fredstidsuheld.	42
Fredstidsopgavernes betydning for uddan- nelsen, afprøvning af materiel samt ind- tryk fra studieturen.	44
Kapitel 5: <u>Redegørelse i oversigtsform for uddannelses- forløbet i CF-korpset, § 31-tjenesten og am- bulancetjenesten.</u>	51
<u>1. CF-korpset.</u>	51
Menige.	51
Befalingsmænd.	52
<u>2. § 31-tjenesten.</u>	59
Menige.	59
Befalingsmænd.	63
<u>3. Ambulancetjenesten.</u>	65
Menige.	65
Befalingsmænd.	66
<u>4. Friheder til værnepligtige.</u>	67
Generelt.	67
Særligt om frihed for tjeneste på normalt arbejdsfri dage.	70
Stramninger i bestemmelserne for fri- heder m.v.	71
<u>5. Arbejdsmiljølovens indvirkning på civil- forsvarstjenesten.</u>	72
Kapitel 6: <u>Beskrivelse af nogle konsekvenser ved gennem- førelse af begrænsninger i uddannelsestidens længde og/eller ændringer i antallet af årgan- ge i mobiliseringsstyrken.</u>	74
<u>1. Reduktioner i indlæringen ved reduktion i uddannelsestid.</u>	74
Indledning	74

Skematisk illustration med tilhørende forklaring af et enkelt emne og dets sammenhæng i faget redningstjeneste.	75
Resultater fra inspektionsvirksomhed	78
Indlæringens afhængighed af uddannelsestid	78
Kompliceret færdighedsindlæring.	79
Eksempler på fag- og timefordeling ved forskellige tjenestetider.	83
Sammenfatning.	86
<u>2. Konsekvenser med hensyn til øget glemsel i den periode, personalet er mobiliseringspligtigt.</u>	88
<u>3. Generelle konsekvenser i øvrigt.</u>	90
Indledning.	90
Fredsmæssige forhold.	90
- Personale.	90
- Kaserne.	92
- Beredskab.	93
Mobiliseringsfasen.	100
CF-korpsets krigsberedskab.	104
Det kommunale civilforsvars krigsberedskab.	105
Totalforsvarsaspekter.	106
<u>4. Kort redegørelse for andre forslag til rationaliseringer/strukturendringer, der har været behandlet i arbejdsgruppen.</u>	108
4.1. Køreskolevirksomheden.	108
4.2. Ambulanceuddannelse.	109
4.3. Gavntjeneste.	110
4.4. Særligt stående styrke.	112
4.5. Relativ styrkelse af befalingsmandsuddannelsen.	115
4.6. § 31-værnepligtiges rådighedsforpligtelse.	116
Kapitel 7: <u>Modeller.</u>	119
<u>1. Baggrunden for udvælgelse af modeller.</u>	119
Hovedparametrene tjenestetidens længde og antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.	119
Modeller med flere variable.	123
A. Bemærkninger til modeller med besparelser over 50 mill. kr.	126
B. Bemærkninger til modeller med besparelser omkring 40 mill. kr.	136
C. Bemærkninger til modeller med besparelser omkring 30 mill. kr.	146

D. Bemærkninger til modeller med besparelser over 20 mill. kr.	157
<u>2. Den fremtidige § 31-uddannelse.</u>	163
<u>3. Konklusion.</u>	166
Indledning.	166
Nedlæggelse af kaserner.	167
Fredsberedskabet.	169
Krigsberedskabet.	173
Tjenestetid/antal årgange i mobiliseringsstyrken.	176
Personalereduktioner.	177
Gavntjeneste.	179
<u>BILAGSFORTEGNELSE:</u>	181
(Første ciffer i bilagsnummeret betegner det kapitel i betænkningen, som bilaget refererer til)	
Bilag nr.:	
1.1. Udtalelse fra Landstalsmandsudvalget for CF-korpsets menige (13.november 1978)	183
1.2. Notat vedr. gennemgang af visse europæiske landes tilrettelæggelse af civilforsvarsstyrker og beskyttelsesrumspolitik.	185
4.1. Samlet oversigt over udrykninger 1971 - 72	211
4.2. " " " " 1972 - 73	213
4.3. " " " " 1973 - 74	215
4.4. " " " " 1975	217
4.5. " " " " 1976	219
4.6. " " " " 1977	223
6.1. Notat vedr. det danske civilforsvarskorps' betydning for COMBALTAP.	226
7.1. Nøgle til brug ved økonomiske beregninger i modeller om ændring af uddannelsen af værnepligtige under hovedkonto 4.03 "CF-korps m.v."	230
7.2. 16 modeller i skemaform.	239
7.3. 4 modeller i skemaform.	240
7.4. 13 modeller i skemaform.	241
7.5. Modellen svarer til administrationsdepartementets forslag på side 105 i rapporten om civilforsvaret m.v.	242
7.6. Notat vedr. civilforsvarets hidtidige og fremtidige udbygning.	246
7.7. Nedre grænse for den årlige tildeling af § 31-værnepligtige til uddannelse.	252

Kapitel 1

Indledning

Ved skrivelse af 29. september 1977 nedsatte indenrigsministeren "Udvalget vedrørende civilforsvar og brandvæsen m.v.".

Udvalget blev organiseret med et styringsudvalg og 4 arbejdsgrupper.

Arbejdsgruppe 2 om uddannelse af værnepligtige i civilforsvaret fik følgende kommissorium:

Arbejdsgruppen skal på grundlag af forslagene i administrationsdepartementets rapport om civilforsvaret m.v. og de hertil knyttede udtalelser, herunder spørgsmålet om antallet af årgange i mobiliseringsstyrken, overveje og stille forslag om en ændret tilrettelæggelse af uddannelserne af værnepligtige i civilforsvaret med henblik på at opnå de størst mulige besparelser uden en væsentlig svækkelse af det krigsmæssige beredskab. Der ønskes udarbejdet forslag, som medfører en besparelse på mindst 40 mill. kr. (april 1976-niveau). Der skal i denne forbindelse også tages hensyn til den effektivitetsforøgelse, der vil være en følge af integration af civilforsvar og brandvæsen m.v.

Til formand for arbejdsgruppen beskikkedes styringsudvalgets formand, amtmand N. Elvær-Hansen.

Til medlemmer beskikkedes:

Kolonnechef Laif Byg,
Foreningen af befalingsmænd i Civilforsvarskorpsets
chefgruppe m.fl. (CIF).

Direktør G. Haurum,
Statens Brandinspektion.

Kontorchef L. A. Heegaard,
indenrigsministeriet.

Kaptajn H. W. Jensen,
forsvarsministeriet.

Korpsmester Kaj Petersen,
Civilforsvarskorpsets Mesterforening.

Civilforsvårsdirektør Erik Schultz,
civilforsvarsstyrelsen.

Civilforsvarschef A. P. Tage,
Foreningen af civilforsvarsledere i Danmark.

Konsulent H. Würtzen,
administrationsdepartementet.

Til sekretariatet beskikkedes:

Fuldmægtig Lauritz Hvidt, indenrigsministeriet

Fuldmægtig M.Bjørnbak-Hansen, indenrigsministeriet

Fuldmægtig Ib Haurum administrationsdepartementet

Sektionschef K.Bork Kristoffersen, civilforsvarsstyrelsen

Fuldmægtig Claus Wenzel Tornøe, justitsministeriet.

Konsulent H.Würtzen udtrådte af arbejdsgruppen den 31/12 1977 i forbindelse med overgang til ansættelse som planlægningschef i trafikministeriet. I stedet beskikkedes konsulent H.H.Østergaard, administrationsdepartementet.

Fuldmægtig Ib Haurum udtrådte af sekretariatet den 31.marts 1978 i forbindelse med overgang til ansættelse som fuldmægtig i indenrigsministeriet. I stedet beskikkedes sekretær Per Johansen, administrationsdepartementet.

Fuldmægtig Lauritz Hvidt blev 1.november 1978 udnævnt til administrationschef i civilforsvarsstyrelsen, men han har færdiggjort arbejdet som leder af sekretariatet.

Arbejdsgruppen har i forbindelse med sit arbejde foretaget besøg ved Midtjydske CF-kolonne i Herning og Nordjydske CF-kolonne i Thisted, hvor der var lejlighed til at overvære dele af uddannelsen samt drøfte uddannelsesspørgsmål med repræsentanter for befalingsmændene og talsmænd for det værnepligtige menige personel. End videre blev der forevist materiel, som de værnepligtige uddannes i brugen af. Arbejdsgruppen har endvidere i ruinanlægget ved Civilforsvarets tekniske Skole i Tinglev overværet en del af den øvelse, som er afslutningen på CF-korpsets 8 måneders uddannelse og herved fået et indtryk af de vilkår, som CF-korpsets personel kommer til at arbejde under ved krigsmæssig indsats. De af arbejdsgruppens medlemmer, der samtidig er medlemmer af arbejdsgruppe 1, har endvidere ved besøg i Viborg, Odense, Assens, Horsens, Randers, Ålborg og Brønderslev haft lejlighed til at drøfte uddannelsesproblemer med repræsentanter for disse kommuner.

Repræsentanter for Landstalsmandsudvalget for CF-korpsets værnepligtige befalingsmænd og Landstalsmandsudvalget for CF-korpsets menige har overfor udvalget fremført synspunkter i relation til arbejdsgruppe 2's betænkning. Landstalsmandsudvalget har ved et møde den 15.november 1978 skriftligt fremført nogle synspunkter. Disse er optaget som bilag 1.1. til nærværende betænkning.

Som udgangspunkt for arbejdsgruppens arbejde har været anvendt administrationsdepartementets "Rapport om civilforsvaret m.v." af august 1976 samt de i tilknytning til denne afgivne udtalelser fra myndigheder og interesseorganisationer. Arbejdsgruppen har endvidere under sit arbejde - via indenrigsministeriet - modtaget henvendelser fra:

Socialdemokratiet på Bornholm (amtsorg.)	(3.september 1976 og 15.juni 1977)
Bornholms amtsråd samt Kommuneforeningen i Bornholms amt	(10.september 1976 og 19.juni 1977)
Formanden for socialdemokratiet i Middelfart	(13.december 1976)
(Samlet henvendelse fra borg- Seby kommune mestre fra 15 kommuner nord for Limfjorden)	(23.december 1976)
Viborg amtskommune	(3.januar 1977)
Kommuneforeningen i Fyns amt	(6.januar 1977)
Foreningen af civilforsvarsledere i Danmark	(28.januar 1977)
Foreningen af befalingsmænd i CF-korpsets chefgruppe m.fl. (CIF) og CF-korpsets Mesterforening	(16.juni 1977)
De politiske partiers amtsorganisationer på Bornholm	(21.juni 1977)
MF J.Risgaard Knudsen	(24.juni 1977)
Hillerød byråd	(24.juni 1977)
DKB-uddannelsesleder Inga Christensen	(26.juni 1977)
Amtsborgmesteren på Bornholm	(27.juni 1977)
Frederiksværk kommune	(15.august 1977)
Kommuneforeningen i Frederiksborg amt	(8.september 1977)
Thisted byråd	(19.maj 1978)
Hanstholm kommunalbestyrelse	(8.juni 1978)
Sydthy kommunalråd	(27.juni 1978)
Viborg amtskommune	(29.august 1978)
Præsidenten for Civilforsvars-Forbundet, Karl Johan Mortensen, MF	(16.juni 1977)
CF-forbundet i region I	(18.juni 1977)
CF-forbundet i region II	(16.juni 1977)
CF-forbundet i region III	(19.juni 1977)
CF-forbundet i region V	(16.juni 1977)
CF-forbundet i region VI	(7.juli 1977)
19 af CF-forbundets kredse	(perioden 16.juni - 6.juli 1977).

Planstyrelsen under miljøministeriet har efter regeringens anmodning udarbejdet en rapport om "Samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser af nedlæggelsen af CF-kasernerne". Denne rapport indgår ligeledes i arbejdsgruppens grundlag for overvejelser.

Henset til kommissoriets krav om forslag til, hvorledes en besparelse på mindst 40 mill. kr. (april 1976-niveau) kan gennemføres, er der i nærværende betænkning lagt særlig vægt på beskrivelse af CF-korpsets forhold. Dette skyldes, at CF-korpsets andel af det samlede budget er større end de andre uddannelsesområders andel.

I forbindelse med arbejdet i arbejdsgruppen har det været en forudsætning, at den forlangte besparelse på 40 mill. kr. skulle være en reel besparelse på de offentlige budgetter, således må der ikke være tale om at spare på statens udgifter ved at forøge kommunernes. Arbejdsgruppen skal dog i denne forbindelse pege på, at en besparelse på 40 mill. kr. kun kan gennemføres ved at spare væsentlige beløb på lønninger til bl.a. værnepligtige. Arbejdsgruppen har ikke vurderet de skatte- og beskæftigelsesmæssige konsekvenser heraf.

Udvalget har som led i sine overvejelser undersøgt hvorledes en række andre europæiske lande har organiseret civilforsvarsstyrkerne og tilrettelagt beskyttelsesrumspolitikken. Undersøgelsen har vist, at der optræder så betydelige forskelle i opbygningen af og grundlaget for civilforsvaret, at det ikke er muligt at drage sikre konklusioner af sammenligninger imellem landene. Oplysninger om civilforsvaret i de undersøgte lande er optaget som bilag 1.2. til nærværende betænkning.

Kapitel 2

Historisk baggrund m.v.

2.1. STRUKTUR.

1. Generelle betragtninger.

Grundstenen til det danske civilforsvar blev lagt i 1933. Det skete, da Dansk Røde Kors opfordrede regeringen til at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til beskyttelse af civilbefolkningen i tilfælde af krig.

Indenrigsministeren nedsatte samme år den såkaldte gaskommission, som fik til opgave nærmere at undersøge disse problemer.

Den betænkning kommissionen afgav, dannede grundlaget for den første luftværnslov, som blev vedtaget af rigsdagen i 1935, og som benævntes lov om foranstaltninger til beskyttelse af den civile befolkning mod følgerne af luftangreb. Denne lov afløstes af en ny luftværnslov i 1938, der skabte mulighed for etablering af luftværnets centralledelse under navn af Statens civile Luftværn.

I 1940 bestemtes det ved lov, at værnepligtige, som ikke blev udskrevet til de militære værn, skulle gøre tjeneste som hjælpere i luftværnet. Der blev derefter udskrevet - og uddannet - betydelige styrker til de forskellige lokale tjenestegrene: politi, brandvæsen, teknisk tjeneste, sanitetstjeneste m.v.

Den 2.verdenskrig viste behovet for en udbygning af beskyttelsesforanstaltningerne over for civilbefolkningen, og det blev klart, at mobile hjælpestyrker var nødvendige. Derfor bemyndigede indenrigsministeren i sommeren 1941 Statens civile Luftværn til at oprette - foreløbig - 4½ CBU-kolonne.

Antallet af CBU-kolonner blev efterhånden udvidet og antog med tiden navn af CBU-korpset. Korpset blev ofte indsat til hjælp for de offentlige myndigheder ved katastrofer af større eller mindre omfang og arbejdede under stedse vanskeligere vilkår til afslutningen af besættelsestiden. Herefter virkede korpset i en periode som bevogtnings- og brandkorps i de tyske flygtningelejre. Samtidig var civilbeskyttelsens fremtid under overvejelse.

Resultatet af disse overvejelser blev et almindeligt politisk ønske om fortsat at have et dansk civilforsvar, og grundlaget for dette blev den lov om civilforsvaret, som rigsdagen vedtog i 1949. Alle partier - bortset fra Det radikale Venstre og Danmarks kommunistiske parti - stemte for loven. De to nævnte partier undlod at stemme. Med loven ændredes betegnelsen Statens civile Luftværn til civilforsvarsstyrelsen, og samtidig fik CBU-korpset sin nuværende betegnelse civilforsvarskorpset.

Der gennemførtes samtidig i lovens § 7, stk. 2, en ordning, hvorefter ældre årgange af CF-korpset med indenrigsministerens bemyndigelse kunne stilles til rådighed for civilforsvarets lokale hjælpetjeneste. Der var således både i 1940-lovens regler og i civilforsvarslovens § 7, stk. 2, hjemmel til at anvende værnepligtigt personel i den kommunale hjælpetjeneste, men disse bestemmelser blev ikke dengang bragt i anvendelse, idet hjælpetjenesten udelukkende blev rekrutteret af frivillighedens vej. Indførelsen af en almindelig civilforsvarspligt i henhold til civilforsvarslovens § 29, der med lovens undtagelser omfatter enhver her i landet bosat person inden for aldersklasserne fra 16 - 65 år blev heller ikke anvendt, da denne civilforsvarspligt kun er tænkt anvendt under omfattende katastrofesituationer.

Efterhånden måtte civilforsvarsstyrelsen imidlertid gøre den erfaring, at det trods talrige hvervekampagner ikke var muligt at tilvejebringe og fastholde frivillige i tilstrækkeligt antal til at varetage opgaverne inden for det lokale civilforsvar. Da dette derfor var i fare for at blive alvorligt svækket, godkendte indenrigsministeriet i 1959 at anvende bestemmelsen i civilforsvarslovens § 7, stk. 2, og stille enkelte af CF-korpsets ældre årgange til rådighed for CF-områderne. Der blev på denne måde i årene 1960-62 overført i alt ca. 5.000 ældre CF-korpsværnepligtige til det kommunale civilforsvar. Dette kontingent tilgodeså imidlertid kun en mindre del af behovet for personel, og det blev derfor besluttet at udskrive værnepligtigt mandskab til supplering af de frivillige styrker og § 7-værnepligtige. I stedet for at ændre 1940-loven blev dennes regler med enkelte ændringer af praktiske grunde indarbejdet i civilforsvarsloven af 1962, og det er i denne lovs § 31, at hjemmelen i dag findes til udskrivning af værnepligtigt personel til det lokale civilforsvar.

2. CF-korpsets nuværende organisation.

Den organisation, CF-korpset har i dag, hviler på en ændring af 1949-loven, som blev vedtaget af folketinget i 1962. Ved lovændringen undlod Socialistisk Folkeparti at stemme, mens alle øvrige partier stemte for.

Den hovedopgave, som blev tillagt civilforsvaret i 1949-loven, nemlig at tilvejebringe en civil beskyttelse af liv og ejendom mod følgerne af krigshandlinger, er videreført i 1962-loven. Med lovændringen skabtes samtidig lovgrundlaget for også i fredstid at lade civilforsvaret yde bistand i katastrofetilfælde samt under andre tilsvarende forhold, der gør offentlig indgriben nødvendig.

Udover denne hovedopgave for civilforsvaret fastsætter loven opgaverne for CF-korpset i særdeleshed. Det hedder herom, at korpset i samarbejde med evt. lokale styrker skal

- varetage hjælpetjenesten og andre civilforsvarsopgaver af enhver art inden for områder, der er ramt af krigsskader af større omfang,
- yde bistand inden for områder, der er ramt af krigsskader af begrænset omfang.

Til løsning af de opgaver, som loven således opstiller, er der opbygget en fredsmæssig organisation, som dels forestår uddannelsen til løsning af de krigsmæssige og fredsmæssige opgaver, dels varetager de rent fredsmæssige funktioner.

CF-korpset er - som en del af det statslige civilforsvar - organiseret med:

- Korpskommandoen, der - som en del af civilforsvarsstyrelsen - er det overordnede administrative organ for planlægning og tilrettelæggelse af uddannelse og opbygning af beredskab med den økonomiske og tekniske forvaltning, som knytter sig dertil.
- 7 mandskabsuddannende kaserner (korpsafdelinger) som har til opgave at gennemføre uddannelsen af CF-korpsets personel til såvel krigsmæssige som fredsmæssige opgaver, og hvorfra der ydes fredsmæssig bistand.
- 2 skoler, som uddanner faste befalingsmænd og værnepligtige befalingsmænd.

Korpsets personel i fredstid består i øjeblikket af ca. 1000 menige og ca. 275 befalingsmænd. Værnepligtstiden er for menige for tiden 8 måneder, for værnepligtige befalingsmænd 16 måneder. Det værnepligtige personel tilvejebringes ved, at der fra det på sessionerne udskrevne mandskab udtages værnepligtige til tjeneste

i CF-korpset på ligefod med, at der udtages værnepligtige til tjeneste i det militære forsvar.

Udover de ovennævnte befalingsmænd, som direkte er beskæftigede med CF-korpsets opgaver, arbejder ca. 165 af CF-korpsets befalingsmænd med løsning af andre civilforsvarsmæssige opgaver som medarbejdere ved skoler, civilforsvarsregioner og uddannelse af værnepligtigt mandskab til det lokale civilforsvar i medfør af civilforsvarslovens § 31.

3. § 31-uddannelsen.

De første regler for § 31-personnellets rekruttering, uddannelse og tjeneste m.v. fastsattes af indenrigsministeren i december måned 1964 med udsendelse af Retningslinier for uddannelse m.v. af værnepligtige i civilforsvaret uden for CF-korpset, jfr. civilforsvarslovens § 31, stk. 6. Reglerne er sidst revideret ved indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 202 af 3.maj 1978.

De § 31-værnepligtige kan herefter indkaldes til en grunduddannelse, der omfatter indtil 200 timer. Under denne uddannelse vil de kunne indkvarteres under kasernemæssige forhold, hvilket hidtil er sket. Efter grunduddannelsen gennemgår de værnepligtige en fortsat lokal uddannelse, der ikke må medføre pligtig tjeneste ud over 50 timer om året i to år, og som så vidt muligt foregår uden for normal arbejdstid. Herudover kan de værnepligtige genindkaldes til lejlighedsvis mønstringer og øvelser af kortere varighed.

Den 29. april 1963 gav de første 150 værnepligtige, der indkaldtes ifølge civilforsvarslovens § 31, møde på CF-kasernerne i Sæby og Karsmose i Nordsjælland til påbegyndelse af 1 månedes kaserneuddannelse.

Der er pr. 1.oktober 1977 uddannet i alt 29.272 § 31-værnepligtige. Uddannelsen er foregået på de to nævnte kaserner, der senere afløstes af CF-kasernen i Middelfart og derefter af CF-kasernen i Padborg, og nu bliver uddannelsen gennemført på de tre jyske CF-korpskaserner.

Der er endvidere i loven fra 1962 hjemmel til blandt det værnepligtige § 31-mandskab at udtage egnede til en videregående uddannelse som befalingsmænd. De førte gruppeførerelever blev indkaldt til Civilforsvarets tekniske Skole i Tinglev, hvor uddannelsen stadig foregår. Den har dog i perioden 1966 - 1972 været forlagt til gruppeførerskolen i Hobro.

I praksis har det imidlertid vist sig, at det ikke i den ene måned, der er afsat til gruppeføreruddannelsen, er muligt at uddanne eleverne med tilfredsstillende resultat. Der er derfor siden 1976 - på forsøgsbasis - gennemført en ordning, hvorefter CF-korpset uddanner gruppeførere, som hjemsendes fra korpset 12½ dag før det normale hjemsendelsestidspunkt, mod at de pågældende forpligter sig til at forrette 100 timers tjeneste i det lokale civilforsvar. Forsøgsordningen er kun en delvis ordning, idet overførslen fra CF-korpset hviler på et frivillighedsprincip. Indtil der bl.a. på baggrund af nærværende udvalgsarbejde er truffet beslutning om civilforsvarets fremtidige struktur, opretholdes uddannelsen af § 31-gruppeførere sideløbende med forsøgsordningen.

4. Den statslige ambulancetjeneste.

I 1950 bestemte indenrigsministeren i medfør af CF-lovens § 2, at sanitetstjenesten skulle varetages delvis af sundhedsstyrelsen, der skulle tage sig af det, der blev betegnet som sygehustjenesten, medens civilforsvarsområdernes sanitetstjeneste henhørte under civilforsvarsstyrelsen. Efter forhandlinger mellem sundhedsstyrelsen og civilforsvarsstyrelsen blev der opnået enighed om, hvorledes den fremtidige organisation af omsorgen for syge og sårede skulle gennemføres. På baggrund af denne enighed blev der i 1958 af civilforsvarsstyrelsen udgivet "Retningslinier for ambulancetjenesten".

Det er herefter civilforsvarsstyrelsens ansvar at oprette og vedligeholde en statslig ambulancetjeneste såvel personel- som materielmæssig.

Personellet har siden starten i 1956 været udtaget blandt de værnepligtige, der er udskrevet til CF-korpset. Før 1958 blev der - med indenrigsministeriets tilladelse i hvert enkelt tilfælde - uddannet enkelte hold værnepligtige til ambulancetjenesten. Efter ministeriets godkendelse af retningslinierne for ambulancetjenesten i 1958 skulle tilladelsen ikke længere indhentes som anført.

I 1966 påbegyndtes en revideret uddannelse af værnepligtigt personel til ambulancetjenesten, idet uddannelsen blev udvidet. De værnepligtige fik en 6 måneders uddannelse, som dog siden er reduceret i takt med reduktion i CF-korpsets tjenestetid, således at uddannelsestiden i dag er 4 måneder, heraf ca. 3 måneder på ambulanceskolen.

I perioden 1964 - 1966 foregik der ikke uddannelse af værnepligtigt personel til den statslige ambulancetjeneste.

Ud over værnepligtigt personel uddannes også frivillige til ambulancetjenesten. Denne uddannelse forestås af CF-regionerne.

Det var oprindelig tanken, at man på hver ambulance ville have en mandlig værnepligtig og en kvindelig frivillig, men det har ikke været muligt at hverve det tilstrækkelige antal frivillige, hvorfor det må forudses, at man ikke kan opnå denne kombination af mandskabet.

5. Opbygning af civilforsvarets indsatsstyrker.

Efter 2.verdenskrig fulgte en fase med reduktioner for civilforsvaret. Men samtidig nedsatte indenrigsministeren i 1946 et udvalg - det såkaldte luftværneudvalg - til at overveje civilforsvarets fremtidige struktur. Luftværnsudvalget afgav i 1948 den betænkning, der har dannet grundlaget for opbygning af det i dag kendte danske civilforsvar.

Hovedvægten blev lagt på først at få udbygget CF-korpset og derefter byernes lokale civilforsvar. CF-korpset er i dag stort set fuldt udbygget, dog har man indtil nu ikke benyttet sig af lovens muligheder for at forhøje antallet af brigader udover 3 med en mobiliseringsstyrke på 12.000 mand. Udvalgets forslag var 17.000 mand i CF-korpset. Byernes lokale civilforsvar befinder sig stadig i udbygningsfasen.

På grund af manglen på værnepligtige i slutningen af 1940'erne og de følgende år måtte man ved opbygningen af civilforsvaret foretage en prioritering af, hvor de til rådighed værende værnepligtige skulle anvendes. CF-korpset blev prioriteret højest, således at det lokale civilforsvar i første omgang blev baseret på frivillige og værnepligtige, som udgik af CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

I begyndelsen af 1960'erne kunne det konstateres, at der var mange værnepligtige til rådighed, hvorfor man med CF-loven af 1962 fik indført § 31-ordningen. Det var ikke hensigten at give det store antal værnepligtige uddannelse på niveau med CF-korpsets, men der var enighed om, at § 31-uddannelsen ville være bedre end ingen uddannelse.

Filosofien omkring dimensioneringen af civilforsvaret var dengang og er stadig, at intet lokalt civilforsvar bør udbygges i et

sådan omfang, at det kan klare alle skader i det pågældende civilforsvarsområde uden hjælp udefra, idet en sådan dimensionering vil være for kostbar. I stedet for at udbygge alle byer meget kraftigt etableredes et slagkraftigt mobilt korps, der forholdsvis hurtigt kunne komme et skaderamt område til hjælp og på denne måde supplere de lokale styrker i tilfælde af store skader. Det mobile korps med sin forholdsvis begrænsede styrke går således i stedet for store lokale styrker. Store lokale styrker skal forstås på den måde, at summen af de styrker, der skulle tilføres de enkelte civilforsvarsområder for at få et fuldt dimensioneret system, der kan klare alle skader, ville være stor i relation til det korps, der gennem sin fleksibilitet kan indsættes i mange civilforsvarsområder.

Dimensioneringen af det lokale civilforsvars styrker foretages på grundlag af byanalyser og de af civilforsvarsstyrelsen udsendte vejledende dimensioneringsregler, der er indeholdt i retningslinierne for de respektive tjenestegrene.

Filosofien omkring indsatsstyrkernes bemanning med menige og førere på lavt niveau har altid været og er stadig, at de, der er uddannet i CF-korpset, udgør grundstammen i civilforsvaret. CF-korpset består udelukkende af disse folk, fordi man må forudse, at det mobile korps i krigstid skal leve under meget primitive forhold, og korpset kan påregnes indsat ved mange skader i mange byer, således at man må regne med, at CF-korpset vil blive udnyttet betydeligt mere end et hvilket som helst lokalt civilforsvar. Efter afgang fra korpsets mobiliseringsstyrke overgår personalet til civilforsvarsområderne (jfr. lovens § 7), hvor det udgør grundstammen i det lokale civilforsvars indsatsstyrker, og hvor § 31'erne er supplementet (hjelperne). Ved at blande de veluddannede og de med mindre uddannelse i enhederne opnås et efter omstændighederne acceptabelt niveau.

2.2. CIVILFORSVARETS PLANLÆGNINGSFORUDSÆTNINGER.

Forudsætningerne for civilforsvarets planlægning findes i en publikation fra oktober 1959 "Grundlaget for civilforsvarets planlægning", som er godkendt af forsvarsministeriet og indenrigsministeret.

I 1970 tog civilforsvarsstyrelsen dette grundlag op til overvejelse, idet der bl.a. førtes forhandlinger med forsvarsstaben for at konstatere, om der var grundlag for ændringer i planlægningsforudsætningerne. Overvejelserne - der er tiltrådt af forsvarsstaben - resulterede i, at der ikke var behov for ændringer i grundlaget fra 1959.

Ved forarbejderne til administrationsdepartementets rapport om civilforsvaret m.v. blev der i juni 1975 afholdt et møde mellem repræsentanter for forsvarsministeriet, forsvarskommandoen, indenrigsministeriet, civilforsvarsstyrelsen og administrationsdepartementet, hvor det påny blev bekræftet, at 1959-grundlaget fortsat er anvendeligt. Der anføres således i administrationsdepartementets rapport (august 1976) side 77, at "I civilforsvarets planlægningsgrundlag fra 1959, som må anses for dækkende også for forholdene i dag, understreges det .....".

Disse planlægningsforudsætninger fra 1959 har dannet grundlag for gruppens arbejde.

I korthed forudsættes, at der er størst sandsynlighed for konventionelt angreb mod dansk område fortrinsvis mod strategisk vigtige mål, ligesom der måske vil blive tale om anvendelse af mindre A-våben og/eller kemiske kampstoffer. Som følge af anvendelsen af A-våben på eller uden for dansk område er radioaktivt nedfald sandsynligt. Derimod anses det ikke for sandsynligt, at der vil blive foretaget terrorbombning mod danske byer.

Derfor prioriteres civilforsvarets opgaver således:

1. Beskyttelse mod konventionelle våben (spræng- og brandbomber m.v.) og beskyttelse mod radioaktivt nedfald fra A-våben, kastet på og uden for dansk område.
2. Beskyttelse mod kemiske kampstoffer. (Foranstaltninger til beskyttelse mod biologiske kampmidler henhører under sundhedsmyndighederne).

Effektiviteten i civilforsvarets beredskab vil afhænge af den tid, der kan anvendes til at etablere beredskabet, idet civilforsvaret i fredstid ikke til stadighed kan opretholde et så højt beredskab, at det uden varsel er i stand til at virke i fuldt omfang. Med henblik på beredskabets etablering har civilforsvaret udarbejdet beredskabsbestemmelser, som afhængigt af varslet muliggør en hel eller delvis etablering af beredskabet. Hvornår og i hvilket omfang beredskabet vil blive etableret, afhænger af den enkelte situation, idet der skal tages såvel politiske som militære oplysninger med i vurderingerne forud for beredskabs etablering.

2.3. CIVILFORSVARETS PLACERING I TOTALFORSVARET.

1. Totalforsvarets formål.

I 1959 udtalte daværende statsminister H.C.Hansen følgende i Folketinget:

"En krig kan komme til at berøre alle dele af samfundet i et hidtil uset omfang, og de civile myndigheders og civilbefolkningens evne til at modstå krigens vilkår, herunder mulighederne for at opretholde den livsnødvendige del af produktions-, forsynings- og transportapparatet, vil have indflydelse på de politiske beslutninger og, såfremt krigen kommer til Danmark, tillige på de militære styrkers mulighed for at yde et effektivt forsvar."

Statsministeren sagde også, at det inden for totalforsvarets civile sektor vil være nødvendigt - på samme måde som inden for det militære forsvar - at træffe ikke uvæsentlige forholdsregler og navnlig at udføre et planlægningsarbejde.

Det civile samfund har ikke tidligere følt behov for at planlægge med henblik på en krigssituation, men har i vid udstrækning baseret sig på at træffe de foranstaltninger, der efterhånden viste sig nødvendige. I dag kan man ikke tillade sig at improvisere, men et beredskab af et vist omfang må være opbygget.

Hertil kommer, at beredskabet også har en psykologisk side. Det er vigtigt, at befolkningen nærer tillid til myndighederne og til totalforsvarets effektivitet.

2. Totalforsvarets organisation.

Danmarks totalforsvar, der kan defineres som en samling af alle fornødne civile og militære kræfter til landets forsvar, er opdelt i fire komponenter:

- det militære forsvar,
- civilforsvaret,
- det civile beredskab og
- politiet.

Planlægningen i fredstid foregår i den normale administrative organisation, som af hensyn til overskueligheden er anført i figur 1 (kapitel 2) "Totalforsvarets planlægningsorganisation".

TOTALFORSVARETS PLANLÆGNINGSORGANISATION

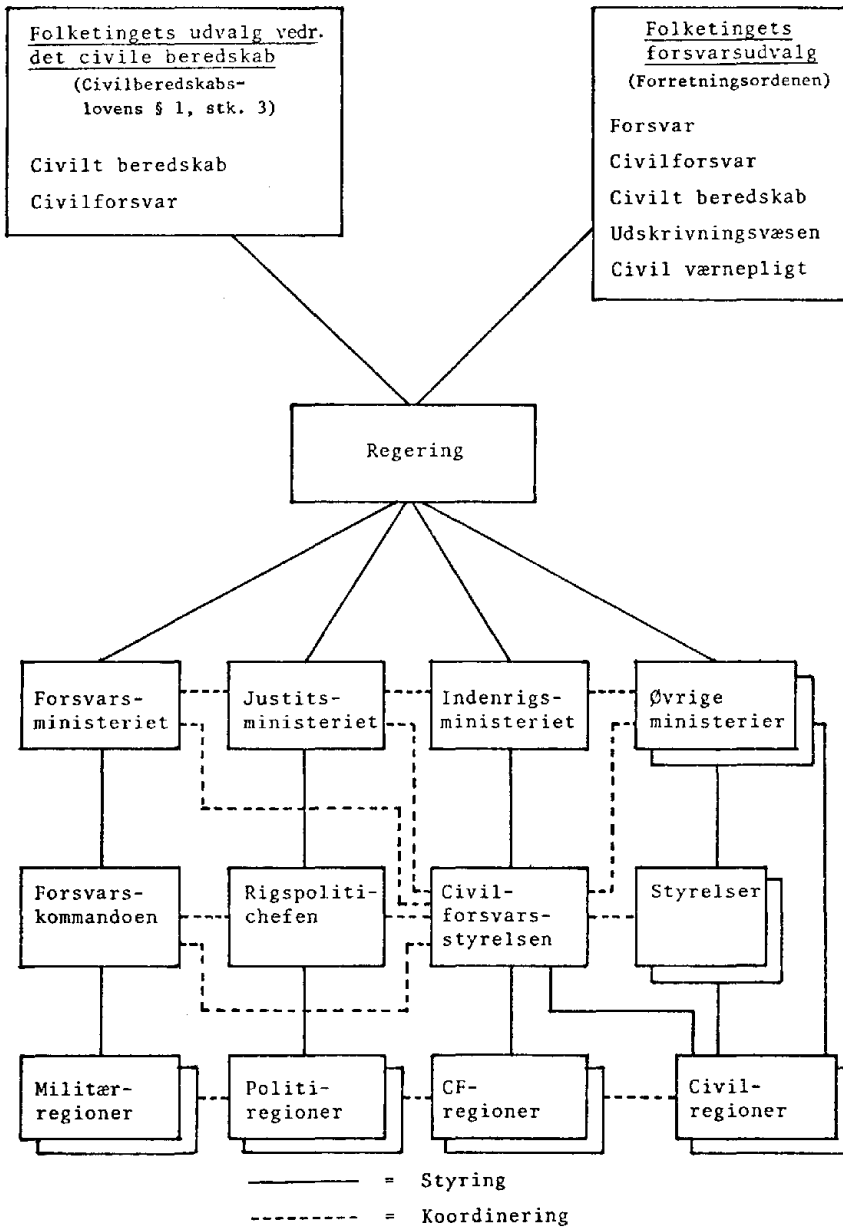

Fig. 1

3. Planlægning og beredskab.

a. Det militære forsvar, civilforsvaret og det civile beredskab tager - i modsætning til politiet - først og fremmest sigte på opstillingen af et krigsberedskab. At dele af disse organisationer (hovedsagelig civilforsvaret) tillige benyttes i fredstid, er en politisk beslutning, og en praktisk følgevirkning af, at et personelt og materielt beredskab eksisterer, jfr. CF-lovens § 1, stk. 2.

1) På grundlag af politiske og militære vurderinger og som konsekvens af Danmarks medlemskab af NATO er det militære forsvars formål og opgaver defineret i betænkningen til den nuværende forsvarslov som følger:

"Forsvarets opgave i fredstid skal i første række være at hævde vor suverænitet gennem overvågning af dansk område og ved afvisning af krænkelser. I tilfælde af angreb på Danmark, skal forsvaret umiddelbart kunne tage kampen op, således at allierede styrker kan føres frem og kampen fortsættes sammen med disse. Der lægges i denne forbindelse vægt på, at de praktiske foranstaltninger m.v., der er nødvendige for sådanne styrkers modtagelse, i videst muligt omfang forberedes i fredstid".

2) I civilforsvarslovens § 1 hedder det:

"Det er civilforsvarets opgave gennem forebyggende og afhjælpende foranstaltninger at tilvejebringe en civil beskyttelse af liv og ejendom mod følgerne af krigshandlinger i det omfang, sådanne civilforsvarsforanstaltninger træffes i medfør af denne eller anden særlig lov".

3) Det civile beredskab dækkes af loven om det civile beredskab af 23. december 1959, der i § 1 siger:

"Det i medfør af denne lov gennemførte planlægningsarbejde og de i medfør af loven gennemførte foranstaltninger skal have til formål at fremme landets forsvar, herunder at sikre opretholdelsen i krigstid af regeringens funktioner og af den statslige og kommunale forvaltning, opretholdelse af ro og orden, styrkelse og udnyttelse af landets produktionsevne og transport - og kommunikationsapparat samt sikring og opretholdelse af forsyninger af enhver art".

Beredskabsplanlægningen udføres af de ministerier og styrelser, der allerede varetager de pågældende arbejdsområder i fredstid.

b. Politiet er primært organiseret til løsning af opgaver i fredstid.

Under krig løser politiet de samme opgaver som i fredstid, men hertil kommer visse andre opgaver - bl.a. civilforsvarsmæssige.

c. Det fremgår af ovenstående, at det samlede totalforsvar er afhængig af den enkelte totalforsvarskomponents ikke alene tilstedeværelse men først og fremmest af dens planlægning og beredskab.

Det er derfor væsentligt, at der er et højt niveau i de enkelte komponenters planlagte beredskab, og at beredskabet er i indbyrdes balance med hensyn til styrke.

Regeringen har både i fredstid og i krigstid den øverste ledelse af totalforsvaret. For at sikre, at totalforsvaret kan virke i krigstid - også i situationer, hvor forbindelserne mellem landsdelene svigter - er krigsorganisationen for alle komponenterne opdelt på tre niveauer (lands, landsdels og regionalt), således at samarbejdet har de bedste muligheder for at fungere. Krigsorganisationen fremgår af figur 2.

2.4. CIVILFORSVARETS STYRKEMÅL.

Civilforsvarets styrkemål i form af behov for personel og materiel er alene opgjort i relation til de krigsmæssige indsatsstyrker i CF-korpset, det lokale civilforsvar og ambulancetjenesten, idet det er disse områder, der er omfattet af arbejdsgruppens kommissorium. Der er således i det følgende ikke omtalt forhold vedr. beskyttelsesrum, varslings-tjeneste, egenbeskyttelse og civilforsvarets øverste ledelse.

1. CF-korpset.

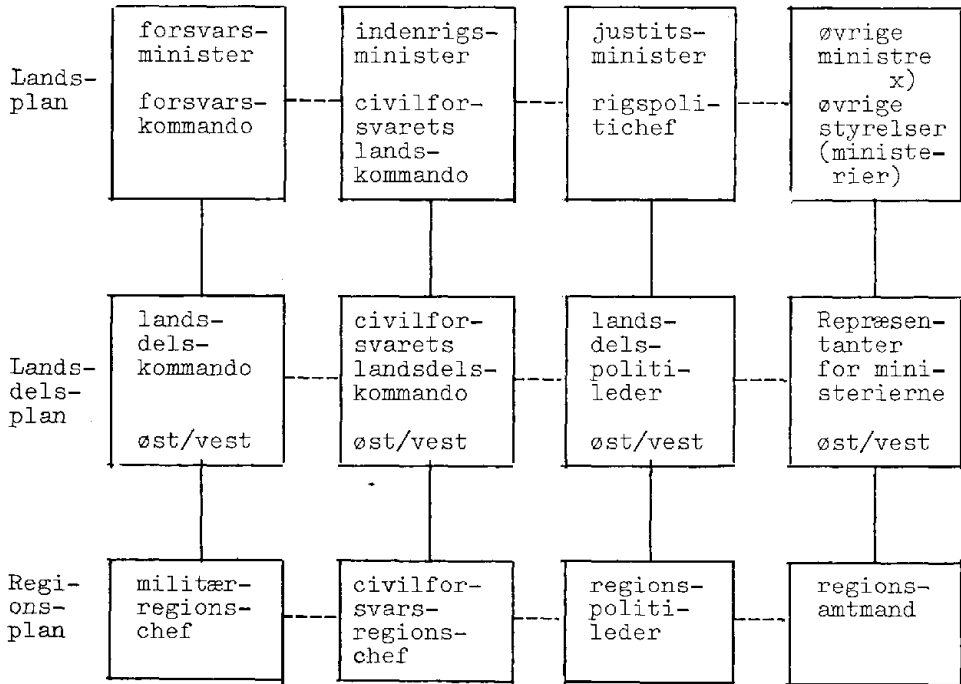
CF-korpset er i personel- og materielmæssig henseende stort set fuldt udbygget. Personelbehovet er ca. 12.000 mand fordelt på 8 kolonner og 3 sektioner.

Det personelmæssige behov opgøres som behovet i henhold til bemandingsplaner + 15% for de personalegrupper, der skal møde ved mobilisering, altså undtaget faste befalingsmænd. På denne baggrund er status pr. 1. juli 1978 således:

	Norm	Mangler	Dæknings- procent
Faste befalingsmænd	261	21	92,0
Befalingsmænd af reserven	310	(+28)	109,0
Værnepligtige befalingsmænd	1.433	0	100
Menige	9.994	0	100
I alt	11.998	(+ 7)	-

Figur 2

TOTALFORSVARETS
KRIGSTIDSORGANISATION

- x) Opgaverne for det civile beredskab omfatter endvidere sager fra forsvarsministeriet, indenrigsministeriet og justitsministeriet, dog undtaget de sager, der direkte vedrører det militære forsvar, civilforsvaret og politiet.

Ved overskud i CF-korpsets styrke i grupperne værnepligtige befalingsmænd og menige sker der overførsel til det lokale civilforsvar. Der er hidtil ikke sket overførsel fra gruppen befalingsmænd af reserven, da CF-korpsets behov kun lige har kunnet opfyldes med det uddannede antal personer, når disse - jfr. CF-lovens § 11 - står til rådighed for CF-korpset indtil udgangen af det kalenderår, hvori de fylder 50 år.

På materielområdet er der enkelte mangler, der påregnes udbedret i løbet af 5 år.

2. Det lokale civilforsvar.

Det lokale civilforsvars personelbehov er ca. 100.000 personer. Ved udgangen af 1977 er der ifølge civilforsvarsstyrelsens beretning for 1977 i alt 67.743 personer, svarende til ca. 68% af behovet til rådighed for det lokale civilforsvar. Til dette antal kommer et antal personer på ca. 20.000, der - uden at have modtaget nogen uddannelse - er stillet til rådighed for det lokale civilforsvar.

De nævnte 67.743 personer er pr. 1.oktober 1977 fordelt på personalekategorier og tjenestegrene således:

Tjenestegren	§ 31-VP		§ 7-VP		Frivillige		§ 30-personel		I alt	
	BM	MG	BM	MG	BM	MG	BM	MG	BM	MG
Brand- og reservevandforsyningstj.	1039	11496	520	5182	314	1520	506	2155	2379	20353
Redningstjeneste	1135	13673	431	4673	256	1117	36	72	1858	19535
Rydningstjeneste			19	249	1	86	356	2494	376	2829
Teknisk tjeneste					37	259	648	5878	685	6137
Signal- og varslings-tjeneste	18	1654	85	879	320	2630	48	510	471	5673
Indkvarteringstj.					61	551	121	625	182	1176
Forplejningstj.					91	878	10	127	101	1005
Faglig tjeneste			228	404	33	26	37	44	298	474
Stabstjeneste			46	47	293	87	637	50	976	184
Anden tjeneste		257	183	1576	51	842	88	54	322	2729
I alt	2192	27080	1512	13010	1457	7996	2487	12009	7648	60095
	29.272		14.522		9.453		14.496		67.743	

Udover det statslige materiel, der er tildelt de enkelte civilforsvarskommissioner til lokal eller regional opbevaring, disponerer civilforsvarsstyrelsen over beredskabsmateriel, der bl.a. anvendes i forbindelse med uddannelse på civilforsvarets skoler. Alt incl. er status pr. 1. november 1977 således:

	Brand-grupper	Slange/rør-grupper	H-bassiner o)	Duge x)	Redningsdelinger	Indkvarteringsgrupper	Forplejningsgrupper
Dimensioneret	1421	726	2108	336	629	1708	317
Til rådighed	979	378	1756	338	465	1750	200
Dækningsprocent	68,9	52,1	83,3	100,6	73,9	102,5	63,1

o) 100 m³ opstillelige vandbassiner

x) til (gravede) vandbassiner

3. Ambulancetjenesten.

Ambulancetjenesten dimensioneres - med baggrund i et af sundhedsstyrelsen fastsat grundlag - bl.a. under hensyn til sengepladser på behandlingsstederne, disses operationskapacitet og afstanden fra sandsynlige tilskadekomststeder til behandlingssteder.

Som foreløbigt mål er fastsat tilvejebringelse af køremuligheder for i alt ca. 10.000 bærepladser svarende til 2.500 køretøjer. Samtidig regnes med en bemanning på 2 personer til hvert køretøj, hvilket giver et personalebehov på 5.000 personer.

Pr. 1. januar 1978 er status for den statslige ambulancetjeneste således:

Personel:

Værnepligtige 3.523

Frivillige 1.178

I alt 4.701, hvilket svarer til en dækningsprocent på 94,0.

Materiel:

4 personers ambulancer 9.076 bærepladser

suppleringsambulancer 800 "

I alt 9.876 bærepladser, hvilket svarer til en dækningsprocent på 98,8.

Kapitel 3

Formålet med civilforsvarets uddannelse af værnepligtige menige til CF-korpset, § 31-tjenesten og ambulancetjenesten

1. DET GENERELLE FORMÅL.

Det generelle formål med civilforsvaret og dermed uddannelsesaktiviteterne findes i civilforsvarslovens § 1:

"Det er civilforsvarets opgave gennem forebyggende og afhjælpende foranstaltninger at tilvejebringe en civil beskyttelse af liv og ejendom mod følgerne af krigshandlinger i det omfang sådanne civilforsvarsforanstaltninger træffes i medfør af denne eller anden særlig lov.

Stk. 2. I det omfang indenrigsministeren bestemmer skal civilforsvaret også i fredstid yde bistand i katastrofetilfælde samt under andre tilsvarende forhold, der gør offentlig indgriben nødvendig. I så tilfælde finder bestemmelserne i denne lov tilsvarende anvendelse."

2. CF-KORPSET.

Om CF-korpset specielt hedder det i civilforsvarslovens § 6, stk. 2:

"De under korpset organiserede hjælpestyrker har til opgave i samarbejde med eventuelle lokale styrker

1. at varetage hjælpetjenesten og andre civilforsvarsopgaver af enhver art inden for områder, der er ramt af krigsskader af større omfang,
2. at yde bistand inden for områder, der er ramt af krigsskader af begrænset omfang, ... "

Den i dag gældende formulering af formålet med uddannelsen i CF-korpset er foreslået i december 1972 af indenrigsministeriets udvalg til undersøgelse af mulighederne for at intensivere og rationalisere uddannelsen i CF-korpset (betænkning nr. 677/1973):

"Formålet med uddannelsen er at skabe ydedygtige enheder i en mobiliseret styrke. Dette opnås ved

- at give CF-korpsets menige den holdning, viden, kunnen, arbejdsrutine og styrke, som er nødvendigt til løsning af CF-korpsets opgaver i katastrofe- og krigssituationer,

- at uddanne alle til at kunne medvirke effektivt ved assistanceydelser under fredsmæssige katastrofer samt til at indgå i brand- og redningsdelinger og herunder yde katastrofeførstehjælp,
- at uddanne de menige til efter evne og anlæg herudover at kunne betjene korpsets mere specielle materiel og til at være selvstændigt arbejdende medarbejdere under krigsmæssig indsats,
- at uddanne enkelte til at løse særlige opgaver, som er nødvendige af hensyn til enhedernes funktion."

I forbindelse med dette udvalgsarbejde blev også uddannelsens struktur overvejet, herunder spørgsmålet om genindkaldelser som pædagogisk middel. Udvalget konstaterede, at selv om der kunne være pædagogiske argumenter for genindkaldelser, har CF-korpset imidlertid haft dårlige erfaringer med denne uddannelsesform, som klart går imod de værnepligtiges ønsker - blandt andet på grund af ubelejlige afbræk i den civile tilværelse - og derfor også modvirker deres motivation for uddannelsen, hvorfor udvalget ikke kunne gå ind for genindkaldelser.

Den nugældende struktur i CF-korpsets og ambulancetjenestens uddannelse har også sit udgangspunkt i betænkningen fra det nævnte udvalg. Der er dog foretaget visse tilretninger specielt på området uddannelse af befalingsmænd. Strukturen baserer sig på en tredeling af uddannelsesperioden i en introduktionsuddannelse af få ugers varighed, en grunduddannelse af ca. 3 måneders varighed og en specialuddannelse af 4 måneders varighed.

For hver af de tre perioder er der opstillet følgende mål:

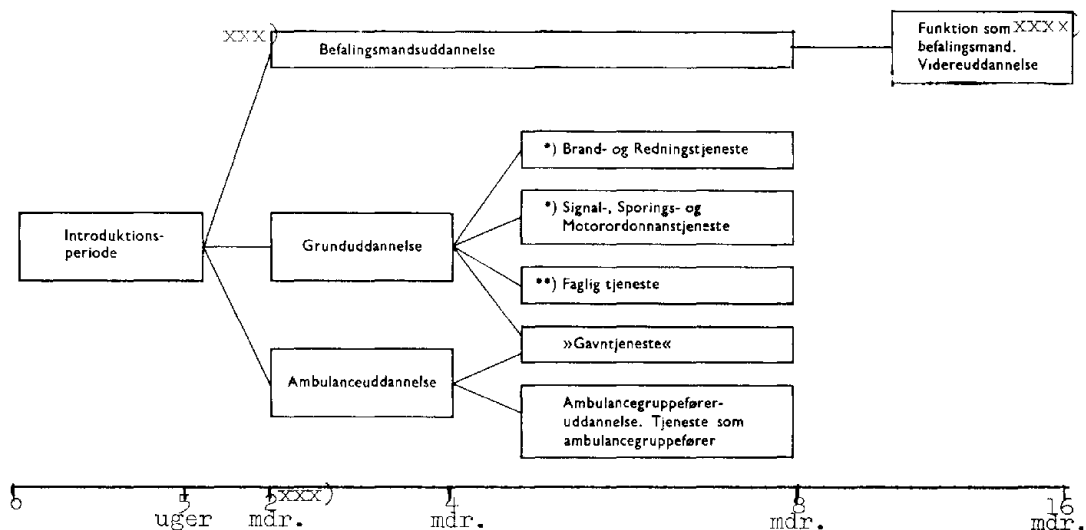
Efter introduktionsperioden skal de menige have lært det strengt nødvendige for at kunne medvirke ved assistanceydelser under fredstidskatastrofer og endvidere være orienterede om målet for uddannelsen som helhed og om forholdene under tjenestetiden.

Efter grunduddannelsen skal de menige kunne indgå i branddelinger, kunne indgå i tunge redningsdelinger og kunne vurdere og behandle tilskadekomne under ulykker i dagligdagen, ved katastrofer samt i krigstid.

Efter specialuddannelsen skal de menige kunne indgå på de pladser i CF-korpsets og den statslige ambulancetjenestes mobiliserede enheder, som deres uddannelse i pågældende specialfag tager sigte på og på disse pladser arbejde selvstændigt. Endvidere skal de efter deres individuelle forudsætninger kunne be-

tjene CF-korpsets mere specielle materiel, og ligeledes efter individuelle forudsætninger, være i stand til at føre grupper.

Skematisk ser den gældende uddannelsesstruktur således ud:

x = specialuddannelse, herunder uddannelse til menig gruppefører
 xx = uddannelse som sigter på bestemte funktioner i den mobiliserede enhed, men som tillige har karakter af "gavntjeneste".
 xxxxx = heri incl. evt. uddannelse til befalingsmand af reserven.

3. § 31-UDDANNELSEN.

Civilforsvarskommissionens opgaver med hensyn til opretholdelse af en hjælpetjeneste fremgår bl.a. af civilforsvarslovens § 22:

"Det påhviler civilforsvarskommissionen efter nærmere af indenrigsministeren givne retningslinier at varetage følgende opgaver:

1) organisering af hjælpetjenesten. Det påhviler herunder kommissionen i fredstid at organisere og opretholde en brandtjeneste, en reservevandforsyningstjeneste, en redningstjeneste, en rydningstjeneste, en socialtjeneste og en teknisk tjeneste, alt i et sådant omfang, at disse tjenestegrene ved hjælp af frivillige, det i §§ 29 og 30 omhandlede personel samt værnepligtige, jfr. §§ 7, 31 og 32, er i stand til inden for området dels at afbøde følgerne af krigshandlinger af begrænset omfang, dels at yde øjeblikkelig indsats ved mere omfattende skader, jfr. herved § 6, stk. 2.

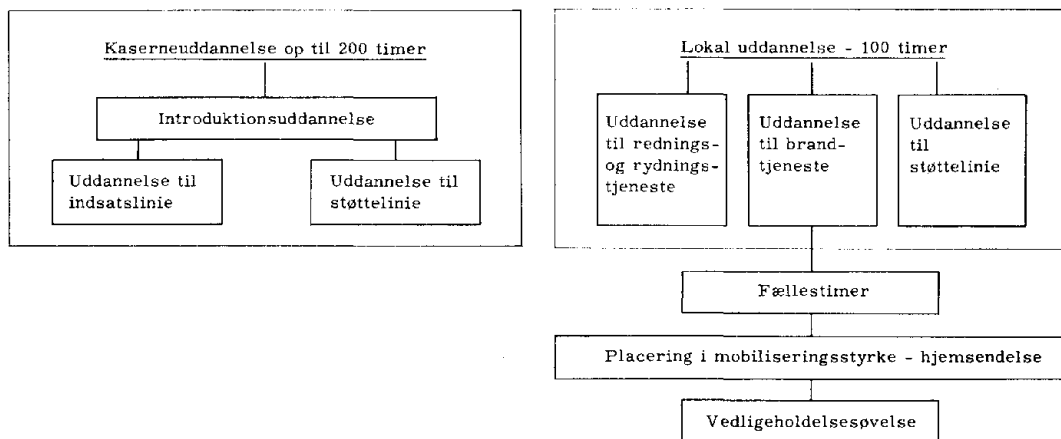
- 2) .....
 3) .....
 4) den til disse opgavers løsning fornødne sig-
 naltjeneste,
 ....."

Den i dag gældende formulering af formålet med uddannelsen af § 31-værnepligtige er foreslået af indenrigsministeriets udvalg vedrørende uddannelse af det værnepligtige personel i civilforsvaret uden for CF-korpset i februar 1975 (betænkning nr. 745/1975):

"Formålet med uddannelsen af § 31-værnepligtige er at tilvejebringe menigt personel med en sådan civilforsvarsmæssig viden og færdighed, at de pågældende - efter evne og anlæg under kyndig ledelse - kan supplere de øvrige personelkategorier i den hjælpetjeneste, som CF-områderne skal oprette i medfør af civilforsvarslovens § 22.
 Det således uddannede personel vil tillige - på frivillig basis - kunne indgå i det fredsmæssig katastrofeberedskab i det omfang et sådant er oprettet i de enkelte områder."

Det nævnte udvalg fandt ikke anledning til at foreslå ændringer i rammerne for § 31-uddannelsen, som siden ordningens indførelse har været en kasernemæssig uddannelse af indtil 200 timers varighed efterfulgt af en lokal uddannelse af 50 timers varighed om året i to år.

Den gældende uddannelse gennemføres efter udvalgets forslag til uddannelsesstruktur, når der ses bort fra specielle forhold omkring befalingsmandsuddannelsen. Strukturen ser skematisk således ud:

Indsatslinien omfatter brandtjeneste, redningstjeneste og rydningstjeneste.

Støttelinien omfatter signaltjeneste, indkvarteringstjeneste, forplejningstjeneste og AC-tjeneste (rekognoscering til bl.a. registrering af radioaktivt nedfald og kemiske kampstoffer).

Som nævnt i kapitel 2 foregår der sideløbende to forskellige uddannelser af gruppeførere til det lokale civilforsvar. Der er tale dels om en forsøgsordning på frivillig basis med overførsel af gruppeførere fra CF-korpset dels en uddannelse af såkaldte § 31-gruppeførere, jfr. civilforsvarslovens § 31, stk. 5. Sidstnævnte kategori modtager efter den oven for omtalte meniguddannelse yderligere indtil 200 timers uddannelse på kaserne og er derefter pligtige til at forrette tjeneste ved det lokale civilforsvar i indtil 50 timer om året i indtil 4 år.

Medio 1977 startede uddannelsen af § 31-værnepligtige til støttelinien og samtidig indstilledes den kasernemæssige uddannelse af indsatsliniens personel. Den lokale uddannelse af indsatsliniens personel vil tilsvarende ophøre, når det sidste hold fra kasernerne har fået den lokale uddannelse.

Der er ikke truffet beslutning om, hvornår der eventuelt skal iværksættes uddannelse i indsatslinien igen.

Denne deling i indsats- og støttelinie må påregnes at få en vis indflydelse på de enkelte civilforsvarsområders mulighed for at rekruttere personel til det lokale katastrofeberedskab, herunder også, hvis den foreslåede ordning med mødepligt for personel, der er under uddannelse, gennemføres. Når den lokale uddannelse i indsatslinien ikke foregår, vil der alene i personelgruppen med mødepligt være personer uddannet i støttelinien.

I forbindelse med omtalen af uddannelsen af § 31-værnepligtige bør nævnes, at der indtil april 1973 eksisterede en ordning, hvorefter de ældre korpsårgange, der overføres til det lokale civilforsvar i medfør af civilforsvarslovens § 7, blev indkaldt til gennemgang af en uddannelse, der skulle repetere stof og genoptræne de pågældende. Ordningen blev - efter kritik fra personer, der var blevet indkaldt til denne uddannelse - ophævet i forbindelse med gennemførelsen af de besparelser, der blev pålagt civilforsvaret i 1972.

4. AMBULANCEUDDANNELSEN.

Bestemmelsen om, at der skal opretholdes en statslig ambulance-tjeneste findes i civilforsvarslovens § 2, stk. 2:

"Det påhviler chefen for civilforsvarsstyrelsen at organisere og opretholde de statslige civilforsvarsforanstaltninger, herunder civilforsvarskorpset, den statslige ambulancetjeneste, den centrale signaltjeneste og de offentlige beskyttelsesrum, samt i det hele at forestå landets civilforsvar efter nærmere af indenrigsministeren givne retningslinier."

Den statslige ambulancetjeneste er opbygget i henhold til "Retningslinier for ambulancetjenesten" af 1958.

Den har til opgave under katastrofeforhold at varetage:

- ambulancetransport af civile syge og sårede fra venteplads (båresamlingssted) til lægestation,
- ambulancetransport af langtransportable syge og sårede fra lægestation til sygehusenhed, samt
- ambulancetransport af militære syge og sårede i henhold til derom truffet aftale mellem civilforsvaret og forsvaret.

For at løse disse opgaver uddannes de værnepligtige i ambulancetjenesten - efter introduktionsuddannelsen - bl.a. i brandtjeneste, redningstjeneste, katastrofeførstehjælp, sygehjælper-tjeneste, kortlære, orienteringskørsel, motorlære, fysisk uddannelse og træning og forhold omkring ambulancetjenestens mobilisering.

De værnepligtige til ambulancetjenesten udtages blandt det personel, der er tildelt CF-korpset. Der henvises med hensyn til uddannelsens struktur til afsnittet om CF-korpset foran.

Kapitel 4

Civilforsvarets nuværende opgaver

4. Nuværende kapitel omhandler alene de afhjælpende civilforsvarsopgaver, der er pålagt den del af hjælpetjenesten, som varetages af det lokale civilforsvar, CF-korpset og den statslige ambulancetjeneste.

Undtaget er således de forebyggende opgaver, som påhviler varslings-tjenesten og evakuerings-tjenesten samt etablering af beskyttelsesrum, ligesom egenbeskyttelsens opgaver under hjælpetjenesten ikke er omtalt.

4.1. OPGAVER I KRIGSTID.

I krigstid er det hjælpetjenestens opgave at sætte ind med henblik på at redde menneskeliv og afhjælpe de opståede skader, når angreb har fundet sted.

a. Det er den kommunale hjælpetjenestes primære opgave at sætte ind mod skader i eget civilforsvarsområde. Herudover kan denne hjælpetjeneste i et vist omfang anvendes som såkaldt fjernhjælp (mellemkommunal bistand) i andet civilforsvarsområde, der på grund af skadernes omfang ikke alene - eller med bistand fra CF-korpset - kan klare de forekommende indsatsopgaver.

Den kommunale hjælpetjenestes indsats sker ved udrykning fra særlige beredskabsstillinger (udrykningsstationer) i udkanten af eller uden for civilforsvarsområdet, hvor personel og materiel er opstillet i indsatsklare enheder og placeret i egnede eksisterende lokaliteter (f.eks. skoler).

b. CF-korpset har til opgave i samarbejde med evt. lokale styrker at varetage hjælpetjenesten og andre civilforsvarsopgaver af enhver art inden for områder, der er ramt af krigsskader af større omfang, samt yde bistand inden for områder, der er ramt af krigsskader af begrænset omfang, og hvorden kommunale hjælpetjeneste - eventuelt suppleret med mellemkommunal bistand - ikke alene er i stand til at klare de forekommende indsatsopgaver.

CF-korpsets krigsmæssige beredskab vil således i princippet kunne indsættes overalt i landet som statslig fjernhjælp til civilforsvarsområder, der har akut behov for bistand. Da CF-korpset ikke på forhånd ved, hvor indsats bliver aktuel, må dette kunne fungere fleksibelt og virke under primitive feltmæssige forhold.

Allerede i fredstid har CF-korpsets kolonner og sektioner forberedt hver sit såkaldte mobiliseringskantonnement, hvor enhederne efter mobiliseringens gennemførelse placeres i eksisterende lokaliteter (primært på landbrugsejendomme) og holdes indsatssklar for eventuel bistand til civilforsvarsområderne fortrinsvis i egen CF-region.

Placeringen i disse mobiliseringskantonnementer, når styrkerne ikke er indsat, kan ikke påregnes at være permanent. Strategiske og taktiske hensyn, herunder i relation til bl.a. den militære og civilforsvarsmæssige situation samt eventuel fare for radioaktivt nedfald, vil til enhver tid være afgørende for de enkelte kolonnens og sektionens øjeblikkelige placering i beredskabsstillinger. Dette medfører, at CF-korpsets indsatsenheder i særlig grad må være forberedt på med kort varsel at kunne forlade mobiliseringskantonnementet, foretage ofte langvarige og vanskelige transporter med enhederne og etablere sig i nyt kantonnement eller i primitive improviserede bivuaker i skove eller plantager.

c. Det er den statslige ambulancetjenestes opgave at foretage ambulancetransport af civile og militære syge og sårede som beskrevet oven for i kapitel 3.

Ambulancetjenestens personel og materiel placeres efter mobiliseringens gennemførelse ved de enkelte sygehusenheder, hvorfra ambulancetransporterne iværksættes.

d. I forholdet mellem den kommunale hjælpetjeneste, CF-korpset og ambulancetjenesten består nogle forskelle i "levestandard".

CF-korpsets omskiftelige og primitive feltmæssige tilværelse - afvekslende med krævende og langvarige indsatser - stiller store psykiske, fysiske og uddannelsesmæssige krav til CF-korpsets mandskab. Den kommunale hjælpetjenestes mandskab vil næppe i samme omfang blive belastet af sådanne krævende vilkår, hvilket ej heller er tilfældet for ambulancetjenestens personel. Det lokale civilforsvars mandskab vil fortrinsvis blive indsat i et i forvejen kendt og betydeligt mindre geografisk virkeområde, hvil-

ket ikke stiller samme krav om at kunne fungere under særdeles primitive feltmæssige vilkår. Herunder medregnet de noget bedre underbringelsesforhold på udrykningsstationer og sygehuse, som stilles til rådighed for mandskabet i den kommunale hjælpetjeneste og ambulancetjenesten.

Endvidere må CF-korpsets værnepligtige mandskab ved mobilisering for kortere eller længere tid forlade hjem og familie for at give møde ved stamafdelingen, der kan ligge langt fra bopælen. I den kommunale hjælpetjeneste vil mandskabet altid blive indkaldt til et nærliggende civilforsvarsområde og vil derfra formentlig have bedre mulighed for at følge udviklingen i hjemmets nærhed. Tilsvarende bedre vilkår tilstræbes opnået for ambulance-tjenestens mandskab, der i videst mulige omfang indkaldes til sygehuset i hjembyen eller nærmeste sygehus.

Det kan ikke udelukkes, at disse faktorer kan have en vis psykisk betydning i positiv retning for det mandskab, der indkaldes til den kommunale hjælpetjeneste og ambulancetjenesten, i modsætning til CF-korpsets mandskab, som må være uddannet til og indstillet på noget ringere "levevilkår" i krigstid.

4.2. OPGAVER VED MOBILISERING.

Ved ordre om mobilisering er det civilforsvarets opgave at sætte indsatsstyrkerne på "krigsfod" så hurtigt som muligt, d.v.s. at få opstillet og bemandede enhederne og få disse forlagt til i forvejen udpegede beredskabsstillinger klar til indsats.

I relation til den kommunale hjælpetjeneste, CF-korpset og den statslige ambulancetjeneste består ingen principielle forskelle i opgaverne ved mobilisering.

Disse er i hovedtræk følgende:

- indkaldelse af mobiliseringspligtigt personel og udskrevne køretøjer,
- forberede modtagelse af personel og udskrevne køretøjer samt klargøring af materiel og civilforsvarets stamkøretøjer (egne køretøjer),
- supplering af nødvendige beholdninger,
- modtagelse, registrering, iklædning og fordeling af mobiliseringspligtigt personel,
- modtagelse, registrering og fordeling af udskrevne køretøjer,
- fordeling af stamkøretøjer samt udlevering og fordeling af materiel fra mobiliseringsdepoterne,

- pakning og klargøring af køretøjer og materiel,
- formering i krigsmæssige enheder og forlægning til beredskabsstillinger (mobiliseringskantonnement, udrykningsstation eller sygehus) klar til indsats.

4.3. OPGAVER UNDER INDSATS.

a. Det er den kommunale hjælpetjenestes opgave under indsats bl.a. at foretage brandslukning, rednings- og rydningsarbejde, udbedring af skader på tekniske installationer (for afværgning af farer eller evt. så forsyning kan genoptages), indkvartering og forplejning samt opretholde den nødvendige signaltjeneste i skaderamte områder primært i eget civilforsvarsområde.

Der vil kunne opstå situationer, hvor den kommunale hjælpetjeneste ikke magter at løse indsatsopgaverne alene, dels på grund af skadernes omfang i forhold til de lokale styrkers ressourcer, dels fordi den lokale ledelse og/eller hjælpetjeneste helt eller delvis er sat ud af spillet i forbindelse med angrebet.

Hvad enten den manglende formåen skyldes den ene eller anden af ovennævnte årsager, består muligheden for at tilkalde bistand ude fra i form af kommunal fjernhjælp fra andre civilforsvarsområder og/eller statslig fjernhjælp fra CF-korpsets indsatsenheder.

b. CF-korpsets opgave under indsats er således efter behov at supplere - i tilfælde af, at den lokale hjælpetjeneste ikke eksisterer helt at overtage - den lokale hjælpetjenestes indsats. Der består i princippet ingen forskel i typen af opgaver, som under indsats løses af de to hjælpetjenester. CF-korpset er dog i personel-, materiel- og uddannelsesmæssig henseende dimensioneret til og forberedt på at kunne ydemassiv og langvarig indsats ved skader af betydeligt omfang samt løse indsatsopgaver af speciel karakter.

Når CF-korpset er indsat i et civilforsvarsområde, hvor den lokale ledelse er intakt, er CF-korpsstyrken underlagt de lokale myndigheder, som tildeler indsatsopgaverne, herunder om nødvendig delegering af visse ledelsesfunktioner i indsatsområderne. Indsatsen sker herefter i nært samarbejde med de lokale enheder og byens ledelse.

Såfremt den lokale ledelse ikke er intakt, bliver CF-korpsets indsats af et større omfang og skifter karakter, idet CF-korpset

da alene må foretage den fornødne forudgående rekognoscering, situationbedømmelse og indsættelse og på egen hånd foretage skadebekæmpelsen. En sådan situation kræver stor grad af selvstændigt initiativ og betydelig uddannelsesbaggrund hos det indsatte personale på alle niveauer.

c. Den statslige ambulancetjeneste har under indsats til opgave at udføre de ambulancetransporter fra skaderamte områder til lægestationer og sygehuse, som den normale ambulancetjeneste ikke har kapacitet til at udføre, idet denne - også i en krigssituation - skal være til rådighed for patienttransport i de "normale" sygdoms- og ulykkestilfælde, som den "civile" ambulancetjeneste udfører i fredstid.

4.4. OPGAVER I FREDSTID.

Civilforsvaret er også i fredstid pålagt indsatsopgaver, dels for at styrke landets samlede fredsmæssige katastrofeberedskab ved behovsmæssig udnyttelse af civilforsvarets personelressourcer, omfattende materielmængder og indsatsfaglige viden, dels for at kunne drage nytte af den derved indhøstede praktiske indsatserfaring til gavn for den civilforsvarsmæssige uddannelse og civilforsvarets virke i krigstid.

a. I civilforsvarsområder med over 20.000 indbyggere har de kommunale myndigheder pligt til at opretholde et fredstidskatastrofeberedskab, jfr. herom i kapitel 6.

Ud over de byer, der er pligtige, har enkelte mindre civilforsvarsområder (under 20.000 indbyggere) på frivillig basis oprettet et fredstidskatastrofeberedskab.

Principielt kan det lokale civilforsvars katastrofeberedskab først indsættes, når det i forvejen eksisterende fredsmæssige beredskab, herunder CF-korpset, er rekvireret og indsat. Afvigelser herfra kan dog ske i særlige tilfælde, hvor dette måtte være hensigtsmæssigt.

Katastrofeberedskabet kan normalt løse indsatsopgaver af den art, der uddannes i inden for det lokale civilforsvar, d.v.s. hovedsagelig brandslukning, redningsopgaver, signaltjeneste, forplejnings- og indkvarteringsopgaver. Egentlige specialopgaver, der kræver særlig uddannelse og materiel kan normalt ikke løses af dette katastrofeberedskab.

I det sønderjydske marskområde eksisterer inden for rammerne af stormflodsberedskabet en ordning, der afviger fra den normale i civilforsvarsområderne, idet borgmestrene i Tønder, Ribe og Bramming af indenrigsministeren er tildelt en stående bemyndigelse til i aktuelle stormflodssituationer at kunne indkalde værnepligtigt personel (tilknyttede § 31-værnepligtige) med henblik på eventuel indsats. I sådanne tilfælde har de værnepligtige pligt til at give fremmøde.

b. Også CF-korpset er pålagt indsatsopgaver i fredstid. Ved CF-korpsets 7 uddannende kolonner og sektioner opretholdes til stadighed en udrykningsvagtstyrke (på 3 befalingsmænd og 24 menige ved kolonner samt 2 befalingsmænd og 16 menige ved sektioner), som døgnet rundt - uanset tidspunktet på året - øjeblikkelig kan afsendes til indsats over alt i landet ved brande eller andre ulykker og katastrofer af enhver art.

CF-korpsets fredsmæssige beredskab er en statslig regional reserve, der kan indsættes i situationer, hvor de lokale personel- eller materielmæssige ressourcer (brandvæsener og redningskorps m.v.) ikke er tilstrækkelige, eller hvor ulykkens art og omfang gør det påkrævet at indsætte specialmateriel, som ikke kan tilvejebringes lokalt.

Ved meget store katastrofer, som kræver materiel- og mandskabsintensiv indsats, kan CF-korpset - udover den oven for omtalte permanente udrykningsvagtstyrke - på hver af de 7 udrykningspligtige tjenestesteder stille 100-175 mand til betjening af korpsets eget materiel m.v. eller på landsplan i alt ca. 1000 mand.

I tilfælde, hvor der uden for normal daglig arbejdstid bliver behov for at supplere udrykningsvagten til en massiv mandskabsindsats, vil der erfaringsmæssigt kunne tilkaldes tjenestefrit værnepligtigt personel i løbet af forholdsvis kort tid, bl.a. ved anvendelse af radio og TV.

Der er centralt og lokalt truffet aftaler med en række offentlige myndigheder og institutioner om bistand ved fredstidsulykker, ligesom CF-korpsets afdelinger i en række tilfælde er indarbejdet som indsatsstyrker i lokale beredskabs- og mødeplaner (lufthavne, virksomheder, slotte m.v.).

Foruden løsningen af rent civilforsvarsprægede indsatsopgaver er CF-korpsets personel - i modsætning til personellet i det lokale civilforsvars katastrofeberedskab - på en række områder uddan-

net og trænet i at varetage særlige indsatsopgaver i fredstid ved hjælp af forskellige former for specialmateriel.

c. Den statslige ambulancetjeneste har ikke indsatsopgaver i fredstid.

4.4.1. Opgaver som værnepligtige kan blive sat ind på at løse.

a. Værnepligtige med almindelig CF-korpsuddannelse uddannes til i løbet af den 8 måneders tjenestetid at løse stadig flere og mere krævende opgaver, efterhånden som uddannelsen skrider frem.

I de første 3 måneder efter indkaldelsen skønnes den værnepligtige på grund af manglende viden og erfaring ikke at kunne foretage selvstændigt indsatsarbejde, men kan alene fungere som "hjælper" for ældre værnepligtige (menige med mere end 3 måneders tjeneste).

CF-korpsets uddannelse er tilrettelagt og gennemføres således, at de værnepligtige i den krigsmæssige uddannelse opnår så tilpas stor viden, erfaring og rutine, at mandskabet under fredstidsindsats i princippet vil kunne løse de samme krævende indsatsopgaver af enhver art, som forudsættes løst under krigsindsats (brandslukning, redningsopgaver m.v.). Hertil kommer, at korpsuddannelsen udnyttes ved løsning af fredsmæssige specialopgaver, f.eks. i forbindelse med olie- og kemikalieudslip og andre specielle uheld, der kræver særlig viden samt specialmateriel.

b. Værnepligtige med § 31-uddannelse indgår under kaserneuddannelsen ved CF-korpset ikke i korpsets fredsmæssige beredskab dels på grund af den korte tjenestetid (1 måned) og den koncentrerede krigsmæssige uddannelse, dels fordi den korte førsteuddannelse ikke skønnes at gøre disse værnepligtige tilstrækkelig kvalificerede til at indgå i CF-korpsets fredsmæssige beredskab.

For så vidt angår de § 31-værnepligtiges muligheder for at løse opgaver i det lokale civilforsvars fredstidskatastrofeberedskab vil dette i høj grad afhænge af den enkeltes uddannelse. De der hidtil er uddannet i brand- og redningstjeneste kan selvsagt assistere ved løsning af opgaver i relation hertil, men afpasset efter de pågældendes uddannelsesniveau. De værnepligtige, der uddannes i den såkaldte støttelinie (signaltjeneste, indkvarterings- og forplejningstjeneste samt specialtjeneste) vil fremover kun

kunne anvendes i det lokale fredstidskatastrofeberedskab ved løsning af opgaver, der har relation til disse tjenestegrene, og kan således ikke anvendes ved brandslukning og redningsarbejde.

Dette begrænser anvendelsesmulighederne af de § 31-værnepligtige i fredstidskatastrofeberedskabet i modsætning til CF-korpsets værnepligtige med almindelig korpssuddannelse, som i fredstid kan anvendes langt mere alsidigt.

c. Værnepligtige med ambulanceuddannelse indgår i et vist begrænset omfang i CF-korpsets fredsmæssige beredskab. På grund af ambulanceuddannelsen gennemgår de værnepligtige, der udtages dertil, kun en mindre del af den egentlige korpssuddannelse (introduktionsuddannelsen) forud for mødet ved ambulanceskolen. Efter endt ambulanceuddannelse forretter disse værnepligtige gavntjeneste ved CF-korpsets tjenestesteder.

Dette tjenesteforløb medfører, at ambulancetjenestens værnepligtige i hele indkaldelsesperioden alene kan fungere som "hjælpere" for ældre korpsværnepligtige under fredsmæssig indsats, og kan således ikke foretage selvstændig indsats på grund af den meget begrænsede uddannelse i de primære indsatsdiscipliner.

4.4.2. Specialopgaver.

a. Inden for rammerne af det samlede fredsmæssige katastrofeberedskab har CF-korpset påtaget sig en lang række specialopgaver, som kan udføres dels på baggrund af de store personel- og materiemæssige ressourcer samt den høje grad af beredskab, dels på grundlag af mandskabets alsidige uddannelsesbaggrund. Nedenfor opregnes nogle eksempler.

1) CF-korpset indgår i det landsdækkende beredskab til indsats ved uheld med farlige stoffer på landjorden (olie- og kemikalieuheld) i forbindelse med opbevaring, anvendelse og transport.

CF-korpsets afdelinger indgår på beredskabets 2.trin på lige fod med ca. 32 større brand-og Falck-stationer, som er placeret passende geografisk landet over med henblik på indsats ved mere omfattende uheld.

Endvidere varetager CF-korpset alene beredskabets 3.trin, der er tænkt som en egentlig katastrofehjælp i tilfælde, der kræver materiel- og mandskabsintensiv indsats og stiller særlige krav til beskyttelsesudrustning til indsatspersonellet (stort antal personer med gasdragter og fuld åndedrætsbeskyttelse). Dette

beredskabstrin varetages af CF-korpsets samlede personelstyrke og materielressourcer, herunder blandt andet store mængder bekæmpelsesudstyr og beskyttelsesudrustning samt materiel i øvrigt til løsning af evt. følgevirkninger, f.eks. af nøddrikkevandforsyning.

Endvidere kan korpset som 3.trins-bistand stille sagkyndige kemiske rådgivere samt laboratoriebistand til rådighed for den ansvarshavende myndighed på indsatsstedet.

2) CF-korpset indgår endvidere som et betydeligt element i det af Miljøstyrelsen etablerede beredskab til bekæmpelse af olie- og kemikalieforurening af havet, som iværksættes ved tankskibsulykker, udslip inden for offshore virksomheden (boreplatformene), olie- eller kemikalieforurening i forbindelse med skibsfartens normaldrift eller udslip fra landbaserede kilder samt ved melding om drivende eller ilanddrevne tromler med ukendt eller konstateret farligt indhold.

CF-korpsets opgaver inden for dette beredskabsområde kan bl.a. i hovedtræk omfatte følgende:

- at varetage indsatsledelsen for samtlige hjælpestyrker på den pågældende kyststrækning, herunder virke som koordinerende led og kontaktorgan,
- at foretage rekognoscering langs truede kyststrækninger, herunder evt. indsamling af olieprøver fra stranden til analyse,
- at iværksætte afværgeforanstaltninger og bekæmpelse/opsamling af olien fra stranden (i vandkanten og på det lave vand nær kysten),
- at foretage transport af oliebekæmpelsesmidler og materiel m.v. til basishavne og truede kyststrækninger m.v. samt
- at stille stabsapparatet til rådighed.

Med henblik på at kunne varetage opgaverne under dette beredskab har Miljøstyrelsen stillet specialmateriel og bekæmpelsesmidler til rådighed for CF-korpset, som foretager den nødvendige uddannelse af betjeningsmandskabet samt den daglige vedligeholdelse og tilsynsvirksomhed med dette materiel.

Herudover anvendes CF-korpsets eget materiel under indsats af denne art, f.eks. køretøjer, båd- og signalmateriel m.v.

3) CF-korpset varetager et "strålehygiejnisk beredskab", som indsættes ved uheld med radioaktive kilder, f.eks. ved brand eller eksplosion, under transport, eller hvor kilder er bortkommet.

Til løsning af denne beredskabsopgave har States Institut for strålehygiejne stillet specielt måleudstyr til rådighed for CF-korpsets afdelinger.

4) CF-korpset indgår i beredskabet til indsættelse ved uheld i nukleare anlæg (Risø og Barsebäck), hvor korpset i henhold til de gældende beredskabsplaner er forpligtet til med øjeblikkelig varsel at stille et antal målehold til rådighed med henblik på at gennemkøre en række forud fastlagte ruter og foretage løbende målinger for radioaktivitet til brug for den ansvarlige beredskabsledelse.

Til brug i dette særlige beredskab er CF-korpset tildelt specielt måleudstyr.

5) På Bornholm indgår CF-korpset (Bornholmske CF-sektion) i et såkaldt "gasberedskab", der indsættes, når fiskefartøjer, som anløber bornholmske havne, anmelder stedfunden forurening af fartøj og/eller fiskeredskaber under fiskeri i Østersøen som følge af kontakt med kemiske kampstoffer (bl.a. sennepsgas, nysegas og tåregas) stammende fra tysk gasammunition, der ved krigsafslutningen i 1945 blev nedsendt i bornholmske farvande i særlige "dumplingfelter".

Til løsning af sådanne opgaver råder CF-sektionen i Allinge over specialuddannet indsatspersonel (rensehold) og specialmateriel, bekæmpelsesmidler og beskyttelsesudstyr.

6) På Bornholm eksisterer en overenskomst mellem civilforsvarsstyrelsen og Allinge/Gudhjem, Hasle, Rønne og Åkirkeby kommuner om bistand ved brandslukning. Gennem denne overenskomst, der er godkendt af Statens Brandinspektion, indgår Bornholmske CF-sektion i slukningsberedskabet på en sådan måde, at man tager hensyn til det ved dimensioneringen af brandvæsenerne. Hvis sektionen således ikke længere kan opretholde sin vagtstyrke, må den erstattes af en anden styrke, der enten bliver oprettet af kommunerne eller ved kontrakt mellem kommunerne og De danske Redningskorps.

Bistanden på Bornholm betales af kommunerne til civilforsvarsstyrelsen med et grundvederlag på 6.000,- kr. årligt (1972). Grundvederlaget reguleres med 1% for hvert point pristallet afviger fra 100. Som basistal regnes det i januar 1971 vedtagne pristal. Det seneste vederlag, som er indbetalt til civilforsvarsstyrelsen for 1977 udgjorde i alt 10.839 kr. En nogenlunde tilsvarende

bistand fra De danske Redningskorps (et slukningstog med mindre bemanning end CF-sektionens udrykningsvagt) vil i april 1978 koste ca. 360.000,- årligt.

7) Ved omfattende ulykker kan CF-korpsets afdelinger til brug for den ansvarshavende på indsatsstedet og underlagt denne etablere et stabsapparat under ledelse af afdelingens chefvagt. Dette kan, når det ønskes, bistå den ansvarshavende på indsatsstedet med at koordinere indsatsen og samarbejdet med andre myndigheder, herunder f.eks. udføre det nødvendige sekretærarbejde på kommandoposten, forestå koordineringen af kommunikationen m.v.

Stabsapparatet råder over nødvendigt materiel og hjælpemidler til oprettelse af en kommandopost på indsatsstedet og til formidling af påkrævet kommunikation m.v.

8) Endelig indgår CF-korpset i det såkaldte stormflodsberedskab i Sønderjylland med henblik på udførelse primært af entreprenørmæssige opgaver, når digebrud og skader i øvrigt er sket. Endvidere kan CF-korpset stille transport- og katastrofebelysningsanlæg til rådighed for den ansvarlige myndighed.

b. Det lokale civilforsvar er ikke tildelt egentlige specialopgaver i landets samlede fredsmæssige katastrofeberedskab, bortset fra visse opgaver i stormflodsberedskabet i Sønderjylland, hvor det lokale civilforsvar i marskegnene indgår i beredskabsplanerne med henblik på at løse alarmerings- og evakueringsopgaver, herunder indkvarterings- og forplejningstjeneste, samt ordonnanstjeneste i forbindelse hermed.

For de § 31-værnepligtige, der er tildelt CF-kommissionerne i Tønder, Ribe og Bramming, er der fastsat den særlige ordning, at borgmestrene i disse byer i henhold til indenrigsministeriets bemyndigelse (skrivelse af 4.februar 1976) kan indkalde de § 31-værnepligtige til øjeblikkeligt fremmøde som bistand ved løsning af ovennævnte opgaver.

c. Den statslige ambulancetjeneste løser ingen specialopgaver i fredstid.

4.4.3. Statistik for anvendelse af civilforsvaret ved fredstidsuheld.

a. Der foreligger ingen samlet statistik over det lokale civilforsvars anvendelse ved fredstidsuheld.

b. Nedenanførte skemaer viser det samlede antal udrykninger og assistancer udført af CF-korpsets 7 udrykningspligtige afdelinger i finansårene 1971/72 - 1973/74 incl. samt kalenderårene 1975-1977 incl., idet dog opmærksomheden henledes på, at der ikke foreligger opgørelse for perioden 1.april - 31.december 1974 grundet omlægning af udrykningsstatistikken fra finansåret til kalenderåret med virkning fra 1975.

Iøvrigt henvises til bilagene 4.1. - 4.6., som udviser en specificeret opgørelse for de pågældende finansår/kalenderår.

Oversigt over CF-korpsets udrykninger i perioden
1/4 1971 - 31/3 1974 samt i 1975:

Finansår/ Kalenderår	Større brande	Middelstore brande	Små brande	Hede- og skovbrande	Pumpe km		Andre skader m.m.	Udrykninger i alt	Kørsel i km under udrykninger
					Auto- sprøjter	Påhængs- sprøjter			
1971/72	30	9	73	28	9.780	32.058	111	251	92.723
1972/73	26	6	65	27	6.562	79.399	140	264	88.257
1973/74	42	25	114	41	7.595	33.351	114	336	67.631
1975	24	6	91	80	9.962	87.703	176	377	105.936

Oversigt over CF-korpsets udrykninger i årene 1976 og 1977.

Kalenderår	Bygningsbrande	Brand i naturen	Redningsindsats	Forureningsbekæmpelse	Andre skader	Eftersøgninger	Assistanceydelse iøvrigt	Udrykninger og assistancer i alt	Kørte km i forbindelse med udrykninger og assistancer	Pumpe km	Pumpe timer	Andre aggregater (timer)
										Autosprøjter	Påhængssprøjter og påhængsbæresprøjter	
1976	113	171	7	66	7	10	144	518	219.331	17.603	4.501	353
1977	69	34	16	53	12	5	148	337	116.349	12.041	3.001	365

Oversigterne viser en stigning i antallet af udrykninger og assistancer i perioden 1972 - 1976. Forklaringen herpå må bl.a. søges i, at der i forbindelse med spareforhandlingerne i 1972 fra politisk side blev tilkendegivet, at CF-korpset burde anvendes mere i forbindelse med uheld i fredstid.

Når antallet af udrykninger i 1977 (337) har været lavere end de to foregående år, er dette ikke udtryk for, at denne tilkendegivelse er tilsidesat, men må i væsentlig grad tillægges den omstændighed, at der i 1977 ikke tilnærmelsesvis opstod så mange brande i naturen, som der plejer at være.

Det gennemsnitlige antal udrykninger og assistancer ved CF-korpset i perioden 1972 - 1977 andrager ca. 350 pr. år eller ca. 4 udrykninger pr. kaserne pr. måned.

4.4.4. Fredstidsopgavernes betydning for uddannelsen, afprøvning af materiel samt indtryk fra studieturen.

a. Civilforsvarets engagement i det fredsmæssige katastrofeberedskab har stor betydning og pædagogisk værdi for den CF-mæssige uddannelse, idet såvel organisationen som den enkelte befalingsmand og værnepligtige

- får mulighed for at afprøve det indlærte stof under realistiske forhold (personlige færdigheder, praktisk erfaring i opgaveløsning og indtryk af vilkårene på et indsatssted),
- får lejlighed til at arbejde i enheder under kommando i realistiske situationer (samarbejde og indsatsdisciplin),
- får mulighed for at afprøve materiel og få indblik i dets praktiske anvendelsesmuligheder og faktiske ydeevne under realistisk indsats,
- får indtryk af de psykiske, fysiske og uddannelsesmæssige krav, der stilles til redningspersonel under forskellige former for indsats,
- får mulighed for at føle, at værnepligtsuddannelsen også i fredstid kan anvendes til gavn for samfundet (motivationsfaktor),
- organisationen får gennem fredstidsindsats lejlighed til løbende at følge udviklingen og i praksis ajourføre og udvikle nye taktiske principper og afprøve nyt materiel,
- organisationen får lejlighed til over for samfundet at manifestere sig som et beredskab, der er "levende" og kan anvendes i praksis.

b. Arbejdsgruppen har foretaget en studietur til Midtjydske CF-kolonne i Herning den 30.maj 1978 og til Nordjydske CF-kolonne i Thisted den 31.maj 1978. Under disse besøg blev arbejdsgruppen i hovedtræk orienteret om CF-korpsets krigsmæssige beredskab, det fredsmæssige engagement, § 31-uddannelsen og korpsuddannelsen, ligesom der ved de to kaserner blev afholdt orienterende møder med faste befalingsmænd og de værnepligtiges talsmænd.

Under de to besøg blev følgende synspunkter lagt frem:

1) Midtjydske CF-kolonne, Herning.

Der var blandt talsmændene for de værnepligtige i CF-korpsset gennemgående enighed om, at den nuværende korpsuddannelse på 8 måneder er udmærket til at gøre de værnepligtige egnede til indsats både under krig og ved fredstidskatastrofer. Den teoretiske del af stoffet kunne måske indlæres på kortere tid, men da det var flere talsmænds opfattelse, at de praktiske færdigheder bør indlæres, så "de sidder i rygmarven", kan uddannelsestiden næppe nedskæres.

Alle fandt, at indsatsen i det fredsmæssige katastrofeberedskab var af stor pædagogisk værdi, men alle var også enige om, at der i deres uddannelsestid havde været for få udrykninger til fredstidskatastrofer.

De værnepligtige var ikke ængstelige ved at deltage i denne indsats, idet de følte, at den nuværende uddannelse var tilrettelagt således, at de var i stand til - ved overholdes af givne sikkerhedsbestemmelser - at gøre en god indsats under udrykningen.

En enkelt af talsmændene, der havde forrettet 3 måneders tjeneste, mente, at uddannelsestiden kunne nedsættes til 6 måneder, da der var for mange gentagelser under uddannelsen, og foreslog - da han også fandt, at den fredsmæssige katastrofeindsats var af stor pædagogisk værdi - at korpsen i stedet for at opretholde en vagtstyrke på 24 mand på kasernen, udstationerer de værnepligtige på lokale brandstationer som en del af disses vagtstyrke.

Den værnepligtige talsmand for gruppeførerereleverne imødegik sin kollegas udtalelse om for mange gentagelser i uddannelsen, idet de værnepligtige gruppeførere, der skal lede og instruere gruppen, bør være helt hjemme i stoffet.

Der fremkom følgende forslag:

- a. De værnepligtige bør på et tidligere tidspunkt og i højere grad end nu specialiseres, således at redningsfolkene sparer nogen branduddannelse, og brandfolkene sparer redningsuddannelse o.s.v. Talsmanden for gruppe-

førereleverne imødegik dette forslag, da han fandt, at det var bedst i en indsatssituation at råde over "all round" uddannede folk.

- b. En del af repetitions- og gentagelsesstof kan udelades og med fordel erstattes af en kortere praktisk uddannelse og træning, der f.eks. kan opnås ved i højere grad at deltage i fredsmæssigt katastrofearbejde.

De værnepligtige udtalte iøvrigt, at

- en ændring eller nedsættelse af tjenestetiden i korpset bør koordineres med en ændring af § 31-uddannelsen, således at alle uddannelser inden for civilforsvaret bliver af samme varighed,
- man ved udvælgelsen af værnepligtige befalingsmænd bør se nøjere på disses kvalifikationer,
- en nedsættelse af tjenestetiden vil gå ud over korpsets deltagelse i det fredsmæssige katastrofeberedskab, som alle fandt var af stor samfundsmæssig værdi,
- at en genindkaldelse af 1 måneds varighed næppe vil medføre arbejdsmæssige vanskeligheder for de værnepligtige.

Talsmændene for de § 31-værnepligtige, der stod ved afslutningen af deres en måneds tjeneste, mente nok, at den nuværende uddannelse opfylder det mål at gøre de § 31-værnepligtige egnede til under krigsforhold at yde assistance under kyndig vejledning, men fandt iøvrigt, at uddannelsen i dens nuværende form er for kort i forhold til de mange færdigheder, der skal indøves. Hvis uddannelsen ikke forlænges, bør den i hvert fald i højere grad specialiseres. Endvidere fandt de, at nogle af fagene i den nye støttelinie var vanskelige at klare for mange værnepligtige med læse- og staveproblemer, og foreslog genindførelse af uddannelsen i brand- og redningstjeneste.

Talsmændene oplyste endvidere, at de føler, at der er et skel mellem dem og korpsets menige, men at deres befalingsmænd er meget positive, selvom man kan spore en vis usikkerhed med hensyn til, om der i den korte uddannelsestid kan skabes tilstrækkelig motivation for uddannelsen.

Talsmændene foreslog samme uddannelsestid i CF-korpset og § 31-uddannelsen, f.eks. 4 måneder, og de fandt et forslag om at uddannelsen evt. kan afvikles med 3 måneders kaserne-tjeneste og 1 måneds byttjeneste på "kasernevilkår" udmærket.

Talsmændene for § 31-værnepligtige udtalte, at de fleste af deres kammerater kan vende tilbage til deres job, men at værnepligtige, der er selvstændige erhvervsdrivende, mister penge under indkaldelsen.

Repræsentanterne for de værnepligtige befalingsmænd og delingsførerelever, hvoraf to var elever på delingsførerskolen, en gjorde pligtig tjeneste som befalingsmand og en gjorde frivillig tjeneste, fandt den nuværende 8 måneders tjenestetid passende, men skulle tjenestetiden nedsættes, kunne det evt. ske ved at skære faget tjenesteforhold ned. Yderligere nedsættelse af tjenestetiden kunne efter deres opfattelse kun ske ved at gennemføre specialisering i højere grad.

Om delingsføreruddannelsen udtalte de, at der burde anvendes mere tid til faglig viden, idet delingsførerne anvendes som instruktører ved uddannelsen af de menige.

De værnepligtiges deltagelse i det fredsmæssige katastrofeberedskab fandt de var af meget stor pædagogisk værdi.

Om genindkaldelsesspørgsmålet udtalte de, at de foretrak en længere første-indlæringsperiode for senere genindkaldelser, som de fandt principielt uheldige, da det hæmmer beskæftigelsesmulighederne.

Endvidere udtalte de, at de regner med at kunne anvende deres værnepligtsuddannelse i det civile liv, og at flere af deres kammerater var blevet ansat hos brandvæsenet eller Falck.

Repræsentanterne for faste befalingsmænd gav udtryk for, at den nuværende uddannelsestid på 8 måneder er passende. Enhver reduktion af tjenestetiden vil betyde en tilsvarende forringelse af uddannelsen, og selvom nedsættelsen kompenseres med større specialisering, vil indsatsen af de værnepligtige blive forringet, idet deres anvendelsesområde bliver mindre fleksibelt. Der kan ikke skæres mere i den nuværende uddannelse, og befalingsmændene henviste i denne forbindelse til de store vanskeligheder, kasernen har haft med hensyn til at tilpasse uddannelsen, efter at den effektive uddannelsestid er blevet nedskåret efter de nye regler om afspadsering for vagttjeneste på helligdage (se kapitel 5.4.).

På et direkte krav om forslag til nedskæringer udtalte en befalingsmand, at uddannelsen i felttjeneste i klasse B måske kunne reduceres lidt.

De faste befalingsmænd gav endvidere udtryk for, at en nedsættelse af tjenestetiden ved at bortskære de værnepligtiges deltagelse i de fredsmæssige udrykninger vil være uhensigtsmæssig, da de værnepligtiges deltagelse i udrykningerne er et led i deres uddannelse og bidrager meget positivt til deres motivation.

Befalingsmændene kunne heller ikke gå ind for en nedsættelse af kasernens vagtstyrke, idet hele ideen bagkorpsets deltagelse i det fredsmæssige beredskab er, at det er en stor slagkraftig styrke, der indsættes.

Befalingsmændene mente ejheller, at udrykningsvagten kunne gå på skift mellem de tre jyske kaserner under henvisning til, at en udrykning, der først møder op til 7 timer efter alarmeringen, er overflødig.

Befalingsmændene var skeptiske overfor forlængelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken og tvivlede på, at det i mobiliseringsfasen vil være muligt at få mandskabet op på et acceptabelt niveau. Erfaringerne fra de tidligere genindkaldelser talte imod genindførelse af sådan, da mandskabet er meget umotiveret i undervisningen.

Befalingsmændene udtalte som deres ønske for civilforsvarets fremtid, at uddannelsen effektiviseres og moderniseres mest muligt ved tildeling af flere lærerkrefter, flere tekniske uddannelsesmidler m.v., ligesom de understregede nødvendigheden af, at civilforsvaret får "arbejdsro", ikke blot af hensynet til de ansattes og de værnepligtiges arbejde, men også af personlige, familiære grunde.

2) Nordjyske CF-kolonne, Thisted.

Talsmændene for CF-korpsets værnepligtige mente, at uddannelsen forekom dem rimelig, omend der nok kunne reduceres inden for visse discipliner, såsom fysisk uddannelse og træning (FUT) samt den megen repetition i forbindelse med brandtjenesten. Det var endvidere deres opfattelse, at man under kyndig vejledning - f.eks. af meniggruppieførere med relativt længere uddannelsestid - nok kunne klare de krigsmæssige katastrofer, selv efter en eventuel nedsættelse af tjenestetiden.

Talsmændene anførte endvidere, at man nok burde lægge større vægt på den praktiske side af uddannelsen frem for den teoretiske.

Der blev tillige givet udtryk for, at niveauet for § 31'erne efter talsmændenes opfattelse var for lavt. En kombination af nedsat tjenestetid og genindkaldelser blev af talsmændene ubetinget afvist.

Der blev udtrykt ønske om højere standard på belægningsområderne.

På spørgsmål angående konsekvenserne for uddannelsen af en nedlæggelse af den fredsmæssige assistanceordning svarede talsmændene, at såfremt udrykningerne skulle være med til at forbedre uddannelsen - hvilket de absolut mente, de kunne - skulle de være langt hyppigere end nu. Det nuværende udrykningsantal var for lille til at få nogen væsentlig betydning.

På spørgsmål om de værnepligtige mente at kunne yde assistance i en krigssituation med den nuværende uddannelse svarede talsmændene for de § 31-værnepligtige, at uddannelsen var for kort i forhold til de mange færdigheder, som skulle indøves, hvilket havde en tendens til at reducere interessen for stoffet. Talsmændene stillede derfor forslag om en højere grad af specialisering, efter en uges introduktionsuddannelse, hvilket også kunne hjælpe på den manglende rutine. Også de senere lokale indkaldelser kunne dog nok bidrage hertil.

Talsmændene pegede på mulighederne for ens uddannelsestid - f.eks. 4 måneder - for alle værnepligtige, men erkendte dog samtidig, at selvom § 31-uddannelsen blev forbedret, kunne det have andre ulemper, f.eks. at "alle uddannelser bliver lige dårlige".

Endelig gav talsmændene udtryk for, at det ville forekomme dem helt rimeligt eventuelt at blive tilkaldt til fredstidskatastrofer efter endt kaserneuddannelse.

Befalingsmændenes repræsentanter gav udtryk for, at en uddannelsestid på 8 måneder er passende i forhold til korpsets opgaver. Jo mere uddannelsestiden beskæres, des mere vil det især gå ud over de værnepligtiges fysiske træning, deres tekniske færdigheder og ikke mindst deres evne til at kunne improvisere i uforudsete situationer under en indsats. De nye regler om frihed for tjeneste på normalt arbejdsfri dage havde skabt en del problemer ("huller") for de enkelte i bestemte fag, ikke mindst, fordi kolonnen pludselig havde måtte indpasse reglerne i de fastlagte uddannelsesplaner.

Befalingsmændene tilkendegav, at man for så vidt kunne nedskære den fysiske uddannelse og træning, men at det vil have mærkbare konsekvenser for de unges fysik, som ved uddannelsens begyndelse er væsentligt dårligere sammenlignet med den fysiske form som nyindkaldte værnepligtige havde for nogle år siden. Den fysiske træning har blandt andet stor betydning for udførelse af redningsarbejde (transport af tilskadekomne etc.). Mange menige erken-

der da også det alment fornuftige i at være i god fysisk form og gøre selv noget for at holde formen vedlige.

Det var befalingsmændenes indtryk, at de § 31-værnepligtige synes, at den korte indlæring sker for hurtigt. De værnepligtige formår ikke at skelne imellem de enkelte tjenestegrene. Noget tilsvarende gælder, omend i mindre grad, for korpsuddannelsens korte første periode (I-uddannelsen). Selvom meget af undervisningen er forholdsvis kompliceret (f.eks. undervisningen i opklaringstjeneste, herunder regler for markering af radioaktivt nedfald), klarer det udmærket af de specialhold, der modtager denne del af undervisningen, og som ofte har særlig civil baggrund for at forstå indholdet.

Befalingsmændene var skeptiske overfor forhøjelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken med deraf følgende højere gennemsnitsalder og frygtede, at enkelte enheder vil blive sammensat af udelukkende ældre årgange. Erfaringerne fra de tidligere genindkaldelser talte imod genindførelse af en sådan ordning.

Det var befalingsmændenes indtryk, at de gennemførte fredstidsudrykninger bidrager meget positivt til de værnepligtiges motivation, idet det dog må erkendes, at ikke alle er "sæsonbestemte". Den almindelige erfaring er, at de værnepligtiges motivation stiger i uddannelsesperioden, især efter de afsluttende korpsøvelser, hvor der for de menige ofte kommer bedre sammenhæng i det lærte.

Befalingsmændene understregede endelig, at det for civilforsvaret er særdeles nødvendigt med faste rammer i en længere periode - ikke blot for at få "arbejdsro" - men også af personlige, familiære grunde. Det måtte også uundgåeligt påvirke de værnepligtiges motivation, at der gik vedholdende rygter om, at der snart skal ske væsentlig beskæring af uddannelsen.

Kapitel 5

Redegørelse i oversigtsform for uddannelsesforløbet i CF-korpset, § 31-tjenesten og ambulancetjenesten

I kapitel 3 foran har arbejdsgruppen redegjort for de nugældende uddannelsesformål og uddannelsesstrukturen. Der vil derfor i nærværende kapitel ikke blive redegjort nærmere for disse forhold, men der vil blive givet en oversigt over fag- og timefordelinger ved de enkelte uddannelser, ligesom der vil blive givet en oversigt over de enkelte befalingsmandsuddannelser m.v.

1. CF-KORPSET

1. Menige.

Den nuværende uddannelse af menige varer i alt 8 måneder, og der sker indkaldelser hvert år i begyndelsen af månederne marts, juli og november til samtlige 7 kaserner, således at der altid på kasernerne er mandskab med over 4 måneders uddannelse bag sig (er i specialuddannelsen) og mandskab med under 4 måneders uddannelse bag sig (er i introduktions- eller grunduddannelsen). Dette indkaldelses- og uddannelsessystem sikrer kontinuitet i udrykningsvagten og dermed det fredsmæssige beredskab.

Meniguddannelsens fag- og timefordeling fremgår af skema 1 nedenfor. Til skemaet skal bemærkes, at de 200 timer til friheder m.v. omfatter bl.a. ferieorlov, frihed for tjeneste på normalt arbejdsfri dage og gennemførelse af samarbejdsregler i CF-korpset.

Skema 1. Fag- og timefordeling i CF-korpsets meniguddannelse.

Fag	Nugældende uddannelsesplan			
	Intro- duktion	Grund- uddann.	Special- uddann.	8 mdr. Total
1. Tjenesteforhold og samarbejde	18	15	20	53
2. Fysisk uddannelse og træning/ orientering	20	65	70	155
3. Orden og vedligeholdelse	17	54	80	151
4. Modtagelse	15	0	0	15
5. Assistancetjeneste	30	40	16	86
6. Brandtjeneste	45	60	0	105

forts.

forts.

Fag	Nugældende uddannelsesplan			
	Intro- duktion	Grund- uddann.	Special- uddann.	8 mdr. Total
7. Redningstjeneste med katastrofeførstehjælp og tovværkslære	35	160	0	195
10. Specialfag ⁺⁾	0	0	260	260
11. Ledelse og føring af grupper	0	0	++)	0
12. Udrykningstjeneste	0	0	36	36
13. Udgående øvelser	0	0	88	88 ^{o)}
TOTAL	180	394	570	1144
Friheder m.v.				216

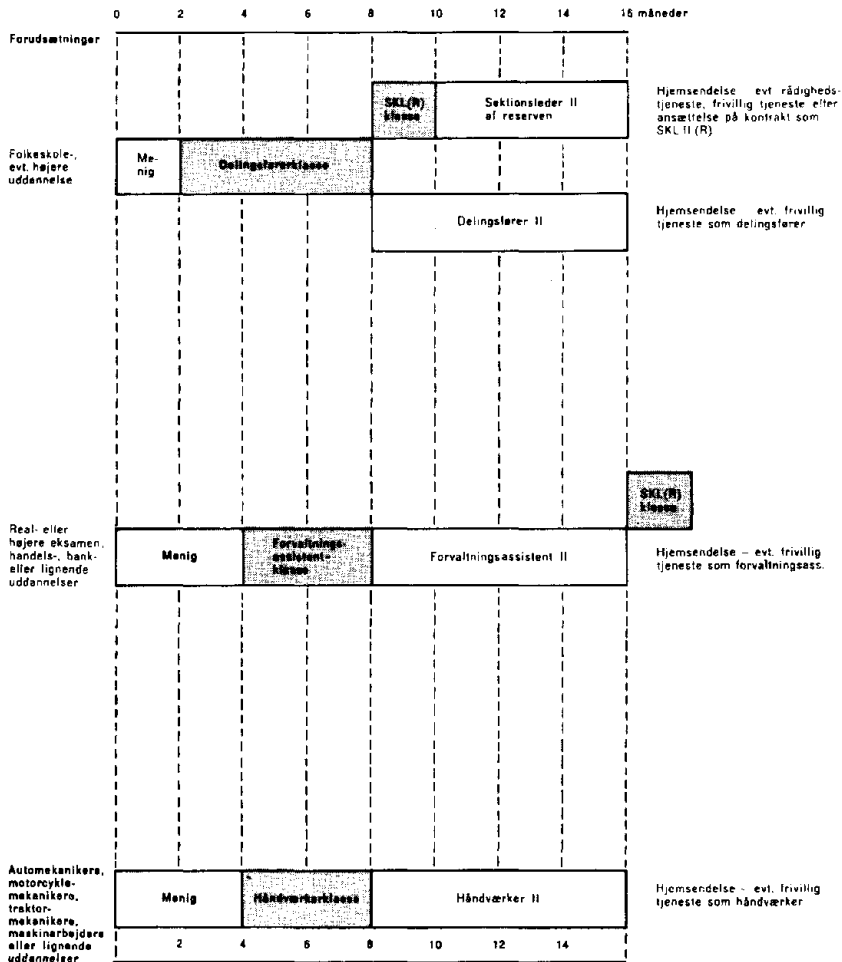
- +) Specialfagene er: Brand- og redningstjeneste, specialtjeneste eller faglig tjeneste.
- ++) Der er ikke afsat noget timetal, da uddannelsen foregår indenfor timetallet til rådighed for specialfagene.
- o) Det anførte timetal omfatter 11 øvelsesdøgn, men er i oversigten alene medregnet med 8 timer pr. dag.

2. Befalingsmænd.

Udtagelse af elever til skoler for værnepligtige befalingsmænd sker med baggrund i civilforsvarslovens § 10:

"Befalingsmandselever udtages i fornødent antal af den værnepligtige styrke. De forbliver til fortsat tjeneste i et af indenrigsministeren fastsat tidsrum, som dog ikke kan overstige det for værnepligtige befalingsmænd ved hæren gældende. Som befalingsmandselever udtages fortrinsvis frivillige, der er egnede. Stk. 2. Udnævnelse til befalingsmand af reserven kan kun finde sted efter den pågældendes eget ønske."

Der foregår i CF-korpset uddannelse af tre kategorier af værnepligtige befalingsmænd, nemlig delingsførere (taktikere), forvaltningsassistenter (kontor m.v.) og håndværkere (teknikere). Uddannelsen gennemføres efter følgende struktur:

De steder, hvor der i strukturen er anført betegnelsen "klasse", er der tale om egentlig skoleuddannelse på CF-korpsets Befalingsmandsskole i Gentofte eller på CF-korpsets Delingsførerskole i Herning. De øvrige angivne perioder er alle tjeneste/uddannelse uden for skolerne.

Samtlige elever til klasser for værnepligtige befalingsmænd udtages ca. 5 uger efter indkaldelsen, uanset hvornår selve skoleuddannelsen starter. Da delingsføreruddannelsen i hele sit indhold vedrører civilforsvarsfaglige forhold, starter denne uddannelse hurtigt efter indkaldelsen, medens de faglige uddannelser til forvaltningsassistent og håndværker først starter på skolen, når de pågældende har gennemgået grunduddannelsen som den nødvendige civilforsvarsfaglige forudsætning. Denne fremgangsmåde er nødvendig, fordi de pågældende faglige befalingsmænd efter udnævnelse skal kunne virke som førere i f.eks. forplejningsenheder og

værkstedsenheder samt i den fredsmæssige udrykningsvagt. Der kan ad frivillighedens vej ikke udskrives det fornødne antal til befalingsmandsuddannelse, hvorfor gennemsnitlig over halvdelen af eleverne til disse klasser udskrives mere eller mindre mod deres vilje.

Ud over de her nævnte befalingsmandsuddannelser uddannes der i CF-korpset under meniguddannelsen i specialfag gruppeførere.

Uddannelsen af befalingsmænd af reserven foregår i overensstemmelse med loven (§ 10, stk. 2) på frivillig basis, således at denne uddannelse søges af delingsførere og forvaltningsassistenter, jfr. strukturen. Det fremgår af kapitel 2, at CF-korpset har et mindre overskud af befalingsmænd af reserven. Dette overskud kan alene forekomme, fordi befalingsmænd af reserven står til rådighed for CF-korpset indtil udløbet af det år, hvori de fylder 50 år, jfr. civilforsvarslovens § 11. Der er hidtil ikke sket overførsel af befalingsmænd af reserven til det lokale civilforsvar, bl.a. fordi de erstatter manglende faste befalingsmænd.

De enkelte befalingsmandsuddannelsers formål og omfang (fag- og timefordeling) er således:

Delingsførere:

Formål:

Ved afslutning af denne uddannelse skal eleven

- kunne redegøre for en CF-kolonnes organisation og opgaver,
- kunne anvende og indsætte materiellet ved delingerne i en CF-kolonne,
- kende de føringsmæssige principper på delingsniveau og kunne anvende disse i praksis,
- kunne fungere som fællesleder i et indsatsområde, hvor forskellige mindre enheder af civilforsvaret er indsatte,
- kunne analysere og prioritere opgaverne i forbindelse med indsættelse af mindre enheder,
- kunne virke som instruktør for hold af 10 - 15 mands størrelse af værnepligtige i civilforsvaret i praktiske fag,
- kunne deltage i vagt- og tilsynstjeneste.

Fag- og timefordeling (1.del ved CF-korpsets Delingsførerskole)

Modtagelse og afvikling	24 timer
Brandtjeneste, praktik og taktik	108 -
Fysisk uddannelse og træning/orientering	80 -
Orden og vedligeholdelse	72 -
	284 timer
	(overføres)

	overført	284 timer
Redningstjeneste, praktik og taktik	150	-
Assistancetjeneste	107	-
Skriftlige udfærdigelser	3	-
Tjenesteforhold og samarbejde	26	-
Udrykningstjeneste	60	-
Samlet øvelse	21	-
Afsluttende prøver, BRA og RE taktik	32	-
	683	timer

Fag- og timestfordeling (2.del ved CF-korpsets Befalingsmandsskole)

Modtagelse og afvikling	7	timer
Fysisk uddannelse og træning/orientering	22	-
Mandskabsbehandling, pædagogik og psykologi		
Undervisningsmetoder og -midler		
Elevøvelser	80	-
Orden og vedligeholdelse	31	-
Tjenesteforhold og samarbejde	7	-
Udrykningstjeneste	40	-
Uddannelse i føring af delinger		
Indsatstjenestekursus	112	-
Eksamen	36	-
	335	timer

Forvaltningsassistenter

Formålet er at uddanne eleverne til

- at kunne virke som medarbejdere ved forvaltnings-tjenesten under deres bestridelse af tjenesten ved
  - CF-korpsets afdelinger,
  - Civilforsvarets skoler,
  - CF-regioner,
- at kunne virke som førere af en forplejningsgruppe og medhjælpere på forplejningsmagasiner samt løse administrative opgaver under feltmæssige forhold,
- at kunne virke som førere for indkvarteringsgrupper og -delinger i det lokale civilforsvar,
- at kunne deltage som vagthavende værnepligtige befalingsmand i vagt- og tilsynstjenesten.

Fag- og timefordeling:

Modtagelse og afvikling	7	timer
Tjenesteforhold og samarbejde	16	-
Orden og vedligeholdelse	30	-
Fysisk uddannelse og træning	35	-
Skriftlige udfærdigelser	3	-
Signaltjeneste	20	-
Beskyttelsestjeneste	10	-
Udrykningstjeneste	32	-
Indkvarteringstjeneste	20	-
Føring af grupper i udrykningsvagt	72	-
Indsatstjenestekursus	40	-
Kasse- og regnskabsvæsen	20	-
Forvaltningslære I	65	-
Forvaltningslære II (EDB)	45	-
Bogføring	85	-
Cafeteriaadministration	20	-
Feltforvaltningstjeneste	120	-
Eksamen	32	-
Disponible	8	-
	680 timer	

Håndværkere

Formålet er at uddanne eleverne til

- at virke som medarbejdere på CF-korpsets værksteder, herunder at kunne virke som arbejdsledere for mindre grupper af værnepligtigt personel,
- at kunne anvendes som hjælpelærere ved uddannelse af faste værnepligtige afgivelser ved CF-korpsets værksteder,
- under indsats at kunne afhjælpe mindre funktionsfejl eller foretage mindre reparationer,
- at kunne indgå som medhjælpere i et modtagekommando for køretøjer,
- at kunne virke som førere for vedligeholdelses- og forsyningsgrupper i det lokale civilforsvar,
- at kunne deltage som vagthavende værnepligtig befalingsmand i vagt- og tilsynstjenesten.

Fag- og timefordeling:(CF-korpsets Befalingsmandsskole)

Modtagelse og afvikling	7 timer
Tjenesteforhold og samarbejde	18 -
Orden og vedligeholdelse	22 -
Fysisk uddannelse og træning	24 -
Skriftlige udførelser	3 -
Signal tjeneste	20 -
Beskyttelsestjeneste	10 -
Udrykningstjeneste	32 -
Bjærgningstjeneste	52 -
Føring af grupper i udrykningsvagt	72 -
Indsatstjenestekursus	40 -
Regning	20 -

(CF-korpsets Materieltjeneste, Glostrup)

Modtagelse	3 -
Administration	4 -
Pumper	26 -
Demonstrationer	16 -
Styretøj og bremses	28 -
Motorlære	33 -
Servicearbejder	54 -
Smøring og konservering	12 -
Eksamen (CFBS)	8 -
Eksamen (CFM)	12 -
Disponible	2
	518 timer

Befalingsmænd af reserven

Uddannelsen af befalingsmænd af reserven foregår som regel som en taktisk uddannelse, men en gang hvert andet år gennemføres en klasse med varslingsuddannelse, således at der ad denne vej uddannes personel til civilforsvarets varslingstjeneste. Begge uddannelser nævnes nedenfor:

Taktisk linieUddannelsens formål

Uddannelse til sektionsleder(R) skal tage sigte på at gøre sektionsslederen anvendelig som fører for en deling (fortrinsvis branddeling eller vandtransportdeling) som næstkommanderende

ved en indsatssektion og hjælper i en kolonnestab samt i fredstid som lærer (instruktør) på delingsniveau og eventuelt som medarbejder i stabe.

Fag- og timestfordeling:

Brandtjeneste	60 timer
Redningstjeneste	16 -
De forskellige tjenestepligter ved sektion og kolonne, den daglige administration, teknisk tjeneste, forvaltningstjeneste, mobilisering	20 -
De lokale hjælpetjenester og taktik på indsatssted og i indsatsområder	20 -
Fysisk uddannelse og træning	20 -
Signalstjeneste	36 -
Tjenesteforhold	27 -
Udrykningstjeneste	100 -
Eksamen, afvikling m.v.	25 -
Kursus i olieskadebekæmpelse	16 -
	340 timer

Varslingslinie

Uddannelsens formål

Uddannelse til sektionsleder(R), varslingslinien, tager sigte på at gøre sektionslederen anvendelig som varslingsofficer i civilforsvarets varslingstjeneste, primært den centrale flyvarslingstjeneste samt sekundært som medarbejder i stabe.

Fag- og timestfordeling:

Sikkerhedstjeneste	2 timer
Signalstjeneste	18 -
Luftforsvarslære	26 -
Luftkrigslære	25 -
Computerlære og radarsystemer	16 -
Systemkendskab	62 -
Luftmeldetjeneste	11 -
Reglementer og bestemmelser	10 -
Civilforsvarets flyvarslingstjeneste	28 -
Civilforsvarets nedfaldsvarslingstjeneste	50 -
Stabstjeneste	50 -
Repetition - eksamen - prøver m.m.	42 -
	340 timer

2. § 31-TJENESTEN.

1. Menige.

Uddannelsen er delt som en indledende kasernemæssig uddannelse og en afsluttende lokal uddannelse. Indkaldelse til kaserneuddannelse sker til de tre jyske CF-korps-kaserner med 9 hold om året og endvidere 2 hold om året (i marts og november måned) til Civilforsvarets Ambulanceskole i Næstved.

Den lokale uddannelse foregår i løbet af 2 år med 50 timer om året i de enkelte civilforsvarsområder, idet nogle områder indgår i et indbyrdes samvirke om uddannelsen i brand- og redningstjeneste. Samvirket var i 1975 etableret i følgende kommuner:

1. Nordjysk CF-Samvirke Hvims: Skagen, Frederikshavn, Søby, Hirtshals, Hjørring og Brønderslev.
  2. Thisted og Morsø.
  3. Løgstør, Nibe og Hadsund.
  4. Randers, Grenaa og Ebeltoft.
  5. Silkeborg og Ikast.
  6. Viborg, Kjellerup og Bjerringbro.
  7. Holstebro, Lemvig og Struer.
  8. Herning og Brande.
  9. Ringkøbing, Skjern og Egvad.
  10. Horsens, Skanderborg og Odder.
  11. CF-Samvirke Gudsø: Kolding, Vejle, Frederica, Lunderskov, Vejen og Middelfart.
  12. CF-Samvirke Uglvig: Esbjerg, Bramming, Grindsted, Ribe, Varde og Fanø.
  13. CF-Samvirke Sønderjylland Tinglev: Aabenraa, Haderslev, Graasten, Sønderborg, Tønder, Vojens og Bov.
  14. Odense, Nyborg, Kerteminde og Bogenese.
  15. Assens og Faaborg.
  16. Svendborg, Ringe og Rudkøbing.
  17. Slagelse, Ringsted, Skælskør, Korsør, Sorø og Kalundborg.
  18. Holbæk og Nykøbing-Rørvig.
  19. Frederikssund, Frederiksværk og Hundested.
  20. Birkerød og Farum.
  21. Helsingør og Fredensborg.
  22. Haslev, Fakse og Stevn.
  23. Rønne, Hasle, Allinge, Nekso og Aakirkeby.
  24. Uddannelsessamvirket "Brændte Ege" ved Nykøning F.: Sakskøbing, Stubbekøbing, Sydfalster, Vordingborg, Præstø, Møn, Maribo, Nakskov, Rødby og Nysted.
- (Kilde: Betænkning nr. 745 af februar 1975).

I betænkning nr. 745 af februar 1975 (se kapitel 2 og 3) godkendt af indenrigsministeriet i april 1976 er der foreslået en omlægning af uddannelsen af § 31-værnepligtige. Herefter skal de værnepligtige under grunduddannelsen på kasernen gennemgå en fælles uddannelse inden for enten en indsatslinje (brand-, rednings- og rydningstjeneste) eller en støttelinie (signaltjeneste, indkvarterings- og forplejningstjeneste samt specialtjeneste (AC-tjeneste)), dog under bibeholdelse af den hidtidige relation mellem kaserneuddannelsen (ca. 1 måned) og den fortsatte lokale uddannelse (indtil 100 timer). Denne omlægning af uddannelsen, som især de kommunale myndigheder har lagt vægt på, skulle gøre det lettere for de lokale myndigheder at placere de værnepligtige i tjenestegrene, hvor der er behov for det pågældende mandskab.

Den kaserneæssige uddannelse af § 31-værnepligtige til støttelinien er iværksat den 1. august 1977.

Planer for den fortsatte lokale uddannelse af § 31-værnepligtige til støttelinien er udsendt medio 1978.

Udarbejdelse af planer vedrørende uddannelse af § 31-værnepligtige til indsatslinien er af arbejdsmæssige grunde midlertidigt stillet i bero på grund af det eksisterende store antal § 31-værnepligtige, uddannet i brand- og redningstjeneste efter de hidtidige bestemmelser.

Uddannelsen af § 31-værnepligtige efter de hidtidige retningslinier er herefter, for så vidt angår den kaserneæssige uddannelse, bragt til ophør den 1. august 1977, men vil fortsætte i det lokale civilforsvar i endnu en periode af ca. 2 år med henblik på færdiguddannelsen af de værnepligtige, der er kaserneuddannede efter de gamle planer.

De nedenfor anførte oplysninger om § 31-uddannelsen af menige stammer fra de udgivne planer for uddannelsen i støttelinien, medens oplysningerne om uddannelsen i indsatslinien stammer fra ovennævnte betænkning nr. 745 af februar 1975. Når der således er forskelle i timetal på de to uddannelsesretninger, skyldes det, at der - jfr. ovenfor - ikke er udarbejdet egentlige uddannelsesplaner for indsatslinien.

I. KaserneuddannelsenA. Introduktionsuddannelsen

Introduktionsuddannelsen, som er fælles for alle § 31-værnepligtige, har til formål at sætte dem i stand til at yde elementær hjælp ved såvel fredsmæssige som krigsmæssige katastrofer.

Gennem undervisningen skal de værnepligtige endvidere bringes en sådan holdning til lærestoffet, at de engagerer sig i undervisningen og interesserer sig for at nå de fastsatte undervisningsmål.

Uddannelsen omfatter:

Grundlæggende førstehjælp	16 timer
Grundlæggende brandtjeneste	10 -
Grundlæggende redningstjeneste	13 -
Grundlæggende AC-tjeneste	8 -
Tjenesteforhold	10 -
Modtagelse og hjemsendelse	
Gruppemøder. Soignering af materiel og fællesområder	20 -
	77 timer

B. Indsatslinien.Formål.

Formålet med grunduddannelsen i indsatslinien er gennem en enkeltmandsuddannelse at bibringe de værnepligtige den viden og de håndværksmæssige færdigheder i brugen af materiel i brandtjenesten, redningstjenesten og katastrofeførstehjælp, som er en forudsætning for den fortsatte uddannelse i civilforsvarsområderne.

Timetal

Katastrofeførstehjælp	33 timer
Brandtjeneste	39 -
Redningstjeneste	47 -
	119 timer

C. Støttelinien.Formål.

Uddannelsen har til formål at give de værnepligtige den viden og de personlige færdigheder i anvendelse af materiellet i forplejnings-, signal- og AC-tjenesten, der er en forudsætning for den senere specialuddannelse i det lokale civilforsvar.

Timetal

AC-tjeneste	36 timer	
Forplejningstjeneste	9 -	
Signaltjeneste	54 -	
	99 timer	
Kaserneuddannelsen omfatter ialt	176 timer	=====

II. Den fortsatte lokale uddannelseA. Indsatslinien.Formål.

Gennem praktiske øvelser i gruppe- og delingsramme skal de værnepligtige bibringes den viden og de færdigheder, der er forudsætning for, at de ved beredskabsetablering samt under krigsmæssig indsats ved skader forvoldt af konventionelle våben eller masseødelæggelsesvåben kan bestride funktionerne enten

i brandgruppen

- på alle menigpladser i brandgruppen og vand/slangegruppen, dog fortrinsvis de sekundære funktioner i de enkelte hold (2, 4, 6),

i redningsgruppen

- på alle menigpladser, dog fortrinsvis de sekundære pladser (3-10),

i rydningsgruppen

- på alle menigpladser.

TimetalFællestimer

Modtagelse m.v.	4 timer	
Organisation	4 -	
Samarbejdsregler m.v.	4 -	
Materielvedligeholdelse	6 -	
	18 timer	18 timer

Timer forVP til brandtjenesten

Brandtjeneste	74 timer	
Katastrofeførstehjælp	8 -	
	82 timer	

VP til rednings- og rydningstjeneste

Redningstjeneste	70 timer	
Katastrofeførstehjælp	12 -	
	82 timer	82 timer
		Ialt 100 timer

B. Støttelinien.

Formål.

Den fortsatte lokale uddannelse har til formål at give de værnepligtige en sådan overbygning på kaserneuddannelsen, at de bliver i stand til at fungere i indkvarterings- og forplejningsgrupper, i kommandopostens signalgruppe, på observationsposter samt som signalpersonel i kommandocentralen og på udrykningsstationer.

Uddannelsen foregår i det væsentlige som øvelsesvirksomhed.

Timetal

Forplejningstjeneste	18 timer
Indkvarteringstjeneste	28 -
Signaltjeneste	40 -
Modtagelse, organisation, valggruppemøder m.v.	14 -
	Ialt 100 timer

2. Befalingsmænd.

Ud over den overførsel af delingsførere, der finder sted fra CF-korpset i medfør af civilforsvarslovens § 7 (efter ca. 12 år i CF-korpsets mobiliseringsstyrke) tilvejebringes befalingsmænd over gruppeførerniveau til det lokale civilforsvar ved frivillighed og evt. udtagelse af personer i medfør af civilforsvarslovens § 30:

"Personer, der som tjenestemænd eller på anden måde er beskæftiget i statens eller kommunens tjeneste eller i koncessionerede virksomheder, er pligtige at udføre de opgaver, som måtte blive dem pålagt til gennemførelse af civilforsvarsforanstaltninger."

Den i 1976 indførte forsøgsordning (se kapitel 2), hvorefter værnepligtige gruppeførere i CF-korpset kan begære sig overført til det lokale civilforsvar og hjemsendes fra CF-korpset før tiden mod at forrette tjeneste lokalt i et tilsvarende tidsrum, er videreført. Der er således indtil 1. juli 1978 overført 252 tjenestepligtige gruppeførere af denne kategori til det kommunale civilforsvar.

Det i ovennævnte betænkning nr. 745 fremsatte forslag om ophævelse af den tvangsmæssige udtagelse af § 31-værnepligtige til gennemgang af en gruppeføreruddannelse er endnu ikke gennemført, idet man foreløbigt overvejer, hvorledes det nødvendige antal førere for grupper i det lokale civilforsvar i så fald kan tilvejebringes.

Den tvangsmæssige udtagelse af § 31-værnepligtige til gennemgang af gruppeføreruddannelse sker med baggrund i civilforsvarslovens § 31, stk. 5:

"Blandt de indkaldte værnepligtige udtages i fornødent antal egnede befalingsmænd, fortrinsvis sådanne, der selv ønsker det. Disse gennemgår en supplerende uddannelse, omfattende indtil 200 timer, eventuelt under kasernemæssig indkvartering. Efter uddannelsen til befalingsmænd er de - bortset fra deltagelse i møstringer og øvelser - forpligtede til at gøre tjeneste i indtil 4 år, regnet fra afslutningen af befalingsmandsuddannelsen. Tjenesten må ikke omfatte mere end 50 timer om året."

Da meniguddannelsen - som er en forudsætning for gruppeføreruddannelsen - ikke er gennemført for blot et hold af støttelinien sker gruppeføreruddannelsen på baggrund af de nu forladte planer for uddannelse af § 31-værnepligtige til brandtjeneste eller redningstjeneste.

A. Brandtjeneste.

Formål.

Tilvejebringelse af egnede førere for brandgrupper i det lokale civilforsvar.

Timetal

Brandtjeneste	93 timer
Katastrofeførstehjælp	12 -
Kørselstjeneste	6 -
Beskyttelse mod virkningerne af masseødelæggelsesvåben	10 -
Signaltjeneste	7 -
Tjenesteforhold og CF-organisation	7 -
Leder- og føringsteknik	16 -
Soignering og vedligeholdelse af materiel	12 -
Kvartertjeneste, modtagelse, aflevering m.v.	12 -
Prøver og eksamen	5 -
Ialt	180 timer

B. Redningstjeneste.Formål.

Tilvejebringelse af egnede førere for redningsgrupper i det lokale civilforsvar.

Timetal

Redningstjeneste	93 timer
Katastrofeførstehjælp	12 -
Beskyttelses mod virkningerne af masseødelæggelsesvåben	10 -
Kørselstjeneste	6 -
Signaltjeneste	7 -
Tjenesteforhold og CF-organisation	7 -
Leder- og føringsteknik	16 -
Soignering og vedligeholdelse af materiel	12 -
Kvartertjeneste, modtagelse, aflevering m.v.	12 -
Prøver og eksamen	5 -
	Ialt 180 timer
	=====

3. AMBULANCETJENESTEN.1. Menige.

Værnepligtigt personel til den statslige ambulancetjeneste udtages blandt de værnepligtige, der indkaldes til CF-korpset, hvor de gennemgår introduktionsuddannelsen og derefter overføres til uddannelse ved Civilforsvarets Ambulanceskole i Næstved. Formålet med og strukturen i ambulanceuddannelsen fremgår af kapitel 3.

Efter uddannelsen ved ambulanceskolen udtages en del af de værnepligtige til gruppeføreruddannelse, medens den øvrige del forretter gavntjeneste ved civilforsvarets tjenestesteder.

En oversigt over ambulanceuddannelsen er således:

Fag- og timefordeling	T I M E R		
	Introduktions-uddannelse (1½ md)	Egentlig ambulanceuddannelse (2½ md)	Ialt (4 mdr.)
1. Tjenesteforhold og samarbejde	18	20	38
2. Fysisk uddannelse og træning	20	30	50
3. Orden og vedligeholdelse	17	52	69
4. Modtagelse på kaserne	15	2	17
5. Assistancetjeneste	30	30	60
6. Brandtjeneste	45	26	71
7. Redningstjeneste-(RE) og katastrofeførstehjælp (KAF)	35(RE)	86(KAF)	121
AMB 1. Mobilisering		22	22
AMB 2. Tjenesten på tjenestestedet		2	2
AMB 3. Plejelære		50 ^{+praktik}	50 ^{+praktik}
AMB 4. Udrykningstjeneste og bjergningstjeneste		11	11
AMB 5. Ambulancetjenestens opgaver og taktiske anvendelse		5	5
AMB 6. Kortlære og orienteringskørsel		40	40
AMB 7. Øvelser		27	27
Ambulanceuddannelse ialt	180	403 ^{+praktik}	583 ^{+praktik}

2. Befalingsmænd.

Til ambulancetjenesten uddannes ikke befalingsmænd over gruppeførererniveau. Den nødvendige ledelse på højere niveau forestås af personalet ved de sygehuse, hvor ambulancerne efter en mobilisering placeres, ligesom der er tillagt civilforsvarsledere og CF-regionen visse beføjelser i relation til ambulancetjenesten.

Formålet med uddannelsen af ambulancegruppieførere er at få holdledere til ambulancetjenesten til hjælp for sygehusadministrationen ved ledelsen af ambulancetjenesten.

Fag- og timefordeling:

1. Mobilisering	30 timer
2. Tjenesteforhold	5 -
3. Tjenesten på tjenestestedet	55 -
4. ABC-tjeneste	6 -
5. Kortlære og orienteringskørsel	37 -
6. Redningstjeneste	10 -
7. Katastrofeførstehjælp	30 -
8. Andre tjenestegrenes opgaver	10 -
9. Instruktions- og befalingsteknik	20 -
10. Fysisk uddannelse og træning	40 -
11. Øvelser m.m.	94 -
12. Eksamen	16 -
13. Mandskabsbehandling, pædagogik og psykologi	24 -
14. Bjærgningstjeneste	10 -
15. Vedligeholdelse af materiel på skolen	12 -
16. Vedligeholdelse af mundering	12 -
17. Modtagelse og afgang fra skolen	8 -
Ialt 419 timer	

Efter afgang fra ambulancegrufførerskolen, som findes ved Fynske CF-sektion i Middelfart, vil de pågældende gruppeførere i den resterende del af deres ialt 8 måneders tjenestetid forrette tjeneste ved CF-regioner m.v., hvor de fortrinsvis beskæftiges med regionernes opgaver i relation til ambulancetjenesten.

4. FRIHEDER TIL VÆRNEPLIGTIGE.1. Generelt.

Værnepligtige i CF-korpset og ambulancetjenesten er undergivet de samme regler for tildeling af friheder. Reglerne er endvidere parallelle til det militære forsvars tilsvarende regler, idet der med baggrund i civilforsvarslovens § 12 sker en overføring. § 12 lyder således:

"De værnepligtige ved civilforsvarskorpset er med hensyn til kvarter, forplejning, beklædning, lønning, fribefordring o.lign. undergivet de for hærens værnepligtige gældende regler."

De § 31-værnepligtiges tilsvarende forhold er reguleret gennem civilforsvarslovens § 31, stk. 6:

"Indenrigsministeren fastsætter i øvrigt de nærmere regler for den i stk. 3-5 omhandlede uddannelse m.v., ligesom han fastsætter regler om de værnepligtiges forhold under tjenesten, herunder om deres kvarter, forplejning, beklædning, lønning, fribefordring og lignende."

Med baggrund i denne bestemmelse har indenrigsministeriet den 3.maj 1978 udsendt en bekendtgørelse (nr. 202) om uddannelse m.v. af det værnepligtige personale i civilforsvaret uden for CF-korpset. Det fremgår af bekendtgørelsens § 3 og 4, stk. 1, hvorledes der er truffet bestemmelse om de § 31-værnepligtiges relationer til bestemmelser om friheder:

"§ 3. Under kaserneuddannelsen, jfr. § 1, stk. 1 og § 2, stk. 2, er de værnepligtige med hensyn til forplejning, kvarter, beklædning, lønning, fribefordring, sygepleje o.lign. undergivet samme regler som civilforsvarskorpsets værnepligtige.

§ 4. De værnepligtige er under kaserneuddannelsen og under den lokale uddannelse undergivet samme regler om klager, friheder o.lign., som gælder for civilforsvarskorpsets værnepligtige."

I denne forbindelse skal der peges på, at der er begrænsninger i adgangen til for § 31-værnepligtige at opnå friheder. Under den kaserne**m**æssige uddannelse er der i indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 355 af 1.juli 1974 om eftertjeneste, hjemsendelse og fornyet indkaldelse til tjeneste i civilforsvaret i § 6 fastsat:

"Værnepligtige, der forretter tjeneste i civilforsvaret uden for civilforsvarskorpset, og som, medens de er indkvarteret under kaserne**m**æssige forhold, har været fraværende fra uddannelsen i mere end 3 dage, kan efter civilforsvarsstyrelsens bestemmelse hjemsendes midlertidigt."

De pågældende vil - medmindre en session i mellemtiden erklærer de pågældende for utjenstedygtige - blive indkaldt til fornyet tjeneste senest 6 måneder efter hjemsendelsen.

Det fremgår således, at alle værnepligtige i civilforsvaret i princippet er undergivet de samme regler for friheder. Reglerne fremgår af korpsbefaling B.13. af 28.april 1978. Disse regler er sat i kraft fra 15.marts 1978.

Der kan tildeles værnepligtige følgende former for friheder:

- udgangsfrihed
- orlov
- frihed for tjeneste på normalt arbejdsfrie dage
- tjenestefrihed.

Udgangsfrihed betyder frihed til at forlade tjenestestedet ved normal tjenestetids ophør og til normal tjenestetids begyndelse den følgende morgen. Dog kan der ske indskrænkninger i denne frihed ved f.eks. forøget beredskab og vagt.

Orlov er frihed af mindst 1 døgn's varighed og kan omfatte følgende kategorier:

- lørdag-søndagsorlov, som alle har hver uge, når vagt eller anden tjeneste ikke forhindrer dette,
- ferieorlov, som gives med 8 døgn til værnepligtige menige og 16 døgn til værnepligtige befalingsmænd, således at værnepligtige befalingsmænd på 16 måneder får 24 døgn,
- familieorlov kan gives i følgende tilfælde:
  - a. Højtideligholdelse af nærmeste pårørendes dåb, konfirmation, bryllup og lignende,
  - b. eget barns fødsel,
  - c. alvorlig tilskadekomst eller akut, alvorlig sygdom blandt nærmeste pårørende,
  - d. dødsfald blandt nærmeste pårørende,
  - e. begravelse i enkelte tilfælde,
- frihed af helbredshensyn (syge- eller rekreationsorlov)
- velfærdsorlov,
- beskæftigelsesorlov,
- foreningslederorlov,
- idrætsorlov,
- orlov i videre omfang end de forannævnte kategorier åbner mulighed for. Der foretages individuelle bedømmelser af sager under denne kategori.

Frihed for tjeneste udført på normalt arbejdsfri dage er en frihed, der gives for tjeneste på lørdage samt søn- og helligdage efter følgende regler:

"Frihed i anledning af tjeneste på lørdage samt søn- og helligdage kan normalt kun gives i et omfang, som svarer til hele eller halve arbejdsdage. For tjeneste, der på disse dage udføres efter ordre og som led i en forud tilrettelagt tjeneste, eller som følge af fredsmæssig katastrofeindsats, gives der følgende friheder:

- 1 arbejdsdag for tjeneste på lørdage i tidsrummet 0800 - 2400.
- 1 arbejdsdag for tjeneste på søn- og helligdage i i tidsrummet 0001 - 2400.
- $\frac{1}{2}$ arbejdsdag for tjeneste på lørdage i tidsrummet 0001 - 0800."

Der skal nedenfor nærmere redegøres for konsekvenserne af indførelsen af frihed for tjeneste på normalt arbejdsfri dage.

Tjenestefrihed er en frihed af kortere varighed end 1 døgn i den daglige tjenestetid. Tjenestefrihed kan gives i det omfang der - henset til formålet med friheden - ikke er behov for orlov.

Der findes endvidere særlige regler for medlemmer af mosaisk trossamfund og adventistsamfundet og i øvrigt for midlertidig hjemsendelse.

Der er den begrænsning i adgangen til friheder, at orlov - bortset fra lørdag-søndagsorlov, ferieorlov, syge- eller rekreationsorlov - af en samlet varighed af 15 døgn og derover medfører pligt til tjeneste ud over den for værnepligtige af samme mødehold fastsatte hjemsendelsesdato.

I 1974 kom ferieorlov ind som begreb i stedet for det tidligere system med udvidet orlov ved jul, påske og pinse. I 1978 kom frihed for tjeneste på normalt arbejdsfri dage ind i bestemmelserne, medens de øvrige former for frihed til værnepligtige til pligtig tjeneste har været kendt i mange år før 1974.

2. Særligt om frihed for tjeneste på normalt arbejdsfri dage.

Ved CF-korpsets afdelinger tilrettelægges weekendvagterne forskelligt. Ved enkelte afdelinger tiltrædes vagten lørdag kl. 0800 og varer til mandag kl. 0800. Ifølge ovennævnte regler tilkommer der disse menige 2 fridage for denne vagt. De menige, der ved disse afdelinger bliver afløst lørdag kl. 0800, har således efter ovennævnte regler indtjent $\frac{1}{2}$ fridag. Afdelingerne med denne vagtordning må således afvikle $2\frac{1}{2}$ fridag pr. menig i vagtstyrken for hver weekend.

Ved øvrige afdelinger afvikles weekendvagterne i et hele fra fredag kl. 0800 eller evt. kl. 1600 til mandag samme tidspunkt. Disse afdelinger må i henhold til reglerne afvikle 2 fridage pr. menig i vagtstyrken for hver weekend. Forskellen i tildelingen af friheder fremkommer jfr. bestemmelserne ved, at reglener, at der maksimalt skal gives 1 dags frihed for 1 døgn's tjeneste. Der vil således udløses 2 fridage i forbindelse med vagttjeneste fra fredag til mandag.

Ved CF-korpsets afdelinger er det et minimumskrav, at mandsskabsstyrken har en sådan størrelse, at den mindst kan inddeles i fire vagthold. Ved de følgende beregninger er der således regnet med, at vagten afvikles i 4-skift. Udregningerne er af hensyn til gennemsnitsbetragtninger foretaget over 1 år, idet forskellige friheder falder forskelligt i kalenderen i forhold til de enkelte indkaldelseshold.

Den gennemsnitlige vagtbyrde på normalt arbejdsfri dage svarer gennemsnitlig til 9 weekendvagter på 8 måneder. Ved afvikling af 2 fridage pr. weekendvagt og 1 fridag pr. helligdag betyder det te over 1 år med 4-skiftet vagt, at en værnepligtig indtjener 27 fridage.

3. Stramninger i bestemmelserne for friheder m.v.

De værnepligtige har efter de tidligere gældende regler i forbindelse med indkaldelse og hjemsendelse modtaget løn på dage, hvor de ikke har forrettet tjeneste. Dette er med korpsbefaling B.13. ændret, idet det deraf fremgår: "Hele og halve hverdage forud for mødetidspunktet ved indkaldelsen og efter aftrædningstidspunktet i forbindelse med hjemsendelsen og for hvilke de værnepligtige modtager løn, beregnes forlods som fridage tildelt for tjeneste på lørdage samt søn- og helligdage."

Af korpsbefaling B.13., pkt. 1.2.4.2. fremgår det: "På følgende dage gives der i det omfang tjenesten tillader det frihed fra kl. 1200:

- Grundlovsdag
- Juleaftensdag og
- Nytårsaftensdag.

Friheden modregnes i de i henhold til pkt. 1.2.3. optjente fridage for tjeneste på lørdage samt søn- og helligdage."

Ved indførelsen af fridage for tjeneste på normalt arbejdsfri dage blev ordningen med $\frac{1}{2}$ fridag på Dronningens fødselsdag, Valdemarsdag og CF-korpsets stiftelsesdag afskaffet.

Af befalingens pkt. 2 fremgår det, at værnepligtige efter begæring skal have fri den 1.maj, såfremt tjenesten tillader det, men der skal i lighed med ovennævnte tilfælde ske modregning i de optjente fridage.

Ved på årsbasis at foretage en vurdering af, hvad denne ændrede holdning til modregning i fridage har betydet, er der over 9 indkaldelseshold konstateret følgende forhold:

- fridage med løn	4 $\frac{1}{2}$ dag
- "halve fridage"	3 dage
- 1.maj	<u>1 dag</u>
Faste modregningsdage pr. år	8 $\frac{1}{2}$ dag

Der er herefter umiddelbart 18 $\frac{1}{2}$ dag (27+ 8 $\frac{1}{2}$) færre pr. år eller 12 $\frac{1}{3}$ færre dage pr. indkaldelseshold til uddannelsens gennemførelse.

For yderligere at tilgodese uddannelsen er der truffet beslutning om at pålægge vagtstyrken tjeneste i henhold til uddannelsesbestemmelserne i 4 timer hver lørdag. Derved indvindes gennemsnitligt 36 timer på 8 måneder, svarende til 4½ dag.

Der bliver herefter tale om, at tiden til uddannelse reduceres med ca. 8 dage, svarende til 64 timer pr. indkaldelseshold.

Det bemærkes i denne forbindelse, at frihed for tjeneste på normalt arbejdsfri dage ikke påvirker den kasernemæssige del af § 31-uddannelsen.

For at gennemføre de anførte reduktioner på ca. 64 timer, er der foretaget nedsættelse af timetallet til faget "orden og vedligeholdelse", og der er reduceret i de timer, der er til rådighed for repetitioner. Det er af afgørende betydning for civilforsvarsstyrelsen, at det uddannelsesmæssige niveau sænkes mindst muligt til trods for de øgede friheder. Det kan imidlertid ikke undgås, at færre når de fastsatte mål for uddannelsen, når disse fastholdes uændret samtidig med at timetallet reduceres. Såfremt der fremover viser sig for store problemer med opnåelse af de fastsatte uddannelsesmål, vil civilforsvarsstyrelsen overveje at udvide tjenesten om lørdagen til at omfatte 8 timer.

5. ARBEJDSMILJØLOVENS INDVIRKNING PÅ CIVILFORSVARSTJENESTEN.

Arbejdsgruppen er bekendt med, at civilforsvarsstyrelsen overfor direktoratet for arbejdstilsynet har præciseret sine ønsker om dispensationer fra arbejdsmiljølovens bestemmelser om hviletid og fridøgn. Dette er sket den 13. oktober 1978. Civilforsvarsstyrelsen forventer, at de ønskede dispensationer kan opnås, men at det sandsynligvis vil blive for en begrænset periode i første omgang.

Det er ikke muligt at sige noget om, hvorledes udviklingen senere vil forløbe, men det er næppe tænkeligt, at der i fremtiden skal gives de værnepligtige færre friheder. Det er mere sandsynligt, at arbejdsmiljøloven vil medføre udvidet adgang til friheder for de værnepligtige. Ligegyldigt hvilken struktur, der i fremtiden skal gælde for civilforsvaret, må man regne med, at udviklingen vil indskrænke den tid, der er til rådighed for uddannelsen.

De samme synspunkter gør sig gældende i relation til de friheder, som bliver givet de værnepligtige i medfør af civilfor-

svarslovens § 12, jfr. afsnit 4 foran. Der er i hæren en tendens til, at det værnepligtige personel i vid udstrækning følger de regler, der aftales mellem forsvaret og dets personaleorganisationer. Denne udvikling i retning af yderligere frihed for alle personalegrupper vil sandsynligvis fortsætte.

Der er således tale om to forhold, nemlig bestemmelserne for friheder og arbejdsmiljøloven, der må forventes yderligere at reducere den reelle uddannelsestid.

Det er næppe muligt og ej heller hensigtsmæssigt at løsrive CF-korpsets værnepligtige fra parallelliteten til hærens værnepligtige, således som dette i dag fremgår af § 12 i CF-loven. Dette synspunkt tillægges vægt, selvom en ophævelse af parallelliteten til hæren for så vidt angår friheder vil kunne tænkes at medføre, at værnepligtige i CF-korpset blev indkaldt til en effektiv uddannelse uden mulighed for på hverdage at opnå friheder. En sådan ordning ville kunne medføre en besparelse ved at tjenestetiden blev reduceret med 1 måned uden nævneværdige konsekvenser for uddannelsen i forhold til den nugældende ordning.

Tilsvarende vil det at undtage egentlig civilforsvarstjeneste fra arbejdsmiljølovens gyldighedsområde, hvilket vil være parallelt til undtagelsen af egentlig militærtjeneste, på længere sigt kunne give en indirekte besparelse. Denne mulige besparelse kan imidlertid ikke kvantificeres på nuværende tidspunkt, men en undtagelse fra arbejdsmiljøloven vil - så længe undtagelsen opretholdes - sikre mod en yderligere reduktion af uddannelsestiden som følge af lovens bestemmelser.

Også andre bestemmelser i arbejdsmiljøloven vil kunne få indflydelse på civilforsvarstjenesten, men det er i november 1978 endnu ikke afklaret, hvilke konsekvenser disse bestemmelser, der vedrører spørgsmål som sikkerhedsorganisation, arbejdsstedernes indretning m.v., vil have for civilforsvaret.

Der henvises endvidere til bemærkninger på side 100, sidste afsnit i kapitel 6.

Kapitel 6

Beskrivelse af nogle konsekvenser ved gennemførelse af begrænsninger i uddannelsestidens længde og/eller ændringer i antallet af årgange i mobiliseringsstyrken

1. REDUKTIONER I INDLÆRINGEN VED REDUKTION I UDDANNELSESTID.

1. Indledning.

I kapitel 3 er der givet en beskrivelse af de enkelte uddannelsers formål, ligesom der i kapitel 5 er givet en oversigt over de enkelte uddannelsers indhold. Dette kapitel vil alene indeholde oplysninger om konsekvenserne ved reduktion i uddannelsestiden for CF-korpsets menige. Denne inskrænkning gøres, fordi arbejdsgruppen er af den opfattelse, at uddannelsen af personel til den statslige ambulancetjeneste kan gennemføres på 3 måneder, således som det allerede sker. Arbejdsgruppen har drøftet § 31-uddannelsen, hvis formål er at tilvejebringe menigt personel med en sådan civilforsvarsmæssig viden og færdighed, at de pågældende - efter evne og anlæg under kyndig ledelse - kan supplere de øvrige personelkategorier i CF-områdernes hjælpetjeneste. Såfremt denne uddannelse ønskes opretholdt, finder arbejdsgruppen, at der ikke bør reduceres i den tid, der er til rådighed for uddannelsen, jfr. i øvrigt kapitel 7.

Løsningen af civilforsvarskorpsets opgaver forudsætter en indlæring af viden, færdigheder og holdninger, der sætter personallet i stand til - som selvstændige medarbejdere - at kunne fungere effektivt i situationer, der byder på store fysiske og psykiske belastninger. Det er endvidere karakteristisk for indlæringen, at der ikke blot er tale om, at resultatet skal kunne konstateres ved uddannelsens afslutning, men resultatet skal være af en sådan art, at eleverne kan anvende det lærte mange år efter, at indlæringen har fundet sted.

Indlæringsresultaterne er genstand for en løbende kontrol på flere niveauer.

På afdelingsniveau sker der en løbende evaluering af uddannelsen, mens civilforsvarsstyrelsen evaluerer gennem forløbs- og resultatsinspektioner.

Ved forløbsinspektionerne følger den eller de inspicierende den almindelige daglige undervisning ved et tjenestested og medvirker derefter i analysen af undervisningen for på denne måde at bringe hjælp og inspiration til de enkelte lærere, mens civilforsvarsstyrelsen

ved resultatinspektionerne konstaterer, om de fastsatte mål er nået.

Begge inspektionstyper kan være anmeldte eller uanmeldte.

Mens forløbsinspektionerne foretages i alle uddannelsens faser, afvikles resultatinspektionerne omkring afslutningen af introduktions- og grunduddannelsen samt specialuddannelsen.

2. Skematisk illustration med tilhørende forklaring af et enkelt emne og dets sammenhæng i faget redningstjeneste.

Skema 1 viser et emne i redningstjenesten - afstivning af ustabile bygningsdele - og dette emnes sammenhæng med nødvendige færdigheder og nødvendig viden.

Til venstre i skemaet ses, at man går fra indlæring af enkle færdigheder til en beherskelse af komplicerede færdigheder i fire faser. Første fase stiller mod et elementært kendskab til redningstjenesten, hvorfor der undervises i redningsdelingens organisation, opbygning og opgaver. Materiellet og dets placering på køretøjerne skal kendes, ligesom det er nødvendigt at kende til tovværk, knob, stik og besnøringer. Af hensyn til den rette behandling af kvæstede må førstehjælpen læres, og af hensyn til redningsmandens eget helbred og sikkerhed, må der forlanges kendskab til personlig sikkerhed, arbejdsteknik og påklædningsbestemmelser.

Anden fase består i en grundlæggende uddannelse, hvor afstivningsopgaverne løses på det bedst egnede sted med det bedst egnede materiale og under ideelle ydre omstændigheder. På dette tidspunkt indlæres en viden om forskellige bygningstyper, om forskellige skadepåvirkninger af disse bygningstyper og forskellige tekniske installationer og deres placering i bygninger. Redningsmanden skal også lære, hvilke faremomenter, sådanne installationer kan frembyde, og hvorledes man kan beskytte sig i disse situationer.

Man lærer at betjene de aggregater, der er nødvendige for redningsarbejdet, f.eks. elektricitetsværket, der leverer lys på et mørkt skadested og kraft til forskelligt værktøj, kompressoren, der leverer trykluft til frigørelses- og gennembrydningsværktøj samt skærebrændersættet, der gør det muligt at trænge ind i og frigøre

REDNINGSTJENESTE: ELEMENTER, DER SKAL KENDES AF HVER ENKELT MENIG, FOR AT KUNNE SAMARBEJDE I EN REDNINGSGOUGE, DER KRÆVER AFSTIVNING AF USTABILE BYGNINGSDELE:

Skema 1.

ENKLE FÆRDIGHEDER	ELEMENTÆR KENDSKAB TIL REDNINGSTJENESTE	INTRODUKTIONSUDDANNELSE: - Redningsdelingens organisation og opbygning i CF-korpset og CF-områderne. - Redningstjenestens opgaver. - Materielklare, køretøjer og aggregater. - Tøværksklare. - Førstehjælp. - Arbejdstechnik. - Påklædning og personlig sikkerhed.
	GRUNDLÆGENDE UDDANNELSE HVOR OPGAVERNE LØSES PÅ DET BEDST EGNED STED	GRUNDUDDANNELSE: - Bygningstyper, bygningsskader og tekniske installationer. - Maskinpasseruddannelse. - Løse- og rejseboomme. - Redning af tilskadekomne fra ruiner, etager og kældre. - AFSTIVNINGER (søjle- skrå- og ankerafstivning). - Katastrofeførstehjælp. - Egen og tilskadekomnes sikkerhed i arbejdsituationer i ruiner.
KOMPlicerede FÆRDIGHEDER	UDVIDET UDDANNELSE OG ØVELSE HVOR HVER ENKELT SITUATION KRÆVER VARIATIONER I LØSNINGEN AF OPGAVERNE	SPECIALUDDANNELSE: - Tømmer, AFSTIVNINGER og nedrivninger. - Bygningstyper, bygningsskader og tekniske installationer i sammenstyrede bygninger. - Løft af byrder, løseboomme og forankringer. - Autogenskæring, kompressor, belysningsmateriel. - Nedfiringmetoder, kombinerede redningsopgaver. - Eftersøgning, lokalisering af indespærrede i ruiner og tunnel-gravning. - Sprængningsstjeneste. - Formering og arbejde med redningsgruppe med let materiel og ledelse af hjælpere uden CF-uddannelse. - Katastrofeførstehjælp, sanitetsmateriel og ventepads. - Indstigning og retablering. - Samarbejde med brandtjenesten og andre tjenestegrene under indsats.
	KRIGSMÆSSIGT INDSATSFORLØB PÅ ET SKADESTED, HVORFRA KUN EN ENKELT OPGAVE ER BESKREVET, OPGAVER SKAL KUNNE LØSES AF EN TROP PÅ 4 MG	INDSATSSITUATION, der kræver AFSTIVNING. Første indsats: - Vurdering af materiel- og personsituation i området på grundlag af angrebets art og tidspunkt. - Belysning på stedet. - Eftersøgning efter sårede i ruiner (kæde- lytte og lytteapparater). - Støtte og samarbejde med brandtjenesten, hvis der er brand på stedet. - Opbygning af ventepads. - Afmærkning af bæreveje. - Livreddende førstehjælp og katastrofeførstehjælp på findestedet, opsamlng og båretransport til ventepads af let tilgængelige tilskadekomne. - Førstehjælp og katastrofeførstehjælp samt anvisning på selvhjælp til svært tilgængelige tilskadekomne, prioritering af disse (arbejdsplan for endelig indsats). - Ydelse af hjælp til let sårede, der ikke kan klare sig selv. Endelig indsats: - AFSTIVNING: den/de ustabile bygningsele ved den/de tilskadekomne, der skal reddes ud af bygningen. - Udvidet førstehjælp og katastrofeførstehjælp til den/de tilskadekomne. - Fjerne ruiner m.v. fra den tilskadekomne (autogenskæring – donkrafte – løfteboomme m.v.). - Afhjælp/afbøde skader på tekniske installationer (el – vand – gas – kloak og fjernvarme). - Oprædelse, lejrning, indpakning og fastsurring og evt. nedfiring fra etage eller kælder. - Båretransport til ventepads, registrering og journalisering af de tilskadekomne. - Opsamlng af døde og værdigenstande.

fræ metalkonstruktioner. Der skal læres metoder til at løfte tunge byrder og nedfiringsmetoder, som skal anvendes, når trapper er utilgængelige. Den elementære førstehjælp skal udbygges til egentlig katastrofeførstehjælp, som er nødvendig ved behandlingen af svært tilskadekomne ofre, der ikke umiddelbart kan komme under lægebehandling. Endelig skal man i denne fase lære forholdsregler, der gør det så sikkert som muligt at opholde sig i ruiner og delvist sammenstyrtede bygninger både for de tilskadekomne og for redningsmanden.

Tredie fase betyder indledningen til det, som er uddannelsens endelige mål - beherskelse af yderst komplicerede forhold. I denne fase arbejdes der først med udbyggede øvelser, hvor opgaverne og deres placering varieres således, at der opnås rutine og sikkerhed i løsningen af disse opgaver uafhængig af den enkelte situations særpræg. Undervisningen bliver gradvist mere indsatspræget, og der øves samarbejde med brandtjenesten og andre tjenestegrene.

Man lærer at oprette en venteplads, hvor de tilskadekomne kan få den bedst mulige behandling, indtil de afhentes af ambulancer.

Fjerde fase koncentrerer sig om krigsmæssig indsats på et skadested, hvor de ydre betingelser bliver vanskeligere og vanskeligere gennem en markering, hvor f.eks. ild og røg besværliggør arbejdet. Ofrene sminkes så realistisk som muligt, og redningsholdene arbejder sig gennem flere sammenhørende opgaver for på denne måde at lære betingelserne for langvarigt, trættende redningsarbejde at kende.

Udsat for dette ydre pres lærer grupperne deres egne muligheder at kende og erfarer, hvorledes en enhed gennem indbyrdes støtte og gensidig tiltro kan klare selv svære og langvarige opgaver. På dette tidspunkt i uddannelsen erkendes detaillens betydning for helheden, og betydningen af rutine og sikkerhed i materielbetjening samt viden om sikkerhedsmæssige forhold bliver åbenbar for de fleste.

Dette eksempel illustrerer et enkelt emne og dets sammenhæng med andre elementer inden for redningstjenesten. I denne tjenestegren findes ca. 40 andre emner, for hvilke et tilsvarende skema over sammenhæng og udvikling kunne stilles op, og i de øvrige fag i specialuddannelsen tilsammen omkring 100 sådanne emner.

Dette viser kompleksiteten af en god uddannelse af værnepligtige i civilforsvarskorpset.

3. Resultater fra inspektionsvirksomhed.

En gennemgang af rapporter fra inspektionsvirksomheden siden 1972 viser, at uddannelsesmålene nås i forskellig grad ved de forskellige afdelinger. Har en inspektion påvist mangler eller en mindre grad af målopfyldelse, er dette oftest rettet ved næste inspektion. Modsat er konstateret, at et godt uddannelsesresultat kan efterfølges af et mindre godt resultat på det efterfølgende hold. Denne konstatering er ikke overraskende, idet der bestandig kommer nye elever til, ligesom der sker en vis udskiftning af befalingsmænd ved afdelingerne.

Al undervisning er en vekselvirkning mellem lærere og elever, og der findes ingen endegyldige fremgangsmåder, der altid garanterer et topresultat i en uddannelsessituation.

Uddannelsesmålene er "idealmål", og som ved al anden undervisning må det konstateres, at nogle elever i højere grad end andre, når de foreskrevne mål.

I de inspektioner, der finder sted umiddelbart inden uddannelsens afslutning i forbindelse med den afsluttende, samlede øvelse, er interessen især samlet om enhedens ydeevne. Man koncentrerer sig om delingens indsats, og i de kritikfaser, der efterfølger hver indsatssituation gennemgås delingens præstation omhyggeligt. Disse kritikfaser har en øjeblikkelig effekt sammen med de fysiske og psykiske belastninger, mandskabet er ude for. Effekten kan aflæses i det mærkbart forbedrede arbejde, delingerne udfører i løbet af disse 3 døgns øvelser.

Generelt må siges, at uddannelsesmålene ved 8 måneders tjenestetid må anses for at være nået i rimeligt omfang med de udsving fra afdeling til afdeling og fra hold til hold, som er uundgåelige.

4. Indlæringens afhængighed af uddannelsestid.

En uddannelse af det nævnte omfang og den anførte kompleksitet må nødvendigvis tage en vis tid at gennemføre. Dertil kommer overindlæringens aspektet, som er nødvendigt i arbejdet med uddannelsen, når CF-korpsets værnepligtige også mange år efter selve indlærings-tidspunktet kan komme til at bruge det indlærte.

En stor del af indlæringen i civilforsvarsuddannelsen foregår gennem øvelse, som - for opnåelse af den fornødne rutineret af eleverne - indebærer, at de et antal gange sættes i indlærings-

situationen og gentager den reaktion/adfærd, der skal indlæres. Af hensyn til bevarelse af motivationen hos eleverne søges gentagelserne indpasset i nye situationer hver gang, idet man på denne måde søger at undgå trivialitetens negative indflydelse på motivationen.

Med hensyn til den videnskabelige belysning af forholdene omkring indlæringsprocessens psykologi kan bl.a. henvises til K.B. Mad sen, Læreprocessens psykologi (Munksgaard 1974). I relation til uddannelsen af værnepligtige er forholdet belyst i "Ledelse og uddannelse, militær pædagogik", (Hærkommandoen 1969).

5. Kompliceret færdighedsindlæring.

Blandt de i indlæringspsykologien beskrevne indlæringsformer må indlæringen i CF-korpsets uddannelse hovedsagelig siges at bevæge sig inden for det, der benævnes "kompliceret færdighedsindlæring".

Til brug for arbejdsgruppens overvejelser har sektionschef K.Bork Kristoffersen udarbejdet følgende referat med baggrund i foreliggende litteratur, bl.a. Ledelse og Uddannelse, Hærkommandoen 1969, Undervisningslære, Gyldendals pædagogiske bibliotek 1970, Betænkning vedrørende intensivering af mandskabsuddannelse, afgivet af det af forsvarsministeren den 8.maj 1967 nedsatte udvalg og Hærens blivende bestemmelser for uddannelse (HRN, BBU ALM 091).

"Kompliceret færdighedsindlæring kræver en forudgående beherskelse af en række mere enkle færdigheder. Korpsets uddannelse er bygget op således, at disse mere enkle færdigheder indlæres i begyndelsen af uddannelsen, medens den sidste del koncentrerer sig om sammensætningen af disse enkle færdigheder til mere komplicerede reaktioner, som yderligere skal kunne udføres i situationer med stort fysisk og psykisk pres. Dette sidste forhold betyder, at en yderligere træning af færdighederne er nødvendig, idet alle psykologiske undersøgelser af målrettet adfærd i sådanne situationer viser, at uddannelse og træning er meget betydelige faktorer i denne sammenhæng.

Af de mange forskningsresultater, der ligger inden for indlæringspsykologien kan vedrørende indlæringen af komplicerede færdigheder udledes det fælles kendetegn, at denne indlæringsform ikke så meget drejer sig om, at eleverne bliver hurtigere og bedre til de enkelte, mindre komponenter i adfærden, men om at kombinere flere og flere af disse mindre enheder til større sammenhængende helheder.

Ligeledes er det almindelig anerkendt, at indlæring af komplicerede færdigheder må have en vis udstrækning i tid, hvis en rimelig effekt skal opnås, og at der under indlæringen forekommer stilstand i indlæringen, såkaldte indlæringsplateauer, som er tidskrævende uden effekt.

Gentagelse har, som anført ovenfor i forbindelse med overindlæring, stor betydning for indlæringen på lang sigt som modvirkning mod glemsel. Men gentagelse er ikke en fundamental indlæringsfaktor i den forstand, at den er en nødvendig betingelse for indlæringen. Indlæring kan forekomme uden gentagelser. Dette gælder især meningsfuld indlæring. Det bør også fremhæves, at det kun er gentagelser, der opleves som en belønning, der virker forstærkende på indlæringen, mens gentagelser uden denne effekt ikke virker forstærkende. I visse situationer kan gentagelser endog have negative eftervirkninger, f.eks. hvis de opleves som trættende trivialiteter.

I almindelighed gælder, at indlæringseffekten primært er afhængig af motivationen hos den, der undervises. Den normalt bedste form for motivation er, at der i relation til undervisningssituationen består frivillighed hos eleven, men selv ved frivillighed kan en positiv indstilling dræbes, hvis ikke læreren er opmærksom på og arbejder med problemerne omkring motivation. Det skal i denne forbindelse anføres, at det store islæt af frivillige værnepligtige ikke umiddelbart kan tages som udtryk for, at motivationen er til stede. Frivilligheden kan bl.a. være et udtryk for, at den pågældende værnepligtigtige vurderer situationen således, at hans lodtrækningsnummer på session er så lavt, at han under alle omstændigheder vil blive indkaldt, hvorfor han søger at opnå de fordele, som frivilligheden giver m.h.t. tjenestetid og indkaldelsestidspunkt. Frivilligheden kan endvidere hos nogle være motiveret af et ønske om løsning af sociale problemer (ungdomsarbejdsløshed). Da eleverne ikke er en ensartet masse, forudsætter deres positive motivering anvendelse af differentieringsformer i overensstemmelse med undervisningsstoffets og elevernes muligheder. Stoffdisponeringen må gøres varieret, og i det hele må lektionerne struktureres således, at interessen fastholdes under forløbet.

Læreren skal ikke konsekvent placere sig pædagogisk mellem opgaverne og eleverne og levere færdigpakkede løsninger. Læreren må ofte fungere som disponibel støtte for eleverne i deres forsøg på at finde ud af problemer, finde løsningsmetoder og gennem selvvirksomhed nå frem til virkelig at lære og huske.

Blandt personer, der har erfaring fra uddannelsesarbejde, er det en helt klar opfattelse, at motivation hos eleverne skabes og fastholdes gennem pædagogiske metoder og ikke gennem belønning af materiel art. Det er en erfaring hos alle, der beskæftiger sig med uddannelse af værnepligtige, at der i tjenestetidsreduktioner, højere løn og lignende materielle goder ikke findes nogen reel, vedvarende motivationsfaktor. Et enkelt hold værnepligtige, som har forventning om en bestemt tjenestetid, som plud-

selig bliver kortere, vil opleve en glæde derved. Denne glæde vil virke motiverende med hensyn til uddannelsen, men motiveringen vil være umiddelbar og ikke vedvarende. Det næste hold værnepligtige, som indkaldes, vil umiddelbart have forventning om den kortere tjenestetid, hvorfor der ikke vil være nogen motiverende faktor i tjenestetidens længde. Tilsvarende kan konstateres med lønnen. De værnepligtige, som oplevede indførelse af den egentlige værnepligtsløn, blev gennemgående glade og derved motiverede, men senere hold, som havde yderligere forhøjelser i udsigt, fordi værnepligtslønnen blev indført i tre trin over to år, var ikke glade, men utilfredse. De ville have endnu højere løn. Utilfredsheden kom til udtryk gennem demonstrationer m.v. Generelt viser erfaringen, at materielle belønninger kun virker på kort sigt, nemlig i relation til de der oplever belønningen (forbedring i relation til det forventede). Senere værnepligtige lader det forbedrede resultat være udgangspunkt for at søge yderligere forbedringer, hvilket stort set er ensbetydende med utilfredshed og negativ indvirkning på motivationen. Det at skabe og fastholde en positiv motivation kan på længere sigt kun ske på basis af pædagogiske erfaringer, der anvendes i arbejdet med undervisningssituationen. Dette arbejde er en løbende proces, som er tidskrævende for såvel lærer som elever, idet arbejdet kun kan gennemføres ved et samarbejde parterne imellem.

Indlæringsområderne er som indledningsvis anført viden, færdigheder og holdninger. Af disse områder er holdningsområdet det vanskeligst tilgængelige. Holdning er et konstant beredskab, der ved ydre stimuli udløser en bestemt adfærd hos et individ. I relation til CF-korpsets uddannelse kommer spørgsmålet om holdninger specielt ind i billedet i forbindelse med de fysiske og psykiske belastninger, personer udsættes for i indsats-situationen. Der er således alene tale om holdninger til opgavernes løsning og ikke om ideologiske holdninger i relation til f.eks. politik og religion. Den holdning, som søges udviklet hos CF-korpsets værnepligtige personel, er, at de pågældende i indsats-situationer ikke undrager sig farer, men at de trods fare og afsavn holder ud og løser de pålagte opgaver. Det er således ønskeligt, at hjælpemandskab møder enhver af skadestedets vekslende situationer med en indstilling om at gøre det, der ventes af det, gør dets pligt og viser lydighed. De ønskede holdninger kan - selv med meget omfattende udspecificeringer - ikke beskrives dækkende.

Holdninger tilhører den følelsesmæssige side af personligheden, og der er på dette område kun fundet få anvendelige målemetoder. Holdningsmåling, som benyttes i det danske militære forsvar, og som gennemførtes i CF-korpset i 1976, er den for tiden eneste kendte målemetode, og den har forholdsvis begrænsede anvendelsesmuligheder. Disse målinger kan - i relation til CF-korpset - alene anvendes på områderne samarbejdsordningen, forhold til foresatte, uddannelse, ansvarsfølelse, forhold til gruppen og trivsel. Der er således ikke tale om, at man

generelt kan måle om de holdningsmæssige mål er nået, men der kan konstateres en række forhold, som peger i retning af, om målene er nået eller ej. Her skal peges på nogle faktorer, som har indflydelse på udvikling/tilstedeværelse af den ønskede holdning:

- selvtillid og vilje til at præstere noget, f.eks. den fysiske træning er et vigtigt led, idet den værnepligtige gennem denne uddannelse får en indsigt i sin formåen på dette område og samtidig en tilskyndelse til at vedligeholde en opnået form,
- tillid til uddannelsen, således at den værnepligtige kan se, at uddannelsen sætter ham i stand til/giver ham forudsætninger for at løse opgaverne,
- tillid til kammeraterne, således at han kan se, at han kan stole på kammeraterne i situationer, hvor opgavens løsning er afhængig af samarbejde,
- tillid til lederne ved deres udgivelse af ordrer,
- tillid til udrustning og materiel med hensyn til anvendelighed som personlig beskyttelse og som værktøj ved opgavens løsning.

Der findes ikke metoder, hvormed man kan sætte direkte ind på at skabe en positiv holdning til løsningen af opgaverne i et skadeområde. Holdningerne kan påvirkes gennem anden uddannelse, som bl.a. tilgodeser de nævnte forhold, hvor fællesnævneren er tillid. Opnåelse af uddannelsesmålet på det holdningsmæssige område er en bonuseffekt af uddannelsen på det videns- og færdighedsmæssige område."

På denne baggrund finder arbejdsgruppen, at man kan konstatere, at uddannelsens eller indlæringsens resultat er afhængig af et stort antal forskellige faktorer i et indbyrdes kompliceret samspil, hvor der ikke er sikre sammenhænge mellem indlæringsresultat og tjenestetid. Da der imidlertid er så mange tidskrævende faktorer i dette komplicerede samspil, er der grund til at antage, at der er en positiv korrelation mellem tjenestetidens længde og indlæringsresultatet. Dette gælder i hvert fald viden og færdigheder. De, der har praktisk erfaring fra uddannelse af værnepligtige, nemlig forsvarrets og civilforsvarets repræsentanter i arbejdsgruppen, har givet udtryk for, at erfaringer viser, at det samme også gælder holdninger, når man opererer med tjenestetider, der er passende i relation til uddannelsens mål. Hvilket i alle tilfælde har været gældende i CF-korpset de seneste år.

6. Eksempler på fag- og timefordeling ved forskellige tjenestetider.

I skema 2 er vist, hvorledes en nedsættelse af tjenestetiden til henholdsvis 6, 4 og 2 måneder eksempelvis vil påvirke "fag- og timefordelingen" for uddannelsen af de værnepligtige.

Til de viste eksempler bemærkes følgende:

Ad en 6 måneders uddannelse (+ 340 timer)

Strukturen for en 8 måneders uddannelse kan i princippet overføres på denne uddannelse, eksempelvis således:

- en introduktionsuddannelse på 14 dage,
- en grunduddannelse på ca. $2\frac{1}{2}$ måned, og
- en specialuddannelse på 3 måneder.

Det er i eksemplet forudsat, at den undervisning, der sigter mod håndværksmæssig kunnen (elementære færdigheder) fastholdes i videst muligt omfang. Reduktionen i uddannelsestid må derfor ske på følgende områder:

- 1) Felttjenesten
- 2) Enhedsuddannelsen
- 3) Overindlæringen (rutinering)

ad 1) Felttjenesten:

Det har hidtil været fastholdt, at CF-korpset skal bestå af enheder, der i princippet kan indsættes overalt, og som skal være sådan uddannede og udrustede, at de kan klare sig selv under ekstreme forhold. Derfor er der i uddannelsen bl.a. medtaget lektioner vedrørende underbringelse og beskyttelsesforanstaltninger. Udelades disse, vil faget udrykningstjeneste kunne reduceres med ca. 20 timer.

ad 2) Enhedsuddannelsen:

Denne uddannelse starter på gruppeplan i grunduddannelsen og fortsætter på delings- og sektionsplan i specialuddannelsen.

En halvering af øvelsesaktiviteterne indebærer en reduktion på 50 timer på hver af de to specialfag og 40 timer på faget udgående øvelser = en samlet reduktion på 90 timer.

Skema 2. Eksempel på fag- og timefordeling ved forskellige tjenestetsteder.

Fag	Tjenestetid	Nugældende uddannelsesplan			6 mdr.	4 mdr.	2 mdr.
		Intro- duktion	Grund- udd.	Special- udd.			
1. Tjenesteforhold og samarbejde		18	15	20	40	20	10
2. Fysisk uddannelse og træning/ orientering		20	65	70	100	50	16
3. Orden og vedligeholdelse		17	54	80	100	60	16
4. Modtagelse		15	0	0	15	10	10
5. Assistenttjeneste		30	40	16	80	0	0
6. Brandtjeneste		45	60	0	85	70	12
7. Redningstjeneste med katastro- feførstehjælp og tovværkslære		35	160	0	150	130	96
10. Specialfag +)		0	0	260	210	190	180
11. Ledelse og føring af grupper		0	0	++)	- 0 -	%	%
12. Udrykningstjeneste		0	0	36	16	0	0
13. Udgående øvelser		0	0	88	48	40	0
TOTAL		180	394	570	844	570	340
Friheder m.v.					176	110	0

+) Specialfagene er: brand- og redningstjeneste, specialtjeneste eller faglig tjeneste

++) Der er ikke afsat noget timetal, da uddannelsen foregår inden for timetallet til rådighed for specialfagene.

o) Det anførte timetal omfatter 11 øvelsesdøgn, men er i oversigten alene medregnet med 8 timer pr. dag.

ad 3) Overindlæring (rutinering):

På baggrund af teorien om overindlæringens betydning har der hidtil i korpsets uddannelse været indregnet en del timer i fagene til dette formål.

En væsentlig del af disse må bortfalde ved reduktion på ca. 100 timer fordelt på fagene.

De resterende ca. 130 timer må fjernes ved enten en procentvis yderligere nedskæring af timetallet for alle fag eller en fjernelse af discipliner i visse fag.

Ad en 4 måneders uddannelse: (+ 680 timer)

Ved en sådan halvering af tjenestetiden vil det blive nødvendigt at foretage en væsentlig reduktion af kravene og opgive visse af de hidtil gældende principper, samtidig med, at de i 6 måneders uddannelsen beskrevne tab på områderne felttjeneste, enhedsuddannelse og overindlæring yderligere forstærkes. Vægtningen mellem de enkelte fag må ændres, der må foretages en omprioritering af timernes fordeling på fagene, og discipliner i visse fag må udgå.

Uddannelsesstrukturen kunne eksempelvis være således:

- en kombineret introduktions- og grunduddannelse på 2 måneder og
- en specialuddannelse på 2 måneder.

Hovedvægten lægges på specialfagene, og det betyder, at fag som tjenesteforhold, fysisk uddannelse og træning samt udryknings tjeneste reduceres stærkt eller helt udgår.

Som eksempel kan nævnes, at faget:

Tjenesteforhold ikke kan indeholde samarbejdstræning og samfundsorientering, men kun en time om ugen til orientering om love og bestemmelser og til drøftelse af aktuelle emner.

Fysisk uddannelse og træning højst kan blive et forsøg på at opretholde den fysiske standard, som mandskabet møder med.

Udrykningstjeneste forsvinder som selvstændigt fag. Det strengt nødvendige for mandskabets overlevelseshed muligheder inkorporeres i specialfagene.

Assistancetjeneste udgår.

Chaufføruddannelsen må omstruktureres og eventuelt etableres som et nyt specialfag også indeholdende en maskinpasseruddannelse m.v.

Enhedsuddannelsen træder i baggrunden, og der lægges vægt på de håndværksmæssige færdigheder, men også disse forringes mærkbart.

Ad en 2 måneders tjenestetid: (+ 1020 timer)

Ved denne uddannelse må strukturen opbygges efter de grundprincipper, der er angivet i betænkning vedr. uddannelsen af det værnepligtige personel i civilforsvaret uden for civilforsvarskorpset.

Uddannelsen må være fælles for § 31 og § 9-værnepligtige.

Uddannelsen er stort set en "demonstrationsuddannelse", d.v.s. personalet har set eller prøvet disciplinerne en enkelt gang.

Tjenestetiden må udnyttes fuldt ud i uddannelsesøjemed.

Chaufføruddannelsen må omstruktureres og vil iøvrigt ikke kunne gennemføres, hvis de værnepligtige skal have blot nogen egentlig civilforsvarsuddannelse, jfr. hvad der er tilfældet ved den nuværende § 31-uddannelse.

7. Sammenfatning.

CF-korpsets nuværende uddannelsesprogram sigter mod på alle områder at kvalificere personalet bedst muligt til at løse de i indledningen beskrevne meget krævende opgaver under de fysiske og psykiske værste tænkelige vilkår.

I uddannelsesforløbet fra de enkle til de komplicerede færdigheder indlæres implicit, som bonuseffekt, hos den enkelte og i enhederne

- tillid
- sikkerhed
- dristighed
- hurtighed
- fysisk og psykisk styrke
- gruppesammenhold
- materieldisciplin, der sikrer funktionsdueligt materiel
- rutine og improvisationsevne
- overblik og ressourcebevidsthed
- mv.

som jfr. bl.a. erfaringerne fra de store indsatser mod krigsskader i byer under anden verdenskrig, er en betingelse for at personellet kan løse opgaverne effektivt som selvstændige medarbejdere i civilforsvarets indsatsstyrker.

En eksakt beskrivelse af sårbarhedstærskler i CF-korpsets komplekse uddannelse lader sig sandsynligvis ikke gøre med et rimeligt realistisk ressourceforbrug.

De *sammenhænge*, der er mellem tjenestetid og indlæringsresultat, er som nævnt ovenfor ikke entydige, men de beskrevne reduktioner af uddannelsen i de enkelte discipliner medfører et lavere niveau for så vidt angår viden og færdigheder ved uddannelsens afslutning end tilfældet er med den nuværende uddannelsetid. Det er også sådan, at den positive korrelation mellem tjenestetidens længde og indlæringsresultatet medfører en sænkning af indlæringsresultatet for så vidt angår viden og færdigheder hver gang der sker reduktion i tjenestetiden. Civilforsvarets og forsvarets repræsentanter i arbejdsgruppen giver udtryk for, at erfaringer viser, at holdningsindlæringen følger de samme regler som indlæring af viden og færdigheder, jfr. bemærkningerne side 82.

Forringelser i uddannelsesresultatet kan fremkomme på to principielt forskellige måder, nemlig

- 1) ved reduktion i uddannelsens mål samtidig med at der gives mulighed for høj grad af målopfyldelse og
- 2) ved fastholdelse af det nuværende uddannelsesmål med den konsekvens, at målopfyldelsesgraden forringes.

Den under 2) nævnte fremgangsmåde er kun anvendelig ved meget små reduktioner i tjenestetid, medens den under 1) anførte fremgangsmåde må anvendes i alle øvrige tilfælde.

I takt med forringelse af de meniges uddannelse vil der stilles større krav til de befalingsmænd, der skal lede enhederne. Det burde derfor være således, at forringelse af meniguddannelsen medførte bedre befalingsmandsuddannelse. Hvis der samtidig med forringelse af meniguddannelsen sker en forringelse af befalingsmandsuddannelsen, vil der fremkomme en i negativ retning forstærket effekt.

2. KONSEKVENSER MED HENSYN TIL ØGET GLEMSSEL I DEN PERIODE, PERSONELLET ER MOBILISERINGSPLIGTIGT.

I det foregående afsnit er der omtalt konsekvenserne for uddannelsesniveaut ved forskellige tjenestetider. Dette er alene et udtryk for resultatet ved uddannelsernes afslutning. Da uddannelserne tager sigte på, at personalet skal anvendes i en eventuel mobiliseringssituation indtil 32 år efter uddannelsens afslutning, er det rimeligt også at behandle spørgsmålet om glemselen i denne periode.

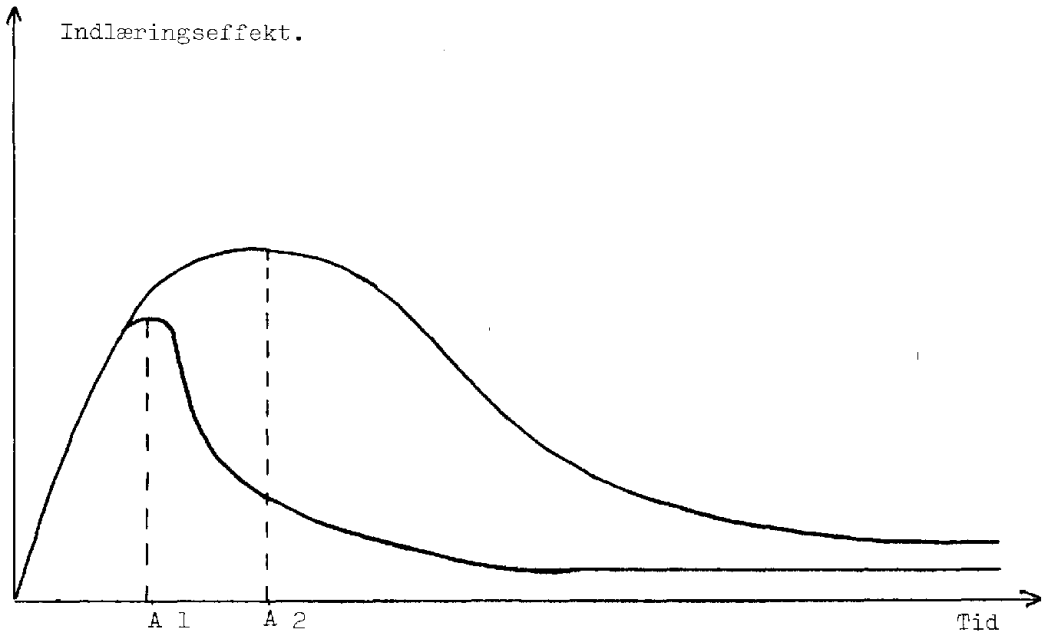
For civilforsvarsuddannelserne eller værnepligtsuddannelserne i øvrigt findes ikke noget systematisk indsamlet materiale om glemsel, som kan anvendes til en videnskabelig undersøgelse. Blandt flere medlemmer i arbejdsgruppen eksisterer dog en erfaring fra efteruddannelse af de såkaldte § 7'ere (værnepligtige, der jfr. civilforsvarslovens § 7 overføres fra CF-korpset til det lokale civilforsvar). Erfaringen siger, at personer, som har fået en grundig indlæring selv mange år efter uddannelsens afslutning meget hurtigt kan genopfriske de indlærte færdigheder.

Denne erfaring stemmer med de psykologiske erfaringer på tilsvarende områder. Eksempelvis ved man, at en person, der lærer færdigheden at cykle, vil være i stand til at cykle mange år senere, selvom den pågældende ikke har trænet i mellemtiden. I værste fald skal der blot en kortere genoptæring til.

Selvom der ikke findes systematisk indsamlet erfaringsmateriale vedrørende civilforsvarsuddannelserne, vil en kort gennemgang af principperne for indlæring og glemsel kunne illustrere forholdene. Der kan i denne forbindelse bl.a. henvises til "Almen psykologi" af professor, dr. phil. K.B.Madsen, udgivet i Gyldendals Pædagogiske Bibliotek.

Indlærings- og glemselskurver, der er sammenhængende, viser, at korte uddannelser, der i ringe omfang beskæftiger sig med overindlæring (rutinering), giver stejle stigende indlæringskurver og stejle faldende glemselskurver, ligesom uddannelseseffekten (det niveau man når) er lavere end ved længere uddannelser.

Inden for den periode, som omfatter de uddannelser, arbejdsgruppen beskæftiger sig med, vil faldet være størst i en periode, der ligger en begrænset tid efter uddannelsens afslutning. I begge tilfælde stabiliseres kurven over tid på et bestemt om end ikke samme niveau. Se figur 1.

Figur 1. Principperne i indlærings- og glemselskurver.

A 1 er afslutningstidspunktet for en kort uddannelse.

A 2 er afslutningstidspunktet for en længere uddannelse.

Det betyder, at en højere uddannelseseffekt vil kræve en relativ stor investering, idet indlæringskurven flader ud hen mod sit maksimum. Ser man således ensidigt på indlæringskurven, betyder det, at man ved reduktion i uddannelsestiden vil få en forringelse i uddannelseseffekten, der er relativt lavere end reduktionen i uddannelsestid. For at få et fuldstændigt billede af effektabet ved reduktion i uddannelsestiden, må man også medtage forholdene omkring glemselen.

Ved kort uddannelse viser glemselskurven et kraftigere fald til et lavere niveau. Det betyder, at den korte uddannelsestid medfører et lavere niveau ved uddannelsens afslutning, og at eleven glemmer hurtigere og mere. Den totale forskel mellem de to skitserede uddannelser i figur 1 er udtrykt ved det areal, der er mellem de to kurver. Uanset der ikke findes systematisk indsamlet erfaringsmateriale om civilforsvarsuddannelsernes effekt som variabel af tiden efter uddannelsens afslutning, er der grund til at antage, at indlæringen og glemselen vil følge de almindelige tendenser for disse forhold. Der kan dog ikke siges noget sikkert om,

hvor hurtigt glemselsprocessen rent faktisk forløber, men der kan henvises til de foran anførte erfaringer med uddannelse af § 7'ere i det lokale civilforsvar.

Det kan endvidere udledes, at en forøgelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken alt andet lige vil medføre et gennemsnitligt lavere videns- og færdighedsniveau, fordi en større andel af styrken vil udgøres af personer på det niveau af glemselskurven, hvor faldet er lille.

Der er ligeledes grund til at antage, at et reduceret indlæringsniveau ved uddannelsens afslutning ligeledes vil reducere det gennemsnitlige uddannelsesniveau i mobiliseringsstyrken.

Heraf følger, at en reduktion i tjenestetid og en samtidig forøgelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken har samme konsekvens som foran anført.

3. GENERELLE KONSEKVENSER I ØVRIGT.

1. Indledning.

Ud over de forannævnte uddannelsesmæssige konsekvenser vil der være en række øvrige konsekvenser, hvis der skal foretages reduktioner på det statslige civilforsvars uddannelsesbudgetter. De mere specifikke konsekvenser vil blive behandlet i kapitel 7, hvorfor der her generelt skal omtales de konsekvenser, der er for følgende områder:

Fredsmæssige forhold:

- personalemæssige
- kasernemæssige
- beredskabsmæssige

Mobiliseringsfasen

CF-korpsets krigsberedskab

Det lokale civilforsvars krigsberedskab

Totalforsvarsaspekter

2. Fredsmæssige forhold.

- Personale.

Ved reduktion i tjenestetid eller årligt forbrug af værnepligtige vil behovet for faste befalingsmænd til varetagelse af opgaver i fredstid blive reduceret.

En afledt konsekvens må forventes at blive problemer med at fastholde og rekruttere kvalificeret personale. En organisation, der er omfattet af usikkerhed vil vanskeligt kunne tiltrække og fastholde dygtig arbejdskraft. Vanskelighederne i rekrutteringen fremkommer, fordi dygtige mennesker vil søge stillinger i organisationer, der kan byde dem udfordringer, men også trygheden betyder meget ved valg af livsstilling. For de ansatte betyder utryghed i ansættelsen et incitament til at søge andet arbejde, hvis noget interessant viser sig. Det er derfor i relation til personalet vigtigt, at der skabes klarhed omkring civilforsvarets fremtid, og at der skabes baggrund for en fremtid med faste retningslinier. Tryghed blandt de ansatte er ensbetydende med, at der er god baggrund for en god arbejdsindsats. Uanset der er tale om tjenestemænd, er det karakteristisk, at de pågældendes uddannelse giver let begrænsede muligheder på arbejdsmarkedet. Hvis der i tilknytning til nærværende udvalgsarbejde sker reduktioner som medfører, at uddannelsen af de værnepligtige ikke længere betyder en udfordring for befalingsmændene, men bliver rent rutinearbejde, måske endda med afskaffelse af mulighederne for, at CF-korpset kan yde fredsmæssig bistand, må der ikke alene forudses afskedigelser men også opsigelser fra personalet. En udfordring i det daglige arbejde vil mangle, hvis CF-korpsets tjenestetid bliver afkortet. Med det i dag gældende system, hvor faste befalingsmænd også underviser § 31-værnepligtige, sker der en rotation, således at faste befalingsmænd ikke er beskæftiget ved denne meget korte uddannelse gennem lange perioder.

Ved afskedigelser vil det ikke være muligt at anlægge kvalitetskriterier, således at de dygtigere søges fastholdt i civilforsvaret. Ved opsigelser må det forventes, at de dygtigste - som har lettest ved at få anden beskæftigelse - vil gå først. Alt dette vil medvirke til at give organisationen et image, som er uheldigt, og som kun vanskeligt vil kunne ændres.

Det skal tilføjes, at såfremt afskedigelse af tjenestemænd finder sted, medfører det en forpligtelse for staten til udbetaling af ventepenge og pensioner. Denne merudgift kan betragtes som en engangsudgift over perioden fra afskedigelsestidspunktet til pågældendes normale pensionstidspunkt.

Reduktion i tjenestetid eller årligt forbrug af værnepligtige vil medføre et reduceret behov for værnepligtige befalingsmænd til undervisning i fredstid, medens det krigsmæssige behov ikke ændres. Der vil således stadig være det samme procentvise behov for uddannelse af værnepligtige befalingsmænd til mobiliseringsstyrken. Hvis en større procentdel af de værnepligtige (end det, der er betinget af CF-korpsets mobiliseringsstyrke) skal uddannes som befalingsmænd over gruppeførererniveau med henblik på udfyldelse af det lokale civilforsvars behov for befalingsmænd, vil det - alt andet lige - medføre en forøgelse af antallet af år-gange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke. Behovet for civil arbejdskraft og/eller personel til gavntjeneste vil reduceres i takt med reduktioner i øvrigt, men vil komme kraftigst til udtryk ved eventuelle kasernenedlæggelser.

En reduktion i det bestående civilforsvarssystem vil kunne medføre bortfald af arbejdspladser.

- Kaserner.

Den nuværende gennemsnitlige udnyttelse af kasernerne er højere, end den kasernerne oprindeligt er bygget/indrettet til. Hvis der kommer reduktioner i aktiviteterne, bør det fastlægges, hvilken udnyttelsesgrad, der fremover bør lægges til grund. Med baggrund i den udvikling, som samfundet har gennemløbet, kan det være rimeligt, at reduktioner i første omgang giver sig udslag i, at man reducerer udnyttelsesgraden af kasernerne til den, de oprindeligt er bygget/indrettet til, såfremt tjenestetiden i fremtiden bliver mere end 1 måned. En reduktion af kasernernes antal vil medføre gennemsnitlig større afstand mellem kaserne og værnepligtiges hjem. Det vil igen medføre en gennemsnitlig større styrke, der tilbringer mere tid på kasernerne. Det vil medføre behov for gode faciliteter og dermed mindre udnyttelsesgrad.

Såfremt der bliver foretaget reduktioner i civilforsvarssystemet i et sådant omfang, at der forekommer kasernenedlæggelser, vil der være nogle konsekvenser for det lokalsamfund, hvori kasernen i dag befinder sig. For disse sidste konsekvensers vedkommende henvises til konklusionen i kapitel 7. Det er overfor arbejdsgruppen af CF-korpsets befalingsmandsorganisationer fremført, at f.eks. pludseligt udbud af mange huse til salg i et område, hvor hushandel går trægt, vil kunne blive en økonomisk belastning for de familier, der må flytte på grund af kasernenedlæggelse. Dette

synspunkt kan have betydning for overvejelser i en eventuel valg-situation, hvor der skal vælges mellem kaserneerne.

De i kapitel 7 anførte modeller indeholder løsningsmuligheder, der medfører nedlæggelse af op til 5 kaserneer.

- Beredskab.

CF-korpset opretholder et konstant beredskab på de syv kaserneer landet over. Det svarer principielt til en for brandvæsener m.v. supplerende styrke i hver region. Udover udrykning til ildebrand vil styrkerne kunne anvendes til indsættelse ved andre ulykker.

Ved kasernenedlæggelse vil beredskabet i relation til den region, som kasernen normalt dækker, bortfalde for CF-korpsets vedkommende.

Ved reduktioner i øvrigt (uden kasernenedlæggelse) vil der ske reduktion i udrykningsvagtens størrelse og/eller kvalitet. Hvis samme uddannelsestid bevares i CF-korpset (8 måneder), men der sker en reduktion i antallet af menige på kaserneerne, vil det betyde, at udrykningsvagtens størrelse må reduceres. Der vil samtidig med en reduktion i vagtstyrkens størrelse fremkomme en kvalitetsforringelse derved, at vagtstyrken ikke kan løse de samme opgaver som hidtil.

Ved reduktion i uddannelsestiden vil der fremkomme en gennemsnitlig kvalitetsmæssig reduktion i de færdigheder udrykningsvagten skal kunne lægge for dagen. En samlet vurdering af kvalitetsforringelsen vil således afhænge af vagtstyrkernes størrelse og det niveau, der er i styrkens uddannelse, idet der i denne henseende ses bort fra materiellets betydning for kvaliteten.

Der er endvidere en økonomisk aspekt i sagen. Der må fastsættes krav, der skal stilles til andre beredskabsmyndigheder, såfremt CF-korpsets mulighed for hjælp bortfalder. Først derefter kan der foretages økonomiske beregninger over konsekvenserne.

Sammenlignes de vagtmæssige belastninger, der bydes CF-korpsets værnepligtige med tilsvarende belastninger af andre værnepligtige, er belastningen størst i CF-korpset, som til gengæld har kortere tjenestetid end gældende for andre værnepligtsgrupper (bortset fra § 31-værnepligtige). CF-korpsets værnepligtige har gennemsnitlig vagt hvert 4.døgn på en enkelt kaserne dog hvert 5.døgn.

De generelle bestemmelser for CF-korpsets vagttjeneste fastslår, at der normalt ikke bør pålægges personellet vagt oftere end hvert 3.døgn. Civilforsvarsstyrelsen er dog af den opfattelse, at man ikke bør pålægge vagt hvert 3.døgn som hovedregel. Vagt oftere end hvert 4.døgn forekommer i perioder under tjenesten, f.eks. i tiden mellem en hjemsendelse og et nyt holds møde og indtræden i vagt. Hvis man derfor generelt pålægger vagt hvert 3.døgn, vil der forekomme perioder, hvor vagt vil blive pålagt oftere.

Tager man således som udgangspunkt, at vagt normalt bør gennemføres efter reglen for hvert 4.døgn, betyder det, at færre værnepligtige til tjeneste på de enkelte kaserner vil medføre reduktion i vagtstyrken. Reduktionen i vagtstyrken vil ske i takt med reduktionen i tjenstgørende værnepligtige.

Ved reduktion i tjenestetiden vil der forekomme en gennemsnitlig reduktion i de færdigheder, udrykningsvagten skal kunne lægge for dagen. Ved 6 mdrs. tjenestetid vil der - med fastholdelse af det årlige forbrug af værnepligtige - være en gennemsnitlig 25% mindre vagtstyrke ved CF-korpset. Forholdene på de enkelte kaserner vil afhænge af, hvilke løsninger der vælges med hensyn til kasernernes udnyttelsesgrad og hvilke uddannelser, der gennemføres på de enkelte kaserner. Hvis nedgang til 6 måneders tjenestetid gennemføres på den måde, at der på de ikke nedlagte kaserner er det samme antal CF-korps-værnepligtige som ved den nuværende ordning, vil der fra disse kaserner kunne opretholdes en udrykningsvagt af samme kvantitet men lavere kvalitet end i dag.

Der skal peges på, at det, at værnepligtige i forbindelse med deltagelse i udrykningsvagt konstaterer, at de kan bruge det lærte til løsning af opgaver for samfundet, betyder et væsentligt bidrag til motivationen. Modsætningsvis vil det at være på vagt den ene gang efter den anden uden at blive stillet over for opgaver virke sløvende.

Med hensyn til kemikalieberedskabet henvises til behandlingen i arbejdsgruppe 1.

CF-korpsets nuværende udrykningsvagt består mobiliseringsmæssigt af følgende:

- ved kolonnerne (Thisted, Herning, Haderslev, Hillerød og Næstved)
  - 1 automobilsprøjte
  - 1 brandgruppevogn og
  - 1 slangegruppevogn

- ved sektionerne (Middelfart og Allinge)

- 1 automobilsprøjte og
- 1 slangegruppevogn.

Personelmæssigt er hver enhed bemannet med 1 befalingsmand og 8 menige. Ved kolonnerne kan den ene befalingsmand være en menig under uddannelse til gruppefører. Dette svarer til den krigsmæssige bemanning af de pågældende enheder, hvilket er praktisk i relation til, at uddannelsen af mandskabet i brugen af enhedernes materiel sker efter reglementer, der tager sigte på krigsfunktionen. Det betyder, at der ved kolonnerne er 24-25 menige i udrykningsvagt og ved sektionerne 16 hvert døgn. Hertil kommer 2 menige, der bestrider tjeneste som vagtkommandør og telefonvagt. Disse sidstnævnte to menige bliver på kasernen i tilfælde af udrykning. Blandt de menige i udrykningsvagt udtages ved hver kaserne 2 menige som rondevagter, der ved tre ronderinger på kaserne hver dag mellem kl. 1800 og 0600 den følgende morgen varetager en slags vægterfunktion for bl.a. at sikre det personel, der overnatter på kasernen.

Vagtkommandør, telefonvagt og rondevagter opholder sig i et særligt vagtlokale, hvor de også sover efter en lokal fastlagt turnus. De øvrige menige sover i deres senge på belægningsstuerne. Der er ikke krav om, at disse menige skal være iført uniform om natten. De menige, der alene indgår i udrykningsvagt er normalt ikke pålagt tjeneste fra daglig tjenestetids ophør til næste morgen, bortset fra eventuelle udrykninger.

- Fredsberedskabets størrelse.

Civilforsvarskorpsets totale beredskab, som kan indsættes ved store katastrofer, består bl.a. af det samlede antal værnepligtige, der dagligt er tjenstegørende. Dette antal er - i overensstemmelse med finansloven - gennemsnitlig 1020 værnepligtige incl. de værnepligtige, der uddannes ved civilforsvarets ambulanceskole, og som herefter forretter gavntjeneste ved de eksisterende 7 kaserne m.v. Denne tjenstegørende styrke svarer med de nuværende 8 måneders tjenestetid til et gennemsnitligt årligt forbrug på 1530 værnepligtige. Det årlige bruttoforbrug af værnepligtige er på grund af efterkassationer m.v. ca. 1600 mand til CF-korpset og ambulancetjenesten under et. CF-korpsets andel af bruttoforbruget er ca. 1400 mand, medens de ca. 200 mand er til ambulancetjenesten.

Den gennemsnitlig daglige tjenestegørende styrke fordeler sig således:

- de eksisterende 7 kaserner, hvor
udrykningsvagt opretholdes ca. 950
  - andre tjenestesteder (skoler m.v.) ca. 70
- I alt ca. 1020

Dette antal værnepligtige er - når der ikke foretages mobilisering af CF-korpset - det maksimale antal værnepligtige, CF-korpset kan indsætte i katastrofesituationer, der kræver mand-skabsintensiv indsats over en længere periode, som det f.eks. var tilfældet ved de store plantagebrande i 1975 og branden i Vild-mosen i 1976.

På de eksisterende 7 kaserner opretholdes i dag en udryk-ningsvagt, som er klar til udrykning døgnet rundt. Antallet af dagligt tjenestegørende værnepligtige er afgørende for, hvilken udrykningsvagtstyrke, der kan opretholdes. For at opretholde en udrykningsvagtstyrke af den nuværende størrelse, skal der på ka-sernerne være 855 værnepligtige, der er egnede til at indgå i ud-rykningsvagt. Tallet fremkommer ved, at der i dag anvendes 27 værnepligtige ved hver af de 5 kolonner samt 18 værnepligtige ved de 2 sektioner (incl. 1 vagtkommandør og 1 telefonvagt), sammenholdt med, at det under hensyn til de værnepligtiges adgang til opnåelse af friheder samt sygdom m.v. bør være således, at der ved hver enkelt kaserne er et antal værnepligtige svarende til 5 vagt-hold.

Forudsættes det, at værnepligtige ikke længere skal bestride gavntjenestefunktioner, vil ca. 45 værnepligtige forrette tjeneste ved skoler uden for de eksisterende 7 kaserner, og derfor vil de ikke kunne indgå i udrykningsvagt. Dette betyder, at der helst ikke skal være under 900 værnepligtige, der er egnede til at indgå i udrykningsvagt, til rådighed for CF-korpsets beredskab, hvilket ved 8 måneders tjenestetid svarer til et årligt forbrug på gennemsnit-lig 1400 værnepligtige. Det minimale bruttoforbrug vil være 1460 værnepligtige pr. år. Med en tjenestetidsnedsættelse i CF-korpset til 6 måneder og for ambulancetjenestens vedkommende til 3 måneder vil det årlige bruttoforbrug ved en opretholdelse af den nuværende udrykningsvagts størrelse skulle være 1940 værnepligtige svarende til en stigning på 540 mand i forhold til CF-korpsets nuværende bruttoforbrug.

Direktør G.Haurum, Statens Brandinspektion, har udtalt, at der helst skal være 3 enheder i udrykningsvagten ved CF-korpsets kaserner, men at minimum er 2 enheder. Disse enheder skal være bemandede i overensstemmelse med reglementerne for enhedernes krigsmæssige betjening, da dette svarer til den uddannelse, de værnepligtige modtager. Derfor kan udrykningsvagten efter direktør Haurums opfattelse ikke være mindre end 16 værnepligtige, således som det i dag er tilfældet ved sektionerne på Fyn og Bornholm.

For at klare en 4-skiftet udrykningsvagt må der - som foran anført - erfaringsmæssigt være et antal menige, svarende til 5 vagthold på den enkelte kaserne. Der henvises i denne forbindelse også til bemærkningerne om udrykningsvagtens sammensætning i det følgende afsnit om udrykningsvagtens kvalitet.

Når der samtidig skal være 2 værnepligtige til at bestride funktionerne som vagtkommandør og telefonvagt, skal det minimale antal værnepligtige - egnede til at indgå i udrykningsvagt - pr. kaserne være $5 \times 18 = 90$.

Hvis man bevarer alle 7 kaserner, bør der således på disse kaserner altid være mindst 630 dagligt tjenestegørende værnepligtige, der er egnede til at indgå i udrykningsvagt. Hertil kommer det antal værnepligtige, som er tjenestegørende ved skoler uden for de nævnte 7 kaserner. Der vil her være tale om ca. 45 værnepligtige eller i alt en styrke på 675 værnepligtige, for at CF-korpset kan opretholde en udrykningsvagt med blot nogen effekt ved alle 7 kaserner. Dette svarer til en reduktion i forhold til den nuværende daglige styrke i CF-korpset og ambulancetjenesten på ca. 345 mand. For at kunne fastholde udrykningsvagten på dette minimum, må samtlige 630 værnepligtige være egnede til at indgå i udrykningsvagten.

For at opretholde en vagtstyrke af den nuværende størrelse (incl. telefonvagt og vagtkommandør) skal der minimum være 855 værnepligtige på kasernerne. Tallet fremkommer - med baggrund i, at hver af de 5 kolonner skal have 27 værnepligtige og de 2 sektioner 18 værnepligtige på vagt hvert døgn - således: $((27 \times 5) + (18 \times 2)) \times 5 = 855$. Skal dette omregnes til et årligt forbrug af værnepligtige i overensstemmelse med beregningerne i bilag 7.1. og under hensyntagen til, at der også er tjenestegørende værnepligtige uden for de udrykningspligtige afdelinger, betyder det et

årligt bruttoforbrug på 1460 værnepligtige, eller en stigning på 60 mand, forudsat opretholdelse af 8 måneders tjenestetid, og når ses bort fra ambulancepersonel. Det årlige bruttoforbrug er i øjeblikket ca. 1600 fordelt med ca. 1400 på CF-korpset og ca. 200 på ambulancetjenesten. Ved 6 måneders tjenestetid vil det årlige bruttoforbrug skulle være mindst 1940, hvilket er en stigning på 540 mand i forhold til i dag.

Som eksempler kan nævnes følgende sammenhænge mellem tjenestetid, udrykningsvagtens størrelse og det årlige bruttoforbrug af værnepligtige, under bevarelse af 7 kaserner og uden at medregne ambulancepersonel:

Tjenestetid Udrykningsvagtens størrelse	8 mdr.	6 mdr.
5 x 27 (kolonner) 2 x 18 (sektioner)	1460 (11-12)	1940 (8-9)
7 x 18	1090 (15)	1450 (11-12)

Tallene i () angiver antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

- Fredsberedskabets kvalitet.

Kvaliteten i CF-korpsets totale beredskab er afhængig af det gennemsnitlige uddannelsesstade, der til enhver tid er i den daglige tjenestegørende styrke. Dermed er kvaliteten afhængig af den tid, der er til rådighed for uddannelsen. Det vil ikke være muligt på rimelig måde at tilrettelægge et system, der fastholder et ensartet niveau gennem hele tjenestetiden. Kvaliteten vil variere efter samme regler som gælder for det tilsvarende forhold i udrykningsvagten.

Kvaliteten i udrykningsvagten er afhængig af det gennemsnitlige uddannelsesstade, der er i udrykningsvagtstyrken.

Når kvaliteten skal vurderes er det endvidere afgørende, hvor mange værnepligtige, der er egnede til at indgå som "selvstændige" i vagtstyrken. Denne gruppe består af de værnepligtige af CF-korpset, som har fået den længste uddannelse af de to hold, som er tjenestegørende samtidig. Dette er - på grund af efterkassationer og udtagelse af befalingsmandselever m.v. - den mindste

gruppe af de værnepligtige, som indgår i vagten. Den anden gruppe i vagtstyrken betegnes "hjælpere" og er den største gruppe, idet den består af det yngste indkaldelseshold samt værnepligtige ved ambulancetjenesten. Udrykningsvagten sammensættes af 50% "selvstændige" og 50% "hjælpere".

Som følge af udrykningsvagtens sammensætning vil den laveste kvalitet i styrken være umiddelbart efter en indkaldelse, hvor 50% af styrken kun har 7 dages uddannelse. I perioden herefter og indtil hjemsendelsen vil der være en stigning i det gennemsnitlige uddannelsesniveau, således at det højeste gennemsnit eksisterer umiddelbart før hjemsendelsen, hvor udrykningsvagten kan sammensættes af 50% med næsten 8 måneders uddannelse som baggrund, og den resterende del har næsten 4 måneders uddannelse. Ved ned sættelser i tjenestetiden vil det gennemsnitlige uddannelsesniveau forringes. Ved tjenestetider under 6 måneder vil der være kraftige begrænsninger i de opgaver, der kan pålægges værnepligtige med det gennemsnitlige uddannelsesstade, der vil forekomme i styrken.

Såfremt tjenestetiden for personel til ambulancetjenesten nedsættes til 3 måneder vil denne tid skulle udnyttes fuldt ud til den egentlige ambulanceuddannelse, således at der ikke vil være tid til at give en uddannelse, der giver baggrund for at deltage i udrykningsvagten, ligesom eventuel tid til udrykninger ikke kan undværes fra tiden til den egentlige ambulanceuddannelse. Disse synspunkter gælder også for den endnu kortere § 31-uddannelse.

Direktør G.Haurum, Statens Brandinspektion, har som sin opfattelse givet udtryk for, at det mål, som den nuværende uddannelse i CF-korpset sigter imod, må for så vidt angår den krigsmæssige del anses for rimeligt. I relation til de fredsmæssige opgaver ville en videregående uddannelse på enkelte områder være ønskelig. Ud fra de erfaringer, som direktør G.Haurum har som chef for Statens Brandskole, har han endvidere som sin opfattelse og med baggrund i de erfaringer, der er indsamlet i forbindelse med de studier, der danner grundlag for bogen "Krigsbrande", udtalt, at den nuværende uddannelsesstandard i det væsentlige bibeholdes med en effektiv uddannelsestid på 6 måneder. Til disse 6 måneder skal lægges den tid, der medgår til friheder, assistanceydelser, mødevirksomhed i henhold til samarbejdsordninger, udligning for skæve helligdage m.v. Dette sidste andrager minimum 5 uger (gælder for perioder uden skæve helligdage). I perioden november-juli forekom-

mer mange skæve helligdage, hvilket medfører behov for yderligere 2 uger, eller i alt 7 uger til de 6 måneders effektiv uddannelses-tid. Skal uddannelses-tiden derfor fastsættes til et bestemt antal måneder, vil der være behov for fortsat at have 8 måneders tjene-stetid i CF-korpset, hvilket vil betyde en bevarelse af det nuvæ-rende kvalitetsniveau i udrykningsvagten.

Der skal i denne forbindelse endelig peges på, at den uafkla-rede situation omkring virkningerne af arbejdsmiljøloven, vanske-liggør en samlet vurdering af behovet for tjenestetid. Det skal dog tilføjes, at en fuldstændig håndhævelse af arbejdsmiljølovens hviletidsbestemmelser i forbindelse med opretholdelse af udryk-ningsvagt i det nuværende omfang vil betyde, at de værnepligtige skal have friheder i et omfang, der svarer til, at tjenestetiden blev reduceres til 4 måneder i forhold til de nuværende 8 måneder.

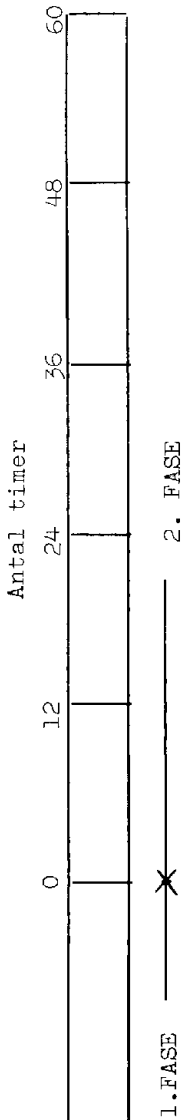
3. Mobiliseringsfasen.

Ifølge de i dag gældende beredskabsbestemmelser for CF-korpset (tidligere benævnt mobiliseringsbestemmelser) tilstræbes det i en given situation at gennemføre mobiliseringen af CF-korpset i 2 fa-ser:

- en 1.fase, hvor der træffes en lang række forberedelser, såsom fordeling af befalingsmænd til mobiliseringssteder-ne, indkaldelse af "nøglepersonel", opstilling af modta-gehold o.lign., klargøring af stamkøretøjer og materiel, suppleret af beholdninger m.v., og
- en 2.fase, hvor det hjemsendte mandskab og de udskrevne køretøjer møder frem, og hvor de krigsmæssige enheder formeres.

Dette forudsætter selvsagt, at der dels kan gives et tids-mæssigt rimeligt langt varsel om fjendtlighedernes udbrud, dels at de ansvarlige myndigheder (regeringen) giver civilforsvarssty-relsen bemyndigelse til successivt at iværksætte de forberedende foranstaltninger (1.fasen) forinden selve mobiliseringen beordres gennemført (2.fasen).

Ud fra disse idealforudsætninger påregnes det, at samtlige CF-korpsets mobiliseringspligtige afdelinger (de 8 kolonner og de 3 sektioner) efter afslutningen af 1.fase stort set vil være bragt på nogenlunde samme stadi på deres mobiliseringssteder, klar til med kort varsel at modtage det fremmødende personel og de udskrev-ne køretøjer.

Skema 3. Anslået tidsforbrug ved en CF-kolonnens mobilisering.

1. Modtagelse, registrering og afprøvning af udskrevne køretøjer.

126 køretøjer

2. Pakning af udskrevne køretøjer.

126 køretøjer - heraf 22 til TRADEL.

3. Modtagelse og registrering af VPBM og MG (ialt 1231)

4. Iklædning af VPBM og MG, ialt 1231 mand.

5. Klargøring ved ISEK A

"

"

ISEK B

"

"

ISEK C

"

"

ISEK D

"

"

BASEK

ca. 28 timer

ca. 40 timer

ca. 18 timer

ca. 28 timer

8 timer

8 timer

10 timer

12 timer

Den tid, der herefter vil medgå til gennemførelse af 2.fase, er forsøgt anskueliggjort gennem en skematisk opstilling over tidsforbruget ved en kolonne (skema 3), hvor "O-punktet" på tidsskalaen angiver selve mobiliseringens offentlige bekendtgørelse i radio, TV, presse, plakater m.v.

Det må understreges, at det skitserede tidsforbrug baserer sig på et skøn med baggrund i tidligere mobiliseringsøvelser og genindkaldelser ved CF-korpsets afdelinger samt erfaringer for, hvor lang tid der under fredstid normalt modgår til f.eks. klarlægning af køretøjer og materiel. Skønnet er yderligere behæftet med den usikkerhed der ligger i, at det ikke på forhånd kan siges, om mobiliseringsordren offentliggøres i dag-, aften- eller nattimerne, på hverdage eller på søn- og helligdage.

Det må endvidere understreges, at "tidsforbrugskasserne" i opstillingen kun angiver den skønnede samlede varighed af den pågældende foranstaltning, men intet om intensiteten heri, der helt vil afhænge af, i hvilket tempo personellet og køretøjerne møder frem.

CF-korpsets beredskabsbestemmelser er imidlertid også opbygget på en sådan måde, at det vil være muligt at stille CF-korpset på krigsfod i situationer, hvor der enten ikke har været tid til 1.fasens gennemførelse, eller hvor tiden hertil har været for kort til gennemførelse af samtlige forberedelser.

Der vil i en sådan situation blive meget væsentlige forskelle i tidsforbruget til mobiliseringens gennemførelse ved de enkelte afdelinger, idet afdelingerne hér kan opdeles i 2 hovedkategorier, nemlig:

- de "levende afdelinger", omfattende de i dag 5 kolonner og 2 sektioner, hvor der foregår fredsmæssig uddannelse af værnepligtige,
- de "døde afdelinger", omfattende de i dag 3 kolonner og 1 sektion, som i fredstid kun råder over en mobiliseringsstation (med opklodsede køretøjer og oplagt materiel og mundering) med en tilsynsførende, og hvor de faste befalingsmænd, der er nødvendige for afdelingernes "levendegørelse" i væsentlig grad skal komme fra civilforsvarsstyrelsen, CF-korpsets befalingsmandsskoler, Civilforsvarets tekniske Skole og Civilforsvarets Ambulanceskole.

For de "levende afdelingers" vedkommende vil det i den helt ekstreme situation, hvor mobiliseringen beordres gennemført uden en forudgående 1.fase, være muligt omgående at indsatte alle de

fredsmæssige ressourcer fra tjenestestedet på den opgave at opstille de nødvendige modtage-, iklædnings- og oppakningskommandoer, nedklodse og oppakke stamkøretøjer og klargøre til udlægningen i kantonnement, således at det formentlig vil være muligt at gennemføre mobiliseringen med kun et tillæg på indtil ca. 12 timer i forhold til tidsforbruget i "idealsituationen". Der vil dog selvsagt være forskelle på de "levende afdelingers" tidsforbrug afhængig af, om de som Nordsjællandske CF-kolonne i Hillerød kun har ca. 10 km til mobiliseringsstedet i Fredensborg eller som Nordjydske CF-kolonne i Thisted har ca. 115 km til mobiliseringsstationen i Skørping.

For de "døde afdelingers" vedkommende vil situationen derimod være mindre overskueligt med hensyn til hvilket "merforbrug", der skal regnes med.

Der er reelt ingen ressourcer på mobiliseringsstedet at trække på, og der vil kunne være endog meget lange afstande mellem de faste befalingsmænds fredsmæssige tjenestested og mobiliseringsstedet (eksempelvis afstanden Tinglev-Esbønderup). Disse afdelinger vil i en sådan situation være nødt til i stor udstækning at skulde afvente de "førstmødende" fra mobiliseringsstyrken til opstilling af de nødvendige modtage- og klargøringskommandoer m.v., og det må anses for sikkert, at hele tempoet i den ovennævnte 2.fase bliver sænket i ganske væsentlig grad.

Med al den usikkerhed, der ligger i et sådan skøn, må det antages, at mobiliseringens gennemførelse meget vel kan blive forsinket 3-4 døgn i forhold til "idealsituationen".

Opmærksomheden henledes på, at hvis en eller flere af de nuværende "levende afdelinger" som følge af kasernenedlæggelser ændrer status til "død afdeling", og kasernenedlæggelsen følger det hidtil kendte mønster med en samtidig reduktion i det samlede antal faste befalingsmænd i CF-korpset, så vil dette få en negativ indflydelse på mobiliseringseffektiviteten og indsatsdueligheden for CF-korpset som helhed, idet man så i stigende grad må basere sig på reservepersonel.

Det må sluttelig nævnes, at det må anses for meget vanskeligt - specielt ved de "døde afdelinger" - at træffe forberedende foranstaltninger (1.fase foranstaltninger) med henblik på at formindske den egentlige mobiliseringstid ved CF-korpsets afdelinger, uden at dette vil blive bemærket uden for "systemet".

4. CF-korpsets krigsberedskab.

I personelmæssig henseende har CF-korpset det planlagte antal personer i kategorierne befalingsmænd af reserven, værnepligtige befalingsmænd og menige. Antallet af faste befalingsmænd ligger dermed noget under det antal, som er forudsat i personelplanerne.

Antallet af årgange i mobiliseringsstyrken er et centralt punkt i hele drøftelsen af civilforsvarets forhold. Kravene til en effektiv mobiliseringsstyrke må være, at den består af så unge, så få, og så veluddannede årgange som muligt. I øjeblikket kan mobiliseringsstyrken opbygges ved hjælp af ca. 12 årgange for så vidt angår menige og værnepligtige befalingsmænd.

Ved forøgelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken vil der ske en kvalitetsreduktion alene begrundet i den højere gennemsnitsalder. Til belysning af forskydningerne i den aldersmæssige fordeling i mobiliseringsstyrken ved udvidet antal årgange kan gives de i nedenstående tabel anførte procentmæssige oplysninger om mobiliseringsstyrkens sammensætning:

Alder	Antal årgange		
	12	15	18
under 30	62,6	50,0	41,7
30 - 35	32,5	33,3	27,8
35 - 40	4,8	15,3	25,4
over 40	0,1	1,4	5,1

Udover at antallet af faste befalingsmænd er afgørende for mobiliseringsfasens gennemførelse, er det også af vigtighed for kvaliteten af det krigsmæssige beredskab, at der er det tilstrækkelige antal faste befalingsmænd til bestridelse af posterne i kolonnerne og sektionerne. Ved enhver reduktion, der medfører nedsat behov for faste befalingsmænd i det fredsmæssige virke, vil konsekvensen være en endnu større mangel på faste befalingsmænd til krigsorganisationen, med mindre der indføres en ordning, hvorefter de faste befalingsmænds antal bestemmes af det krigsmæssige behov og ikke - som hidtil - af det fredsmæssige behov. En overvejelse af indførelse af et system som det sidst beskrevne vil imidlertid medføre, at faste befalingsmænd i fredstid skal anvendes på poster, der hidtil er blevet bestridt af andre personalegrupper, hvilket næppe kan være tilfredsstillende for nogen personalegruppe.

En anden mulighed for udfyldelse af pladserne i de mobiliserede enheder kunne være, at man overvejede at besætte de poster, som hidtil er bestridt ved anvendelse af faste befalingsmænd, med befalingsmænd af reserven. En sådan ordning vil medføre en kvalitetsforringelse.

I relation til befalingsmænd af reserven og værnepligtige befalingsmænd skal det i øvrigt bemærkes, at reduktion i tjenestetid for personel til pligtig tjeneste vil medføre forringede muligheder for uddannelse af befalingsmænd af reserven.

5. Det kommunale civilforsvars krigsberedskab.

Det kommunale civilforsvars krigsberedskabsmæssige status fremgår af kapitel 2.

Personelmæssigt består det kommunale civilforsvars styrker af frivillige, kommunalt ansatte samt værnepligtige. Sidstnævnte kategori er dels overførte korpsårgange (§7), dels § 31-værnepligtige. Med det nuværende årlige forbrug af værnepligtige til CF-korpset vil antallet af § 7'ere i de lokale styrker antageligt udgøre 15.-18.000 mand. Ved forhøjelse af antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke vil antallet af § 7'ere i de lokale styrker falde, og der vil dermed ske en kvalitetsforringelse. En forøgelse af antallet af årgange i korpset mobiliseringsstyrke fra ca. 12 til ca. 18 vil betyde, at styrken kun vil være til rådighed for det lokale civilforsvar i 9 - 12 år mod nu 15 - 18 år. Det betyder, at den styrke, der overføres efter CF-lovens § 7, vil blive reduceret fra de nævnte 15.-18.000 til 9.-12.000 mand, hvilket er en forringelse af det lokale beredskab ud over det, det procentvist indicerer.

Reduktion i uddannelsestid i CF-korpset vil medføre en forringelse af det lokale civilforsvars beredskab.

I de fremlagte modeller er der regnet med, at CF-korpset hvert år kan overføre indtil 250 gruppeførere til det lokale civilforsvar umiddelbart efter endt uddannelse efter samme principper som den gældende forsøgsordning. Hvis CF-korpset skal overføre yderligere personel til det kommunale civilforsvar til bestrielse af befalingsmandsfunktioner, vil det medføre behov for større årligt forbrug af værnepligtige eller udvidelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken.

Endelig vil enhver forringelse af CF-korpsets mobiliseringsstyrke (uanset årsag) medføre afledte forringelser for det lokale civilforsvar. Reduktion i CF-korpsets uddannelse vil medføre, at det personel, som overføres i medfør af civilforsvarslovens § 7, har fået en ringere uddannelse. En forøgelse af antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke vil medføre, at der bliver færre § 7'ere til rådighed for det lokale civilforsvar, idet de pågældende personer kun er til rådighed indtil udgangen af det år, hvori de fylder 50 år, jfr. civilforsvarslovens § 11. En ændring af denne aldersgrænse i opadgående retning vil nok give det lokale civilforsvar et øget islæt af § 7'ere, men samtidig vil den højere aldersgrænse, forstærket af glemselen, betyde en forringelse.

Mulighederne for at højne uddannelsesniveaueet i indsatsstyrkerne efter mobilisering er iøvrigt helt afhængigt af den tid, der er til rådighed mellem mobiliseringens afslutning og den første indsats.

Hvis den nuværende § 31-ordning reduceres enten ved nedsat tjenestetid eller ved færre uddannede pr. år, vil det påvirke det lokale beredskab i negativ retning. Såfremt § 31-ordningen bortfalder, vil det samlede civilforsvarsberedskab skulle tages op til nyvurdering. Der henvises her til arbejdsgruppe 1.

6. Totalforsvarsaspekter.

I de foregående punkter er beskrevet hvilke konsekvenser besparelser i civilforsvarets uddannelse har på civilforsvaret. Konsekvenserne må imidlertid også beskues i en større sammenhæng - d.v.s. hvilke konsekvenser får besparelserne på landets samlede totalforsvar.

Besparelsen på civilforsvarets uddannelse vil have indflydelse på totalforsvaret i mobiliseringsfasen og på totalforsvarets krigsberedskab.

a. Mobiliseringsfasen.

En reduktion af civilforsvarets uddannelse, der vil betyde nedsat mobiliseringseffekt (flere "døde afdelinger", forøgelse af antal årgange i mobiliseringsstyrken, mere reservepersonel m.v.), vil medføre større tidsforbrug til gennemførelse af mobilisering. Dette vil kræve, at beslutning om iværksættelse af mobilisering skal træffes på et tidligere tidspunkt i forhold til den nuværende ord-

ning. I modsat fald kan det blive nødvendigt at indsatte et kun delvist mobiliseret og ringere uddannet civilforsvar i aktion.

Det militære forsvar er i mobiliseringsfasen i høj grad afhængig af, at civilforsvaret virker effektivt - ikke mindst psykologisk afhængig. Der kan her peges på, at varslings tjeneste, evakueringstjeneste, klargøring af beskyttelsesrum, omsorgen for syge og sårede m.v. er grene af civilforsvaret, der nødvendigvis må virke allerede i mobiliseringsfasen, såfremt mobiliseringen af det militære forsvar skal ske gnidningsfrit.

Det må anses for sandsynligt, at regeringen ikke vil tillade civilforsvarsstyrker mobiliseret forud for det militære forsvars styrker. Derfor kræves der et uddannelsesstade, der muliggør, at civilforsvarets indsatsstyrker kan indsættes umiddelbart efter mobilisering. Det betyder, at såfremt det militære forsvar påregner at kunne anvende soldaterne i kamp umiddelbart efter en mobilisering og uden mellemliggende uddannelse, vil det være påkrævet at have de samme forudsætninger for (CF-korpsets) planlægning. Da det yderligere er således, at der ikke kan gives garanti for, at der gives en sådan tid, at uddannelsesaktiviteter kan gennemføres ved beredskabs etablering, må der i planlægningen indgå muligheden for at overraskelsesangreb mod dansk område kan forekomme.

Opgaver, som i mobiliseringsfasen er planlagt løst af civilforsvaret, vil kræve et større ressourceforbrug, såfremt de må løses af andre organisationer, der ikke er uddannet hertil - alt sammen til skade for det samlede totalforsvars mobilisering og effektivitet.

b. Totalforsvarets krigsberedskab.

En reduktion af civilforsvarets krigsberedskab vil betyde en forringelse af de øvrige totalforsvarskomponenters krigsberedskab - først og fremmest det militære forsvar.

Gennemførelse af det militære forsvars operationer vil være afhængig af civilforsvarets evne til at løse egne opgaver.

Rydning, hjælp ved masseskade, sanitetstjeneste er områder, hvor civilforsvaret yder det militære forsvar en ikke uvæsentlig hjælp, og områder, som kun kan klares af det militære forsvar alene ved indsættelse af uforholdsmæssigt store ressourcer.

Den psykologiske effekt - at personellet i det militære forsvar har tillid til, at der ydes civilbefolkningen den bedst mulige hjælp - må heller ikke overses.

Arbejdsgruppen har via forsvarsministeriet i august 1978 modtaget et notat fra COMBALTAP (enhedskommando i Karup) bilag 6.1. Dette notat udtrykker, hvor stor betydning civilforsvarskorpsets tilstedeværelse med veluddannet personel har for COMBALTAP i krigstid. Der peges bl.a. på, at civilforsvarskorpsets virksomhed også vil være af uvurderlig betydning for gennemførelse af de operationer, som danske og allierede styrker forudsættes at skulle gennemføre i forbindelse med forsvaret af dansk område, ligesom der peges på det psykologiske moment over for civilbefolkningen, hvis reaktioner i retning af panik og/eller moralsammenbrud nedsættes væsentligt i takt med, at befolkningen ved selvsyn konstaterer, at myndighederne foretager en hensigtsmæssig indsats.

4. KORT REDEGØRELSE FOR ANDRE FORSLAG TIL RATIONALISERINGER/STRUKTURÆNDRINGER, DER HAR VÆRET BEHANDLET I ARBEJDSGRUPPEN.

4.1. Køreskolevirksomheden.

Da arbejdsgruppen er vidende om, at der i det militære forsvar foregår bestræbelser hen mod oprettelse af centrale køreskoler, har det været overvejet, om CF-korpset i givet fald kunne udnytte en eventuel overskudskapacitet ved disse centrale køreskoler. Arbejdsgruppen er med baggrund i det gældende udskrivningssystem tilrettelæggelse af den opfattelse, at det bør undlades at arbejde videre med tanker om at lade CF-korpset udnytte en eventuel overskudskapacitet hos forsvaret. Det har endvidere, ved arbejdsgruppens vurdering af denne mulighed for korpset, spillet ind, at en del af CF-korpsets værnepligtige er militærnægtere og derfor sandsynligvis vil protestere imod at komme på en skole under forsvaret.

CF-korpset driver sin uddannelse af chauffører ved de enkelte kaserner således, at de værnepligtige, der frekventerer køreskolen, sideløbende modtager normal civilforsvarsuddannelse, hvilket vil være vanskeligere ved eventuel central uddannelse. Der er dog stor interesse for at forbedre køreskoleuddannelsen, som stadig undergår forandringer. Den seneste betydningsfulde ændring på dette område er, at CF-korpset i henhold til justitsministeriets cirkulære af 5.december 1977 er bemyndiget til selv at afholde køreprøver, der berettiger til udstedelse af normalt civilt kørekort.

Da CF-korpset har nogle dispensationer i relation til færdselslovens bestemmelser om udrykningskørsel og kørsel med påhængskøretøjer m.v., har korpset forpligtelser til at foretage speciel uddannelse på disse områder.

En opgørelse af det årlige uddannelsesbehov viser, at det ikke vil være rentabelt for civilforsvaret at oprette en central køreskole, idet en sådan skoles kapacitet vil være betydelig større end behovet. Dette nævnes med baggrund i de erfaringer, som det militære forsvar har med forsøg med centrale køreskoler.

CF-korpset vil derimod være interesseret i et samvirke med f.eks. specialarbejderskolerne om udnyttelse af såkaldte køretekniske anlæg, jfr. en "Rapport over øvelsesbaner for chauffører" afgivet af en arbejdsgruppe under sekretariatet for arbejdsmarkedsuddannelserne i oktober 1974.

Skulle der være ønske om oprettelse af en central køreskole ved en eller flere af CF-korpsets afdelinger, bør en overskudskapacitet tilbydes f.eks. specialarbejderskolerne, idet De Danske Redningskorps og Statens Brandinspektion har givet udtryk for, at hverken redningskorps eller brandvæsener har behov for chauffør-uddannelse ved en eventuel central køreskole.

4.2. Ambulanceuddannelse.

Da der foregår uddannelse af ambulancepersonel til fredstidsformål på Landtransportskolen i København og til krigsformål ved Civilforsvarets Ambulanceskole i Næstved, har arbejdsgruppen undersøgt, hvilke muligheder der eventuelt eksisterer for en koordinering.

Strukturen i civilforsvarets uddannelse af personel til den statslige ambulancetjeneste fremgår af kapitel 3 og kapitel 5. Uddannelsen er karakteriseret ved den koncentration, der er nødvendig på grund af de værnepligtiges tjenestetid. Uddannelsen af ambulancepersonel til redningskorps m.v. er ikke så koncentreret. Den består i hovedtræk af fire perioder, hvor den nyansatte redder i den første praktikperiode gennemgår en mindre introduktionsuddannelse, men ellers følger med mere erfarne folk under løsning af opgaverne. Efter en prøvetid (praktikperioden) gennemgås ambulancekursus I ved Landtransportskolen. Derefter følger en praktikperiode på $\frac{1}{2}$ - 1 år før gennemgang af ambulancekursus II.

Efter at have undersøgt hvorledes uddannelserne foregår dels i civilforsvaret dels ved redningskorps og brandvæsen har man kon-

stateret, at en fællesuddannelse ikke er praktisk gennemførlig. Dette er bl.a. begrundet i, at civilforsvaret alene uddanner til krigsformål, medens redningskorps og brandvæsener kun uddanner til fredstidsformål.

I det omfang, der ved civilforsvaret opstår en ledig uddannelseskapacitet i form af instruktører og bygninger, herunder øvelsesanlæg, kunne det dog overvejes at tilbyde redningskorps og brandvæsener denne kapacitet.

4.3. Gavntjeneste.

Der sondres mellem i hvilket omfang, der er tale om en faglig tjeneste på den ene side og gavntjeneste på den anden side.

1. Faglig tjeneste defineres som den tjeneste, der tager sigte på at uddanne menige til bestemte poster i de mobiliserede enheder.

2. Gavntjeneste defineres som den tjeneste, som er nødvendig for den daglige fredsmæssige drift af civilforsvarets etablissementer.

Af ovennævnte definitioner ses det, at begrebet faglig tjeneste modsat gavntjeneste knyttes til det krigsmæssige beredskab. Spørgsmålet er herefter om hvor stor en del af de værnepligtige, der i fredstid anvendes til faglig tjeneste/gavntjeneste, som i en mobiliseringssituation ved deres uddannelse i fredstid er bestemt til poster i de mobiliserede enheder.

Funktioner som udføres af de værnepligtige, der er afgivet til faglig tjeneste/gavntjeneste, er følgende:

- a. Forplejningstjeneste: Dels faglig tjeneste dels gavntjeneste.
- b. Kontorordonnanstjeneste: Dels faglig tjeneste dels gavntjeneste.
- c. Sygepassertjeneste: Dels faglig tjeneste dels gavntjeneste.
- d. Munderingsdepottjeneste: Dels faglig tjeneste dels gavntjeneste.
- e. Materieldepottjeneste: Dels faglig tjeneste dels gavntjeneste.
- f. Værkstedstjeneste: Dels faglig tjeneste dels gavntjeneste.
- g. Kasernetjeneste: Ren gavntjeneste.
- h. Undervisningsmateriel og øvelsespladser: Ren gavntjeneste.

Civilforsvarsstyrelsen har på baggrund af de mobiliseringsmæssige personelplaner opgjort antallet af værnepligtige, der forretter faglig tjeneste til 135 pr. år, svarende til 45 personer på hvert af de indkaldte hold.

Til gavntjeneste anvendes 252 værnepligtige pr. år, svarende til 84 personer pr. indkaldelseshold. Af disse 84 personer vil 50 - 55 komme fra ambulanceskolen og de øvrige fra civilforsvarskorpset. Personellet fra Civilforsvarets Ambulanceskole vil under den nuværende ordning altid i de sidste 4 måneders tjenestetid forrette gavntjeneste, da disse personers mobiliseringsmæssige tilhørsforhold ligger uden for CF-korpset og dermed den tjeneste, der forrettes i fredstid. De menige, der fra CF-korpset forretter gavntjeneste, vil i en mobiliseringssituation forrette tjeneste i indsatsenhederne i overensstemmelse med de forudsætninger, de har erhvervet igennem deres grunduddannelse.

På grundlag af definitionen om, at gavntjeneste er den tjeneste, som er nødvendig for den daglige fredsmæssige drift af civilforsvarets etablissementer, vil det være muligt at overføre arbejdsopgaverne til andre personalegrupper end værnepligtige. Civilforsvarsstyrelsen har anført, at der ikke er rimelighed for i nævneværdigt omfang at reducere antallet af gavntjenestefunktioner.

Når man skal udregne, hvorledes værnepligtige skal erstattes af civilt ansatte, må der skønnes over, hvorledes "bytte-forholdet" skal være. Civilforsvarsstyrelsen har i denne forbindelse anført, at man arbejdsmæssigt har større udbytte af civilt ansatte end af værnepligtige, idet førstnævnte ikke er fraværende fra arbejde på grund af anden nødvendig uddannelse, ligesom der ved en civilt ansat ikke er en indkøringsperiode hver 4. måned, således som det er tilfældet med værnepligtige. Civilforsvarsstyrelsen skønner herefter, at det vil være rimeligt at anslå, at de ialt 84 meniges gavntjeneste kan udføres af 45 civilt ansatte, idet dog 2 menige som bestrider poster som sekretær for Landstalsmandsudvalget for CF-korpsets meninge samt redaktør af "Sprøjten" må fortsætte med disse funktioner, som falder ind under gavntjeneste.

Civilforsvarsstyrelsen skønner herefter, at når halvdelen af de civile skal være faglærte og halvdelen ufaglærte, vil det betyde, at de pågældende skal ansættes med en gennemsnitsløn på 76.000 kr. svarende til en lønudgift på ca. 3,5 mill. kr. pr. år under forudsætning af uændret årligt forbrug af værnepligtige og uden kasernenedlæggelser.

Det kunne overvejes at få udført gavntjenestefunktionerne ved anvendelse af menigt personel til frivillig tjeneste (CF-lovens § 13). Hvis dette kommer på tale, må de økonomiske konsekvenser udregnes efter de løn- og ansættelsesvilkår, der måtte blive fastsat for denne personalegruppe.

Det skal endelig understreges, at der ikke umiddelbart kan opnås besparelser ved at erstatte menige i gavntjenestefunktioner med andet personel. Hvis der skal opnås tilsvarende besparelser, kræver det, at der samtidig træffes beslutning om nedsættelse af det årlige forbrug af værnepligtige, hvilket har konsekvenser for antallet af årgange i mobiliseringsstyrken, eller nedsættelse af tjenestetiden enten samlet for CF-korpset og ambulancetjenesten eller for et af disse områder. Den besparelse, der i givet fald kan opnås, afhænger af de forudsætninger, der måtte blive fastlagt.

Det kan eksempelvis anføres, at skal besparelsen på 3,5 mill. kr. (62 årslønninger til værnepligtige) findes ved nedsat årligt forbrug af værnepligtige, betyder det, at forbruget skal nedsættes med ca. 90 mand, hvilket igen medfører, at antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke vil blive forhøjet fra 12 til 13, såfremt besparelsen alene skal bæres af CF-korpset. Da civilforsvarsstyrelsen har oplyst, at den strengt nødvendige uddannelse af menige til ambulancetjenesten kan gennemføres på 3 måneder, kan det anføres, at en isoleret gennemførelse af dette forslag vil medføre en besparelse på 85 årslønninger til værnepligtige. Tages der samtidig hensyn til, at der til uddannelse af ambulancegruppeløbere vil medgå yderligere $2\frac{1}{2}$ måned, således at denne gruppes samlede uddannelsestid bliver $5\frac{1}{2}$ måned, vil det alene betyde en besparelse på mellem 75 og 80 årslønninger, hvilket er tilstrækkeligt til opnåelse af besparelsen på de 3,5 mill. kr. Hvis man således vælger den sidste løsningsmulighed - nedsættelse af tjenestetiden for ambulance-tjenesten - vil der ikke være konsekvenser med hensyn til antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

4.4. Særligt stående styrke.

Til det militære forsvar stilles det krav, at der skal være en stående styrke for at forsvaret i tilfælde af angreb straks kan tage kampen op. For at løse opgaverne har forsvaret på mange områder meget kompliceret materiel, som kræver, at betjening og vedligeholdelse udføres af personel, som gennem uddannelse, erfaring og

viden er i stand til at bruge materiellet bedst muligt. Derfor blev der sidst ved forsvarsloven af 1973 åbnet mulighed for, at forsvarret kunne ansætte en stor personelstyrke på kontrakt, de såkaldte konstabler.

Kontrakternes løbetid er forskellig. Der tales om korttids tjeneste og langtids tjeneste. Ved korttids tjeneste sker ansættelsen ikke ud over det fyldte 35.år og normalt med en første kontrakt på 33 måneder, hvoraf de første 8 måneder er prøvetid.

Langtidskontrakter ophører normalt ved det fyldte 45.år, men kan i visse tilfælde forlænges til det fyldte 60.år.

Konstabler oppebærer de første 9 måneder en løn, der svarer til værnepligtslønnen, medens de efter dette tidspunkt oppebærer en løn efter andre regler, som bl.a. medfører udbetaling af en række tillæg. Til sammenligning kan anføres følgende lønmæssige oplysninger (april 1976-niveau):

Værnepligtige menige	4.700 kr. pr. md.
Konstabel over 20 år under 33 mdrs. tjeneste (døgtillæg 82,12 kr.)	5.376 kr. pr. md.
Kontabel over 20 år over 33 mdrs. tjeneste (slutløn) (Døgtillæg 108,69 kr.)	6.266 kr. pr. md.

Døgtillæg udbetales hver gang der inden for en 24 timers periode forrettes tjeneste i mindst 16 timer. Konstablerne er - efter de første 9 måneders tjeneste - endvidere berettigede til natpenge for tjeneste mellem kl. 1700 og 0600. Natpengene udgør 4,41 kr. pr. time. Endelig har de krav på lørdag-søndagsgodtgørelse mellem lørdag kl. 1000 og mandag kl. 0600. Satsen er her 10,21 kr. pr. time.

De anførte månedslønninger indeholder rådighedstillæg (militærtillæg) og bonus.

Personel på korttidskontrakt, som forretter mere end 33 måneders tjeneste, har adgang til civiluddannelse. For hver 3 ugers militærtjeneste efter 33 måneders tjeneste optjenes ret til 1 uges civiluddannelse, dog ikke over 12 uger om året.

Det fremgår klart af foranstående, at konstabler med over 33 måneders tjeneste er meget dyrere end konstabler med under 33 måneders tjeneste. Over de 33 måneders tjeneste er lønnen højere (indtil 900 kr. pr. md.) og der er kun 75% udnyttelse på grund af civiluddannelsesmuligheden.

Mulighederne for at anvende konstabler i CF-korpset er hjem-
let i civilforsvarslovens § 13:

"Efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse kan frivilligt personel anvendes i civilforsvarskorpset mod passende nedsættelse i indkaldelserne af værnepligtigt personel.

Stk. 2. De for de værnepligtige gældende regler, herunder de i § 12 omhandlede bestemmelser, finder under tjenesten anvendelse på det frivillige personel, medmindre særlig undtagelse måtte være gjort.

Stk. 3. De nærmere regler for det frivillige personels uddannelse og tjenesteforhold fastsættes af indenrigsministeren."

Det vil være rimeligt at antage, at reglen i § 13, stk. 2, skal tolkes på den måde, at personel til frivillig tjeneste i civilforsvarskorpset skal undergives samme regler som tilsvarende personel i hæren, hvilket vil sige, at eventuelle frivillige i CF-korpset overgår til anden aflønning end værnepligtsløn, når de har forrettet 8 måneders tjeneste, idet dette er tilfældet for værnepligtige befalingsmænd til pligtig tjeneste.

Der findes ingen steder i civilforsvarsloven eller dertil knyttede bestemmelser et krav om, at CF-korpset - således som det er tilfældet for forsvaret - skal opretholde en stående styrke. Der er på nuværende tidspunkt ej heller i CF-korpset generelt så kompliceret materiel, at det ikke er muligt at udnytte materiellet, når det betjenes af uddannede værnepligtige. Der er således ikke den samme baggrund i CF-korpset som i forsvaret for at ansætte et større antal frivillige menige. Man kan dog - som anført i afsnittet om gavntjeneste - overveje at lade gavntjenestefunktionerne bestride af frivillige menige.

Skal gavntjenestefunktionerne bestrides af menige til frivillig tjeneste, vil det kræve ansættelse af samme antal menige som det foran anførte antal civile, nemlig 45. Påregnes der anvendt personer med under 33 måneders tjeneste, vil det betyde en merudgift på ca. 3 mill. kr. mod ca. 3,5 mill. kr. ved ansættelse af civile. Set i forhold til ansættelse af civile til gavntjenestefunktioner vil ansættelse af menige med maksimalt 33 måneders kontrakter indebære en fordel for CF-korpset. Der vil altid blive tale om unge stærke mænd, som kan antages til frivillig tjeneste efter aftjent værnepligtstjeneste, og som alle vil kunne anvendes ved CF-korpsets fredsmæssige indsats, ligesom de vil være en gevinst for mobiliseringsstyrken. Med det ret begrænsede behov vil der ikke være

baggrund for indførelse af en egentlig konstabeluddannelse, hvorfor man rimeligt kan rekruttere fra værnepligtsstyrken.

En anden mulighed for anvendelse af frivillige menige er at erstatte de værnepligtige i udrykningsvagten med frivillige. Der vil i givet fald skulle antages 170 frivillige for besættelse af 1 vagthold, og for opretholdelse af kontinuert døgnvagt med en sådan styrke skal der antages personel til 4 vagthold eller i alt 680 personer. Det må endvidere antages, at ikke alle 680 personer kan antages på kontrakter med maksimalt 33 måneders løbetid, men der vil formentlig blive tale om en deling med 50% under og 50% over denne grænse. Hvis denne antagelse er rigtig, vil der på grund af udnyttelsesgraden skulle ske en forhøjelse af antallet af ansatte, svarende til $1/3$ af halvdelen af de 680 eller 115 personer, således at det totale tal bliver 795 personer. Lønnen til disse personer vil - uden døgnstillæg, timepenge m.v. - andrage:

340 personer á 65.512 kr. pr. år = ca. 22 mill. kr.

455 personer á 75.192 kr. pr. år = ca. 34,3 mill. kr.

Ialt pr. år ca. 56,3 mill. kr.

Dette beløb vil nogenlunde svare til det beløb, der anvendes til værnepligtsløn for CF-korpsets og ambulancetjenesten under et (ca. 1000 mand pr. dag. á 56.400 kr. pr. år eller ialt 56,4 mill. kr.).

4.5. Relativ styrkelse af befalingsmandsuddannelsen.

I konklusionen på side 87 i nærværende kapitel er anført: "I takt med forringelse af de meniges uddannelse, vil der stilles større krav til de befalingsmænd, der skal lede enhederne. Det burde derfor være således, at forringelsen af meniguddannelsen medførte bedre befalingsmandsuddannelse. Hvis der samtidig med forringelse af meniguddannelsen sker en forringelse af befalingsmandsuddannelsen, vil der fremkomme en i negativ retning forstærket effekt". Dette forhold må medtages i betragtningerne ved overvejelser af, hvilke modeller, der skal danne baggrund for eventuelle besparelser.

Til det samlede civilforsvar stilles krav om befalingsmænd på forskellige niveauer. Fra CF-korpsets rækker rekrutteres personel til øvrige grene af civilforsvaret. Det gælder alle kategorier af befalingsmænd, men specielt skal peges på befalingsmænd af reserven, som anvendes i varslingstjenesten og de højere stabe i krigstid. For at skaffe disse befalingsmænd af reserven, skal der være

en rimelig mulighed for at rekruttere personallet, som kun kan frem skaffes ved frivillighed, jfr. CF-lovens § 10, stk. 2.

Befalingsmænd til det lokale civilforsvar er der også behov for. Rekrutteringen sker dels ved frivillige dels ved værnepligtige og § 30 (kommunalt ansatte) og fastansatte ved det kommunale civilforsvar. De værnepligtige er dels § 31-gruppeførere, dels værnepligtige befalingsmænd overført i henhold til civilforsvarslovens § 7 fra CF-korpset. I sidstnævnte kategori regnes med såvel delingsførere som gruppeførere. Gruppeførerne kan - som tidligere omtalt - overføres til 100 timers tjeneste ved det lokale civilforsvar på frivillig basis. I det omfang CF-korpset bevares med en uddannelsesetid, der giver mulighed for uddannelse af gruppeførere, bør det overvejes at indføre en ordning således, at det kommunale civilforsvars værnepligtige gruppeførere tilvejebringes alene fra CF-korpset.

Hvis det lokale civilforsvar skal have en øget tilgang af befalingsmænd på højere niveau som f.eks. befalingsmænd af reserven, hvilket der er behov for, må der i CF-korpsets uddannelse være mulighed for at uddanne et tilstrækkeligt antal, ligesom der må være en passende uddannelsesetid til rådighed. Det må endvidere forudsættes, at der ved en sådan ordning træffes foranstaltninger til, at der ikke sker uheldig indflydelse på antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke. Det er i øjeblikket således, at uddannelsen af befalingsmænd af reserven alene kan holde takt med CF-korpsets eget behov for befalingsmænd af denne kategori og kun, når befalingsmænd af reserven står til rådighed for CF-korpset indtil udgangen af det år, hvori de fylder 50 år. Der sker således i dag ingen overførsel af befalingsmænd af reserven til det lokale civilforsvar. Hvis det skal være muligt at stille befalingsmænd af reserven til rådighed for det lokale civilforsvar, må det formentlig gøres mere attraktivt at melde sig til denne uddannelse.

4.6. § 31-værnepligtiges rådighedsforpligtelse.

Med baggrund i civilforsvarslovens § 1, stk. 2 har indenrigsministeren bestemt, at der for civilforsvarsområder med over 20.000 indbyggere skal oprettes et fredsmæssigt katastrofeberedskab i overensstemmelse med de af civilforsvarsstyrelsen i januar 1969 udsendte "Retningslinier for opstilling af et fredsmæssigt katastrofeberedskab i civilforsvarsområderne". Personallet til dette

beredskab kan rekrutteres fra samtlige de til det lokale civilforsvar knyttede personalegrupper og principielt fra samtlige tjenestegrene. Rekrutteringen sker på frivillig basis, hvorfor der oprettes kontrakt med de pågældende. Ved aflønning skelnes mellem personer, der er kommunalt ansatte og ikke-kommunalt ansatte. For ikke-kommunalt ansatte yder staten fremmødegodtgørelse, befordringsgodtgørelse og godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste, ligesom der kan ydes forplejning og kvarter efter særlige regler. For de kommunalt ansatte betaler staten halvdelen af fremmødegodtgørelsen, medens alle andre ydelser afholdes af kommunen.

Det fredsmæssige katastrofeberedskab vil i almindelighed være henvist til at anvende det materiel, som civilforsvarsområdet råder over til indsats i krigstid. Udgifterne ved statsligt materiels anvendelse ved katastrofeberedskabets indsats afholdes af staten.

Spørgsmålet om tilkaldelse af beredskabet er overladt til afgørelse hos den kommanderende på et skadested, men det vil normalt være således, at beredskabet først vil blive indsat over for brand-, rednings- og rydningsopgaver, når alle andre muligheder for hjælp i det pågældende område er udtømte. Der findes ikke nogen statistik over indsats af styrker fra det kommunale civilforsvars katastrofeberedskab, men det er en klar opfattelse blandt arbejdsgruppens medlemmer, at udnyttelsen er meget beskedent.

I forbindelse med stormflodsberedskabet i Sønderjylland er der etableret en særlig ordning, således at det lokale civilforsvar indgår i beredskabet på bestemte pladser allerede i den første indsats. Dette er nærmere beskrevet i arbejdsgruppe 1's betænkning.

Civilforsvarsstyrelsen har foreslået, at der etableres en ordning, hvorefter § 31-værnepligtige pålægges en pligt til at give møde ved alarmering af det lokale katastrofeberedskab. Efter forelæggelse for kommunernes landsforening er forslaget ændret til at skulle omfatte de værnepligtige, som endnu ikke har afsluttet den lokale uddannelse. Derved får man en styrke, som har udrustning udleveret, men til gengæld er den ikke færdiguddannet.

Det kunne på denne baggrund overvejes, om opgaverne kunne deles på den måde, at brandvæsenerne og CF-korpset varetager de egentlige indsatsopgaver og i helt ekstreme tilfælde suppleret med den frivillige del af det lokale katastrofeberedskab, der har uddannelse i brand- eller redningstjeneste, medens opgaverne inden for

støttelinien overlades til de § 31-værnepligtige, der efter forslaget tvangsmæssigt vil indgå i katastrofeberedskabet. Forholdene omkring det lokale katastrofeberedskab er iøvrigt karakteriseret ved den uddannelse, som deltagerne har gennemgået. Der henvises herom til formål m.v. for § 31-uddannelserne foran i kapitel 3 og kapitel 5.

Kapitel 7

Modeller

1. BAGGRUNDEN FOR UDVÆLGELSE AF MODELLER.

1. Hovedparametrene tjenestetidens længde og antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

Ifølge arbejdsgruppens kommissorium, som er citeret i kapitel 1, er anført en række forudsætninger og opgaver, som har dannet baggrund for arbejdsgruppens tilvejebringelse af modeller.

Hovedopgaven er at stille forslag om en ændret tilrettelæggelse af uddannelserne af værnepligtige i civilforsvaret med henblik på at opnå "de størst mulige besparelser uden en væsentlig svækkelse af det krigsmæssige beredskab".

Ved opgaveløsningen skal der tages udgangspunkt i administrationsdepartementets rapport og de dertil knyttede udtalelser. Specielt peges på spørgsmålet om antallet af årgange i mobiliseringsstyrken, ligesom der ønskes udarbejdet forslag, som medfører en besparelse på mindst 40 mill. kr. (april 1976-niveau).

Der forlanges endelig, at der i denne forbindelse skal tages hensyn til "denne effektivitetsforøgelse, der vil være en følge af integration af civilforsvar og brandvæsen m.v."

Der er som krævet opstillet modeller, der tilgodeser kravet om besparelsesmuligheder på 40 mill. kr. Da styringsudvalget imidlertid skal komme med en samlet indstilling om besparelsesmuligheder på 40 mill. kr. og det kan tænkes, at der kan komme forslag om øgede udgifter til f.eks. beskyttelsesrum, har arbejdsgruppen fremlagt modeller med besparelser på helt op til 80 mill. kr. Det kan ligeledes tænkes, at styringsudvalget fremkommer med besparelser på andre områder end de, der er omfattet af kommissoriet for nærværende arbejdsgruppe, hvorfor der også er medtaget modeller, der medfører mindre besparelser end de anført 40 mill. kr.

Antallet af årgange i mobiliseringsstyrken, hvilket er forstået på den måde, at der tænkes på CF-korpsets mobiliseringsstyrke, er varieret i de opstillede modeller. Der har således været arbejdet med antal årgange varierende mellem 12 og 21.

Endvidere varierer i modellerne den til rådighed værende uddannelses- og tjenestetid for de enkelte uddannelser.

Med flere uddannelser som udgangspunkt er der mange variable, men arbejdsgruppen har valgt indledningsvis at beskæftige sig med de variable, der giver den bedste belysning af besparelsesmulighederne. Det må i denne forbindelse konstateres, at skal der spares store beløb, kan man ikke undgå at beskære CF-korpsets budget, da de øvrige uddannelsers andel af det samlede budget er mindre end CF-korpsets.

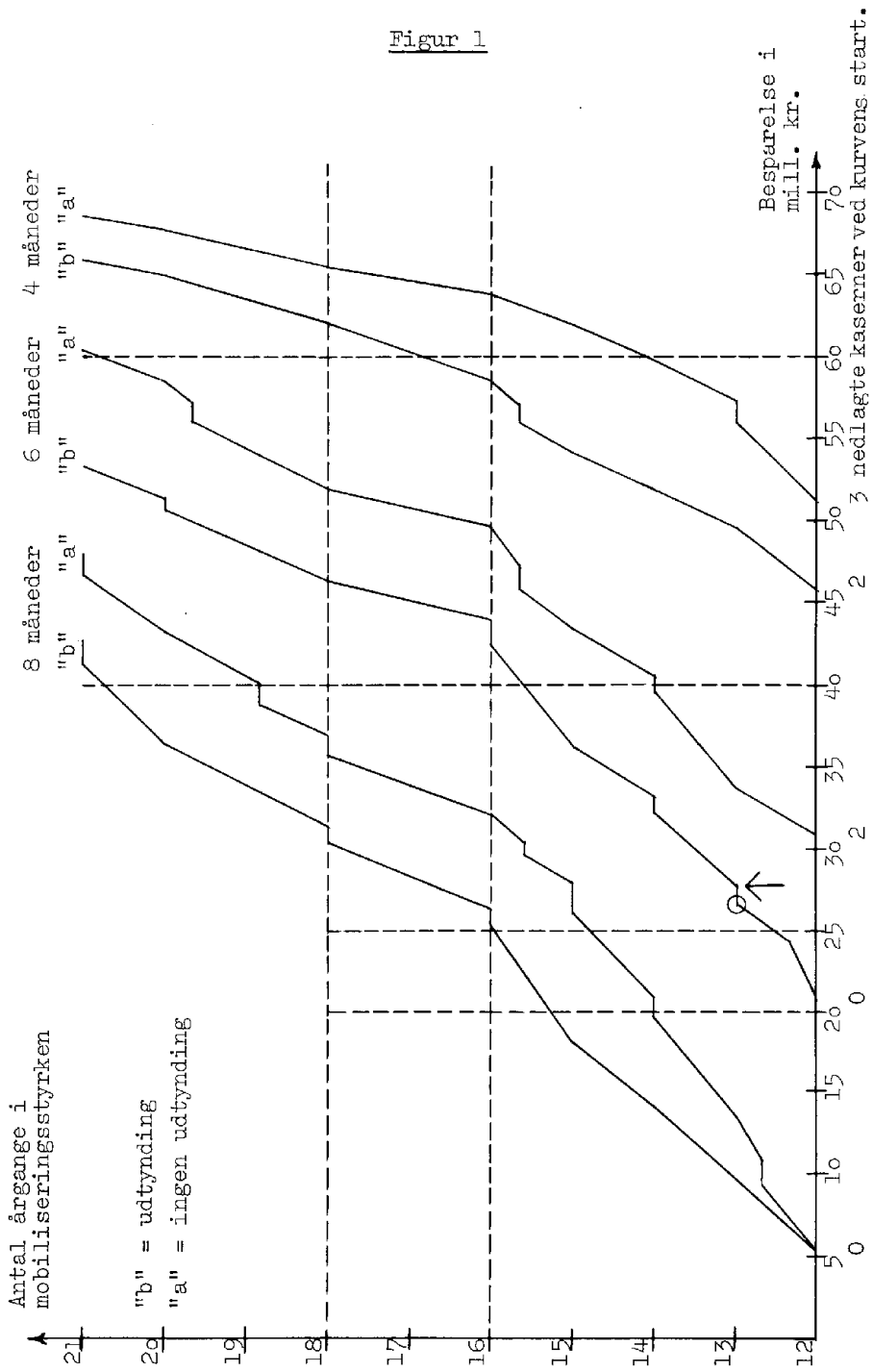
For at få et overblik, har arbejdsgruppen valgt at arbejde med to hovedparametre, nemlig antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke og tjenestetidens længde. Arbejdsgruppen vil senere diskutere det betimelige i at fastholde § 31-uddannelsen, idet der kunne tænkes forskellige modeller på dette område, se afsnit II i nærværende kapitel. Det er indledningsvis nødvendigt at fastholde visse forudsætninger:

- Tjenestetiden for personel til ambulancetjenesten fastsættes til 3 mdr. (reduktion på 5 mdr. i forhold til de nuværende 8 mdr.).
- Ambulancetjenestens årlige forbrug af værnepligtige fastsættes uændret til 200.
- Der fastholdes en uændret tjenestetid for § 31-værnepligtige på 1 måneds kaserneuddannelse og 2 x 50 timers lokal uddannelse.
- Det årlige forbrug af § 31-værnepligtige fastholdes til 2.150.

Mulige sammenhænge mellem antal årgange i mobiliseringsstyrken, tjenestetidens længde og besparelsesmuligheder under de anførte forudsætninger fremgår af kurverne i figur 1.

De på kurverne viste "spring" svarer til nedlæggelse af en kaserne, men de viser alene besparelser for de direkte kaserneudgifter. Der er endvidere en lønbesparelse ved fjernelse af stabsfunktioner m.v. Denne lønbesparelse fremgår ikke af kurvernes "spring", men er forudsat sparet inden kaserne nedlægges, hvilket betyder, at besparelsen på lønudgifter er indregnet i kurverne under det vandrette stykke, som viser besparelser ved kaserne-nedlæggelser.

Figur 1

Hvis der var en ligefrem proportionalitet mellem antallet af årgange i mobiliseringsstyrken og besparelser, ville kurverne fremtræde som rette linier. Antallet af årgange i mobiliseringsstyrken har imidlertid følgende sammenhæng med antallet af indkaldte pr. år:

$$\text{Antal indkaldte pr. år} = \frac{12.000 (\text{mobiliseringsstyrken})}{0,73 \cdot \text{antal årgange}}$$

Faktoren 0,73 angiver den del af en årgang, der indgår i CF-korpsets mobiliseringsstyrke. En nærmere forklaring fremgår af bilag 7.1., side 234.

Sammenhængen mellem antallet af indkaldte pr. år og antallet af årgange i mobiliseringsstyrken, således som det fremtræder ovenfor, viser rent matematisk en funktion af typen " $y = \frac{k}{x}$ ", hvilket svarer til et kurvebillede med betegnelsen "hyberbel". Ud fra en matematisk analyse af funktionen kan man således slutte, at hver gang man forøger antallet af årgange i mobiliseringsstyrken med en, vil antallet af indkaldte pr. år falde forholdsvis mindre. Som følge heraf vil der - alt andet lige - komme en forholdsvis mindre besparelse i løn til værnepligtige end ved en forudgående forøgelse af samme størrelse. Forøgelsen fra 13 til 14 årgange giver således en mindre besparelse end forøgelsen fra 12 til 13 årgange.

Betragtes kurverne under et, ses det, at 16 årgange i mobiliseringsstyrken er en grænseværdi på den måde, at en forøgelse af årgangsantallet ud over denne grænse giver forholdsvis mindre besparelser.

Overvejelser omkring besparelserne kan derfor naturligt koncentrere sig omkring mulighederne op til den nævnte grænse ved 16 årgange i mobiliseringsstyrken.

Betragtes "a" og "b" kurverne for samme tjenestetid, kan det konstateres, at der generelt set er en difference i besparelsemulighederne på 5-6 mill. kr., således at besparelsen er størst, hvis man opretholder kasernernes nuværende udnyttelsesgrad ("a"-kurverne).

Såfremt man ikke forøger antallet af årgange i mobiliseringsstyrken ud over 16, gælder følgende:

- Besparelser ud over 50 mill. kr. kan kun realiseres ved en nedsættelse af tjenestetiden til 4 mdr. eller derunder og en samtidig forøgelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken.
- Den maksimale besparelse uden nedlæggelse af kaserner er på 26,6 mill. kr. og fremkommer ved en tjenestetid

på 6 mdr. og 13 årgange i mobiliseringsstyrken, se "o" på figur 1, kurverne. Tallet er udregnet fra A.b.-modellen, som viser, at nedlæggelse af kaserne i Ailinge vil forøge besparelsen til 27,8 mill. kr., se "↑" på figur 1.

- Besparelser på mellem 20 og 40 mill. kr. kan realiseres ved tjenestetider på 6-8 mdr. og en samtidig forøgelse/fastholdelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken.
- Besparelser på mellem 40 og 50 mill. kr. kan realiseres ved tjenestetid på 6 mdr. eller derunder og en samtidig forøgelse/fastholdelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken.

Ved vurdering af konsekvenserne af de enkelte besparelsesmuligheder må der lægges vægt på følgende sammenhænge:

- a. En forøgelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken medfører en reduktion i den daglige tjenestegørende styrke.

Dette kan indebære

- nedlæggelse af kaserner og
- reduktion af det faste personale

med deraf følgende konsekvenser for såvel det fredsmæssige som det krigsmæssige beredskab.

- b. En nedsættelse af tjenestetiden vil på samme måde og med samme virkninger medføre en reduktion i den daglige tjenestegørende styrke og endvidere påvirke uddannelsens kvalitet og omfang i negativ retning.

2. Modeller med flere variable.

De foranstående bemærkninger til figur 1 baserer sig på nogle teoretiske betragtninger, hvis forudsætninger med hensyn til tjenestetid og årligt forbrug af værnepligtige for ambulancetjenesten og § 31-uddannelsen er anført på side 2 i nærværende kapitel.

For at vise andre og mere nuancerede muligheder end de i figur 1 beskrevne har arbejdsgruppen af et større antal modeller udvalgt i alt 12 modeller, som indeholder flere variable end de modeller, der ligger til grund for kurverne. Disse 12 modeller fremgår af skema 1, hvor modellerne er grupperet efter besparelsernes størrelse. De fire grupper omfatter besparelser over 50 mill. kr., omkring 40 mill. kr., omkring 30 mill. kr. og over 20 mill. kr.

Baggrundsmaterialet for beregningerne i modellerne findes i en nøgle, der er optaget som bilag 7.1. til nærværende betænkning. Som bilag 7.2. til 7.5. er optaget i alt 33 modeller, hvoraf

de foran nævnte 12 modeller er et uddrag. Modellerne i bilagsmaterialet indeholder en række beregninger, som af hensyn til overskueligheden er udeladt i skema 1.

Ud over de generelle konsekvenser, der er beskrevet i indledningen, er der i det følgende givet en mere detaljeret beskrivelse af konsekvenserne ved gennemførelse af de i skema 1 opførte modeller.

MODEL	TJENESTETID			ÅRGANGE I CF-KORPSETS MOBILISERINGS- STYRKE	BESPARELSE	PERSONALE- REDUKTIONER	BEMÆRKNINGER (K A S E R N E R)
	CFKPS	AMB-TJ	§ 31				
R.a.	2	2	1+½	18	78,2	285	Allinge-Middelfart-Hillerød-Thisted-Haderslev
S.a.	4	4	1+½	12	50,2	176	Middelfart-Hillerød-Thisted
X.a.	6	1½	1+½	18	52,8	184	Middelfart-Hillerød-Thisted
A.2.a	8	8	1+½	21	40,6	148	Allinge-Middelfart-Hillerød
P.a.	6	3	1+½	13	42,6	152	Allinge-Middelfart-Hillerød
Y.b.	4	1½	1+½	12	41,1	129	Middelfart-Hillerød
D.a.	8	3	1+½	14	29,2	104	Allinge-Hillerød
Q.b.	6	1½	1+½	12	26,9	71	Allinge
V.2.b.	8	1½	0	12	28,0	67	Allinge
E.b.	8	3	1+½	14	20,2	40	0
Æ.b.	6	3	1+½	13	27,8	75	Allinge
O.b.	6	3	1+½	12	24,2	67	Allinge

A. Bemærkninger til modeller med besparelser over 50 mill. kr.

A.A. R.a.-modellen.

1. Forudsætninger.

Tjenestetid:	2 mdr. ved CF-korpset og Ambulancetjenesten.
	§ 31-uddannelsen er uændret 1 måned på kaserne og 2 gange 50 timer i by (ca. $\frac{1}{2}$ måned).
Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke:	Forhøjes med 6 til 18.
Årligt forbrug af værnepligtige	930 ved CF-korpset (reduktion på 470). 200 ved Ambulancetjenesten (uændret) 2150 ved § 31-uddannelsen (uændret).

2. Fredsmæssige forhold.

2.1. Økonomi.

- Besparelse incl. kasernenedlæggelser 78,2 mill. kr.
- Såfremt personalereduktioner medfører, at tjenestemand skal afskediges, fordi placering i andre stillinger viser sig umulig, vil der blive tale om udbetaling af ventepenge og senere pensioner. Denne udgift for staten må betragtes som et overgangsfænomen for perioden mellem afskedigelsestidspunkt og pågældende tjenstemands normale afskedigelsestidspunkt.

2.2. Kaserner.

- Kasernerne i Allinge, Middelfart, Hillerød, Thisted og Haderslev forudsættes nedlagt.
- Værnepligtige fra nedlagte kaserners naturlige rekrutteringsområder vil få længere afstand mellem hjem og kaserne.
- Samtlige uddannelser (CF-korps, ambulance, ambulancegruppeløbere og § 31) centrerer på de resterende kaserner.
- Ved den nævnte besparelse vil den nuværende store udnyttelsesgrad bevares på de resterende kaserner.
- Vedrørende de samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser ved kasernenedlæggelser henvises til konklusionen i afsnit III.

2.3. Personale.

- Afskedigelser og andre personalereduktioner:

	Antal	% af det samlede antal ansatte (1/4 1976)
Faste befalingsmænd	114	36%
Værnepligtige befalingsmænd	86(54) ^{x)}	74%
Civile (heltidsstillinger)	85	24%
	285	

^{x)}Tallet i ( ) angiver antallet til pligtig tjeneste.

- Ved den anførte besparelse vil 880 personer ikke længere blive beskæftiget ved værnepligtsuddannelse.

2.4. Beredskabet.

- Ved nedlæggelse af kaserner bortfalder CF-korpsets beredskab de pågældende steder.
- Ved den anførte tjenestetid vil CF-korpset ikke kunne opretholde et fredsmæssig beredskab ved de resterende kaserner.
- Beredskab til erstatning for bortfald af CF-korpsets fredsmæssige beredskab behandles i arbejdsgruppe 1.

2.5. Uddannelse.

- Ved den anførte tjenestetid på 2 måneder vil der ske en meget væsentlig forringelse af CF-korpsets uddannelse. Den vil nå et niveau svarende til den nuværende § 31-uddannelse.
- Der vil ske en væsentlig forringelse af ambulanceuddannelsen.
- Den nuværende ambulancegruppeløberuddannelse kan ikke gennemføres.
- Den nuværende uddannelse af gruppeførere, delingsførere og ligestillede samt befalingsmænd af reserven kan ikke gennemføres.
- Under forudsætning af at menige til gavntjeneste erstattes af civile i forholdet 2 til 1 vil det medføre en merudgift på 1,8 mill. kr.
- Ved en tjenestetid, der yderligere afkortes i forhold til den militære, vil civilforsvarskorpsets værnepligtige ikke kunne forventes udskrevet og fordelt til indkaldelse på lige fod med forsvarrets værnepligtige. Under forudsætning af, at der mod forventning ikke er det tilstrækkelige antal ubetinget tjenestedyg-

tige til rådighed, er der en risiko for, at de værnepligtige, der vil være til rådighed til indkaldelse til civilforsvarskorpset vil blive af en lavere tjenstdygtighedsgrad.

3. Mobiliseringsfasen.

- Antallet af "døde" afdelinger stiger fra de nuværende 4 til 9 (6 kolonner og 3 sektioner).
- Antallet af "levende" afdelinger reduceres fra de nuværende 7 (5 kolonner og 2 sektioner) til 2 (kolonner).
- Alt andet lige bliver mobiliseringsfasen gennemsnitlig længerevarende, idet en "død" afdelings mobilisering vil tage længere tid end en "levende" afdelings. Dette kan imødegås ved tidligere udgivelse af mobiliseringsordre, men det manglende antal faste befalingsmænd vil medføre en længerevarende mobiliseringsfase.
- Den geografiske placering af kolonnerne vil være således i forhold til landsdele og vigtige større byer:
  - a. Nordjylland (Ålborg, Frederikshavn): 1 "død" kolonne og ingen "levende" afdeling.
(Region I)
  - b. Midtjylland (Århus, Randers): 1 "levende" kolonne.
(Region II)
  - c. Sydjylland (Esbjerg, Fredericia, Horsens): 1 "død" kolonne og ingen "levende" afdeling.
(Region III)
  - d. Fyn (Odense): 1 "død" sektion og ingen "levende" afdeling.
(Region IV)
  - e. Nordsjælland (Hovedstadsområdet): 4 "døde" kolonner og 1 "død" sektion og ingen "levende" afdeling.
(Region VI)
  - f. Sydsjælland (Korsør og Kalundborg): 1 "levende" kolonne.
(Region V)
  - g. Bornholm: 1 "død" sektion og ingen "levende" afdeling.
(Region VII)
- "Døde" afdelinger er i forhold til "levende" en belastning ved mobilisering på baggrund af overraskelsesangreb.

4. CF-korpsets krigsmæssige beredskab.

- Antallet af enheder ændres ikke.
- Det værnepligtige personel vil have en meget væsentlig ringere uddannelse ved indtræden i mobiliseringsstyrken.

- I takt med tilgangen af personel med forringet uddannelse vil det samlede krigsmæssige beredskab forringes.
- Der vil mangle 114 faste befalingsmænd til bestridelse af føringsposter.
- Der vil ikke være det fornødne antal befalingsmænd af reserven til rådighed, når der er hengået nogen tid efter ordningens gennemførelse.
- Antallet af årgange i mobiliseringsstyrken vil stige med 6 til 18.

5. Det lokale civilforsvars krigsberedskab.

- Standarden af de overførte § 7'ere bliver lavere.
- Den nuværende uddannelse af gruppeførere vil ikke kunne gennemføres, hvorfor der ikke vil kunne ske overførsel til civilforsvarsområderne. I denne forbindelse skal der peges på, at civilforsvarsområderne ikke længere kan indkalde de § 7'ere, der udgår af CF-korpsets mobiliseringsstyrke, ligesom der er almindelig enighed om, at de uddannede § 31 befalingsmænd (delingsførere og gruppeførere) er af en uacceptabel standard.
- De lokale styrkers islet af § 7'ere bliver mindre på grund af udvidelse af antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

A.B. S.a.-modellen.

1. Forudsætninger.

Tjenestetid:

4 mdr. ved CF-korpset og ambulance-tjenesten.

§ 31-uddannelsen er uændret 1 måned på kaserne og 2 gange 50 timer i by (ca. $\frac{1}{2}$ måned).

Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke:

Uændret 12 årgange.

Årligt forbrug af værnepligtige:

Uændret ved CF-korpset 1400

Ambulancetjenesten 200 og

§ 31-uddannelsen 2150

2. Fredsmæssige forhold.

2.1. Økonomi.

- Besparelse incl. kasernenedlæggelser 50,2 mill. kr.
- Såfremt personalereduktioner medfører at tjenestemænd skal afskediges, fordi placering i andre stillinger viser sig umulig, vil der blive tale om udbetaling af ventepenge, og senere pensioner. Denne udgift for staten må betragtes som et overgangsfænomen for perioden mellem afskedigelsestidspunkt og pågældende tjenestemands normale afskedigelsestidspunkt.

2.2. Kaserner.

- Kasernerne i Middelfart, Hillerød og Thisted forudsættes nedlagt.
- Værnepligtige fra nedlagte kaserners naturlige rekrutteringsområde vil få længere afstand mellem hjem og kaserne.
- Samtlige uddannelser (CF-korps, ambulance, ambulancegruppeløbere og § 31) centrerer på de resterende kaserner.
- Den nuværende store udnyttelsesgrad bevares på de resterende kaserner.
- Vedrørende de samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser ved kasernenedlæggelser henvises til konklusionen i afsnit III.

2.3. Personale.

- Afskedigelser og andre personalereduktioner:

	Antal	% af det samlede antal ansatte (1/4 1976)
Faste befalingsmænd:	71	23%
Værnepligtige befalingsmænd:	52(33) ^{x)}	45%
Civile (heltidsstillinger):	53	15%
	176	

^{x)} Tallet i ( ) angiver antallet til pligtig tjeneste.

- Ved den anførte besparelse vil 530 personer ikke længere blive beskæftiget ved værnepligtiguddannelse.

2.4. Beredskabet.

- Ved nedlæggelse af kaserner bortfalder CF-korpsets beredskab de pågældende steder.
- Der vil ikke kunne opretholdes et fredsmæssigt beredskab ved de resterende kaserner.

- Beredskab til erstatning for bortfald af CF-korpsets fredsmæssige beredskab beskrives i arbejdsgruppe 1.

2.5. Uddannelse.

- CF-korpsets uddannelse forringes. Der vil som produkt komme en indsatsstyrke med begrænset håndværksmæssige færdigheder og med væsentlige mangler med hensyn til at kunne fungere som en korpsenhed.
- Den nuværende ambulanceuddannelse kan gennemføres, men uden mulighed for at lade ambulancepersonellet forrette gavntjeneste.
- Den nuværende ambulancegruppgeføreruddannelse kan ikke gennemføres på 4 måneder.
- Den nuværende uddannelse af gruppeførere og delingsførere og ligestillede samt befalingsmænd af reserven kan ikke gennemføres.
- Under forudsætning af, at menige til gavntjeneste kan erstattes af civile i forholdet 2 til 1 vil det medføre en merudgift på 2,3 mill. kr.
- Ved en tjenestetid, der yderligere afkortes i forhold til den militære, vil civilforsvarskorpsets værnepligtige ikke kunne forventes udskrevet og fordelt til indkaldelse på lige fod med forsvarets værnepligtige. Under forudsætning af, at der mod forventning ikke er det tilstrækkelige antal ubetinget tjenestedygtige til rådighed, er der en risiko for, at de værnepligtige, der vil være til rådighed til indkaldelse til civilforsvarskorps, vil blive af en lavere tjenestedygtighedsgrad.

3. Mobiliseringsfasen.

- Antallet af "døde" afdelinger stiger fra de nuværende 4 (3 kolonner og 1 sektion) til 7 (5 kolonner og 2 sektioner).
- Antallet af "levende" afdelinger reduceres fra de nuværende 7 (5 kolonner og 2 sektioner) til 4 (3 kolonner og 1 sektion).
- Alt andet lige bliver mobiliseringsfasen gennemsnitlig længerevarende, idet en "død" afdelings mobilisering vil tage længere tid end en "levende" afdelings. Dette kan imødegås ved en tidligere udgivelse af mobiliseringsordre, men det manglende antal faste befalingsmænd vil medføre en længerevarende mobiliseringsfase.

- Den geografiske placering af kolonnerne vil være således i forhold til landsdele og vigtige større byer:
  - a. Nordjylland (Ålborg, Frederikshavn): 1 "død" kolonne og ingen "levende" afdeling.
(Region I)
  - b. Midtjylland (Århus, Randers): 1 "levende" kolonne
(Region II)
  - c. Sydjylland (Esbjerg, Fredericia, Horsens): 1 "levende" kolonne.
(Region III)
  - d. Fyn (Odense): 1 "død" sektion og ingen "levende" afdeling.
(Region IV)
  - e. Nordsjælland (Hovedstadsområdet): 4 "døde" kolonner og 1 "død" sektion og ingen "levende" afdelinger.
(Region VI)
  - f. Sydsjælland (Korsør, Kalundborg): 1 "levende" kolonne.
(Region V)
  - g. Bornholm: 1 "levende" sektion.
(Region VII)
- "Døde" afdelinger er i forhold til "levende" en belastning ved mobilisering på baggrund af overraskelsesangreb.

4. CF-korpsets krigsmæssige beredskab.

- Antallet af enheder ændres ikke.
- Det værnepligtige personel vil have en væsentlig ringere uddannelse ved indtræden i mobiliseringsstyrken.
- I takt med tilgangen af personel med forringet uddannelse vil det samlede krigsmæssige beredskab forringes.
- Der vil mangle 71 faste befalingsmænd til bestridelse af føringsposter.
- Der vil ikke være det fornødne antal befalingsmænd af reserven til rådighed, når der er hengået noget tid efter ordningens gennemførelse.
- Antallet af årgange i mobiliseringsstyrken ændres ikke.

5. Det lokale civilforsvars krigsberedskab.

- Standarden af de overførte § 7'ere bliver lavere.
- Den nuværende uddannelse af gruppeførere vil ikke kunne gennemføres, hvorfor der ikke vil kunne ske overførsel til civilforsvarsområderne. I denne forbindelse skal der peges på, at civilforsvarsområderne ikke længere kan indkalde de § 7'ere, der udgår

af CF-korpsets mobiliseringsstyrke, ligesom der er almindelig enighed om, at de uddannede § 31 befalingsmænd (delingsførere, gruppeførere) er af en uacceptabel standard.

A.C. X.a.-modellen.

1. Forudsætninger.

Tjenestetid:	6 mdr. ved CF-korpset. 1½ måned ved ambulancetjenesten. § 31-uddannelsen er uændret 1 måned på kaserne og 2 gange 50 timer i by (ca. ½ måned).
Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke:	Forhøjes med 6 til 18 årgange.
Årligt forbrug af værnepligtige:	930 ved CF-korpset (reduktion på 470) 200 ved ambulancetjenesten (uændret) 2150 ved § 31-uddannelsen (uændret)

2. Fredsmæssige forhold.

2.1. Økonomi.

- Besparelse incl. kasernenedlæggelser 52,8 mill. kr.
- Såfremt personalereduktioner medfører, at tjenestemænd skal afskediges, fordi placering i andre stillinger viser sig umulig vil der blive tale om udbetaling af ventepenge og senere pensioner. Denne udgift for staten må betragtes som et overgangsfænomen for perioden mellem afskedigelsestidspunkt og pågældende tjenestemand's normale afskedigelsestidspunkt.

2.2. Kaserne.

- Kaserneerne i Middelfart, Hillerød og Thisted forudsættes nedlagt.
- Værnepligtige fra nedlagte kasernes naturlige rekrutteringsområde vil få længere afstand mellem hjem og kaserne.
- Samtlige uddannelser (CF-korps, ambulance, ambulancegrupperførere og § 31) centrerer på de resterende kaserne.
- Ved den nævnte besparelse vil den nuværende store udnyttelsesgrad bevares på de resterende kaserne.
- Vedrørende de samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser ved kasernenedlæggelser henvises til konklusionen i afsnit III.

2.3. Personale.

- Afskedigelser og andre personalereduktioner:

	Antal	% af det samlede antal ansatte (1/4 1976)
Faste befalingsmænd:	72	23%
Værnepligtige befalingsmænd:	54(35) ^{x)}	47%
Civile (heltidsstillinger):	54	15%
	180	

^{x)}Tallet i ( ) angiver antallet til pligtig tjeneste.

- Ved den anførte besparelse vil 570 personer ikke længere blive beskæftiget ved værnepligtsuddannelse.

2.4. Beredskabet.

- Ved nedlæggelse af kaserner bortfalder CF-korpsets beredskab de pågældende steder.
- Der vil ske en kvalitativ og kvantitativ forringelse af CF-korpsets fredsmæssige beredskab på de resterende kaserner.
- Beredskab til erstatning for bortfald af CF-korpsets fredsmæssige beredskab beskrives i arbejdsgruppe 1.

2.5. Uddannelse.

- Der vil kunne uddannes en fjernhjælpsstyrke men af ringere kvalitet end den nuværende og dermed mindre effektiv.
- Ved den anførte tjenestetid på 1½ måned for ambulancetjenesten vil der ske en væsentlig forringelse af denne uddannelse.
- Den nuværende ambulancegruppeløberuddannelse kan ikke gennemføres.
- Der vil kunne uddannes gruppeledere, men kvalitativt og kvantitativt til et lavere niveau end det nuværende.
- Ved en tjenestetid på 12 måneder (2 x meniges tjenestetid) for værnepligtige befalingsmænd, vil der kunne finde en uddannelse sted med en vis praktik-periode for såvel delingsførere og ligestillede som befalingsmænd af reserven. Der vil ske en kvalitativ forringelse af uddannelserne i forhold til de nuværende.
- Under forudsætning af at menige ved gavntjeneste kan erstattes af civile i forholdet 2 til 1 vil det medføre en merudgift på 2,3 mill. kr.

- Ved en tjenestetid, der yderligere afkortes i forhold til den militære, vil civilforsvarskorpsets værnepligtige ikke kunne forventes udkrevet og fordelt til indkaldelse på lige fod med forsvarets værnepligtige. Under forudsætning af, at der mod forventning ikke er det tilstrækkelige antal ubetinget tjenestedygtige til rådighed, er der en risiko for, at de værnepligtige, der vil være til rådighed til indkaldelse til civilforsvarskorpset vil blive af en lavere tjenestedygtighedsgrad.

3. Mobiliseringsfasen.

- Antallet af "døde" afdelinger stiger fra de nuværende 4 (3 kolonner og 1 sektion) til 7 (5 kolonner og 2 sektioner).
- Antallet af "levende" afdelinger reduceres fra de nuværende 7 (5 kolonner og 2 sektioner) til 4 (3 kolonner og 1 sektion).
- Alt andet lige bliver mobiliseringsfasen gennemsnitlig længerevarende, idet en "død" afdelings mobilisering vil tage længere tid end en "levende" afdelings. Dette kan imødegås ved tidligere udgivelse af mobiliseringsordre, men det manglende antal faste befalingsmænd vil medføre en længerevarende mobiliseringsfase.
- Den geografiske placering af kolonnerne vil være således i forhold til landsdele og vigtige større byer:
  - a. Nordjylland (Ålborg, Frederikshavn): 1 "død" kolonne og ingen "levende" afdeling.
(Region I)
  - b. Midtjylland (Århus, Randers): 1 "levende" kolonne.
(Region II)
  - c. Syddjylland (Esbjerg, Fredericia, Horsens): 1 "levende" kolonne.
(Region III)
  - d. Fyn (Odense): 1 "død" sektion og ingen "levende" afdeling.
(Region IV)
  - e. Nordsjælland (Hovedstadsområdet): 4 "døde" kolonner og 1 "død" sektion og ingen "levende" afdeling.
(Region VI)
  - f. Sydsjælland (Korsør, Kalundborg): 1 "levende" kolonne.
(Region V)
  - g. Bornholm: 1 "levende" sektion.
(Region VII)
- "Døde" afdelinger er i forhold til "levende" en belastning ved mobilisering på baggrund af overraskelsesangreb.

4. CF-korpsets krigsmæssige beredskab.

- Antallet af enheder ændres ikke.
- Der vil være en gennemsnitlig ringere uddannelse i mobiliseringsstyrken end ved den nuværende tjenestetid.
- I takt med tilgangen af personel med forringet uddannelse vil det samlede krigsmæssige beredskab forringes.
- Der vil mangle 72 faste befalingsmænd til bestridelse af føringsposter.
- Der vil ikke være det fornødne antal befalingsmænd af reserven til rådighed, når der er hengået nogen tid efter ordningens gennemførelse.
- Antallet af årgange i mobiliseringsstyrken vil stige fra 6 til 18.

5. Det lokale civilforsvars krigsberedskab.

- Standarden af de overførte § 7'ere bliver lavere.
- Kvalitet og kvantitet af befalingsmænd overført fra CF-korpset bliver lavere.
- De lokale styrkers islet af § 7'ere bliver mindre på grund af udvidelse af antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

B. Bemærkninger til modeller med besparelser til omkring 40 mill. kr.B.A. A.2.a.-modellen.1. Forudsætninger.

Tjenestetid:	8 mdr. ved CF-korpset (uændret)
	8 mdr. ved ambulancetjenesten (uændret)
	1 md. på kaserne og 2 gange 50 timer (ca. $\frac{1}{2}$ md.) i by ved § 31-uddannelsen (uændret).
Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke:	Forhøjes med 9 til 21 årgange.
Årligt forbrug af værnepligtige:	775 ved CF-korpset (reduktion på 625)
	200 ved ambulancetjenesten (uændret)
	2150 ved § 31-uddannelsen (uændret)

2. Fredsmæssige forhold.

2.1. Økonomi.

- Besparelse incl. kasernenedlæggelse 40,6 mill. kr.
- Såfremt personalereduktioner medfører at tjenestemænd skal afskediges, fordi placering i andre stillinger viser sig umulig, vil der blive tale om udbetaling af ventepenge og senere pensioner. Denne udgift for staten må betragtes som et overgangsfænomen i perioden mellem afskedigelsestidspunkt og pågældende tjenestemands normale afskedigelsestidspunkt.

2.2. Kaserneer.

- Besparelsen forudsætter kaserneerne i Allinge, Middelfart og Hillerød nedlagt.
- Ved besparelsen forudsættes den nuværende store udnyttelsesgrad bevaret på de resterende kaserneer.
- Samtlige uddannelser (CF-korps, ambulance, ambulancegruppeløbere og § 31) samles på de resterende kaserneer.
- Værnepligtige fra nedlagte kaserneers naturlige rekrutteringsområde vil få længere afstand mellem hjem og kaserneer.
- Vedrørende de samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser ved kasernenedlæggelser henvises til konklusionen i afsnit III.

2.3. Personale.

- Afskedigelser og andre personalereduktioner:

	Antal	% af det samlede antal ansatte (1/4 1976)
Faste befalingsmænd:	60	19%
Værnepligtige befalingsmænd: 41(24) ^{x)}		36%
Civile (heltidsstillinger):	47	14%
	148	

^{x)}Tallet i ( ) angiver antallet til pligtig tjeneste.

- Ved den anførte besparelse vil 415 personer ikke længere blive beskæftiget ved værnepligtsuddannelse.

2.4. Beredskabet.

- Ved nedlæggelse af kaserneer bortfalder CF-korpsets beredskab de pågældende steder.

- Der vil ske en kvantitativ forringelse af CF-korpsets fredsmæssige beredskab på de resterende kaserner.
- Beredskab til erstatning for bortfald af CF-korpsets fredsmæssige beredskab behandles i arbejdsgruppe 1.

2.5. Uddannelse.

- Der sker ikke nogen ændring af CF-korpsets og ambulancetjenestens uddannelse. Det samme gælder § 31-uddannelsen.
- Der vil stadig være mulighed for at lade ambulancepersonellet forrette gavntjeneste.

3. Mobiliseringsfasen.

- Antallet af "døde" afdelinger stiger fra de nuværende 4 (3 kolonner og 1 sektion) til 7 (4 kolonner og 3 sektioner).
- Antallet af "levende" afdelinger reduceres fra de nuværende 7 (5 kolonner og 2 sektioner) til 4 (kolonner).
- Alt andet lige bliver mobiliseringsfasen gennemsnitlig længerevarende, idet en "død" afdelings mobilisering vil tage længere tid end en "levende" afdelings. Dette kan imødegås ved tidligere udgivelse af mobiliseringsordre, men det manglende antal faste befalingsmænd vil medføre en længerevarende mobiliseringsfase.
- Den geografiske placering af kolonnerne vil være således i forhold til landsdele og vigtige større byer:
  - a. Nordjylland (Ålborg, Frederikshavn): 1 "levende" kolonne.
(Region I)
  - b. Midtjylland (Århus, Randers): 1 "levende" kolonne.
(Region II)
  - c. Syddjylland (Esbjerg, Fredericia, Horsens): 1 "levende" kolonne.
(Region III)
  - d. Fyn (Odense): 1 "død" sektion og ingen "levende" afdeling.
(Region IV)
  - e. Nordsjælland (Hovedstadsområdet): 4 "døde" kolonner og 1 "død" sektion og ingen "levende" afdelinger.
(Region VI)
  - f. Sydsjælland (Korsør, Kalundborg): 1 "levende" kolonne.
(Region V)
  - g. Bornholm: 1 "død" sektion og ingen "levende" afdeling.
(Region VII).
- "Døde" afdelinger er i forhold til "levende" en belastning ved mobilisering på baggrund af overraskelsesangreb.

4. CF-korpsets krigsmæssige beredskab.

- antallet af enheder ændres ikke.
- Der vil mangle 60 faste befalingsmænd til bestridelse af føringsposter.
- Antallet af årgange i mobiliseringsstyrken forhøjes med 9 til 21.

5. Det lokale civilforsvars krigsberedskab.

- De lokale styrkers islæt af § 7'ere bliver mindre på grund af udvidelse af antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

B.B. P.a.-modellen.1. Forudsætninger.

Tjenestetid:

6 mdr. ved CF-korpset.

3 mdr. ved ambulancetjenesten.

1 md. på kaserne og 2 gange 50 timer (ca. $\frac{1}{2}$ md.) i by ved § 31-uddannelsen (uændret).

Antal årgang i CF-korpsets mobiliseringsstyrke:

Forhøjes med 1 til 13 årgange.

Årligt forbrug af værnepligtige:

1300 ved CF-korpset (reduktion på 100)
 200 ved ambulancetjenesten (uændret)
 1500 ved §-31 uddannelsen (reduktion på 650).

2. Fredsmæssige forhold.2.1. Økonomi.

- Besparelse incl. kaserneudlæggelser 42,6 mill. kr.
- Såfremt personalereduktioner medfører, at tjenestemænd skal afskediges, fordi placering i andre stillinger viser sig umulig, vil der blive tale om udbetaling af ventepenge og senere pensioner. Denne udgift for staten må betragtes som et overgangsfænomen for perioden mellem afskedigelsestidspunkt og pågældende tjenestemands normale afskedigelsestidspunkt.

2.2. Kaserner.

- Besparelsen forudsætter kaserneerne i Allinge, Middelfart og Hillerød nedlagt.
- Ved besparelsen forudsættes den nuværende store udnyttelsesgrad bevaret på de resterende kaserne.
- Samtlige uddannelser (CF-korps, ambulance, ambulancegruppeløbere og § 31) samles på de resterende kaserne.
- Værnepligtige fra nedlagte kasernes naturlige rekrutteringsområde vil få længere afstand mellem hjem og kaserne.
- Vedrørende de samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser ved kaserne nedlæggelser henvises til konklusionen i afsnit III.

2.3. Personale.

- Afskedigelser og andre personalereduktioner:

	Antal	% af det samlede antal ansatte (1/4 1976)
Faste befalingsmænd:	61	19%
Værnepligtige befalingsmænd: 43(26) ^{x)}		37%
Civile (heltidsstillinger): 48		14%
	152	

^{x)}Tallet i ( ) angiver antallet til pligtig tjeneste.

- Ved den anførte besparelse vil 424 personer ikke længere blive beskæftiget ved værnepligtsuddannelse.

2.4. Beredskabet.

- Ved nedlæggelse af kaserne bortfalder CF-korpsets beredskab de pågældende steder.
- Ved tjenestetid på 6 måneder vil der ske en kvalitativ forringelse af CF-korpsets fredsmæssige beredskab.
- Beredskab til erstatning for bortfald af CF-korpsets fredsmæssige beredskab behandles i arbejdsgruppe 1.

2.5. Uddannelse.

- CF-korpsets uddannelse forringes.
- Den nuværende ambulanceuddannelse kan gennemføres, men uden mulighed for at lade ambulancepersonellet forrette gavntjeneste.

- Ambulancepersonnellets almene civilforsvarsuddannelse vil forringes med CF-korpsets introduktionsuddannelse.
- Den nuværende ambulancegruppeløberuddannelse kan ikke gennemføres ved tjenestetid under 5 måneder.
- Den nuværende uddannelse af gruppeledere og delingsledere og ligestillede samt befalingsmænd af reserven kan ikke gennemføres ved tjenestetid for menige under 8 måneder.
- Der vil kunne uddannes gruppeledere, men kvalitet og kvantitet vil være på et lavere niveau end det nuværende. Forudsættes en tjenestetid på 12 måneder for værnepligtige befalingsmænd vil der kunne finde en uddannelse sted med en vis praktikperiode for såvel delingsledere og ligestillede som befalingsmænd af reserven. Der vil ske en kvalitativ forringelse af uddannelserne i forhold til de nuværende.
- Under forudsætning af at menige til gavntjeneste kan erstattes af civile i forholdet 2 til 1, vil det medføre en merudgift på 2,5 mill. kr.
- Ved en tjenestetid, der yderligere afkortes i forhold til den militære, vil civilforsvarskorpsets værnepligtige ikke kunne forventes udskrevet og fordelt til indkaldelse på lige fod med forsvarrets værnepligtige. Under forudsætning af, at der mod forventning ikke er det tilstrækkelige antal ubetingede tjenestedygtige til rådighed, er der en risiko for, at de værnepligtige, der vil være til rådighed til indkaldelse til civilforsvarskorps vil blive af en lavere tjenestedygtighedsgrad.

3. Mobiliseringsfasen.

- Antallet af "døde" afdelinger stiger fra de nuværende 4 (3 kolonner og 1 sektion) til 7 (4 kolonner og 3 sektioner).
- Antallet af "levende" afdelinger reduceres fra de nuværende 7 (5 kolonner og 2 sektioner) til 4 (kolonner).
- Alt andet lige bliver mobiliseringsfasen gennemsnitlig længerevarende, idet en "død" afdelings mobilisering vil tage længere tid end en "levende" afdelings. Dette kan imødegås ved en tidligere udgivelse af mobiliseringsordre, men det manglende antal faste befalingsmænd vil medføre en længerevarende mobiliseringsfase.

- Den geografiske placering af kolonnerne vil være således i forhold til landsdele og vigtigere større byer:
  - a. Nordjylland (Ålborg, Frederikshavn): 1 "levende" kolonne.
(Region I)
  - b. Midtjylland (Århus, Randers): 1 "levende" kolonne.
(Region II)
  - c. Sydjylland (Esbjerg, Fredericia, Horsens): 1 "levende" kolonne.
(Region III)
  - d. Fyn (Odense): 1 "død" sektion og ingen "levende" afdeling.
(Region IV)
  - e. Nordsjælland (Hovedstadsområdet): 4 "døde" kolonner og
(Region VI) 1 "død" sektion og ingen
"levende" afdelinger.
  - f. Sydsjælland (Korsør, Kalundborg): 1 "levende" kolonne.
(Region V)
  - g. Bornholm: 1 "død" sektion og ingen "levende" afdeling.
(Region VII)
- "Døde" afdelinger er i forhold til "levende" en belastning ved mobilisering på baggrund af overraskelsesangreb.

4. CF-korpsets krigsmæssige beredskab.

- Antallet af enheder ændres ikke.
- Det værnepligtige personel vil have en ringere uddannelse ved indtræden i mobiliseringsstyrken.
- I takt med tilgang af personel med forringet uddannelse vil det samlede krigsmæssige beredskab forringes.
- Der vil mangle 61 faste befalingsmænd til bestridelse af føringsposter.
- Antallet af årgange i mobiliseringsstyrken forhøjes med 1 til 13.

5. Det lokale civilforsvars krigsberedskab.

- Standarden af de overførte § 7'ere bliver lavere.
- Der vil kunne ske en overførsel af gruppeførere fra CF-korpset, men niveauet i kvalitet og kvantitet vil være lavere end det nuværende. I denne forbindelse skal der peges på, at civilforsvarsområderne ikke længere kan indkalde de § 7'ere, der udgår af CF-korpsets mobiliseringsstyrke, ligesom der er almindelig enighed om, at uddannede § 31-befalingsmænd (delingsførere, gruppeførere) er af en uacceptabel standard.

- Kvalitet og kvantitet af befalingsmænd overført fra CF-korpset er lavere.
- Det lokale islæt af § 7'ere forringes.
- Den årlige tilgang af § 31-værnepligtige vil blive reduceret med 650 uden kompensation.

B.C. Y.b-modellen.

1. Forudsætninger.

Tjenestetid:	4 mdr. ved CF-korpset. 1½ måned ved ambulancetjenesten. 1 md. på kaserne og 2 gange 50 timer (ca. ½ md.) i by ved § 31-uddannelsen (uændret).
Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke:	Uændret 12 årgange.
Årligt forbrug af værnepligtige:	1600 ved CF-korpset (en forhøjelse på 200) 200 ved ambulancetjenesten (uændret) 2150 ved § 31-uddannelsen (uændret)

2. Fredsmæssige forhold.

2.1. Økonomi.

- Besparelse incl. kasernenedlæggelse 41,1 mill. kr.
- Såfremt personalereduktioner medfører, at tjenestemænd skal afskediges, fordi placering i andre stillinger viser sig umulig, vil der blive tale om udbetaling af ventepenge og senere pensioner. Denne udgift for staten må betragtes som et overgangsfænomen for perioden mellem afskedigelsestidspunkt og pågældende tjenestemand's normale afskedigelsestidspunkt.

2.2. Kaserne.

- Besparelsen forudsætter kaserne i Middelfart og Hillerød nedlagt.
- Besparelsen forudsætter at der foretages en reduktion i antallet af indkvarterede på de resterende kaserne, så de alene belægges med det antal, de er bygget/indrettet til.

- Samtlige uddannelser (CF-korps, ambulance, ambulancegruppieførere og § 31) samles på de resterende kaserner.
- Værnepligtige fra nedlagte kaserners naturlige rekrutteringsområde vil få længere afstand mellem hjem og kaserne.
- Vedrørende de samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser ved kasernenedlæggelser henvises til konklusionen i afsnit III.

2.3. Personale.

- Afskedigelser og andre personalereduktioner:

	Antal	% af det samlede antal ansatte (1/4 1976)
Faste befalingsmænd:	49	16%
Værnepligtige befalingsmænd:	41(29) ^{x)}	36%
Civile (heltdsstillinger):	39	11%
	129	

^{x)}Tallet i ( ) angiver antallet til pligtig tjeneste.

- Ved den anførte besparelse vil 505 personer ikke længere blive beskæftiget ved værnepligtsuddannelse.

2.4. Beredskabet.

- Ved nedlæggelse af kaserner bortfalder CF-korpsets beredskab de pågældende steder.
- Ved den anførte tjenestetid vil CF-korpsset ikke kunne opretholde et fredsmæssigt beredskab ved de resterende kaserner.
- Beredskab til erstatning for bortfald af CF-korpsets fredsmæssige beredskab behandles i arbejdsgruppe 1.

2.5. Uddannelse.

- CF-korpsets uddannelse forringes. Der vil som produkt komme en indsatsstyrke med begrænsede håndværksmæssige færdigheder og med væsentlige mangler med hensyn til at kunne fungere som en korpsenhed.
- Der vil ske en væsentlig forringelse af ambulanceuddannelsen.
- Den nuværende ambulancegruppieføreruddannelse kan ikke gennemføres med tjenestetid under 5 måneder.
- Den nuværende uddannelse af gruppieførere og delingsførere og ligestillede samt befalingsmænd af reserven kan ikke gennemføres.

- Under forudsætning af at menige til gavntjeneste kan erstattes af civile i forholdet 2 til 1 vil det medføre en merudgift på 2,7 mill. kr.
- Ved en tjenestetid, der yderligere afkortes i forhold til den militære, vil civilforsvarskorpsets værnepligtige ikke kunne forventes udskrevet og fordelt til indkaldelse på lige fod med forswarets værnepligtige. Under forudsætning af, at der mod forventning ikke er et tilstrækkeligt antal ubetinget tjenestedygtige til rådighed, er der en risiko for, at de værnepligtige, der ville være til rådighed til indkaldelse til civilforsvarskorpset vil blive af en lavere tjenestedygtighedsgrad.

3. Mobiliseringsfasen.

- Antallet af "døde" afdelinger stiger fra de nuværende 4 (3 kolonner og 1 sektion) til 6 (4 kolonner og 2 sektioner).
- Antallet af "levende" afdelinger reduceres fra de nuværende 7 (5 kolonner og 2 sektioner) til 5 (4 kolonner og 1 sektion).
- Alt andet lige bliver mobiliseringsfasen gennemsnitlig længerevarende, idet en "død" afdelings mobilisering vil tage længere tid end en "levende" afdelings. Dette kan imødegås ved tidligere udgivelse af mobiliseringsordre, men det manglende antal faste befalingsmænd vil medføre en længerevarende mobiliseringsfase.
- Den geografiske placering af kolonnerne vil være således i forhold til landsdele og vigtigere større byer:
  - a. Nordjylland (Ålborg, Frederikshavn): 1 "levende" kolonne.
(Region I)
  - b. Midtjylland (Århus, Randers): 1 "levende" kolonne.
(Region II)
  - c. Sydjylland (Esbjerg, Fredericia, Horsens): 1 "levende" kolonne.
(Region III)
  - d. Fyn (Odense): 1 "død" sektion og ingen "levende" afdeling.
(Region IV)
  - e. Nordsjælland (Hovedstadsområdet): 4 "døde" kolonner og
(Region VI) 1 "død" sektion og ingen
"levende" afdelinger.
  - f. Sydsjælland (Korsør, Kalundborg): 1 "levende" kolonne
(Region V)
  - g. Bornholm: 1 "levende" sektion.
(Region VII)
- "Døde" afdelinger er i forhold til "levende" en belastning ved mobilisering på baggrund af overraskelsesangreb.

4. CF-korpsets krigsmæssige beredskab.

- Antallet af enheder ændres ikke.
- Det værnepligtige personel vil have en væsentlig ringere uddannelse ved indtræde i mobiliseringsstyrken.
- I takt med tilgangen af personel med forringet uddannelse vil det samlede krigsmæssige beredskab forringes.
- Der vil mangle 49 faste befalingsmænd til bestridelse af føringsposter.
- Der vil ikke være det fornødne antal befalingsmænd af reserven til rådighed, når der hengår nogen tid efter ordningens gennemførelse.
- Antallet af årgange i mobiliseringsstyrken ændres ikke.

5. Det lokale civilforsvars krigsberedskab.

- Standarden af de overførte § 7'ere bliver lavere.
- Den nuværende uddannelse af gruppeførere vil ikke kunne gennemføres, hvorfor der ikke vil kunne ske overførsel til civilforsvarsområderne. I denne forbindelse skal der peges på, at civilforsvarsområderne ikke længere kan indkalde de § 7'ere, der udgår af mobiliseringsstyrken, ligesom der er almindeligenighed om, at de uddannede § 31 befalingsmænd (delingsførere og gruppeførere) er af en uacceptabel standard.
- Ved besparelsen vil der ved CF-korps-uddannelsens afslutning umiddelbart kunne overføres 200 værnepligtige menige til det lokale civilforsvar uden at de pågældende har stået i CF-korpsets mobiliseringsstyrke. Dette må isoleret betragtet anses for en styrkelse af det lokale civilforsvar.

C. Bemærkninger til modeller med besparelser omkring 30 mill. kr.

C.A. D.a.-modellen.

1. Forudsætninger.

Tjenestetid:	8 mdr. ved CF-korps (uændret)
	3 mdr. ved ambulancetjenesten
	1 md. på kaserne og 2 gange 50 timer (ca. $\frac{1}{2}$ md.) i by ved § 31-uddannelsen (uændret).

Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke:	Forhøjes med 2 til 14 årgange.
Årligt forbrug af værnepligtige:	1200 ved CF-korpset (reduktion på 200 150 ved ambulancetjenesten (reduktion på 50) 1500 ved § 31-uddannelsen (reduktion på 650)

2. Fredsmæssige forhold.

2.1. Økonomi.

- Besparelse incl. kasernenedlæggelse 29,2 mill. kr.
- Såfremt personalereduktioner medfører, at tjenestemænd skal afskediges, fordi placering i andre stillinger viser sig umulig, vil der blive tale om udbetaling af ventepenge og senere pensioner. Denne udgift for staten må betragtes som et overgangsfænomen for perioden mellem afskedigelsestidspunkt og pågældende tjenestemands normale afskedigelsestidspunkt.

2.2. Kaserner.

- Besparelsen forudsætter kasernerne i Allinge og Hillerød nedlagt.
- Ved besparelsen forudsættes den nuværende store udnyttelsesgrad bevaret på de resterende kaserner.
- Værnepligtige fra nedlagte kaserners naturlige rekrutteringsområde vil få længere afstand mellem hjem og kaserne.
- Samtlige uddannelser (CF-korps, ambulance, ambulancegruppeløbere og § 31) centrerer på de resterende kaserner.
- Vedrørende de samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser ved kasernenedlæggelser henvises til konklusionen i afsnit III.

2.3. Personale.

- Afskedigelser og andre personalereduktioner:

	Antal	% af det samlede antal ansatte (1/4 1976)
Faste befalingsmænd:	42	14%
Værnepligtige befalingsmænd:	30(18) ^{x)}	26%
Civile (heltidsstillinger)	32	9%
	104	

x) Tallet i () angiver antallet til pligtig tjeneste.

- Ved den anførte besparelse vil 284 personer ikke længere blive beskæftiget ved værnepligtsuddannelse.

2.4. Beredskabet.

- Ved nedlæggelse af kaserner bortfalder CF-korpsets beredskab de pågældende steder. Der sker ingen ændringer på de resterende kaserner.
- Beredskab til erstatning for bortfald af CF-korpsets fredsmæssige beredskab behandles i arbejdsgruppe 1.

2.5. Uddannelse.

- CF-korpsets uddannelse ændres ikke.
- Den nuværende ambulanceuddannelse kan gennemføres, men uden mulighed for at låne ambulancepersonellet forrette gavntjeneste.
- Ambulancepersonellens almene civilforsvarsuddannelse vil forringes med CF-korpsets introduktionsuddannelse.
- Den nuværende ambulancegruppeløberuddannelse kan ikke gennemføres på under 5 måneder.
- CF-korpsets uddannelse af værnepligtige befalingsmænd (gruppeløbere og befalingsmænd af reserven) kan gennemføres uændret. Antallet vil dog blive mindre.
- Under forudsætning af at menige til gavntjeneste kan erstattes af civile i forholdet 2 til 1 vil det medføre en merudgift på 2,8 mill. kr.
- Ved en tjenestetid der yderligere afkortes i forhold til den militære vil civilforsvarskorpsets værnepligtige ikke kunne forventes udskrevet og fordelt til indkaldelse på lige fod med forsvarets værnepligtige. Under forudsætning af, at der mod forventning ikke er det tilstrækkelige antal ubetinget tjenestedygtige til rådighed, er der en risiko for, at de værnepligtige, der vil være til rådighed til indkaldelse til civilforsvarskorps, vil blive af en lavere tjenestedygtighedsgrad.

3. Mobiliseringsfasen.

- Antallet af "døde" afdelinger stiger fra de nuværende 4 (3 kolonner og 1 sektion) til 6 (4 kolonner og 2 sektioner).
- Antallet af "levende" afdelinger reduceres fra de nuværende 7 (5 kolonner og 2 sektioner) til 5 (4 kolonner og 1 sektion).

- Alt andet lige bliver mobiliseringsfasen gennemsnitlig længerevarende, idet en "død" afdelings mobilisering vil tage længere tid end en "levende" afdelings. Dette kan imødegås ved tidlige udgivelse af mobiliseringsordre, men det manglende antal faste befalingsmænd vil medføre en længerevarende mobiliseringsfase.
- Den geografiske placering af kolonnerne vil være således i forhold til landsdele og vigtige større byer:
  - a. Nordjylland (Ålborg, Frederikshavn): 1 "levende" kolonne.
(Region I)
  - b. Midtjylland (Århus, Randers): 1 "levende" kolonne.
(Region II)
  - c. Syddjylland (Esbjerg, Fredericia, Horsens): 1 "levende" kolonne.
(Region III)
  - d. Fyn (Odense): 1 "levende" sektion.
(Region IV)
  - e. Nordsjælland (Hovedstadsområdet): 4 "døde" kolonner og
(Region VI) 1 "død" sektion og ingen
"levende" afdelinger.
  - f. Sydsjælland (Korsør, Kalundborg): 1 "levende" kolonne.
(Region V)
  - g. Bornholm: 1 "død" sektion og ingen "levende" afdelinger.
(Region VII).
- "Døde" afdelinger er i forhold til "levende" en belastning ved mobilisering på baggrund af overraskelsesangreb.

4. CF-korpsets krigsmæssige beredskab.

- Antallet af enheder ændres ikke.
- Det værnepligtige personel vil have en uddannelse som den nuværende.
- Der vil mangle 42 faste befalingsmænd til bestridelse af føringsposter.
- Antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke vil stige med 2 til 14.

5. Det lokale civilforsvars krigsberedskab.

- Standarden af de overførte § 7'ere forbliver uændret.
- Der vil kunne overføres gruppeførere fra CF-korpset i overensstemmelse med den nuværende ordning, dog i ringere antal.
- Det lokale islæt af § 7'ere vil forringes.

- Den årlige tilgang af § 31-værnepligtige vil blive reduceret med 650 mand uden kompensation.
- Det lokale beredskab reduceres i takt med reduktionen i persontilgangen.

C.B. Q.b.-modellen.

1. Forudsætninger.

Tjenestetid:	6 mdr. ved CF-korpset. 1½ md. ved ambulancetjenesten. § 13-uddannelsen er uændret 1 md. på kaserne og 2 gange 50 timer i by (ca. ½ md.).
Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke:	Uændret 12.
Årligt forbrug af værnepligtige:	1400 ved CF-korpset (uændret) 100 ved ambulancetjenesten (reduktion på 100) 2150 ved § 31-uddannelsen (uændret)

2. Fredsmæssige forhold.

2.1. Økonomi.

- Besparelse incl. kasernenedlæggelse 26,9 mill. kr.
- Såfremt personalereduktioner medfører at tjenestemænd skal afskediges, fordi placering i andre stillinger viser sig umulig, vil der blive tale om udbetaling af ventepenge og senere pensioner. Denne udgift for staten må betragtes som et overgangsfænomen for perioden mellem afskedigelsestidspunkt og pågældende tjenestemands normale afskedigelsestidspunkt.

2.2. Kaserne.

- Kasernen i Allinge forudsættes nedlagt.
- Værnepligtige fra den nedlagte kaserne naturlige rekrutteringsområde vil få længere afstand mellem hjem og kaserne.
- Samtlige uddannelser (CF-korps, ambulance, ambulancegruppeløbere og § 31) centrerer på de resterende kaserne.
- Resterende kaserne vil blive udnyttet i en grad, som svarer til det, kaserneerne er bygget/indrettet til.

- Vedrørende de samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser ved kasernenedlæggelser henvises til konklusionen i afsnit III.

2.3. Personale.

- Afskedigelser og andre personalereduktioner:

	Antal	% af det samlede antal ansatte (1/4 1976)
Faste befalingsmænd:	24	8%
Værnepligtige befalingsmænd:	26(21) ^{x)}	23%
Civile (heltidsstillinger):	21	6%
	71	

^{x)}Tallet i ( ) angiver antallet til pligtig tjeneste.

- Ved den anførte besparelse vil 360 personer ikke længere blive beskæftiget ved værnepligtsuddannelse.

2.4. Beredskabet.

- Ved nedlæggelse af kasernen bortfalder CF-korpsets beredskab på Bornholm.
- Der vil ske en kvalitativ og kvantitativ forringelse af CF-korpsets fredsmæssige beredskab.
- Beredskab til erstatning for bortfald af CF-korpsets fredsmæssige beredskab behandles i arbejdsgruppe 1.

2.5. Uddannelse.

- Der vil kunne uddannes en fjernhjælpsstyrke men af ringere kvalitet end den nuværende og dermed mindre effektiv.
- Ved den anførte tjenestetid på 1½ måned for ambulancetjenesten vil der ske en væsentlig forringelse af denne uddannelse.
- Den nuværende ambulancegruppeløberuddannelse kan ikke gennemføres.
- Der vil kunne uddannes gruppeledere, men kvalitativt og kvantitativt til et lavere niveau end det nuværende.
- Ved en tjenestetid på 12 måneder (2 gange meniges tjenestetid) for værnepligtige befalingsmænd vil der kunne finde en uddannelse sted med en vis praktikperiode for såvel delingsførere og ligestillede som befalingsmænd af reserven. Der vil ske en kvalitativ forringelse af uddannelserne i forhold til de nuværende.

- Under forudsætning af at menige ved gavntjeneste kan erstattes af civile i forholdet 2 til 1, vil det medføre en merudgift på 3,3 mill. kr.
- Ved en tjenestetid der yderligere afkortes i forhold til den militære vil civilforsvarskorpsets værnepligtige ikke kunne forventes udskrevet og fordelt til indkaldelse på lige fod med forswarets værnepligtige. Under forudsætning af, at der mod forventning ikke er det tilstrækkelige antal ubetinget tjenestedygtige til rådighed, er der en risiko for, at de værnepligtige, der vil være til rådighed til indkaldelse til civilforsvarskorpset, vil blive af en lavere tjenestedygtighedsgrad.

3. Mobiliseringsfasen.

- Antallet af "døde" afdelinger stiger fra de nuværende 4 (3 kolonner og 1 sektion) til 5 (3 kolonner og 2 sektioner).
- Antallet af "levende" afdelinger reduceres fra de nuværende 7 (5 kolonner og 2 sektioner) til 6 (5 kolonner og 1 sektion).
- Alt andet lige bliver mobiliseringsfasen gennemsnitlig længerevarende, idet en "død" afdelingsmobilisering vil tage længere tid end en "levende" afdelings. Dette kan imødegås ved en tidligere udgivelse af mobiliseringsordre, men det manglende antal faste befalingsmænd vil medføre en længerevarende mobiliseringsfase.
- Den geografiske placering af kolonnerne vil være således i forhold til landsdele og vigtige større byer:
  - a. Nordjylland (Ålborg, Frederikshavn): 1 "levende" kolonne.
(Region I)
  - b. Midtjylland (Århus, Randers): 1 "levende" kolonne.
(Region II)
  - c. Sydjylland (Esbjerg, Fredericia, Horsens): 1 "levende" kolonne.
(Region III)
  - d. Fyn (Odense): 1 "levende" sektion.
(Region IV)
  - e. Nordsjælland (Hovedstadsområdet): 1 "levende" kolonne,
(Region VI) 3 "døde" kolonner og
1 "død" sektion.
  - f. Sydsjælland (Korsør, Kalundborg): 1 "levende" kolonne.
(Region V)
  - g. Bornholm: 1 "død" sektion og ingen "levende" afdelinger.
(Region VII)
- "Døde" afdelinger er i forhold til "levende" en belastning ved mobilisering på baggrund af overraskelsesangreb.

4. CF-korpsets krigsmæssige beredskab.

- Antallet af enheder ændres ikke.
- Der vil være en gennemsnitlig ringere uddannelse i mobiliseringsstyrken end ved den nuværende tjenestetid.
- I takt med tilgangen af personel med forringet uddannelse vil det samlede krigsmæssige beredskab forringes.
- Der vil mangle 24 faste befalingsmænd til bestridelse af føringsposter.
- Der vil ikke være det fornødne antal befalingsmænd af reserven til rådighed, når der hengår nogen tid efter ordningens gennemførelse.
- Antallet af årgange i mobiliseringsstyrken ændres ikke.

5. Det lokale civilforsvars krigsberedskab.

- Standarden af de overførte § 7'ere bliver lavere.
- Kvalitet og kvantitet af befalingsmænd overført fra CF-korpset bliver lavere.

C.C. V.2.b.-modellen.1. Forudsætninger.

Tjenestetid:	8 mdr. ved CF-korpset (uændret)
	1½ md. ved ambulancetjenesten (reduktion på 6½ måned)
	Ingen § 31-uddannelse (reduktion på 1 + ½ måned)
Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke:	Uændret 12 årgange.
Årligt forbrug af værnepligtige:	1400 ved CF-korpset (uændret)
	100 ved ambulancetjenesten (reduktion på 100)
	0 ved § 31-uddannelsen (reduktion på 2150)

2. Fredsmæssige forhold.2.1. Økonomi.

- Besparelse incl. kasernenedlæggelse 28,0 mill. kr.

- Såfremt personalereduktioner medfører, at tjenestemænd skal afskediges, fordi placering i andre stillinger viser sig umulig, vil der blive tale om udbetaling af ventepenge og senere pensioner. Denne udgift for staten må betragtes som et overgangsfænomen for perioden mellem afskedigelsestidspunkt og pågældende tjenestemands normale afskedigelsestidspunkt.

2.2. Kaserne.

- Kasernen i Allinge forudsættes nedlagt.
- Værnepligtige fra den nedlagte kaserne naturlige rekrutteringsområde vil få længere afstand mellem hjem og kaserne.
- Samtlige uddannelser (CF-korps, ambulance, ambulancegruppeløbere) centrerer på de resterende kaserne.
- Kaserne vil blive udnyttet i en grad, som svarer til det der er bygget/indrettet til.
- Vedrørende de samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser ved kaserne nedlæggelser henvises til konklusionen i afsnit III.

2.3. Personale.

- Afskedigelser og andre personalereduktioner:

	Antal	% af det samlede antal ansatte (1/4 1976)
Faste befalingsmænd:	23	8%
Værnepligtige befalingsmænd:	24(19) ^{x)}	21%
Civile (heltdsstillinger):	20	6%
	67	

^{x)}Tallet i ( ) angiver antallet til pligtig tjeneste.

- Ved den anførte besparelse vil 304 personer ikke længere blive beskæftigede ved værnepligtsuddannelse.

2.4. Beredskabet.

- Ved nedlæggelse af kasernen vil CF-korpsets beredskab på Bornholm bortfalde.
- Ved de resterende kaserne vil CF-korpsets fredsmæssige beredskab kunne opretholdes uændret.
- Beredskab til erstatning for bortfald af CF-korpsets fredsmæssige beredskab behandles i arbejdsgruppe 1.

2.5. Uddannelse.

- CF-korpsets uddannelse ændres ikke.
- Ambulanceuddannelsen vil være væsentlig forringet ved en tjenestetid på 1½ måned.
- Der er ikke mulighed for at lade ambulancepersonellet forrette gavntjeneste.
- Den nuværende ambulancegruppeløberuddannelse kan ikke gennemføres på under 5 måneder.
- CF-korpsets uddannelse af værnepligtige befalingsmænd (gruppeløbere og befalingsmænd af reserven) kan gennemføres uændret.
- § 31-uddannelsen ophører.
- Under forudsætning af, at menige til gavntjeneste kan erstattes af civile i forholdet 2 til 1, vil det medføre en merudgift på 3,3 mill. kr.
- Ved en tjenestetid der yderligere afkortes i forhold til den militære vil civilforsvarskorpsets værnepligtige ikke kunne forventes udskrevet og fordelt til indkaldelse på lige fod med forsvarets værnepligtige. Under forudsætning af, at der mod forventning ikke er et tilstrækkeligt antal ubetinget tjenestedygtige til rådighed, er der en risiko for, at de værnepligtige, der vil være til rådighed til indkaldelse til civilforsvarskorpset vil blive af en lavere tjenestedygtighedsgrad.

3. Mobiliseringsfasen.

- Antallet af "døde" afdelinger stiger fra de nuværende 4 (3 kolonner og 1 sektion) til 5 (3 kolonner og 2 sektioner).
- Antallet af "levende" afdelinger reduceres fra de nuværende 7 (5 kolonner og 2 sektioner) til 6 (5 kolonner og 1 sektion).
- Alt andet lige bliver mobiliseringsfasen gennemsnitlig længerevarende, idet en "død" afdelings mobilisering vil tage længere tid end en "levende" afdelings. Dette kan imødegås ved tidlige udgivelse af mobiliseringsordre, men det manglende antal befalingsmænd vil medføre en længerevarende mobiliseringsfase.
- Den geografiske placering af kolonnerne vil være således i forhold til landsdele og vigtige større byer:

- a. Nordjylland (Ålborg, Frederikshavn): 1 "levende" kolonne.
(Region I)
  - b. Midtjylland (Århus, Randers): 1 "levende" kolonne.
(Region II)
  - c. Sydjylland (Esbjerg, Fredericia, Horsens): 1 "levende" kolonne.
(Region III)
  - d. Fyn (Odense): 1 "levende" sektion.
(Region IV)
  - e. Nordsjælland (Hovedstadsområdet): 1 "levende" kolonne
(Region VI)   3 "døde" kolonner og
                                              1 "død" sektion.
  - f. Sydsjælland (Korsør, Kalundborg): 1 "levende" kolonne.
(Region V)
  - g. Bornholm: 1 "død" sektion og ingen "levende" afdelinger.
(Region VII)
- "Døde" afdelinger er i forhold til "levende" en belastning ved mobilisering på baggrund af overraskelsesangreb.

4. CF-korpsets krigsmæssige beredskab.

- Antallet af enheder ændres ikke.
- Det værnepligtige personel vil have en uddannelse som den nuværende.
- Der vil mangle 23 faste befalingsmænd til bestridelse af føringsposter.
- Antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke ændres ikke.

5. Det lokale civilforsvars krigsberedskab.

- Standarden af de overførte § 7'ere forbliver uændret.
- Der vil kunne overføres gruppeførere fra CF-korpset i overensstemmelse med den nuværende ordning.
- Den årlige tilgang af § 31-værnepligtige vil ophøre, hvilket betyder en reduktion på 2150 pr. år uden kompensation. Dette betyder i realiteten, at grundlaget for det kommunale civilforsvar er borte.
- Det lokale beredskab reduceres i takt med reduktionen i personeltilgangen.

D. Bemærkninger til modeller med besparelser over 20 mill. kr.

D.A. Æ.b.-modellen.

1. Forudsætninger.

Tjenestetid:	6 mdr. ved CF-korpset. 3 mdr. ved ambulancetjenesten. § 31-uddannelsen uændret 1 md. på kaserne og 2 gange 50 timer i by (ca. $\frac{1}{2}$ md.)
Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke:	Forhøjes med 1 til 13 årgange.
Årligt forbrug af værnepligtige:	1300 ved CF-korpset (reduktion på 100) 200 ved ambulancetjenesten (uændret) 2150 ved § 31-uddannelsen (uændret)

2. Fredsmæssige forhold.

2.1. Økonomi.

- Besparelse incl. kasernenedlæggelse 27,8 mill. kr.
- Såfremt personalereduktioner medfører, at tjenestemænd skal afskediges, fordi placering i andre stillinger viser sig umulig, vil der blive tale om udbetaling af ventepenge og senere pensioner. Denne udgift for staten må betragtes som et overgangsfænomen for perioden mellem afskedigelsestidspunkt og pågældende tjenestemand's normale afskedigelsestidspunkt.

2.2. Kaserner.

- Kasernen i Allinge forudsættes nedlagt.
- Det forudsættes, at der foretages en reduktion i antallet af indkvarterede på kasernerne således, at de alene belægges med det antal, de er bygget/indrettet til.
- Værnepligtige fra den nedlagte kasernes naturlige rekrutteringsområde vil få længere afstand mellem hjem og kaserne.
- Vedrørende de samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser ved kasernenedlæggelser henvises til konklusionen i afsnit III.

2.3. Personale.

- Afskedigelser og andre personalereduktioner:

	Antal	% af det samlede antal ansatte (1/4 1976)
Faste befalingsmænd:	25	9%
Værnepligtige befalingsmænd:	37(23) ^{x)}	31%
Civile (heltidsstillinger):	13	4%
	75	

^{x)}Tallet i ( ) angiver antallet til pligtig tjeneste.

- Ved den anførte besparelse vil 370 personer ikke længere blive beskæftiget ved værnepligtsuddannelse.

2.4. Beredskabet.

- Ved kasernens nedlæggelse bortfalder CF-korpsets beredskab på Bornholm.
- Der vil ske en kvalitativ og kvantitativ forringelse af CF-korpsets beredskab.
- Beredskab til erstatning for bortfald af CF-korpsets fredsmæssige beredskab behandles i arbejdsgruppe 1.

2.5. Uddannelse.

- Der vil kunne uddannes en fjernhjælpestyrke men af ringere kvalitet end den nuværende og dermed mindre effektiv.
- Den nuværende ambulanceuddannelse kan gennemføres, men uden mulighed for at lade personellet forrette gavntjeneste.
- Ambulancepersonellets almene civilforsvarsuddannelse vil forringes med CF-korpsets introduktionsperiode.
- Den nuværende ambulancegruppeløberuddannelse kan ikke gennemføres ved tjenestetid under 5 måneder.
- Der vil kunne uddannes gruppeledere, men kvalitativt og kvantitativt til et lavere niveau end det nuværende.
- Ved en tjenestetid på 12 måneder (2 gange meniges tjenestetid) for værnepligtige befalingsmænd vil der kunne finde en uddannelse sted med en vis praktikperiode for såvel delingsførere og lige-stillede som befalingsmænd af reserven. Der vil ske kvalitativ forringelse af uddannelserne i forhold til de nuværende.

- Under forudsætning af at menige til gavntjeneste kan erstattes af civile i forholdet 2 til 1, vil det medføre en merudgift på 3,3 mill. kr.
- Ved en tjenestetid, der yderligere afkortes i forhold til den militære, vil civilforsvarskorpsets værnepligtige ikke kunne forventes udskrevet eller fordelt til indkaldelse på lige fod med forswarets værnepligtige. Under forudsætning af, at der mod forventning ikke er det tilstrækkelige antal ubetinget tjenestedygtige til rådighed, er der en risiko for, at de værnepligtige, der vil være til rådighed til indkaldelse til civilforsvarskorps vil blive af en lavere tjenestedygtighedsgrad.

3. Mobiliseringsfasen.

- Antallet af "døde" afdelinger stiger fra de nuværende 4 (3 kolonner og 1 sektion) til 5 (3 kolonner og 2 sektioner).
- Antallet af "levende" afdelinger reduceres fra de nuværende 7 (5 kolonner og 2 sektioner) til 6 (5 kolonner og 1 sektion).
- Alt andet lige bliver mobiliseringsfasen gennemsnitlig længerevarende, idet en "død" afdelings mobilisering vil tage længere tid end en "levende" afdelings. Dette kan imødegås ved tidligere udgivelse af mobiliseringsordre, men det manglende antal faste befalingsmænd vil medføre en længerevarende mobiliseringsfase.
- Den geografiske placering af kolonnerne vil være således i forhold til landsdele og vigtige større byer:
  - a. Nordjylland (Ålborg, Frederikshavn): 1 "levende" kolonne.
(Region I)
  - b. Midtjylland (Århus, Randers): 1 "levende" kolonne.
(Region II)
  - c. Syddjylland (Esbjerg, Fredericia, Horsens): 1 "levende" kolonne.
(Region III)
  - d. Fyn (Odense): 1 "levende" sektion.
(Region IV)
  - e. Nordsjælland (Hovedstadsområdet): 1 "levende" kolonne, 3 "døde" kolonner og 1 "død" sektion.
(Region VI)
  - f. Sydsjælland (Korsør, Kalundborg): 1 "levende" kolonne.
(Region V)
  - g. Bornholm: 1 "død" sektion og ingen "levende" afdelinger.
(Region VII)
- "Døde" afdelinger er i forhold til "levende" en belastning ved mobilisering på baggrund af overraskelsesangreb.

4. CF-korpsets krigsmæssige beredskab.

- Antallet af enheder ændres ikke.
- Der vil være en gennemsnitlig ringere uddannelse i mobiliseringsstyrken end ved den nuværende tjenestetid.
- I takt med tilgang af personel med forringet uddannelse vil det samlede krigsmæssige beredskab forringes.
- Der vil mangle 25 faste befalingsmænd til bestridelse af føringsposter.
- Antallet af årgange i mobiliseringsstyrken vil stige med 1 til 13.

5. Det lokale civilforsvars krigsberedskab.

- Standarden af de overførte § 7'ere bliver lavere.
- Kvalitet og kvantitet af befalingsmænd overført fra CF-korpset bliver lavere.
- De lokale styrkers islet af § 7'ere bliver mindre på grund af udvidelse af antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

D.B. O.b.-modellen.1. Forudsætninger.

Tjenestetid:

6 mdr. ved CF-korpset.

3 mdr. ved ambulancetjenesten.

§ 31-uddannelsen er uændret 1 md. på kaserne og 2 gange 50 timer i by (ca. $\frac{1}{2}$ md.)

Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke:

Uændret 12 årgange.

Årligt forbrug af værnepligtige:

1400 ved CF-korpset (uændret)

200 ved ambulancetjenesten (uændret)

2150 ved § 31-uddannelsen (uændret)

Denne model afviger fra Æ.b.-modellen alene på 2 punkter, nemlig at besparelsen er 24,2 mill. kr., og der sker ikke nogen udvidelse af antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke. Med disse to forskelle i erindring, vil beskrivelsen af Æ.b.-modellen stort set passe også på denne model.

B.C. E.b.-modellen.1. Forudsætninger.

Tjenestetid:	8 mdr. ved CF-korpsset (uændret) 3 mdr. ved ambulancetjenesten. § 31-uddannelsen er uændret 1 md. på kaserne og 2 gange 50 timer i by ($\frac{1}{2}$ md.)
Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke:	Forhøjes med 2 til 14 årgange.
Årligt forbrug af værneplig- tigé:	1200 ved CF-korpsset (reduktion på 200) 150 ved ambulancetjenesten (reduk- tion på 50) 1500 ved § 31-uddannelsen (reduktion på 650)

2. Fredsmæssige forhold.2.1. Økonomi.

- Besparelse 20,2 mill. kr.
- Besparelsen på 20,2 mill. er den højest opnåelige uden kaserne-
nedlæggelse.
- Såfremt personalereduktioner medfører at tjenestemænd skal af-
skediges, fordi placering i andre stillinger viser sig umulig,
vil der blive tale om udbetaling af ventepenge og senere pensio-
ner. Denne udgift for staten må betragtes som et overgangsfæno-
men for perioden mellem afskedigelsestidspunkt og pågældende
tjenestemands normale afskedigelsestidspunkt.

2.2. Kaserne.

- Der forudsættes ingen kaserne nedlagt.
- Det forudsættes at der foretages en reduktion i antallet af
indkvarterede på kaserne, så de alene belægges med det an-
tal, de er bygget/indrettet til.

2.3. Personale.

- Afskedigelser og andre personalereduktioner:

	Antal	% af det samlede antal ansatte (1/4 1976)
Faste befalingsmænd:	10	4%
Værnepligtige befalingsmænd:	20(20) ^{x)}	18%
Civile (heltidsstillinger):	10	3%
	40	

^{x)}Tallet i () angiver antallet til pligtig tjeneste.

- Ved den anførte besparelse vil 284 personer ikke længere blive beskæftiget ved værnepligtsuddannelse.

2.4. Beredskabet.

- Der vil ske en kvantitativ forringelse af CF-korpsets beredskab.
- Beredskab til erstatning for bortfald af CF-korpsets fredsmæssige beredskab eller reduktion af samme beskrives i arbejdsgruppe 1.

2.5. Uddannelse.

- CF-korpsets uddannelse kan fortsætte uændret.
- Den nuværende ambulanceuddannelse gennemføres, men uden mulighed for at lade personellet forrette gavntjeneste.
- Ambulancepersonellets almene civilforsvarsmæssige uddannelse vil forringes med CF-korpsets introduktionsperiode.
- Den nuværende ambulancegruppeløberuddannelse kan ikke gennemføres ved tjenestetid under 5 måneder.
- Den nuværende befalingsmandsuddannelse kan gennemføres, dog med et lavere antal.
- Under forudsætning af at menige til gavntjenesten kan erstattes af civile i forholdet 2 til 1, vil det medføre en merudgift på 3,5 mill. kr.
- Ved en tjenestetid der yderligere afkortes i forhold til den militære, vil civilforsvarskorpsets værnepligtige ikke kunne forventes udskrevet og fordelt til indkaldelse på lige fod med forsvarets værnepligtige. Under forudsætning af, at der mod forventning ikke er det tilstrækkelige antal ubetinget tjenestedygtige til rådighed, er der en risiko for, at de værnepligtige, der vil være til rådighed til indkaldelse til civilforsvarskorps, vil blive af en lavere tjenestedygtighedsgrad.

3. Mobiliseringsfasen.

- Antallet af "døde" afdelinger forbliver uændret 4 (3 kolonner og 1 sektion).
- Alt andet lige bliver mobiliseringsfasen gennemsnitlig længerevarende på grund af de manglende antal faste befalingsmænd.
- Den geografiske placering af kolonnerne vil være uændret.

4. CF-korpsets krigsmæssige beredskab.

- Antallet af enheder ændres ikke.
- Det værnepligtige personel vil have samme uddannelse som den nuværende ved indtræden i mobiliseringsstyrken.
- Der vil mangle 10 faste befalingsmænd til bestridelse af føringsposter.
- Antallet af årgange i mobiliseringsstyrken forhøjes med 2 til 14.

5. Det lokale civilforsvars krigsberedskab.

- Standarden af de overførte § 7'ere ændres ikke på grund af uddannelsen.
- De lokale styrkers islet af § 7'ere vil blive mindre på grund af forhøjelsen af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken.
- Der vil kunne ske en overførsel af gruppeførere fra CF-korpset, blot i mindre antal.
- Den årlige tilgang af § 31-værnepligtige vil blive reduceret med 650 uden kompensation.

2. DEN FREMTIDIGE § 31-uddannelse.

De foran beskrevne modeller arbejder med én undtagelse alle med en bevarelse af uddannelsestiden for § 31-uddannelsen. Skema 1 giver ikke oplysninger om andre forhold vedrørende denne uddannelse, men nærmere studium af bilag 7.2., 7.3. og 7.4. viser, at der i beregningerne er forudsat forskelligt antal uddannede pr. år. Antallet varierer mellem 1500 og 2150.

Der kunne imidlertid tænkes andre løsninger på spørgsmålet om § 31-uddannelsernes fremtid. Her skal nævnes tre muligheder:

- a. § 31-uddannelsen afskaffes,
- b. § 31-uddannelsen gennemføres alene på kaserne,
- c. § 31-uddannelsen gennemføres alene ved det kommunale civilforsvar.

Disse muligheder skal sammenholdes med den nuværende ordning, hvor uddannelsen er delt mellem kaserne og lokal uddannelse.

ad a.

En afskaffelse af § 31-uddannelsen vil medføre besparelsmuligheder på 16,7 mill. kr. (V.l.b.-modellen i bilag 7.4.) under fastholdelse af det nuværende system for CF-korpset og ambulance-tjenesten.

Den nuværende § 31-uddannelse har siden sin gennemførelse i 1962 været den egentlige årsag til, at det kommunale civilforsvar i Danmark er blevet udbygget som tilfældet er. Forud for 1962 blev civilforsvaret af kommunerne administreret som enkelte dele, der var uddelegeret til den kommunale administrations enkelte afdelinger, hvilket gav en række vanskeligheder med hensyn til en samlet koordinering.

Denne sidstnævnte model for administration af det kommunale civilforsvar er i udvalget blevet betegnet som "kommunalisering". Hvis uddannelsen af § 31-værnepligtige ophører, må man regne med, at det i realiteten betyder en afskaffelse af det kommunale civilforsvar som en samlet enhed i den kommunale administration, idet en genindførelse af kommunaliseringsmodellen vil være nærliggende. Der vil i givet fald alene være uddannelse af frivillige, hvilket i sig selv ikke vil være tilstrækkeligt til at opretholde billedet af et kommunalt civilforsvar i befolkningens bevidsthed. En afskaffelse af § 31-uddannelsen vil betyde, at den væsentligste del af indholdet i det kommunale civilforsvar forsvinder. Den fredsmæssige administration, der i de store byer i dag er opbygget omkring civilforsvarets virke vil givet forsvinde, hvilket oså vil være til skade for det kommunale civilforsvars krigsberedskab.

Det kommunale civilforsvars krigsberedskab vil endvidere lide stor skade ved, at den årlige personeltilgang reduceres med 2.150 § 31-værnepligtige. Personeltilgangen vil derefter - for de værnepligtiges vedkommende - alene ske ved overførsel af ældre årgange fra CF-korpset, og denne tilgang vil blive reduceret i takt med

eventuel udvidelse af antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

De væsentlige konsekvenser, der er ved afskaffelse af § 31-uddannelsen vil i øvrigt også være til stede i det tilfælde, at uddannelsen skal ske alene på kaserne.

ad b.

Tænkes § 31-uddannelsen gennemført alene på kaserne vil det - alt andet lige - medføre en forøgelse af udgifterne til værnepligtslønninger med ca. 5 mill. kr. pr. år, hvortil kommer behov for yderligere befalingsmænd og kasernekapacitet, hvilket anslået vil andrage ca. 5 mill. kr. pr. år, eller i alt en merudgift på ca. 10 mill. kr. pr. år til drift. Herfra skal trækkes de besparelser, der vil opstå i det lokale civilforsvar, hvilket andrager ca. 4,5 mill. kr. Endelig vil der forekomme etableringsudgifter. I de enkelte byer vil en række uddannelsesfaciliteter m.v., som såvel stat som kommuner har investeret i, være overflødiggjort.

I de store byer forestås den lokale uddannelse fortrinsvis af fast ansat personale, men i relation til byer, hvor dette ikke er tilfældet, vil den kasernemæssige uddannelse - ud over de forøgede udgifter - kunne betyde en kvalitetsmæssig højnelse af uddannelsen.

ad c.

Hvis uddannelsen af § 31-værnepligtige skal gennemføres alene ved det kommunale civilforsvar, vil det - alt andet lige - medføre forøgelse af de lokale uddannelsesudgifter med ca. 9 mill. kr. men samtidig en besparelse på kaserner og værnepligtsløn på i alt 12,2 mill. kr., eller en nettobesparelse på i alt 3,2 mill. kr. (U.l.b.-modellen i bilag 7.4.) Disse oplysninger om besparelser vil dog næppe være realistiske, idet en sådan løsning vil medføre, at den lokale uddannelseskapacitet skal forøges med 2.150 mand i 200 timer pr. år. Denne kapacitet vil næppe kunne fremskaffes ved uddannelse uden for normal daglig arbejdstid, hvorved forudsætningen for ikke at udbetale værnepligtsløn vil bortfalde, hvilket medfører, at de lokale uddannelsesudgifter forøges med udgiften til værnepligtsløn, der vil udgøre 10,1 mill. kr. Der vil altså reelt komme en merudgift på 6,9 mill. kr.

Arbejdsmiljøloven kan medvirke til, at en udvikling i retning af udbetaling af værnepligtsløn for lokal uddannelse accelereres.

Der er i arbejdsgruppen enighed om, at § 31-uddannelsen er et vigtigt led i opbygningen af det kommunale civilforsvar. Der er endvidere enighed om, at de anførte løsningsmuligheder, hvorefter uddannelsen gennemføres enten alene på kaserne eller alene ved det kommunale civilforsvar er uacceptable, da der derved ikke kan opnås besparelser, men måske snarere medføre merudgifter.

Civilforsvarsstyrelsen har til brug for udvalget udarbejdet et notat om "Nedre grænse for den årlige tildeling af § 31-værnepligtige til uddannelse". Notatet er optaget som bilag 7.7. til nærværende betænkning.

3. KONKLUSION.

1. Indledning.

Det fremgår af arbejdsgruppens kommissorium, at der skal stilles "forslag om en ændret tilrettelæggelse af uddannelserne af værnepligtige i civilforsvaret med henblik på at opnå de størst mulige besparelser uden en væsentlig svækkelse af det krigsmæssige beredskab".

Der har været enighed om, at kommissoriet må forstås således, at der er tale om en forringelse i forhold til det eksisterende krigsmæssige beredskab, hvorfor man har taget det som udgangspunkt i arbejdsgruppens drøftelser. Der har dog i arbejdsgruppen været peget på, at denne vurdering også bør ses i lys af de - på en række områder endnu ikke nåede - mål, der med indenrigsministeriets godkendelse eksisterer for civilforsvarets krigsberedskab, således at en forringelse sættes i relation til et fuldt udbygget civilforsvar, herunder den nedsatte udbygningstakt, som - alt efter besparelsens størrelse - vil kunne være en konsekvens af udvalgsarbejdet. Civilforsvarsstyrelsen har til belysning af denne problemstilling udarbejdet et notat vedr. "Civilforsvarets hidtidige og fremtidige udbygning". Notatet er optaget som bilag 7.6. til nærværende betænkning.

Der er endvidere i kommissoriet krævet opstillet forslag, som medfører besparelser på mindst 40 mill. kr. (april 1976-niveau). Sammenholdes dette med kommissoriet for styringsudvalget, vil det kunne tænkes, at der ville være behov for større besparelser end de nævnte 40 mill. kr., f.eks. hvis der stilles forslag om øgede udgifter til beskyttelsesrum. Behov for mindre besparelser vil også kunne forekomme, nemlig i det omfang der i andre arbejds-

grupper kan påvises besparelsesmuligheder der så kan modregnes i de opstillede besparelsesmuligheder fra nærværende arbejdsgruppe. Derfor har arbejdsgruppen opstillet en række modeller for besparelser i forskellig størrelsesorden såvel under som over de 40 mill. kr., der er minimumskravet til styringsudvalgets samlede besparelsesmodel.

I det følgende vil der - med baggrund i de opstillede modeller for besparelser - blive redegjort for en række konsekvenser ved gennemførelse af besparelser.

2. Nedlæggelse af kaserner.

I relation til nedlæggelse af kaserner er der en række konsekvenser, hvoraf de væsentligste er spørgsmålet om fredsberedskabet og de samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser.

De samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser har været analyseret af planstyrelsen, der har offentliggjort resultaterne af denne analyse i juni 1978. Planstyrelsen har alene beskæftiget sig med konsekvenserne for de områder, hvor der i henhold til administrationsdepartementets rapport kunne blive tale om kasernenedlæggelser. Det vil sige Thisted, Middelfart, Hillerød og Allinge. Planstyrelsen har ikke alene beskæftiget sig med økonomi, men har også behandlet spørgsmål om det lokale fredsberedskab. Da nærværende udvalgsarbejde i følge sit kommissorium skal beskæftige sig med det lokale fredsberedskab, har man valgt alene at benytte planstyrelsens redegørelse for så vidt angår den del, der vedrører de samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser. De der måtte ønske at studere planstyrelsens redegørelse nærmere henvises til publikationen "Samfunds- og lokaløkonomiske konsekvenser af nedlæggelse af CF-kasernerne", planstyrelsen, juni 1978.

Fra planstyrelsens rapport skal citeres følgende (resumeét side 3):

"Planstyrelsens beregninger viser, at for samtlige de berørte kommuner - måske bortset fra Allinge-Gudhjem kommune - vil en eventuel nedlæggelse af CF-kasernen kun have relativt begrænsede virkninger for den lokale økonomi.

Derimod må en gennemførelse af besparelsesforslagene forventes at medføre en stigning i arbejdsløsheden og dermed betydelige udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelser og bistandshjælp. Hertil kommer, at de nedlæggelsestruede kaserner løser en række beredskabsmæssige fredstidsopgaver.

Med hensyn til de landsplanmæssige konsekvenser fremhæves det, at det er en overordnet målsætning for regeringen og folketinget at medvirke til, at der sker en mere ligelig udvikling i landet, og at denne problematik har relevans for spørgsmålet om nedlæggelse af OF-kasernerne i Allinge og Thisted. Begge disse kaserner ligger i et "særligt egnsudviklingsområde", hvortil der kan ydes vidtgående egnsudviklingsbistand."

Besparelsernes betydning for fredsberedskabet vil blive behandlet nedenfor.

Nedlæggelse af kaserner bør efter arbejdsgruppens opfattelse sammenholdes med kasernernes udnyttelsesgrad og forholdet til de værnepligtige, der bor i et bestemt område af landet.

Arbejdsgruppen er af den opfattelse, at der ved gennemførelse af besparelser først bør ske en nedsættelse af kasernernes udnyttelsesgrad, således at de ikke - som det hidtil har været tilfældet - udnyttes til en større belægning end det de er bygget/indrettet til. Det betyder, at der ikke bør ske kasernenedlæggelser, før der er tale om besparelser på over 300 årslønninger for værnepligtige. Forskellen mellem det kasernerne er bygget/indrettet til svarer til 252 sengepladser, hvilket er det samme som antal årslønninger til værnepligtige. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at denne udtynding vil få konsekvenser for udrykningsvagtens størrelse i nodadgående retning, når man samtidig ønsker at fastholde en fireskiftet vagt.

Arbejdsgruppen mener endvidere, at der bør tages hensyn til, at kasernenedlæggelser medfører ulemper for de værnepligtige, der er bosiddende i de områder, hvor kaserner bliver nedlagt, idet der gennemsnitlig vil opstå større afstande mellem hjem og tjenestested, hvilket i nogen grad modvirker intentionerne i det eksisterende udskrivningssystem.

De 12 modeller, som arbejdsgruppen omtaler i afsnit I.2. i kapitel 7, vil have følgende konsekvenser i henseende til kasernenedlæggelser:

Model Kasernenedlæggelser

R.a.	Allinge - Middelfart - Hillerød - Thisted - Haderslev
S.a.	Middelfart - Hillerød - Thisted
X.a.	Middelfart - Hillerød - Thisted
A.2.a.	Allinge - Middelfart - Hillerød
P.a.	Allinge - Middelfart - Hillerød
Y.b.	Middelfart - Hillerød (forts).

Model	Kasernenedlæggelser	(forts.)
D.a.	Allinge - Hillerød	
Q.b.	Allinge	
V.2.b.	Allinge	
Æ.b.	Allinge	
O.b.	Allinge	
E.b.	Ingen	

Det bemærkes i denne forbindelse, at planstyrelsens analyse af de samfunds- og lokaløkonomiske forhold ikke beskæftiger sig med nedlæggelse af kasernen i Haderslev.

De kaserner, der er medtaget i de enkelte modeller til illustration af kasernenedlæggelser, er valgt ud fra det antal sengepladser, som de enkelte modeller forudsætter sparet. Der er derefter foretaget en prioritering således, at små kaserner nedlægges før store, og kaserner af dårlig kvalitet (Allinge og Thisted) nedlægges før gode kaserner, således, at de nyeste kaserner i Næstved og Herning slet ikke er nævnt, og Haderslev er kun medtaget i et enkelt tilfælde. Der er ved udvælgelsen ikke taget samfunds- og lokaløkonomiske synspunkter med, bl.a. fordi planstyrelsens rapport ikke var kendt af arbejdsgruppen, da modellerne blev udarbejdet.

3. Fredsberedskabet.

Spørgsmålet om det samlede fredsmæssige beredskabs dimensionering og organisation henhører ikke under nærværende arbejdsgruppe, men må drøftes i arbejdsgruppe 1. I nærværende arbejdsgruppe har man alene beskæftiget sig med den del af fredsberedskabet, som varetages af CF-korpset.

Beskrivelsen af CF-korpsets muligheder for at indsætte styrker ved fredstidskatastrofer er mere detaljeret gennemgået i kapitel 6, hvorefter fremgår, at man kan skelne mellem

- CF-korpsets totale beredskab og
- CF-korpsets udrykningsvagt.

CF-korpsets totale beredskab består principielt af den gennemsnitlige daglige tjenestegørende styrke, hvilket i det nuværende system er ca. 1020 mand incl. de, der uddannes til ambulance-

tjenesten. Af disse 1020 værnepligtige er ca. 70 tjenestegørende uden for de kaserner, hvor udrykningsvagt opretholdes, men de vil i særlige situationer kunne indsættes.

Det totale beredskab er således afhængigt af hvor mange værnepligtige, der gennemsnitlig er tjenestegørende hver dag. I takt med nedgangen i dette antal, hvilket vil ske ved tjenestetidsreduktioner og/eller udvidelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken, vil det totale beredskab forringes i kvantitativ henseende.

Kvaliteten i beredskabet er afhængigt af det gennemsnitlige uddannelsesstade, der er i den styrke, som i givet fald er til rådighed for indsættelse. Denne kvalitet vil forringes ved nedgang i tjenestetiden. Hvis tjenestetiden for værnepligtige til ambulanacetjeneste nedsættes til 3 måneder, vil denne tid - i sin fulde udstækning - medgå til den egentlige ambulanceuddannelse, hvorfor de pågældende ikke samtidig vil være kvalificerede til at indgå i et beredskab. Uddannelsestiden vil i øvrigt være så kort, at den bør forbeholdes den egentlige ambulanceuddannelse. Disse synspunkter gør sig også gældende i relation til den meget korte kaserneuddannelse af § 31-værnepligtige.

Indsats af CF-korpsets totale beredskab påregnes alene at skulle finde sted ved store og langvarige opgaver, som bl.a. de store plantagebrande i Jylland i 1975 og branden i Vildmosen i 1976.

CF-korpsets udrykningsvagt bestrides i dag fra de eksisterende 7 kaserner, hvor der tilsammen er gennemsnitlig 950 værnepligtige til at indgå i en turnus, hvilket betyder, at der normalt er vagt hvert 4.døgn, ved en enkelt kaserne dog hvert 5.døgn i gennemsnit. Udrykningsvagten er klar til udrykning på under 5 minutter døgnet rundt. For at kunne gennemføre en 4-skiftet vagt, må man regne med at skulle disponere over værnepligtige svarende til 5 vagthold.

Antallet af dagligt tjenestegørende værnepligtige er afgørende for hvilket udrykningsvagtstyrke, der kan opretholdes. Når udrykningsvagtstørrelsen skal vurderes, er det endvidere afgørende, hvor mange værnepligtige, der er egnede til at indgå som "selvstændige" i vagtstyrken. Denne gruppe består af de værnepligtige af CF-korpset, som har fået den længste uddannelse af de to hold, som er tjenestegørende samtidig. Dette er - på grund af efterkas-

sationer og udtagelse af befalingsmandselever m.v. - den mindste gruppe af de værnepligtige, som indgår i vagten. Den anden gruppe i vagtstyrken betegnes "hjælpere" og er den største gruppe, idet den består af det yngste indkaldelseshold samt værnepligtige ved ambulancetjenesten. Udrykningsvagten sammensættes af 50% "selvstændige" og 50% "hjælpere". Der er således ingen mulighed for at gøre udrykningsvagten større eller nedsætte frekvensen i vagterne ved at gøre den i forvejen store gruppe af "hjælpere" større.

Redegørelsen i kapitel 6 om udregningen af det nødvendige antal værnepligtige for bestridelse af udrykningsvagt kan illustreres ved følgende eksempel på sammenhænge mellem tjenestetid, udrykningsvagtens størrelse og det årlige forbrug af værnepligtige, under bevarelse af de eksisterende 7 kaserner:

Tjenestetid Udrykningsvagtens størrelse	8 mdr.	6 mdr.
5 x 27 (kolonner) 2 x 18 (sektioner)	1460 (11-12)	1940 (8-9)
7 x 18	1090 (15)	1450 (11-12)

Tallene i () angiver antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

Kvaliteten i udrykningsvagten er afhængig af det gennemsnitlige uddannelsesstade, der er i udrykningsvagtstyrken. Som følge af den foranstående beskrivelse af udrykningsvagtens sammensætning vil den laveste kvalitet i styrken være umiddelbart efter en indkaldelse, hvor 50% af styrken kun har 7 dages uddannelse. I perioden herefter og indtil hjemsendelsen vil der være en stigning i det gennemsnitlige uddannelsesniveau, således at det højeste gennemsnit eksisterer umiddelbart før hjemsendelsen, hvor udrykningsvagten kan sammensættes af 50% med næsten 8 måneders uddannelse som baggrund, og den resterende del har næsten 4 måneders uddannelse. Ved nedsættelser i tjenestetiden vil det gennemsnitlige uddannelsesniveau forringes. Ved tjenestetiden under 6 måneder vil der være kraftige begrænsninger i de opgaver, der kan pålægges værnepligtige med det gennemsnitlige uddannelsesstade, der vil forekomme i styrken.

Forudsættes de eksisterende 7 kaserner opretholdt vil der såvel ud fra udrykningsvagtens mulige størrelse som ud fra det gennemsnitlige uddannelsesniveau ikke være baggrund for opretholdelse af en udrykningsvagt ved CF-korpset, hvis tjenestetiden ned sættes til under 6 måneder.

Hvis de gældende mål for uddannelsen i CF-korpset skal fastholdes, vil der - bl.a. henset til omfanget af friheder m.v. - være behov for at fastholde den nuværende tjenestetid på 8 måneder. Hvis det tages som udgangspunkt, vil der ved de eksisterende 7 kaserner kunne opretholdes en udrykningsvagt af samme størrelse som ved de nuværende sektioner, nemlig 18 værnepligtige incl. vagtkommandør og telefonvagt, hvis CF-korpset samtidig har et årligt forbrug af værnepligtige på 1090, hvilket svaret til 15 årgange i mobiliseringsstyrken.

Da de sagkyndige medlemmer af arbejdsgruppen har peget på, at der er en sammenhæng mellem tjenestetidens længde og uddannelsens kvalitet, har arbejdsgruppen forudsat, at der ved en tjenestetid under 6 måneder ikke vil være mulighed for at opretholde en udrykningsvagt. Arbejdsgruppen er i denne forbindelse opmærksom på, at der ved opretholdelse af en udrykningsvagt er forskel på tjenestetid og effektiv uddannelsestid. Sidstnævnte er kortere end tjenestetiden. Hvis man fastsætter en tjenestetid til 6 mdr. og afskaffer udrykningsvagten, vil der ske en begrænset reduktion i uddannelsens kvalitet i forhold til den nuværende ordning, men nedsættes tjenestetiden til 6 mdr. samtidig med, at udrykningsvagten opretholdes, vil dette forhold til den nuværende ordning, som af sagkyndige findes forsvarlig, medføre en forringelse af CF-korpsets uddannelse til krigsmæssig indsats.

Der er endvidere i arbejdsgruppen enighed om, at skal udrykningsvagten opretholdes, skal den bestå af mindst 2 enheder bemandet med 16 menige og 2 befalingsmænd, hvortil kommer behovet for vagtkommandør og telefonvagt, altså i alt 2 befalingsmænd og 18 menige.

Tages disse to kriterier (6 mdrs. tjenestetid og 2 enheder i udrykningsvagt) som en nedre grænse, vil udrykningsvagt i de enkelte modeller kunne opretholdes ved de resterende kaserner således:

Model	R.a.	S.a.	X.a.	A.2.a.	P.a.	Y.b.	D.a.	Q.b.	V.2.b.
Reste- rende kaser- ner (antal)	2	4	4	4	4	5	5	6	6
Enheder i udryk- nings- vagt	0	0	2	2	3	0	4x3 1x2	2	5x3 1x2

Model	R.b.	O.b.	E.b.	1
Reste- rende kaser- ner (antal)	6	6	7	7
Enheder i udryk- nings- vagt	2	2	2	5x3 2x2

4. Krigsberedskabet.

I det følgende er der i skemaform givet en oversigt over konsekvenserne for krigsberedskabet ved de forskellige modeller, der er nævnt i afsnit I.2. i kapitel 7.

Skemaet indeholder en rubrik for konsekvenserne for det kommunale civilforsvars krigsberedskab, medens konsekvenserne for CF-korpsets krigsberedskab fremkommer ved at sammenholde oplysningerne i rubrikkerne for de øvrige variable.

De i skema 2 anførte modeller er grupperet efter besparelsernes størrelse. I den enkelte gruppe vil det være muligt at prioritere en af modellerne frem for de to andre, blot man fastsætter de kriterier, der skal have størst betydning. En sådan prioritering er foretaget i det følgende, men det er ikke ensbetydende med, at arbejdsgruppens enkelte medlemmer kan anbefale disse modeller gennemført.

Det er i denne forbindelse væsentligt at erindre, at ingen af de anførte modeller er andet end illustrative eksempler, som ikke er egnede til uden videre at gennemføre. Hvis der skal

gennemføres besparelser, kan man godt tage udgangspunkt i de anførte modeller, men de må korrigeres i relation til de forudsætninger, der knyttes til en eventuel besparelses gennemførelse. Som eksempler på sådanne forudsætninger kan nævnes beslutning om, hvorledes gavntjenesteproblematikken skal løses, eller spørgsmålet om bevarelse af de faste befalingsmænd af hensyn til mobiliseringsfasens gennemførelse og ledelsen af de mobiliserede styrker.

Der er i det følgende alene foretaget en prioritering af modellerne ud fra konsekvenserne for CF-korpsets krigsmæssige beredskab, og der er i denne forbindelse lagt vægt på:

- Tjenestetidens længde prioriteres højere end antallet af værnepligtige pr. årgang, selv om dette medfører flere årgange i civilforsvarskorpsets mobiliseringsstyrke,
- kasernedlæggelser skal undgås i så vid udstrækning som muligt, hvorved der også opnås den mindste indskrænkning i antallet af faste befalingsmænd.

I gruppen af modeller med besparelser over 50 mill. kr. prioriteres X.a.-modellen således frem for de øvrige. Dog er tjenestetiden for ambulancetjenesten ikke tilstrækkelig.

For besparelser omkring 40 mill. kr. vil A.2.a.-modellen blive prioriteret først, da den fastholder den nuværende tjenestetid på 8 mdr., men det sker på bekostning af et meget stort antal årgange i mobiliseringsstyrken. Under hensyntagen til antallet af årgange i mobiliseringsstyrken vil P.a.-modellen også kunne overvejes, idet den forudsætter 6 mdrs. tjenestetid og kun en beskeden forhøjelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken. P.a.-modellen giver dog en svækkelse af det kommunale civilforsvar gennem reduktion af det årlige antal § 31'ere.

Ved modeller med besparelser på omkring 30 mill. kr. vil V.2.b.-modellen ud fra rene CF-korps-synspunkter skulle prioriteres højest. Tages der også hensyn til ambulancetjenesten og § 31-uddannelsen vil D.a.-modellen skulle prioriteres forud for de andre. Sidstnævnte model medfører dog nedlæggelse af en kaserne mere end førstnævnte, som til gengæld helt afskaffer § 31-uddannelsen.

I den sidste gruppe med besparelser over 20 mill. kr. vil E.b.-modellen blive prioriteret højest. I forhold til det nuværende system er der kun to ændringer, nemlig forhøjelse af antallet af årgange i mobiliseringsstyrken med 2 fra 12 til 14 og reduktion i antallet af uddannede § 31'ere med 650 fra 2.150 til 1.500

5. Tjenestetid/antal årgange i mobiliseringsstyrken.

Tjenestetiden for værnepligtige i Danmark har - når ses bort fra § 31-uddannelsen - altid været fastsat som et bestemt antal måneder, hvilket også er praktisk i mange henseender. Tjenestetiden består af et antal timer til effektiv uddannelse og et antal timer, der anvendes til f.eks. friheder m.v. En række friheder er - på grund af civilforsvarslovens § 12 - af en sådan art, at de går forud for uddannelsen. Det fremgår af kapitel 6, at den totale tid til rådighed for 8 måneders uddannelse maksimalt er 1360 timer. heraf bruges 216 timer til friheder, møder i henhold til samarbejdsordning m.v. Reguleres de 216 timer i forhold til indkaldelses- og hjemsendelsesdagens placering i kalenderen vil det gennemsnitligt blive 193 timer. Erfaringsmæssigt er - på grund af skæve helligdage, indkaldelses- og hjemsendelsesdagens placering i forhold til henholdsvis den 1. og den sidste i de respektive måneder m.v. - det gennemsnitlige timetal til rådighed for uddannelsen 1320 timer - 193 timer = 1127 timer, eller effektivt 28 uger svarende til ca. 6½ måned.

Hvis man betragter perioden fra juli 1973, hvor 8 måneders tjenestetid for værnepligtige blev indført i CF-korpset, men med en i forhold til det civile arbejdsmarked ugentlig arbejdstid, der var 2½ time højere, vil man konstatere, at ud over det ovennævnte timetal til friheder m.v., som også er øget i denne periode, er der sket en nedsættelse af den ugentlige arbejdstid fra 42½ time til 40 timer svarende til en reduktion på 94 timer, hvilket svarer til ca. 2½ uge.

De medlemmer af arbejdsgruppen, som ikke samtidig er medlemmer af styringsudvalget, og som har erfaring fra uddannelse af værnepligtige, udtaler, at de med baggrund i deres erfaringer vedrørende behovet for effektiv uddannelsestid og i øvrigt på baggrund af de af Statens Brandinspektion foretagne vurderinger med hensyn til behovet for tid til uddannelse af en indsatsduelig værnepligtig i CF-korpsets krigsstyrke, er af den opfattelse, at en reduktion i tjenestetiden til under 8 måneder vil betyde en i forhold til de gældende uddannelsesmål væsentlig svækkelse af CF-korpsets krigsberedskab og mulighederne for indsats ved fredstidsheld.

Tager man denne vurdering af uddannelsen som udgangspunkt, således at man ønsker at fastholde tjenestetidens længde, vil besparelser alene kunne opnås ved en udvidelse af antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke. Udregningerne i konklusionens afsnit om det fredsmæssige beredskab viser, at skal en fredsmæssig udrykningsvagt opretholdes med en styrke, der svarer til 2 enheder pr. kaserne (som sektionerne på Fyn og Bornholm i dag), vil dethøjeste antal årgange i mobiliseringsstyrken blive 15. En forøgelse af antallet af årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke vil medføre konsekvenser for det krigsmæssige beredskab, idet gennemsnitsalderen vil blive højere, og der vil ske senere overførsel af de pågældende til det kommunale civilforsvars mobiliseringsstyrke.

6. Personalereduktioner.

I de enkelte modeller for besparelser er der forudsat, at der for besparelsens gennemførelse skal afskediges et antal befalingsmænd, såvel faste som værnepligtige, samt civilt ansatte. Det har i arbejdsgruppen været drøftet, hvilken betydning det vil få for besparelserne, hvis man skulle undlade at afskedige faste befalingsmænd, som er tjenestemænd. I de i afsnittet om krigsberedskabet anførte modeller vil der ved undladelse af afskedigelse af faste befalingsmænd være de sammenhænge, som fremgår af skema 3.

Bevarelsen af de faste befalingsmænd i CF-korpset har stor betydning for bevarelse af et fagligt niveau i korpset, ligesom det har stor betydning, at der i en mobiliseringssituation er det fornødne antal faste befalingsmænd til besættelse af føringsposter, ligesom deres tilstedeværelse har betydning for mobiliseringsfasens gennemførelse.

Den kapacitet, der eventuelt bliver i overskud ved at bevare de faste befalingsmænd i systemet, vil i givet fald kunne udnyttes til andre aktiviteter, af hvilke primært skal nævnes uddannelse af brandvæsenernes personale for Statens Brandinspektion og intensivering af civilforsvarets egne uddannelser.

Hvad angår de personalemæssige konsekvenser i øvrigt henvises til beskrivelsen af de enkelte modeller i afsnit I.2. i kapitel 7.

MODEL	R.a.	S.a.	X.a.	A.2.a.	P.a.	Y.b.	D.a.	Q.b.	V.2.b.	E.b.	Æ.b.	O.b.
Bespærelse Mill. kr.	78,2	50,2	52,8	40,6	42,6	41,1	29,2	26,9	28,0	20,2	27,8	24,2
Antal faste befalingsmænd	114	71	72	60	61	49	42	24	23	10	25	23
Reduktion i bespærelse Mill. kr.	10,3	6,4	6,5	5,4	5,5	4,4	3,8	2,2	2,1	0,9	2,3	2,1
Bespærelse herefter Mill. kr.	67,9	43,8	46,3	35,2	37,1	36,7	25,4	24,7	25,9	19,3	25,5	22,1

Skema 3

7. Gavntjeneste.

Ved kaserner og skoler findes en række funktioner, som ikke tager sigte på at uddanne personel til mobiliseringsstyrkerne, men som er nødvendige for kaserners og skolars daglige drift. Funktionerne bestrides i dag fortrinsvis af personel uddannet til ambulancetjenesten. Disse funktioner, der benævnes gavntjenestefunktioner, kunne bestrides af civilt ansat arbejdskraft.

Hvis personel til ambulancetjenesten i fremtiden får en tjenestetidder er under det dobbelte af den tid, der er nødvendig for ambulanceuddannelsen, altså 6 måneder, vil det blive nødvendigt at få gavntjenestefunktionerne bestridt på anden måde, idet der ellers ikke kontinuert vil være personel fra ambulancetjenesten til rådighed for gavntjenestefunktioner. Hvis det daglige antal tjenestegørende menige af ambulancetjenesten i gavntjenestefunktioner reduceres i forhold til det nuværende, vil der også være behov for ansættelse af civil arbejdskraft. Behovet vil afhænge af antallet af kaserner og hvor mange menige af ambulancetjenesten, der er til rådighed for bestridelse af gavntjenestefunktioner.

Civilforsvarsstyrelsen skønner, at de nuværende gavntjenestefunktioner kan bestrides af i alt 45 civilt ansatte med en gennemsnitsløn på 76.000 kr. pr. år svarende til en lønudgift på ialt 3,5 mill. kr. pr. år.

Hvis gavntjenestefunktionerne i stedet for ved ansættelse af civile bestrides af menige til frivillig tjeneste, jfr. civilforsvarslovens § 13, vil lønudgiften alene andrage ca. 3,0 mill. kr. pr. år. Hvis der ved ansættelse af frivillige menige rekrutteres fra den gruppe af personer, der har gennemgået CF-korpsets uddannelse for værnepligtige menige, vil det betyde en mulighed for at anvende de pågældende også i fredsberedskabet. Der skal dog tages hensyn til, at der i så fald er særlige udgifter til døgntillæg m.v.

En tredje mulighed er at lade gavntjenestefunktionerne bestride ved en kombination af de to nævnte måder, således at der til funktionerne på kaserner med udrykningsvagt antages menige til frivillig tjeneste, medens der ved skoler og lignende antages civil arbejdskraft.

I tilfælde af, at der sker kasernenedlæggelser, vil behovet for ansættelse af personel til bestridelse af gavntjenestefunktioner reduceres således:

Kaserne	Reduktion i behov for ansættelse	Reduktion i lønudgift
Allinge	2 $\frac{1}{2}$	190.000
Hillerød	7	532.000
Middelfart	4	304.000
Thisted	4 $\frac{1}{2}$	342.000

BILAG

Landstalsmandsudvalget for
CF-korpsets menige,
CFBS
2820 Gentofte.

Gentofte d. 13. november 1978.

Til: Udvalget vdr. civilforsvar og brandvæsen m.v.
Sekretariatet
Indenrigsministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K.

LTU/MG rettede 14. okt. 1977 henvendelse til Indenrigsministeriet med anmodning om at blive repræsenteret i arbejdsgruppe 2.

Indenrigsministeriet afslog, i skrivelse af 2. november 1977, at udvide arbejdsgruppens medlemskreds til også at omfatte repræsentanter for de menige CFere, men gav i samme skrivelse løfte om, at LTU/MG ville få lejlighed til, overfor udvalget, at fremføre synspunkter.

LTU/MG rettede i skrivelse af 28. juni 1978 påny henvendelse til Indenrigsministeriets nedsatte udvalg vdr. civilforsvar og brandvæsen m.v. og forespurgte, om hvornår arbejdsgruppen agtede at tage kontakt med LTU/MG. I skrivelse af 4. juli 1978 svarer udvalget, at man vil indbyde LTU/MG til forhandling så betids, at de menige CFeres synspunkter kan indgå i udvalgets betænkning.

LTU/MG modtager endelig d. 2. november 1978 et udkast til betænkning fra arbejdsgruppe 2 og indbydes til d. 15. november 1978 overfor udvalget, at fremføre synspunkter.

Det skal fra LTU/MG's side til udvalgets kendskab anføres:

De ca. 1500 menige CFere kan ikke med en så kort tidsfrist, som givet af udvalget, nå at gennemdiskutere følgerne af arbejdsgruppe 2's forskellige modeller til besparelser indenfor CF.

LTU/MG, der repræsenterer alle menige CFere, må derfor overfor udvalget beklage, at vi ikke tidligere er blevet gjort bekendt med indholdet af udkast til betænkning for arbejdsgruppe 2.

I stedet for at tage stilling til udvalgets betænkning ønsker LTU/MG hermed at orientere om, hvad der er de meniges generelle krav i forbindelse med aftjenelse af værnepligt inden for CF og dermed også pege på, hvor der ikke kan spares.

a) Uanset hvad udvalget i sin betænkning går ind for mht tjenestetidens længde, vil vi gøre opmærksom på, at LTU/MG forventer at den ugentlige tjenestetid ikke udvides, men tværtimod nedsættes i overensstemmelse med vore krav, som er:

- 1.) en 40 timers arbejdsuge
- 2.) al vagttjeneste skal betragtes som arbejde
- 3.) ingen dispensationer fra arbejdsmiljølovens uden tilsvarende kompensationer.

b) Mht udvalgets overvejelser vdr. kasernenedlæggelser ønsker LTU/MG at anføre, at vore krav til kasernernes standard er, at den hæves og bliver gjort langt mere tidssvarende mht indkvartering, fritidsfaciliteter m.m.

Den korte tidsfrist taget i betragtning vil LTU/MG indskrænke sig til at anføre ovenstående generelle krav til de menige CFeres fremtidige forhold.

Ud fra ovenstående forventer vi at kap. 1 side 3's passus - "Arbejdsgruppen har endelig drøftet ..... med repræsentanter for LTU/MG" bliver ændret i overensstemmelse med skrivelse af 2. november 1978 fra udvalget, hvor der står at LTU/MG indbydes til at "fremføre synspunkter".

LANDSTALSMANDSUDVALGET FOR CF-KORPSETS MENIGE
v/sekretæren

Helge Pommer Jensen

Udvalget vedrørende civil-
forsvar og brandvæsen m.v.

Den 24.november 1978

---

sekretariatet

Notat vedrørende gennemgang af visse europæiske landes tilrettelæggelse af civilforsvarsstyrker og beskyttelsesrumspolitik.

I det følgende gennemgås civilforsvaret i en række europæiske lande efter følgende disposition:

I.   Indsatsstyrker.

1. Organisation.

1.1. Beskrivelse af organisationen (levende/død, lokal, korps)

2. Personellet.

2.1. Rekruttering af menigt personel.

2.2. Uddannelse af menigt personel (uddannelsestid, formål, stofvalg, fleksibilitet i anvendelsen).

2.3. Antal år i mobiliseringsstyrken (glemsel).

3. Opgaver i krigstid.

3.1. Hvilke opgaver løser styrkerne (militære opgaver eller civilforsvar i dansk forstand).

3.2. Hvilken taktik ligger til grund for styrkernes opbygning (alene reddede fra beskyttelsesrum eller også indsats i etager).

3.3. Enhedernes sammensætning og materialemæssig bestykning.

4. Opgaver i fredstid.

4.1. Fredsmæssigt engagement?

4.2. Brandvæsenernes dimensionering (relationerne til civilforsvaret)

5. Planlægningsforudsætninger.

- 5.1. Hvilken trusselsmodel arbejdes der ud fra?
- 5.2. Beredskabets størrelse i forhold til befolkningstal.
- 5.3. Hvilken betydning har landets geografi? (bjerge/fladt land som baggrund for styrkers mobilitet).

II. Beskyttelsesrum.1. Lovhjemmel.2. Beskyttelsesrumspligtens geografiske udstrækning.3. Beskyttelsesrumspligtens omfang.4. Beskyttelsesrumspligtens indhold.5. Aktuel status.6. Økonomi.III. Særlige forhold.

BELGIENI. Indsatsstyrker.1. Organisation.

Organisationen består af ca. 10.000 frivillige rekrutteret på provinsniveau samt 4 mobilie kolonner af ca. 110 fastansatte. Kolonnerne står i fast beredskab.

2. Personel.

2.1. Lovgivningen åbner mulighed for indkaldelse af værnepligtige til civilforsvarstjeneste, men af økonomiske grunde har dette endnu ikke fundet sted.

2.2. De frivillige uddannes på aften- og week-end-kurser af diplominstruktører, der har modtaget uddannelse under et 6-ugers ophold ved den belgiske civilforsvarsskole. Uddannelsen omfatter brandslukning, redningsarbejde og beskyttelse mod ABC-våben.

2.3. Spørgsmålet udgår, da der ikke eksisterer nogen mobiliseringsstyrke.

3. Opgaver i krigstid.

3.1. Civilforsvarsstyrkernes opgavesæt svarer til det danske, og styrkerne er således ikke bevæbnet.

3.2. Der foreligger ingen oplysninger om den taktik, der ligger til grund for styrkernes opbygning.

3.3. De nævnte mobile kolonner består af hver ca. 110 mand samt op til 100 køretøjer. Deres materiel omfatter brandslukningsmateriel, kraner, bulldozere, motorpumper, motorsave, skærebrændere m.v.

4. Opgaver i fredstid.

4.1. Ifølge kongelig anordning af 1971 skal civilforsvaret indsættes automatisk i tilfælde af natur- eller andre katastrofer. Ved ulykkestilfælde indsættes civilforsvaret kun, dersom de lokale myndigheder ikke råder over tilstrækkelige midler til at afhjælpe ulykken.

4.2. Fredstidsbrandvæsnet er opbygget på kommunalt niveau og tæller ca. 14.500 mand, hvoraf ca. 11.000 er frivillige.

5. Planlægningsforudsætninger.

5.1. Der foreligger ingen nærmere oplysninger om trusselsmodel.

5.2. Et beredskab på ca. 10.000 mand svarer til en dækningsprocent på ca. 0,1.

5.3. Det fremgår af de modtagne oplysninger, at der blandt de fredsmæssige opgaver lægges stor vægt på bl.a. afhjælpning af oversvømmelseskatastrofer.

II. Beskyttelsesrum.

1. Lovhjemmel.

Lov om civilforsvaret (1963).

2. Beskyttelsesrumspligtens geografiske udstækning.

Ifølge artikel 2 i den under afsnit 1 nævnte lov kan regeringen udstede forordning om, at særlige rum i bygninger indrettes til beskyttelsesrum. Der er endnu ikke udstedt forordning om beskyttelsesrumspligtens omfang og indhold.

3. Beskyttelsesrumspligtens omfang.

Ingen, jfr. afsnit 2.

4. Beskyttelsesrumspligtens indhold.

Ingen, jfr. afsnit 2.

5. Aktuell status.

De før 1940 opførte beskyttelsesrum holdes fortsat ved lige, således at de hurtigt kan omdannes til at beskytte mod radioaktivt nedfald, men antallet af pladser er ikke bekendt.

6. Økonomi.

Der er ikke indrettet beskyttelsesrum efter afslutningen af 2.verdenskrig. Omkostninger i forbindelse med vedligeholdelsen af de gamle beskyttelsesrum kendes ikke.

III. Særlige forhold.

Der er i forbindelse med det krigsmæssige beredskab oprettet et omfattende detektor- og alarmnet til sporing og måling af radio-aktiv intensitet bestående af 132 sporingsposter fordelt over hele landet.

ENGLAND

I. Indsat styrker.

1. Organisation.

I England varetages civilforsvaret af lokale myndigheder, som baserer et sådant hjemmeforsvar på, at civilforsvarsopgaverne i krigstid skal udføres af de, der i fredstid udfører tilsvarende opgaver, suppleret med frivillige organisationer.

2. Personellet.

2.1. De frivillige organisationer råder over ca. 120.000 mand. Der foretages ikke rekruttering af nyt mandskab.

2.2. Siden 1968 er uddannelsen af menigt personel standset.

2.3. Spørgsmålet udgår, da der ikke eksisterer mobiliseringsstyrker.

3. Opgaver i krigstid.

3.1. De frivillige organisationers opgaver er primært førstehjælp, redningstjeneste og sygetransport, hvormod brandslukning hovedsageligt påhviler fredstidsbrandvæsenene. Der tillægges ikke civilforsvaret militære opgaver.

3.2. Der lægges vægt på, at brandslukningen efter et angreb kun skal foretages, såfremt et rimeligt resultat kan påregnes, og indsatsen kan foretages uden, at enhedernes overlevelse kommer i fare. Planlægningen rettes mod at bevare brandvæsenerne med henblik på den længere overlevelseseperiode.

3.3. Dette spørgsmål udgår.

4. Opgaver i fredstid.

4.1. Ved katastrofer i fredstid kan de frivillige organisationer, der indgår i det lokale civilforsvar, tages i anvendelse.

4.2. Fredstidsbrandvæsenet omfatter en styrke på 47.800 mand, hvoraf de 33.000 er professionelle. Ved indsats støttes brandvæsenet af de under 2.1. nævnte frivillige organisationer.

5. Planlægningsforudsætninger.

5.1. Den nuværende planlægning er baseret på følgende forudsætninger:

- at man vil få en politisk varslingsperiode på 3-4 uger til fuldførelse af krigsberedskabet,
- at en krig sandsynligvis vil blive ført med kernevåben, muligvis efter en periode med konventionel krigsførelse i Europa, igennem hvilken England vil blive udsat for konventionelle angreb rettet mod militære og civile mål,
- at et voldsomt angreb med kernevåben vil forårsage en sådan skade, at centraliseret administration ikke længere vil være mulig.

5.2. Det samlede personel (brandfolk og frivillige) andrager ca. 170.000 svarende til en dækningsprocent på ca. 0,3.

5.3. Man tillægger ikke landets geografi nogen særlig betydning.

II. Beskyttelsesrum.

1. Lovgrundlag.

Civilforsvarslovene af 1937, 1939 og 1948 samt de i henhold til disse udarbejdede bestemmelser.

2. Geografisk omfang af pligten til at oprette beskyttelsesrum.

Der er ingen pligt til at oprette beskyttelsesrum i nye bygninger.

3. Omfanget af pligten til at oprette beskyttelsesrum.

(se punkt 2 foran)

4. Indholdet af pligten til at oprette beskyttelsesrum.

(se punkt 2 foran)

5. Nuværende status.

Nogle få beskyttelsesrum der blev opført under 2.verdenskrig, eksisterer stadig, men bliver ikke længere vedligeholdt.

6. Omkostninger.

Siden 2.verdenskrig er der ikke blevet bygget beskyttelsesrum, hovedsagelig af økonomiske grunde.

HOLLANDI. Indsatsstyrker.1. Organisation.

Civilforsvarsstyrkerne kan opdeles i en "levende" organisation: 24 mobile kolonner, samt en "død" organisation: civilforsvarsstyrker til rådighed for de 45 civilforsvarsdistrikter. De mobile kolonner står til rådighed for landskommandoen, hvorimod de i distrikterne opstillede styrker er til rådighed for de respektive civilforsvarskontrolstabe. Det samlede personel er ca. 275.000.

2. Personellet.

2.1. I de mobile kolonner består mandskabet af militære reserveofficerer og værnepligtige, der modtager en supplerende uddannelse i slutningen af deres militære tjenestetid. I civilforsvarsstyrkerne på distriktniveau består personellet hovedsagelig af værnepligtige, der er fritaget for militærtjeneste.

2.2. Uddannelsen af de menige i mobile kolonner er af 4 ugers varighed, medens befalingsmænd får en uddannelse på 11-12 uger. På distriktsniveau er uddannelsen opbygget efter et uddannelsespro-

gram, der er fastlagt af indenrigsministeriet. Programmet består af 63 forskellige lokale kurser og 27 centrale kurser. Kurserne varierer fra få aftener op til flere dage.

2.3. Lovgivningen fastsætter en tjenestepligt fra 18 - 60-årsalderen, men sædvanligvis udgår man af mobiliseringsstyrken ved de 40 år.

3. Opgaver i krigstid.

3.1. Civilforsvarsstyrkernes opgavesæt svarer nøje til det danske. Det bemærkes dog, at de mobile kolonner i deres egenskab af militære enheder er bevæbnet til selvforsvar.

3.2. Styrkerne opbygges med henblik på redning af indespærrede personer og transport af tilskadekomne.

3.3. De mobile kolonner er opstillet i 12 brandværnskolonner og 12 rednings- og sanitetskolonner med en totalstyrke på 22.000 mand. Hver brandkolonne er bemannet med 808 mand og udrustet med 48 brand sprøjter og 163 køretøjer. Rednings/sanitetskolonnerne har en styrke på 893 mand og 195 motorkøretøjer.

4. Opgaver i fredstid.

4.1. De omtalte 24 mobile kolonner kan indsættes i fredstid. Der er derimod ikke mulighed for at gøre brug af det på distriktsniveau opstillede civilforsvar ved fredstidskatastrofer.

4.2. I tilfælde af mobilisering indgår fredstidsbrandvæsenene i civilforsvarsbrandvæsenet. Dette indebærer, at de professionelle brandmænd (ca. 3.000) overgår til civilforsvaret, hvorimod de frivillige fredstidsbrandmænd (ca. 25.500) kun indgår i civilforsvaret, såfremt de frivilligt stiller sig til rådighed derfor.

5. Planlægningsforudsætninger.

5.1. Hovedvægten i planlægningen lægges på beskyttelse mod krig med konventionelle våben, idet det kun i begrænset omfang anses for muligt at beskytte sig mod masseødelæggelsesvåben.

5.2. Det samlede civilforsvarspersonel udgør ca. 175.000 mand svarende til en dækningsprocent på ca. 1,5.

5.3. Der er ved dimensioneringen af civilforsvarsstyrkerne tillagt den store befolkningstæthed afgørende betydning, men også det flade land og de mange vandveje ligger til grund for de principper, der skulle følges ved organiseringen af befolkningens beskyttelse mod virkningerne af moderne krigsførelse.

II. Beskyttelsesrum.

1. Lovhjemmel.

Reglerne om private beskyttelsesrum findes i anordning af 1968 med hjemmel i boligloven af 1962.

2. Beskyttelsesrumspligtens geografiske udstrækning.

Alle bygninger opført siden 1956 indeholdende mindst 2 boliger, uanset geografiske beliggenhed.

3. Beskyttelsesrumspligtens omfang.

De under afsnit 2 nævnte bygninger: Enfamilieshuse og institutionsbyggeri er fritaget for kravet om etablering af beskyttelsesrum.

4. Beskyttelsesrumspligtens indhold.

I de private beskyttelsesrum skal de omgivende vægge og dæk udføres med en vægt af mindst 470 kg pr. m² svarende til f.eks. 20 cm beton. Rummenes primære formål er at yde beskyttelse mod stråling fra radioaktivt nedfald.

I almindelighed indrettes de offentlige beskyttelsesrum til at tåle trykvirkning på indtil 6 ton pr. m².

5. Aktuel status.

Antallet af beskyttelsesrumspladser fordeler sig med ca. 60.000 pladser i offentlige beskyttelsesrum og ca. 1,2 millioner pladser i private beskyttelsesrum. Dette svarer til en dækningsprocent på 9,5.

6. Økonomi.

Der var for finansåret 1969 afsat et beløb på 4,7 mill. gylden = 10,4 mill. kr. til etablering af beskyttelsesrum.

III. Særlige forhold.

I forbindelse med en forestående kommunalreform planlægger man i Holland at reorganisere civilforsvarets indsatsorganisation. Det er bl.a. tanken at oprette ca. 150 integrerede "CF-kolonner", som vil blive den mindste selvforsynende enhed beregnet til ca. 8 timers uafbrudt aktiv tjeneste. En kolonne skal bestå af 260 mand og anslås at kunne klare ca. 100 hårdt sårede og 100 lettere tilskadekomne pr. time.

FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND

I. Indsatsstyrker.

1. Organisation.

Opbygningen af katastrofeværn i Vesttyskland finder sted på regionalt plan. De regionale fredstidskatastrofeværn, der hovedsageligt er bemandede af frivillige og sammensat af forskellige frivillige organisationer, indgår i krigstilfælde i en samlet civilforsvarsorganisation. Det yderligere materiel, der må anskaffes med henblik på krig, tilvejebringes af forbundsregeringen. Lovgivningen åbner mulighed for oprettelse af mobile hjælpestyrker på forbundsplan, men af økonomiske grunde er dette endnu ikke sket.

2. Personellet.

2.1. Personellet til civilforsvaret rekrutteres næsten udelukkende på frivillig basis. Under visse betingelser kan frivillig civilforsvarstjeneste træde i stedet for militærtjeneste. Lovgivningen åbner mulighed for indkaldelse af værnepligtige til civilforsvar, men denne mulighed er ikke udnyttet.

2.2. Uddannelsen af det menige personel finder sted i den forskellige frivillige organisationers regie efter retningslinier, der er fastlagt af disse. Som fælles norm gælder dog en uddannelsestid på 340 timer i løbet af de første 3 år. Inden for den tekniske hjælpetjeneste modtager de menige en 90 timers grunduddannelse, der gives af lederen af den enkelte enhed, hvorefter der sker en specialisering

i overensstemmelse med den enkeltes ønske og uddannelsesmæssige baggrund. Der tillægges specialisering større værdi end fleksibilitet.

2.3. Spørgsmålet udgår, da der ikke eksisterer nogen mobiliseringsstyrke.

3. Opgaver i krigstid.

3.1. De opgaver, der henregnes under civilforsvaret, omfatter stort set de samme opgaver, som løses af det danske civilforsvar samt visse forsynings- og kommunikationsopgaver, der i Danmark henføres under det civile beredskab. Civilforsvaret har ingen militære eller paramilitære opgaver.

3.2. Der tillægges opgaven at redde folk ud fra beskyttelsesrum stor betydning, hvorfor redningstjenesten er dimensioneret stort i forhold til brandtjenesten.

3.3. Der foreligger ikke oplysninger om enhedernes sammensætning. De tekniske hjælpestyrker er forsynet med diverse former for tekniske hjælpemidler alt efter deres specialisering. De øvrige organisationer, der indgår i civilforsvaret, er hovedsageligt udstyret med materiel til brug ved fredstidskatastrofer. Der er dog oplagt en del krigsberedskabsmateriel, som imidlertid også kan anvendes ved større katastrofer i fredstid.

4. Opgaver i fredstid.

4.1. De frivillige organisationer, der indgår i det samlede civilforsvar, er for næsten alles vedkommende opbygget med henblik på anvendelse ved ulykker i fredstid. Der er således nærmere tale om, at katastrofeorganisationen også skal kunne klare civilforsvarsopgaver i krig frem for, at civilforsvarsorganisationen har fredsmæssige opgaver.

4.2. Fredstidsbrandvæsenet består af knap 830.000 mand, hvoraf kun ca. 20.000 er professionelle, mens resten er frivillige.

5. Planlægningsforudsætninger.

5.1. Et større væbnet angreb mod NATO-landene anses for usandsynligt. Derimod tør man ikke udelukke mulighed for en konflikt begrænset i henseende til våben, styrker og geografisk udstrækning.

I overensstemmelse med NATO-princippet om forward defence lægges vægten i planlægningen i den østlige del af landet.

5.2. Som dimensioneringsmål for civilforsvaret er fastsat 1% af landets befolkning, d.v.s. ca. 600.000 personer (hvortil kommer brandvæsenernes styrke på 800.000 mand). Af de dimensionerede 600.000 rådes der for øjeblikket over knap 350.000, hvoraf 70.000 indgår i tekniske hjælpestyrker (dimensioneret til 120.000) og 233.000 indgår i Tysk Røde Kors, mens resten er fordelt på mindre, frivillige organisationer.

5.3. Civilforsvaret er dimensioneret og opstillet under nøje hensyn tagen til landets geografiske særpræg: Et 850 km langt 2-400 km bredt land grænsende op til Den tyske demokratiske Republik. Landet er gennemskåret af floder, der ved ødelæggelser af broer og dæmninger kan udgøre næsten uoversigelige grænser mellem regioner. Ligeledes af betydning ved dimensioneringen er befolkningstætheden (den tredje største i Europa), der accentueres ved, at 45% af befolkningen er koncentreret på de 7% af arealet, hvor de største råvare- og industrielle ressourcer findes.

II. Beskyttelsesrum.

1. Lovhjemmel.

Das Schutzbaugesets (1965)

2. Beskyttelsesrumspligtens geografiske udstrækning.

Beskyttelsesrum bør indrettes i forbindelse med nybyggeri, således at beskyttelsesrum forefindes til hele befolkningen i by og på land, jfr. afsnit 3.

3. Beskyttelsesrumspligtens omfang.

Der bør være beskyttelsesrum til disposition i beboelsesejendomme, hospitaler, skoler, arbejdspladser af enhver art, på steder med intensiv trafik og andre steder, hvor mennesker normalt opholder sig.

I erkendelse af på den ene side ønskeligheden af at tilvejebringe et beskyttelsesrumsberedskab, på den anden side de med etableringen af et sådant beredskab forbundne udgifter, er det ikke obligatorisk

i forbindelse med private byggerier at indrette beskyttelsesrum, men myndighederne tilskynder til, at beskyttelsesrum etableres i form af ydelse af statstilskud og skattelettelser. Det er i 1970 blevet bestemt, at der skal indrettes beskyttelsesrum i alle nybygninger, der opføres for forbundsregeringens regning, og som er beregnet til ophold for mindst 50 personer. De indtil dato etablerede beskyttelsesrum har hidtil kun opfyldt de under afsnit 4.a. nævnte krav.

4. Beskyttelsesrumspligtens indhold.

I Tyskland sondres der imellem to typer beskyttelsesrum:

- a) Beskyttelsesrum med grundbeskyttelse.
- b) Beskyttelsesrum med forstærket beskyttelse.

ad a) Minimumskravet er et beskyttelsesrum, der er stabilt og aflukket til alle sider, der så vidt muligt skal ligge under jordoverfladen, yder beskyttelse mod B og C-kampstoffer, radioaktivt nedfald, nedstyrtende bygningsdele, sprænstykker og brandvirkninger og er egnet til ophold i længere tid. Dette rum yder begrænset beskyttelse mod en trykbølge.

ad b) Beskyttelsesrummet skal ud over at opfylde de under pkt. ad a nævnte krav kunne modstå et lufttryk på $3 \text{ kp/cm}^2 = 30 \text{ t/m}^2$ og være således indrettet, at der er taget hensyn til den radioaktive initialstråling. Det bemærkes, at denne kategori ikke mere kræves bygget af forbundsregeringen.

5. Aktuell status.

Forbundsregeringens beskyttelsesrumsprogram omfatter retablering af eksisterende beskyttelsesrum fra 2.verdenskrig og etablering af kombinerede offentlige beskyttelsesrum i underjordiske færdselsanlæg, såsom parkeringskældre og tunnelbanestationer. Dertil kommer etablering af beskyttelsesrumpladser i sygehuse og skoler. I 1977 var der i alt i offentlige og private beskyttelsesrum godt 1,8 mio. pladser svarende til en dækningsprocent for hele befolkningen på 3. Hertil kommer yderligere beskyttelsesmuligheder for millioner af mennesker i bygninger med fornøden modstandskraft.

6. Økonomi.

De offentlige beskyttelsesrum betales fuldt ud af statsmidler. De private beskyttelsesrum opføres i forbindelse med privat byggeri, men med støtte fra det offentlige i form af tilskud og skattelettelser.

Der er i årene 1977, 1978 og 1979 afsat henholdsvis 32,5 mill. DM, 36,3 mill. DM og 42,6 mill. DM til ovennævnte formål.

III. Særlige forhold.

Der er planlagt en reorganisering af katastrofrehjælpsorganisationer, som sigter mod en struktur sammensat af tekniske tjenester (brand, redning o.s.v.) og taktiske enheder bestående af en eller flere delinger eller ad hoc-grupper og hold. Med hensyn til materiel er det målet at få et så ensartet udstyr som muligt til at dække kravene såvel i fredstid som i krig.

NORGE

I. Indsatsstyrker.

1. Organisation.

Civilforsvaret er i Norge organiseret i 4 (i krigstid 5) civilforsvarsregioner, 53 civilforsvarskredse, 108 lokale civilforsvarsområder. De lokale civilforsvars opstillede udrykningsstyrker omfatter et mandskab på 44.000; målet er 51.800. Der er herudover opstillet 14 fjernhjælpekolonner med en bemanning på i alt 9.900 personer; målet er 10.500.

2. Personellet.

2.1. Den vigtigste rekruttering til civilforsvaret omfatter:

- a) værnepligtige med militær 1.gangs-tjeneste, som i en alder af 35-44 år overføres til civilforsvaret.
- b) Værnepligtige med betinget tjenestedygtighed.
- c) Kvinder i alderen 28-38 år, som ikke forsørger børn under 18 år.
- d) Militærnægtere.

Der er ca. 500 fastansatte i civilforsvaret.

2.2. Uddannelsen består normalt af 2 ugers grunduddannelse på kaserne. Repetitionskurserne omfatter 8 timer hvert år for befalingsmænd og 8 timer hvert andet år for menige.

Befalingsmænd i fjernhjælpskolonnen gennemgår 4 dages repetition hvert 3. år og befalingsmænd og menige 1 uge hvert 3. år på kaserne.

2.3. Der foreligger ikke oplysninger om antallet af årgange i mobiliseringsstyrken.

3. Opgaver i krigstid.

3.1. Civilforsvarets opgavesæt svarer til det danske civilforsvar.

3.2. Det er ikke nærmere præciseret, hvilken taktik der ligger til grund for styrkernes opbygning.

3.3. Af de 14 fjernhjælpskolonner består de 9 af 2 fjernhjælpsgrupper, 1 ambulancekompagni og 1 forsyningsgruppe. 2 fjernhjælpskolonner består af 2 fjernhjælpsgrupper, 2 ambulancekompagnier og 1 forsyningsgruppe. De resterende 3 fjernhjælpskolonner består af 1 fjernhjælpsgruppe, 1 ambulancekompagni og 1 forsyningsgruppe. De lokale udrykningsstyrker er organiseret i indsatsgrupper og sanitetsgrupper af varierende størrelse alt efter det lokale civilforsvars størrelse og beliggenhed.

4. Opgaver i fredstid.

4.1. I fredstid har civilforsvaret ingen direkte ledelsesfunktioner, men kan inddrages i redningsarbejdet og f.eks. bistå i forbindelse med brand- og forureningskatastrofer ved dels at stille uddannede og udrustede afdelinger af det lokale civilforsvar bemandede med frivillige til rådighed, dels at stille betydelige materielressourcer til rådighed, dels at stille med uddannede skadestedsledere, stabssapparatur m.v.

4.2. De kommunale brandvæsener i Norge har en samlet bemanning på 15.800 personer, hvoraf 1.800 er professionelle. Brandvæsenerne råder over 790 brandbiler og 3.600 motorsprøjter. Efter de gældende retningslinier indgår brandvæsenerne ikke som en integreret del af men som et supplement til civilforsvarets styrker i krig.

5. Planlægningsforudsætninger.

5.1. De forudsætninger, der ligger til grund for planlægningen i det norske totalforsvar, er følgende:

- a. Begrænsende konflikter med brug af konventionelle våben er mest sandsynlig, men taktiske A-våben kan også blive bragt i anvendelse.
- b. Faren for optrapning af sådanne konflikter til en stor-krig med brug af strategiske atomvåben er til stede.
- c. Kemiske og biologiske våben kan blive anvendt imod landet.
- d. Der kan ikke påregnes noget nævneværdigt varsel om angreb.

5.2. Som målsætning for udrykningsstyrkerne er fastsat et mandskab på ialt 62.300 personer svarende til 1,55% af befolkningen.

5.3. Det er ikke nærmere præciseret, hvilken betydning man har til-lagt landets geografi.

II. Beskyttelsesrum.

1. Lovhjemmel.

Stortingsmelding nr. 35 (1974-75) om udbygningen af tilfluktsrom samt forskrifter m.v. af 29.december 1975 om tilfluktsrom.

2. Beskyttelsesrumspligtens geografiske udstækning.

Ud fra en vurdering af, hvor udsatte de enkelte dele af landet er, har justitsdepartementet fastsat i hvilke kommuner, der skal være beskyttelsesrumspligt, og direktoratet for sivilt beredskab kan der-efter fastsætte nærmere afgrænsning af beskyttelsesrumspligten i den enkelte kommune og hvilken type beskyttelsesrum, der skal bygges.

Offentlige beskyttelsesrum skal bygges i ca. 100 af landets kommuner, nemlig i alle de kommuner, der skal bygge beskyttelsesrum af typen A, og i de største af de kommuner, der skal bygge type B. Se nærmere om typerne A, B og C nedenfor i afsnit 4.

Offentlige beskyttelsesrum skal ifølge planen bygges i byer med bymæssige bebyggelser, og der tilstræbes et antal pladser svarende til 20% af befolkningen i disse byer og bymæssige bebyggelser, hvortil kommer offentlige beskyttelsesrum, der bygges for midler, der er

indbetalt til kommunale fonds af private beskyttelsesrumspligtige bygherrer, der har fået fritagelse for at bygge private beskyttelsesrum mod at betale en afgift, jfr. punkt 3 nedenfor.

3. Beskyttelsesrumspligtens omfang.

Der består fra 9.april 1975 ikke længere pligt til at indrette private beskyttelsesrum i nyt boligbyggeri, uden hensyn til beliggenheden i landet. Beskyttelsesrum til boligbygninger skal fremtidigt udelukkende dækkes med offentlige beskyttelsesrum.

Private beskyttelsesrum skal bygges i de beskyttelsesrumspligtige områder ved opførelse af alt andet byggeri med mere end 150 m² bebygget areal, samt visse påbygninger og tilbygninger. Undtaget fra beskyttelsesrumspligten er daginstitutioner for børn, benzintanke, drivhuse og driftsbygninger til landbrug.

Private beskyttelsesrum skal have plads til det antal personer, der normalt opholder sig i bygningen. Rummet skal betales af bygherren. En bygherre kan fritages for at bygge private beskyttelsesrum mod til gengæld at betale et bidrag til et fond til opbygning af offentlige beskyttelsesrum. Bidraget udgør for typerne A, B og C henholdsvis 1.900 kr., 1.750 kr. og 1.000 kr. pr. plads (direktoratet for Sivilt beredskab har foreslået følgende satser fra 1.januar 1978: 2.870 kr., 2.500 kr. og 1.350 kr. pr. plads).

Offentlige beskyttelsesrum skal anlægges af kommunen, dels til trafikanter og lignende og dels i boligområder med dårlig dækning.

4. Beskyttelsesrumspligtens indhold.

I Norge har man 3 former for beskyttelsesrum:

<u>Type:</u>	<u>Beskytter imod:</u>	<u>Generelle krav:</u>
A	- lufttryk fra 100 kt luftsprængning - initialstråling fra 10 kt høj luftsprængning - radioaktivt nedfald fra 500 kt overfladesprængn. - BC-våben - konventionelle våben	- skal kunne tåle et overtryk på 10 ton pr. m². - Dæk og vægge af minimalt 40 cm jernbeton. - Chocksikret ventilation. - ABC-filtre.
B	Som for A undtagen lufttryk fra kernevåben og initialstråling	- Dæk og vægge af minimalt 25 cm jernbeton. - ABC-filtreret ventilation.
C	Radioaktivt nedfald fra 500 kt overfladesprængning.	- Dæk og vægge af 25 cm beton. - Ventilation.

5. Aktuell status.Pr. 1. januar 1975:

Private tilflugtsrum	1.385.717 pladser i 13.778 rum
Offentlige tilflugtsrum	<u>178.587 - i 305 rum</u>
	1.564.304 pladser i 14.083 rum

Pr. 1. januar 1976:

Private tilflugtsrum	1.465.306 pladser
Offentlige tilflugtsrum	<u>186.467 -</u>
	1.651.773 pladser i 14.615 rum

Pr. 1. januar 1977:

Private tilflugtsrum	1.521.741 pladser
Offentlige tilflugtsrum	<u>189.102 -</u>
	1.710.843 pladser i 14.982 rum

Pr. 1. januar 1978:

Private tilflugtsrum	1.578.192 pladser
Offentlige tilflugtsrum	<u>190.353 -</u>
	1.768.545 pladser i 15.497 rum

Dette svarer til dækningsprocent for hele landets befolkning på 44. I byer og bymæssig bebyggelse er dækningsprocenten ca. 60% af befolkningen.

Der bygges for tiden ca. 65.000 nye beskyttelsesrumsplader om året.

6. Økonomi.

Udgifterne til etablering af private tilflugtsrum betales af bygherrerne, der modtager en mindre, indirekte offentlig støtte i kraft af de norske beskatningsregler.

De gennemsnitlige merudgifter til etablering af en beskyttelsesrumplads i et A, B og C-rum blev i 1975 anslået til henholdsvis 1.000 kr., 800 kr. og 500 kr.

Udgifterne til etablering af offentlig tilflugtsrum betales for 2/3's vedkommende af staten, resten af kommunen.

Det er under overvejelse, at statstilskuddet skal forøges, således at hele merudgiften ved etablering af offentlige tilflugtsrum betales af staten.

Der blev i 1975 bevilget 22,5 mill. kr. i statstilskud til dette formål.

SVERIGEI. Indsatsstyrker.1. Organisation.

Organisation, der først opstilles i krigstid, består af et lokalt civilforsvar (190.000 mand) og 20 regionale undsætningskolonner på tilsammen ca. 17.000 mand eller i alt ca. 207.000 personer.

2. Personellet.

2.1. Rekrutteringen til civilforsvaret bygger på den almindelige civilforsvarspligt, der gælder for mænd og kvinder fra 16 - 65 år. Til det lokale civilforsvar sker rekrutteringen fra følgende kategorier:

- a. Mænd, der er udgået af forsvarets mobiliseringsstyrke.
- b. Mænd, der er fritaget for værnepligt.
- c. Våbennægttere.
- d. Værnepligtige, der er overført fra det militære forsvar til civilforsvaret.
- e. Kvinder.

Vigtigst er kategorierne a. og e. med henholdsvis 155.000 og 30.000 ud af en samlet styrke på 190.000. Til de regionale hjælpekolonner sker rekruttering praktisk taget udelukkende ved overførsel fra det militære forsvar og blandt værnepligtige i 35-årsalderen.

2.2. I det svenske civilforsvar uddannes nu kun befalingsmænd og ikke menige. Befalingsmændene uddannes på et 12-dages kursus inden for ét af følgende områder:

- ledelsestjeneste
- kommunikationstjeneste
- redningstjeneste
- sygehustjeneste
- specialtjeneste
- beskyttelsesrumstjeneste
- teknisk tjeneste
- bevogtningstjeneste
- flytjeneste
- alarmtjeneste

- forvaltningstjeneste
- oplysningstjeneste
- forplejningstjeneste

2.3. Mandskabet i hjælpekolonnerne er mobiliseringspligtige indtil ca. 60-årsalderen.

3. Opgaver i krigstid.

3.1. Civilforsvarsopgaver defineres i Sverige på samme måde som i Danmark.

3.2. Der foreligger ikke nærmere oplysninger om hvilken taktik, der ligger til grund for styrkernes opbygning.

3.3. I de nye planer lægges der vægt på følgende tjenestegrene:

- a. Ledelsestjeneste, som består af chefsenheder, ledelsessektioner, forvaltningssektioner og dertil knyttede enheder med i alt ca. 10.850 personer (excl. mobiliseringsreserven).
- b. Redningstjenesten, som består af redningsdelinger indeholdende 4 redningsgrupper, 4 brandgrupper, 2 samaritatergrupper samt 1 maskingruppe og 1 forplejningsgruppe. Der findes i alt 600 sådanne lokale delinger og 100 regionale. De udgør tilsammen ca. 64.000 personer.
- c. Beskyttelsestjenesten med specialdelinger. Tjenesten er opdelt i observationsgrupper og specialdelinger. Antal personer ca. 11.700.
- d. Ordens- og bevogtningstjeneste som omfatter ca. 32.000 personer. Det overvejes at overføre en del af bevogtningstjenesten til andre myndigheder.

4. Opgaver i fredstid.

4.1. Der er ikke tildelt civilforsvaret opgaver i fredstid, men man overvejer i øjeblikket muligheden af, for fremtiden at stille CF-personel til rådighed for redningsaktioner i forbindelse med fredstidskatastrofer.

4.2. De i fredstid opstillede brandvæsener omfatter en mandskabsstyrke på 45.000, hvoraf de 4.000 er heltidsansatte, 16.000 deltidansatte, medens resten er frivillige. Brandvæsenerne råder over 3.300 brandkøretøjer, hvoraf de 2.500 er automobilsprøjter. Disse ressourcer indgår ikke i, men supplerer civilforsvaret i krig.

5. Planlægningsforudsætninger.

5.1. De forudsætninger, der ligger til grund for planlægningen af civilforsvaret i Sverige er, at skader blandt civilbefolkningen kan opstå i forbindelse med:

- a. Bekæmpelse af militære mål i Sverige i forbindelse med invasion, hvor angriberen kun benytter konventionelle våben.
- b. Bekæmpelse af militære mål i Sverige i forbindelse med invasion, hvor angriberen benytter masseødelæggelsesvåben.
- c. Styrkedemonstration, hvor en angriber truer med strategiske angreb samt
- d. krig i omverdenen, hvor Sverige berøres af virkningerne af masseødelæggelsesvåben.

Den mest sandsynlige trussel anses at være en stormagtskonflikt begyndende med konventionel krigsførelse, men med overgang til brug af kernevåben, når den ene part begynder at tabe. Direkte isoleret kernevåbenangreb mod Sverige anses ikke for sandsynligt.

5.2. Det samlede civilforsvar svarer til ca. 2,5% af indbyggerne.

5.3. Der er ikke taget særlige hensyn til landets geografi.

II. Beskyttelsesrum.

1. Lovhjemmel.

Civilforsvarsloven (1975: 553) og (1975: 712) og Tekniska bestämmelser för skyddsrum (1978).

2. Beskyttelsesrumspligtens geografiske undstrækning.

Beskyttelsesrum skal indrettes i særligt udpeget bymæssig bebyggelse, de såkaldte "skyddsrumsorter". Der er udpeget ca. 200 kommuner og ca. 375 tættere befolkede områder med beskyttelsesrumspligt.

3. Beskyttelsesrumspligtens omfang.

Efter de nye beskyttelsesrumsbestemmelser skal der fra 1. juli 1979 kun opføres én type beskyttelsesrum i Sverige. Disse beskyttelsesrum er i det væsentlige som de hidtidige normale beskyttelsesrum af typen "E" jfr. nærmere herom i afsnit 4.

Den enkelte bygherre har ikke længere "automatisk" pligt til at indrette beskyttelsesrum i sine ejendomme, men skal i visse tilfælde pålægges en sådan pligt.

4. Beskyttelsesrumspligtens indhold.

Beskyttelsesrummene findes i 2 typer D og E, der kan tåle følgende trykpåvirkninger:

$$\text{Type D: } 1,0 \text{ AT} = 10 \text{ T/m}^2 = 100 \text{ kN/m}^2$$

$$\text{Type E: } 0,5 \text{ AT} = 5 \text{ T/m}^2 = 50 \text{ kN/m}^2$$

Beskyttelsesrum opføres nu kun i type E og skal først og fremmest beskytte mod virkningerne af konventionelle våben, men vil også yde en vis beskyttelse mod radioaktivt nedfald og langvarige trykbølger fra ABS-mål. Rummene beskytter i øvrigt mod brand, nedstyrtning, sprængninger og sprængstykker og skal være forsynet med luftfiltre. Det bemærkes, at begge typer af beskyttelsesrum allerede i fredstid er forsynet med ståltrykdøre og gassikret ventilation.

5. Aktuell status.

Antallet af beskyttelsesrumspladser er pr. 1. januar 1978 opgjort til ca. 5,3 mill. pladser ($0,75 \text{ m}^2$ pr. plads). Hertil kommer 86.000 pladser i offentlige beskyttelsesrum.

Med en befolkning på ca. 8,2 mill. indbyggere svarer dette til en dækningsprocent på ca. 65.

6. Økonomi.

Efter den nye beskyttelsesrumsordning finansieres alt beskyttelsesbyggeri i princippet over statsbudgettet. De årlige statsudgifter til den nye ordning er anslået til 165 mill. svenske kr. (1977-priser).

Efter den hidtidige ordning har den enkelte bygherre, der opfører beskyttelsesrumspligtigt byggeri, selv måttet afholde udgifterne til sine beskyttelsesrum uden refusion. Dette system bliver således nu ændret for så vidt angår beskyttelsesrumspligtigt boligbyggeri.

III. Særlige forhold.

Ifølge den svenske civilforsvarsstyrelse har det forhold, at en del af civilforsvarspersonellet har haft en forudgående militærtjeneste,

navnlig betydning inden for visse personalekategorier, som f.eks. bevogtningstjenesten. Man bør dog ikke overdrive betydningen af den militære uddannelse. Kvinderne, som ikke har en sådan eller tilsvarende uddannelse, har således varetaget deres opgaver fuldt ud tilfredsstillende.

SCHWEIZ

1. Indsatsstyrker.

1. Organisation.

I Schweiz er civilforsvarsstyrkernes grundelement et "korps" opstillet på kanton-niveau bemannet med 420.000 værnepligtige, der fritages for militærtjeneste samt 23.000 frivillige kvinder. Hertil kommer et antal frivillige organisationer og særlige hærenheder, i særdeleshed luftbeskyttelsestropperne.

Af de 450.000, der indgår i de nævnte civilforsvarsstyrker, er ca. 30% uddannet, men denne procentsats varierer fra kanton til kanton.

2. Personellet.

2.1. Ifølge loven skal de mænd i alderen 20 - 60 år, som ikke indkaldes til militærtjeneste eller hjælpemilitærtjeneste forrette tjeneste i civilforsvaret. Civilforsvarstjeneste kan forrettes på frivillig basis af personer mellem 16 - 20 år og af personer over 60 år. I perioder med aktiv militær virksomhed (mobilisering af hæren) kan forbundsrådet forhøje CF-værnepligtsalderen til 65 år.

2.2. Det menige forsvarspersonel gennemgår et introduktionskursus på 5 dage og derefter et årligt opfriskningskursus på 2 dage. Det overordnede personel og specialister uddannes på grundkurser på indtil 12 dage og gennemgår hvert 4.år et videregående kursus af samme varighed. Særlige kurser for mere specialiserede opgaver varer i 12 dage.

Det siger sig selv, at uddannelsen er mere praktisk end teoretisk og hovedsagelig omfatter udførelse af rednings- og reparations- og brandslukningsarbejde o.s.v. Som følge deraf vælges instruktørerne (for henholdsvis centralt kanton- og lokalt niveau) såvidt muligt under hensyntagen til deres civile arbejde.

2.3. Antal år i mobiliseringsstyrken ses ikke oplyst.

3. Opgaver i krigstid.

3.1. Civilforsvarsstyrkernes opgaver er som i Danmark civile, hvorfor styrkerne ikke bevæbnes. Civilforsvaret er (ligesom militæret) sammensat af forskellige "tjenestegrene":

- efterretningstjeneste
- alarm og kommunikation
- beskyttelsesrumstjeneste
- bedriftværn
- pioner- og brandslukningstjeneste
- sikkerhedstjeneste
- atom og kemiske beskyttelsestjeneste
- tilsyn med beskyttelsesrum
- førstehjælpstjeneste
- forsynings- og transporttjeneste.

Den schweiziske civilforsvarsorganisation omfatter alle typer af rednings-, førstehjælps-, brand- og skadebekæmpelses- og beskyttelsesrumsarbejde bortset fra opretholdelses- og genoptagelse af produktionen i private virksomheder samt foranstaltninger mod biologisk krigsførelse.

3.2. Der ses ikke oplysninger om styrkernes taktik.

3.3. Civilforsvarsenhederne er i princippet opbygget svarende til hærens formationer, d.v.s. større enheder, delinger, grupper og mindre afdelinger med deres respektive ledere. "Chefen" for den lokale civilforsvarsorganisation, som omfatter den lokale beskyttelsesorganisation, bedriftværn og beskyttelsesrumstjeneste, er den lokale civilforsvarsleder, idet hvert enkelt lokalsamfund (i overensstemmelse med Schweiz' føderalistiske struktur) bærer hovedansvaret for civilforsvaret. Den lokale chef har under sig en stab, i hvilken hver tjenestegrenschef repræsenterer sin specielle tjenestegren (brandslukning, beskyttelsesrum, førstehjælp o.s.v.). Lovgrundlaget for sammensætningen af udstyr, materiel, redskaber o.s.v. til hver enkelt person og tjenestegren er den såkaldte "Materielliste", som igen er baseret på en forordning udstedt af Forbundsrådet i 1971. Denne liste opregner det personlige udstyr til personalet samt redningsmateriel, værktøj o.s.v. til de forskellige stabe og tjenestegrene, d.v.s. lige fra udstyret til det komplette hjælpesygkehus med operationsstue ned til den mindste skruetrækker, også indbefattet specialværktøj til særlige områder (såsom elektricitet, gas, vand og kloakering inden for sikkerhedstjenesten).

4. Opgaver i fredstid.

4.1. Civilforsvarsstyrkerne indgår ikke i det fredsmæssige katastrofeberedskab, idet de normale fredstidsopgaver påhviler de civile myndigheder, som f.eks. offentlige værker, sundheds- og socialvæsen, politi, kommunale brandvæsener, miljøbeskyttelsesmyndigheder o.s.v. Det schweiziske civilforsvar anfører dog som sin sekundære opgave at yde hjælp i katastrofetilfælde om nødvendigt med hjælp fra hæren.

4.2. Der foreligger ikke oplysninger om fredstidsbrandvæsenernes dimensionering, men i relation til brandvæsenernes funktion i krig bemærkes, at størstedelen af de tjenestegørende i brandvæsenerne er mobiliseringspligtige i hæren. På ledelsesplan er det dog ikke ualmindeligt, at en person i mobiliseringstilfælde overtager en til hans fredsstilling svarende opgave i civilforsvaret.

5. Planlægningsforudsætninger.

5.1. Den trussel, man rustet sig imod, er den omfattende krig, i første række inden for de omgivende lande, men med mulighed for inddragning af direkte trusler mod landets neutralitet. Man må således beskytte sig dels mod virkningerne af kampe uden for egen territorium, dels mod angreb, herunder også trusler om strategiske bombeangreb mod byer, på eget territorium. Muligheden for anvendelse af masseødelæggelsesvåben tillægges en vis sandsynlighed. Af denne grund anses evakuering (i almindelig forstand) ikke for hensigtsmæssig, hvorimod der tillægges beskyttelsesrum væsentlig betydning.

5.2. Alene civilforsvarsstyrkernes 425.000 personer svarer til 6,8% af landets befolkning. Hertil kommer som nævnt militærets luftbeskyttelsestropper og en række frivillige organisationer.

5.3. Betydningen af landets geografiske særpræg for troppernes mobilitet ses ikke omtalt, men kan formentlig være medvirkende til den store dimensionering.

II. Beskyttelsesrum.

1. Lovhjemmel.

Bundesgesetz über die baulichen massnahmen im Zivilschutz (1963) samt Technische Weisungen für den private Schutzraumbau (1966).

2. Beskyttelsesrumspligtens geografiske udstrækning.

I henhold til den reviderede civilforsvarslov (i kraft siden 1. februar 1978) har alle lokalsamfund pligt til at oprette en lokal organisation omfattende de ovenfor nævnte tjenestetegnene samt til at bygge beskyttelsesrum.

3. Beskyttelsesrumspligtens omfang.

Alle bygninger uanset art og størrelse.

4. Beskyttelsesrumspligtens indhold.

I almindelighed indrettes beskyttelsesrum som rum, der tåler en trykpåvirkning på 1 AT = 10 T/m².

Beskyttelsesrum til særlige formål (f.eks. sikrede behandlingsafsnit i sygehusene) indrettes til at modstå trykvirkninger på indtil 3 AT = 30 T/m².

5. Aktuell status.

Pr. 1. januar 1978 er antallet af beskyttelsesrumspladser opgjort til følgende:

- moderne, ventileret pladser i beskyttelsesrum bygget i henhold til føderale regulativer	4,0 mill.
- provisoriske pladser bygget mellem 1951 og 1965	<u>1,8 mill.</u>
= beskyttelsesrumspladser i alt	5,8 mill.

Dette svarer til en dækningsprocent på ca. 90.

6. Økonomi.

Af udgiften til etablering af beskyttelsesrum refunderes 70% gennem udbetaling af kontant støtte til bygherrerne fra staten, kantonnerne og kommunerne.

En sveizisk beskyttelsesrumsplads kostede i gennemsnit i 1975 schweizerfranch 564 = 1.350 kr.

Udgifterne til beskyttelsesrum andrager normalt ikke over 5% af de samlede byggeomkostninger (excl. udgiften til erhvervelse af grund).

Der er i 1975 udbetalt offentligt tilskud til private beskyttelsesrum af en størrelsesorden 116 mill. schweizerfranch = 278 mill. kr.

KORPSKOMMANDOEN

Samlet oversigt over udrykninger

1971-72

Måned		Støre brande	Middelstore brande	Små brande	Hede- og skovbrande	Pumpe km		Andre skader m.m.	Udrykninger ialt	Kørsel i km under udrykninger
						Auto-sprøjter	Påhængs-sprøjter			
APR	1 CFBDE		2	3	12	183	210	1	18	9632
	3 CFBDE	3			2	474	3323	1	6	792
	CFKPS ialt	3	2	3	14	657	3533	2	24	10424
MAJ	1 CFBDE	1		5	2		201	2	10	7346
	3 CFBDE	1			1	3053	394	2	4	1361
	CFKPS ialt	2		5	3	3053	595	4	14	8707
JUN	1 CFBDE			3	3		2945	3	9	12889
	3 CFBDE	1		3		600	2763	9	13	10886
	CFKPS ialt	1		6	3	600	5708	12	22	23775
JUL	1 CFBDE	1		3	5	987	6987	4	13	8713
	3 CFBDE	2		3		144	470	1	6	697
	CFKPS ialt	3		6	5	1131	7457	5	19	9410
AUG	1 CFBDE	1	1	12	2	25	465	6	22	6952
	3 CFBDE	2	2	8		1305	290		12	639
	CFKPS ialt	3	3	20	2	1330	755	6	34	7591
SEP	1 CFBDE	1		5	1		684	4	11	2839
	3 CFBDE		1	6		30			7	328
	CFKPS ialt	1	1	11	1	30	684	4	18	3167
OKT	1 CFBDE	1	1	1		105	426		3	322
	3 CFBDE	4		2		177	1415	2	8	1303
	CFKPS ialt	5	1	3		282	1841	2	11	1625
NOV	1 CFBDE	4		2		83	4516	30	36	5600
	3 CFBDE	1				647	384	4	5	5596
	CFKPS ialt	5		2		730	4900	34	41	11196
DEC	1 CFBDE	2		2			110	1	5	413
	3 CFBDE	1						4	5	2626
	CFKPS ialt	3		2			110	5	10	3039
JAN	1 CFBDE			5		1449	5700	18	23	3987
	3 CFBDE		1	3		245		1	5	197
	CFKPS ialt		1	8		1694	5700	19	28	4184
FEB	1 CFBDE			4		40		6	10	2322
	3 CFBDE									
	CFKPS ialt			4		40		6	10	2322
MAR	1 CFBDE	2	1	2		60	140	11	16	3014
	3 CFBDE	2		1		173	635	1	4	4269
	CFKPS ialt	4	1	3		233	775	12	20	7283
Ialt	1 CFBDE	13	5	47	25	2932	22384	86	176	64029
	3 CFBDE	17	4	26	3	6848	9674	25	75	28694
	CFKPS	30	9	73	28	9780	32058	111	251	92723

NSCFK har i april 1971 deltaget i slukning af brand på Ganløse teglværk.

SSCFK udlånte i juni 1971 telte og mundering til Kvindelejren på Femø og aktivitetslejrene i Vejle og Busene. Der udlagdes rørledninger og kørt 7.641 km.

NJCFK og FCFS har opsat og nedtaget telte i forbindelse med aktivitetslejre på Livø og Lyø.

MJCFK deltog i slukning af brand i Nørlund plantage i juli 1971. Der kørt 3.469 km og pumpedes i 129½ time.

Afdelingerne har deltaget med indkvartering og forplejningsopgaver i forbindelse med snefaldet i november 1971 og har endvidere ydet assistance til fastkørte sneplove og andre køretøjer.

I forbindelse med Fenol-ulykken i Simmersted by har flere afdelinger rensset området omkring vandværket for fenol.

Der blev udlagt 2.988 m rørledning i tiden 24/1 1972 - 14/3 1972, for bl.a. at forsyne fiskedamme med rent vand. Der kørt 6.444 km.

SSCFK har assisteret DRK med transport af hjælpesyggehuse fra CFM Lerchenborg til Kastrup lufthavn for videreførsel til Bangla Desh.

BCFS har deltaget i slukning af en del markbrande.

KORPSKOMMANDOEN

Samlet oversigt over udrykninger

1972 - 73

Måned		Større brande	Middelstore brande	Små brande	Hede- og skovbrande	Pumpe km		Andre skader m.m.	Udrykninger ialt	Kørsel i km under udrykninger
						Auto-sprøjter	Påhængs-sprøjter			
APR	1 CFBDE				1			4	5	765
	3 CFBDE	2			1		1299	8	11	3170
	CFKPS ialt	2			2		1299	12	16	5935
MAJ	1 CFBDE	1	1	4	4	30	3950	9	19	7009
	3 CFBDE	2		4	1	2239	10680	8	15	1620
	CFKPS ialt	3	1	8	5	2269	14630	17	34	8629
JUN	1 CFBDE			3				6	9	1464
	3 CFBDE	2		2	2	142	400	8	14	7984
	CFKPS ialt	2		5	2	142	400	14	23	9448
JUL	1 CFBDE	3		2	2	774	8043	33	40	16526
	3 CFBDE	2	1	7	2	60	856	4	16	1816
	CFKPS ialt	5	1	9	4	834	8899	37	56	18342
AUG	1 CFBDE	4		14	1	612	1656	13	32	10068
	3 CFBDE		1	5		5	1155	8	14	1191
	CFKPS ialt	4	1	19	1	617	2811	21	46	11259
SEP	1 CFBDE	1		5	2	2038	11317	2	10	13753
	3 CFBDE	1		2				1	4	1088
	CFKPS ialt	2		7	2	2038	11317	3	14	14841
OKT	1 CFBDE	1	2	3	4	66	30091	7	17	12975
	3 CFBDE			1			4140	6	7	1727
	CFKPS ialt	1	2	4	4	66	34231	13	24	14702
NOV	1 CFBDE	1		1		127	305	1	3	329
	3 CFBDE						1593	6	6	569
	CFKPS ialt	1		1		127	1898	7	9	898
DEC	1 CFBDE			2	1				3	318
	3 CFBDE	1		2		65	720	2	5	494
	CFKPS ialt	1		4	1	65	720	2	8	812
JAN	1 CFBDE			3					3	408
	3 CFBDE	1		2		45	1260	3	6	2365
	CFKPS ialt	1		5		45	1260	3	9	2773
FEB	1 CFBDE	1		1		36	313	3	5	170
	3 CFBDE			1				2	3	321
	CFKPS ialt	1		2		36	313	5	8	491
MAR	1 CFBDE	1	1	1	4		443	1	8	1069
	3 CFBDE	2			2	323	1178	5	9	1058
	CFKPS ialt	3	1	1	6	323	1621	6	17	2127
Ialt	1 CFBDE	13	4	39	19	3683	56118	79	154	64854
	3 CFBDE	13	2	26	8	2879	23281	61	110	23403
	CFKPS	26	6	65	27	5562	79399	140	264	88257

SSCFK deltog i april måned i slukning af brand på Dalmose lysfabrik. Der udlagdes 60 A-slanger.

NSCFK har deltaget i bekæmpelsen af olieforurening i Københavns havn og Helsingør havn i henholdsvis april og maj måned. Der kørt 1.339 km.

SJCFK har i juli og august måned deltaget i kystvagttjeneste på Rømø strand. Der kørt 12.881 km.

MJCFK deltog i juli måned i slukning af en brand i Århus havn. Der udlagdes 10 A-slanger, 7 B-slanger og 5 C-slanger. Der pumpedes i 3 timer.

NJCFK har i september måned deltaget i slukning af brand i Lille Vildmose. Der pumpedes i 217 timer, og der kørt 12.926 km.

NSCFK deltog i marts måned ved slukning af branden i Stavnsholt skole, Farum. Der udlagdes 132 A-slanger, 19 B-slanger og 24 C-slanger, og der pumpedes i 16½ time.

NJCFK, PCFS og SSCFK har i forbindelse med 6 af kulturministeriets aktivistlejre på div. øer assisteret med bl.a. vandforsyning og telte. Der udlagdes 3.000 m rør.

KORPSKOMMANDOEN

Samlet oversigt over udrykninger

1973 - 74

Måned		Større brande	Middelstore brande	Små brande	Hede- og skovbrande	Pumpe km		Andre skader m.m.	Udrykninger ialt	Kørsel i km under udrykninger
						Auto-sprøjter	Påhængs-sprøjter			
APR	1 CFBDE	1		5	1	68	60	2	9	1406
	3 CFBDE			1				2	3	618
	CFKPS ialt	1		6	1	68	60	4	12	2024
MAJ	1 CFBDE	3		6	1		429	6	16	2770
	3 CFBDE			1				6	7	1060
	CFKPS ialt	3		7	1		429	12	23	3830
JUN	1 CFBDE			4	3		67	9	16	4694
	3 CFBDE			2				8	10	3095
	CFKPS ialt			6	3		67	17	26	7789
JUL	1 CFBDE	2		5	10	113	3416	13	30	11750
	3 CFBDE	2	3	14		15	284	10	29	2106
	CFKPS ialt	4	3	19	10	128	3700	23	59	13856
AUG	1 CFBDE	8	11	33	12	2260	7250	5	69	13718
	3 CFBDE	6		21		359	10720	5	32	3293
	CFKPS ialt	14	11	54	12	2619	17970	10	101	17011
SEP	1 CFBDE	3		5	8	1073	2560	2	18	9032
	3 CFBDE	1	8		3	739	1500	2	14	1310
	CFKPS ialt	4	8	5	11	1812	4060	4	32	10342
OKT	1 CFBDE	3	1	2		210	335		6	1117
	3 CFBDE	1	1	2		990	2220	2	6	440
	CFKPS ialt	4	2	4		1200	2555	2	12	1557
NOV	1 CFBDE			1				10	11	1582
	3 CFBDE			2				12	14	3995
	CFKPS ialt			3				22	25	5577
DEC	1 CFBDE	1		1		390	390		2	195
	3 CFBDE	2		1		120	300	3	6	1208
	CFKPS ialt	3		2		510	690	3	8	1403
JAN	1 CFBDE	1		2			630	3	6	823
	3 CFBDE			1				4	5	557
	CFKPS ialt	1		3			630	7	11	1380
FEB	1 CFBDE									
	3 CFBDE	2		1		143	510	3	6	666
	CFKPS ialt	2		1		143	510	3	6	666
MAR	1 CFBDE	3	1	1	3	475	100	1	9	1619
	3 CFBDE	3		3		640	2580	6	12	577
	CFKPS ialt	6	1	4	3	1115	2680	7	21	2196
Ialt	1 CFBDE	25	13	65	38	4589	15237	51	192	48706
	3 CFBDE	17	12	49	3	3006	18114	63	144	18925
	CFKPS	42	25	114	41	7595	33351	114	336	67631

I marts måned deltog FCFS i slukning af brand i Ejby savværk. Der pumpedes i 6 timer og 40 min., og der udlagdes 80 A-slanger, 15 B-slanger og 14 C-slanger.

MJCFK deltog i maj måned ved tankulykke i Stakroge. Der blev anvendt 6 sække Ekoperl.

SJCFK har i maj måned deltaget i slukning af brand i Skodborg Korn- og Foderstofforretning. Der udlagdes 80 A-slanger.

FCFS har i maj måned deltaget i bekæmpelse af olieforurening i Middelfart havn. Der blev anvendt 3 sække Ekoperl, 3 sække spagnum og 2 sække savsmuld. Der kørtes i alt 1.842 km.

I juni, juli og august måned har Sydjydske CF-kolonne deltaget i kystvagttjeneste på Rønø strand. Der kørtes 7.821 km.

NJCFK har i juli måned deltaget ved rensning af olieforurenede gadestrækning i Thisted. Der anvendtes 16 sække savsmuld.

I juli måned har SSCFK deltaget ved slukning af brand i Maglemølle papirfabrik i Næstved. Der udlagdes 45 A-slanger, 50 B-slanger og 40 C-slanger.

BCFS deltog i juli måned ved lænsning af Colas granitbrud. Der pumpedes i 157 timer.

NJCFK har i august måned deltaget i slukning af plantagebrand i Oppestrup plantage. Til en vandforsyning over 4.600 m blev anvendt 292 A-slangen og 48 B-slanger. Der pumpedes i 79 timer.

I forbindelse med oversvømmelser i kvarteret omkring hotel Marienlyst i november måned har NSCFK i perioden 20/11 - 27/11 1973 bistået med lænsning af kældre samt sandsækkedæmninger.

NSCFK deltog i november måned i redningsarbejdet i forbindelse med sammenstyrtningsulykke på grund af gasekspllosion i Ringtoften 167 i Skovlunde.

I forbindelse med 2 aktivitetslejre på øerne Femø og Vejlø har SSCFK assisteret med vandforsyning. Der blev anvendt ca. 900 m rør. Til andre lejre har der været udlejet telte og tørklosetter.

I lighed med tidligere år har CFBS assisteret med køretøjer i forbindelse med en del forskellige arrangementer for handicappede.

KORPSKOMMANDOEN

Samlet oversigt over udrykninger

1975

Måned	Større brande	Middelstore brande	Små brande	Hede- og skovbrande	Pumpe km		Andre skader m.m.	Udrykninger ialt	Kørsel i km under udrykninger
					Auto-sprøjter	Påhængs-sprøjter			
JAN	1		3		60	95	19	23	3578
FEB			7		427	930	10	17	2373
MAR			6	2	50	45	11	19	2842
APR	1		6	3	32	2240	9	19	3960
MAJ	3	2	6	3	368	1980	8	22	6063
JUN	4		6	9	2881	8400	20	39	12856
JUL	4	1	15	7	1460	6624	21	48	12411
AUG	4		28	44	5541	31559	37	113	46897
SEP	2	1	4	8	450	7680	17	32	6997
OKT	2	1	2	2	8393	24670	8	15	3792
NOV	1		3	2		2880	13	19	3326
DEC	2	1	5		300	600	3	11	841
CFKPS i alt	24	6	91	80	19962	87703	176	377	105936

SSCFK deltog med katastrofebelysning (polyma) ved togsammenstødet ved Borup station den 23/5.

Den 10/7 deltog MJCFK i slukning af brand i Grenå papfabrik. Der pumpedes i 31 timer og der kørtes 2.212 km.

Den 8/8 deltog MJCFK i slukningen af brand i Ans plantage. Der pumpedes i 36 timer og udlagdes 94 A-slanger, 22 B-slanger og 30 C-slanger.

MJCFK deltog den 9/8 i slukning af brand i Langbjerg plantage. Der pumpedes i 55 timer og udlagdes 94 A-slanger, 22 B-slanger og 30 C-slanger.

Den 18/8 blev SJCFK indsat i forbindelse med opståede giftskader efter brand i Stenderup maskinfabrik i V.Sottrup.

BCFS deltog i slukningen af brand i Hammerknuden den 9/9. Der pumpedes i 75 timer og udlagdes 61 A-slanger, 72 B-slanger og 82 C-slanger.

Den 13/9 etablerede NSCFK et beredskab i forbindelse med flyveopvisning i Værløse.

Fra den 16/9 - 8/10 foretog BCFS lænsning af Hammerens granitbrud. Der pumpedes i 489 timer.

I forbindelse med 4 lejre på øerne Femø, Vejlø, Lolland og Lyø har NSCFK, SSCFK og FCFS assisteret med vandforsyning. Der er anvendt ca. 2.300 m rør. CFBS har assisteret med køretøjer i forbindelse med forskellige arrangementer for handicappede.

Civilforsvaret assisterede endvidere ved indpakning af medicinalvarer til Bangla Desh for Dansk Røde Kors.

Den 11/8 1975 deltog MJCFK i slukning af brand i Blåbjerg plantage. Der pumpedes i 224 timer med påhængsbæresprøjte og 17 timer med automobilsprøjte. Der udlagdes 105 A-slanger, 48 B-slanger og der kørtes 2.624 km. Ved samme brand assisterede FCFS og SJCFK således: FCFS kørte 2.690 km. Der pumpedes 43 timer med automobilsprøjte, påhængsbæresprøjte pumpede 70 timer, og der udlagdes 30 B-slanger og 20 C-slanger. Sydjydske CF-kolonne kørte 2.558 km, og der udlagdes 156 A-slanger, 40 B-slanger og 50 C-slanger. Påhængsbæresprøjte pumpede i 34 timer.

KORPSKOMMANDOEN

Samlet oversigt over udrykninger

1976

Måned	Bygningsbrande	Brande i naturen	Redningsindsats	Forureningsbekæmpelse	Andre skader	Eftersøgninger	Assistanceydelse i øvrigt	Udrykninger og assi- stancer i alt	Kørte km i forbindelse med udrykninger og assistanceydelse	Pumpe km	Pumpe timer	Andre aggregater (timer)
										Autosprøjter	Påhængssprøjter og påhængsbæ- resprøjter	
JAN	6		5	2		2	34	49	21829	675	82	41
FEB	6	1		10	1		6	24	3578		33	9
MAR	5	1	1	5			11	23	2874	55	12	
APR	16	13		6	1	2	4	42	25391	577	9	22
MAJ	8	18		10		1	6	43	16328	708	110	59
JUN	15	8		3		1	19	46	16281	740	95	6
JUL	20	16		12	1	1	12	62	26689	286	118	16
AUG	16	83		3		1	21	124	78724	14450	3772	98
SEP	2	24		2			11	39	19121	112	72	
OKT	6	6		4		1	3	20	2157		6	9
NOV	6			6	1		7	20	3810		13	62
DEC	7	1	1	3	3	1	10	26	2549		179	31
CFKPS i alt	113	171	7	66	7	10	144	518	219331	17603	4501	353

Bygningsbrande:

Udrykninger til brande i etageejendomme, parcelhuse, virksomheder, sommerhuse, landbrugsejendomme og skure m.v.

Brande i naturen:

Udrykninger til plantage-, skov-, mose-, græs-, hede- og markbrande m.v.

Redningsindsats:

Udrykninger i forbindelse med ulykker m.v., hvor der anvendes rednings-, sanitets- og pionervognsmateriel samt belysnings- og løse-pumpemateriel m.v.

Forureningsbekæmpelse:

Udrykninger og assistancer i forbindelse med olie- og kemikalieforureningsbekæmpelse samt målinger for radioaktivitet m.v.

Andre skader:

Udrykninger og assistancer i forbindelse med ulykker m.v., som ikke naturligt kan placeres ovenfor.

Eftersøgninger:

Bistand til politiet ved eftersøgning af forsvundne personer samt indicier i forbindelse med kriminalsager m.v.

Assistanceydelser i øvrigt:

Assistanceydelser uden forbindelse med ulykker m.v. som fx markvanding, udlån af materiel, transportopgaver, rejsning af telte, nødstrøm- og vandforsyning, belysningsopgaver, lænsningopgaver og "Kystvagt RØMØ" m.v.

Af bistandsydelser i kalenderåret 1976 skal i øvrigt særligt nævnes følgende:

Den 27. og 29. januar 1976 deltog Nordjydske CF-kolonne i eftersøgningen af en forsvunden dreng. Der kørtes 1.481 km.

Midtjydske CF-kolonne deltog den 8. og 10. maj i slukning af brand i Blåbjerg Plantage. Der pumpedes i 73 timer og blev udlagt 142 A-, 46 B- og 52-slanger. Der kørtes 4.000 km.

Sydjydske CF-kolonne blev den 21. maj 1976 indsat på Åbenrå Frysehus A/S, hvor et rør i ammoniak anlægget var sprunget, hvorved ca.

1.900 l ammoniak var i færd med at strømme ud. Udrykningsvagten blev indsat med fuld åndedrætsbeskyttelse og gasdragter og neutraliserede dampene med vand.

I juni 1976 rekognoscerede mandskab fra Sydjydske CF-kolonne for formodet giftgas hos "Dansk Kraftemballage og Massivpap" i Kolding. Der blev indsamlet prøver til analyse. Den 4. juli 1976 deltog Sydsjællandske CF-kolonne i slukning af brand i "Teater Moulin Rouge" i Slagelse. Der pumpedes i 15 timer og blev udlagt 80 A-, 15 B- og 18 C-slanger. Der kørtes 230 km.

Sydsjællandske CF-kolonne var den 29. august 1976 indsat ved slukning af en brand i Åmosen ved Holbæk. Der pumpedes i 17 timer og blev udlagt 75 A-slanger. Der kørtes 439 km. Den 12., 13. og 15. november 1976 assisterede Fynske CF-sektion på Langelandsfortet dels med omemballering af en ukendt kemisk væske, dels ved opgravning af forgiftede fisk samt disses transport til Kommunekemi i Nyborg tillige med den giftige væske. Sydsjællandske CF-kolonne foretog den 12. november 1976 transporten af en analyseprøve fra Korsør til Civilforsvarets analytisk-kemiske Laboratorium i København. Der kørtes i alt 1.186 km. I lighed med tidligere år har Midtjydske CF-kolonne i ferieperioden udstationeret en del af sin udrykningsvagt i Århus efter anmodning fra brandinspektørerne i en række østjyske kommuner med henblik på at sikre brandberedskabet under ferieafviklingen.

I lighed med tidligere år har Sydjydske CF-kolonne i sommerperioden varetaget den såkaldte "Kystvagt RØMØ" (brand-, patrulje- og strandvagt) i weekends efter anmodning fra politimesteren i Tønder.

I lighed med tidligere år har flere afdelinger ved forskellige arrangementer (marcher og stævner) assisteret med såvel personel som materiel.

Civilforsvarskorpsets Befalingsmandsskole har assisteret med køretøjer i forbindelse med forskellige arrangementer for handicappede.

Ved branden i St. Vildmose var følgende afdelinger og materiel indsat således: Nordjydske CF-kolonne var indsat uafbrudt i 21 døgn (27. august - 17. september 1976). Der blev udlagt 925 A-, 450 B- og 225 C-slanger (i alt 24.000 m slange) samt 1.092 koblingsrør (i alt 6.552 m). Der blev pumpet i 2.961 timer og anvendt katastrofebelysningsanlæg i 85 timer. Der kørtes 36.583 km.

Midtjydske CF-kolonne blev indsat den 30. august 1976 med personel og materiel. Der blev udlagt 497 A-, 215 B- og 281 C-slanger og

pumpet i 539 timer. Der kørt 12.749 km.

Sydjydske CF-kolonne blev indsat den 6.september 1976 med bl.a. rørvogne og personel. Der kørt 7.608 km.

Fynske CF-sektion blev indsat den 7.september 1976 med personel. Der kørt 3.308 km.

Nordsjællandske CF-kolonne blev den 10.september 1976 indsat med afløsningspersonel. Der kørt 1.571 km.

Sydsjællandske CF-kolonne blev indsat den 10.september 1976 med afløsningspersonel. Der kørt 1.805 km.

KORPSKOMMANDOEN

Samlet oversigt over udrykninger

1977

Måned	Bygningsbrande	Brande i naturen	Redningsindsats	Forureningsbekæmpelse	Andre skader	Eftersøgninger	Assistanceydelse i øvrigt	Udrykninger og assistancer i alt	Kørte km i forbindelse med udrykninger og assistanceydelse	Pumpe km	Pumpe timer	Andre aggregater (timer)
										Autosprøjter	Påhængsprøjter og påhængsbæresprøjter	
JAN	2	1	1	5	1		9	19	3427		47	
FEB	9	1	1	6			19	36	7113	4901	339	50
MAR	6			13	2		16	37	8308	3592	275	19
APR	7	3		9			6	25	14611	15	7	12
MAJ	5	13	2	7	2		7	36	9603	42	58	1
JUN	3	4	7		2		11	27	7009	60	54	
JUL	5	5	2	1	2		15	30	16696	2683	160	5
AUG	4	3	2	3		2	20	34	25194	2	44	7
SEP	8	2		1		1	10	22	6452		97	9
OKT	12	2		3		1	13	31	8201	620	173	61
NOV	4				3		11	18	6529	45	39	4
DEC	4		1	5		1	11	22	3206	81	1708	197
CFKPS i alt	69	34	16	53	12	5	148	337	116349	12041	3001	365

Bygningsbrande:

Udrykninger til brande i etageejendomme, parcelhuse, virksomheder, sommerhuse, landbrugsejendomme og skure m.v.

Brande i naturen:

Udrykninger til plantage-, skov-, mose-, græs-, hede- og markbrande m.v.

Redningsindsats:

Udrykninger i forbindelse med ulykker m.v. hvor der anvendes rednings-, sanitets- og pionervognsmateriel samt belysnings- og lænssepumpemateriel m.v.

Forureningsbekæmpelse:

Udrykninger og assistancer i forbindelse med olie- og kemikalieforureningsbekæmpelse samt målinger for radioaktivitet m.v.

Andre skader:

Udrykninger og assistancer i forbindelse med ulykker m.v., som ikke naturligt kan placeres ovenfor.

Eftersøgninger:

Bistand til politiet ved eftersøgning af forsvundne personer samt indicier i forbindelse med kriminalsager m.v.

Assistanceydelser i øvrigt:

Assistanceydelser uden forbindelse med ulykker m.v. som fx markvanding, udlån af materiel, transportopgaver, rejssning af telte, nødstrøm- og vandforsyning, belysningsopgaver, lænsningsopgaver og "Kystvagt RØMØ" m.v.

Af bistandsydelser i kalenderåret 1977 skal i øvrigt nævnes følgende:

Indsats ved olieskader eller rekognosceringsopgaver i/ved havne, strand m.v. i et antal af 29, herunder indsats ved olieforurening i Øresundshavnene i tiden 30.april - 9.maj 1977, hvor der kørt 1.572 km.

Sydsjællandske CF-kolonne assisterede den 7.marts samt den 17.maj og den 27.juni Flådestation Korsør med brandsikring under transport med eksplosionsfarlig væske fra Ørehoved havn til Torpedostation Kongsøre. Der kørt 828 km.

Den 9. - 11.marts 1977 deltog Nordsjællandske CF-kolonne i slukning af gårdbrand i Sverkildstrup pr. Hundested. Der pumpedes ca. 29 timer, og POLYMA var i funktion i 11 timer. Der kørtes 1.207 km.

Fynske CF-sektion fik den 22. - 23.juni 1977 til opgave af friskære godsvogne fra en væltet togstamme i Fredericia. Endvidere foretoges borttransport af togstammen.

Den 23.juni 1977 deltog Fynske CF-sektion i slukning af brand i avlsbygningen til "Hindsgavl Slot". Der pumpedes 27 timer.

Endvidere deltog Fynske CF-sektion i juni 1977 med lænseopgaver i forbindelse med skybrud.

Nordjydske CF-kolonne assisterede ved bekæmpelse af en brand i Lille Vildmose den 1. og 2.september 1977. Der pumpedes i 52½ time. Kolonnen udlagde 900 m A-slange, 600 m B-slange og 700 m C-slange. Der kørtes 2.099 km.

Sydsjællandske CF-kolonne foretog i dagene 8. - 11. september 1977 brandvagt og belysningsopgaver i forbindelse med kulturdagene på Grønnegades Kaserne, Næstved.

Midtjydske CF-kolonne deltog den 26. - 27.september 1977 i slukning af en hedebrand "Statens hede", Borris Sønderland. Der pumpedes ca. 24 timer og kørtes 881 km. Endvidere udlagdes der 143 stk. A-slanger, 16 stk. B-slanger og 29 stk. C-slanger.

I lighed med tidligere år har Sydjydske CF-kolonne i sommerperioden varetaget den såkaldte "Kystvagt RØMØ" (brand-, patrulje- og strandvagt) i weekends efter anmodning fra politimesteren i Tønder.

Ligeledes i lighed med tidligere år har flere afdelinger ved forskellige arrangementer (lejre, marcher og stævner) assisteret med såvel personel som materiel.

Civilforsvarskorpsets Befalingsmandsskole har assisteret med køretøjer i forbindelse med forskellige arrangementer for handicappede.

August 1978

Bilag 6.1.NOTAT

vedr.

Det danske civilforsvarskorps' betydning for COMBALTAP.

Henset til de opgaver, der er henlagt til COMBALTAP for så vidt angår planlægningen af forsvaret af Danmark og Slesvig-Holsten, og henset til områdets topografiske udseende er relationerne til ikke-militære myndigheder og organer af stor betydning. Jo sikrere kontakter og jo bedre samarbejde dette allierede hovedkvarter har med såvel danske som slesvig-holstenske civile myndigheder, jo større er mulighederne for en effektiv og realistisk planlægning.

Dette civilt-militære samarbejde COMBALTAP således ifølge sagens natur tilstræber såvel med danske som med tyske myndigheder, finder sted afpasset efter de to landes forskellige mønstre.

Den danske "Totalforsvars-koncept" er set med NATO-øjne en praktisk og hensigtsmæssig struktur, hvor løs den end måtte være. De fire komponenter, der tilsammen udgør totalforsvarets idégrundlag, er især på det regionale plan højt udviklede. Den komponent, der i regionen er repræsenteret ved civilforsvarsregionschefen er blandt andet karakteriseret ved at være en i fredstid opbygget organisation, som hovedsageligt er udviklet med henblik på varetagelsen af krigstidsopgaver.

Blandt civilforsvarsregionens virkemidler er udover det lokale civilforsvar, ambulancetjenesten m.v. også civilforsvarskorpset med en ganske betragtelig mandskabs- og materielstyrke, der befinder sig på et relativt højt beredskabsniveau.

Endvidere er i et væsentligt antal af de 277 danske kommuner lovmæssigt etableret civilforsvarskommissioner med borgmesteren som født formand. I disse kommissioner indgår blandt andre vedkommende kommuners politimestre. Blandt disse kommissioners mere virksomme midler henhører civilforsvarskorpset, indenfor de grænser, som korpsets størrelse betinger.

Civilforsvarskorpsets opgaver er mangeartede og omfatter hovedsagelig katastrofehjælp spændende fra almindelig brandslukning

til evakuering, transportstøtte, forplejningsstøtte og ikke mindst til rensning og rydning af store områder.

Ved sin løsning af disse opgaver frigør civilforsvarskorpset kapacitet fra andre af de civile samfunds områder og til en vis grad også militære ressourcer. Imidlertid er det på disse felter - ligesom på de militære områder - en nødvendig forudsætning, at materiel og personel er tilstede og trænet i fredstid. Civilforsvarskorpsets opgaver kræver, ganske som det militære forsvar, grundig planlægning og overvejelser forud for indsatssituationen.

Civilforsvarskorpset - betragtes som en fredstidsdispositions-enhed for civilforsvarsstyrelsen - repræsenterer for BALTAP en naturlig og dagligdags forhandlingspartner, hvorfra staben henter informationer, planlægningshjælp og rådgivning i fredstid både med henblik på øvelser og på krigsplanlægningen. Civilforsvarskorpsets officerer repræsenterer således en fond af viden og erfaring indenfor deres faglige område, der gør dem til en uundværlig og jævnbyrdig partner, uanset om de er tjenestegørende i styrelsen eller ved landsdel/region.

Det er en følge af de pågældende officerers daglige tjeneste i flere år i "geledet" i korpset, at de pågældende nøjagtigt ved, hvad der i en øvelse eller i en plan kan anses for realistisk. Eksempelvis kan nævnes, at netop i disse måneder foregår et ganske snævert samarbejde med civilforsvarsstyrelsen med henblik på planlægningen af indarbejdelsen af flygtningeproblemer i den kommende WINTEX/CIMEX 79. Den officer fra civilforsvarskorpset, der er sagsbehandler i styrelsen, kan givet takke sin tjeneste og uddannelse ved korpset for sin habilitet i tilrettelæggelsen af dette problem.

I krigstid vil korpsets betydning selvsagt mangedobles for COMBALTAP. Men så afgjort kun under den forudsætning, at korpset fagligt fortsat vil være på det høje stade, hvor det set herfra synes at være i dag. Denne forudsætning kan kun opfyldes, såfremt det fortsat er et korps, der i fredstid vedligeholdes og trænes som enhver anden beredskabsenhed, det være sig militær, para-militær eller civil. Uden denne fredstidstræning ville korpsets krigsindsats blive så svag, at dette hovedkvarters planlægning næppe kunne tage hensyn til det.

Civilforsvarskorpset vil i krigstid være en uvurderlig støtte for de allierede operationer. Uden i øvrigt at remse eksempler op skal her blot peges på evakuering af eventuelle invasionsområder,

rydning af ramte bymæssige områder, hvor forsyningsakser går igennem, samt på katastrosehjælp til områder med væsentlige civile flyvepladser eller havne.

Hertil kommer de vigtige - men vanskeligt vurderbare - psykologiske moment overfor civilbefolkningen. Risikoen for panik, rygtedannelser eller regulært moralsammenbrud nedsættes væsentligt i takt med, at befolkningen ved selvsyn konstaterer, at myndighederne dels gør en indsats og dels at denne indsats virker efter hensigten. Uanset at denne faktor, som nævnt, er vanskelig at bedømme, er den måske en af de væsentligste sider ved civilforsvarskorpsets indsats.

Talrige øvelser har demonstreret betydningen af korpsets forbindelsescelle til Forsvarets ABC-central. Denne forbindelsesgruppe, der udover at være et væsentligt integreret led i ABC-meldetjenesten på landsplan, giver i kraft af sin fysiske placering i bunkeren tillige en støtte til COMBALTAP vurdering af den totale situation i BALTAP-området. Det kan i denne forbindelse nævnes, at BALTAP CIMIC (Civil-military cooperation) SECTION får sine væsentligste rettidige informationer om situationen uden for det militære forsvar i det danske område via denne forbindelsescelle. Oplysninger, der indgår direkte i det beslutningsgrundlag, som er til rådighed for COMBALTAP. Civilforsvarsregionernes mange og ofte detaljerede oplysninger fra hele Danmark kan ved hjælp af forbindelsesgruppens gode kommunikationslinier hurtigt bringes tilveje centralt og anvendes i den militære sektor indenfor totalforsvarsbilledet. I krigstid vil dette være af stor betydning.

Ifald civilforsvarskorpsets struktur måtte blive ændret fra den nuværende til at være en ren mobiliseringsenhed - eller det måtte blive væsentligt nedskåret - vil de forannævnte militære nyttevirkninger af korpsets funktioner falde ganske signifikant, subsidiært helt forsvinde. Her er i øvrigt ganske set bort fra de direkte konsekvenser for den danske befolkning, idet disse ligger uden for dette notats ramme. Konsekvensen vil være, at andre civile og eventuelt også militære ressourcer må anvendes i stedet.

Det har taget år at opbygge dette korps og den struktur, det er en del af. Det har ligeledes taget år at give dets officerspersonel den uddannelse og erfaring, der er så væsentlig for både civile og militære planlægningsorganer. Det vil derimod kunne nedbrydes på meget kort tid. En nedlæggelse af korpset vil medføre en

nedsættelse af Danmarks overlevelsessevne i krigstid, hvorfor det vil medføre en konsekvens for COMBALTAP og formentlig også for Danmarks forhold til NATO i øvrigt. Netop i disse år, hvor SACEUR til stadighed understreger betydningen af, at medlemslandene lægger øget vægt på civilforsvarsplanlægning, vil en mindskeelse af den danske anstrengelse på dette felt være meget u hensigtsmæssig.

Danmark har haft lejlighed og dygtighed til igennem de seneste 30 år at skabe en totalforsvars-koncept og en civilforsvarsmæssig planlægning og beredskab af høj karat. Det er et felt, hvor Danmark er anerkendt for at være forud for de fleste af alliansens øvrige medlemslande. For HQ BALTAP er der talrige indicier herpå. De faste CIMIC konferencer, der gennem mange år har været afholdt af COMBALTAP, har gang på gang trukket på civilforsvarsstyrelsens og ikke mindst på civilforsvarskorpsets ledende personel som foredragsholdere. Udenlandske officerer har i forbindelse med disse konferencer aflagt besøg på civilforsvarskorpsets skoler og kaserner, samt i korpsets regionsbunkere. Reaktionen hos de udenlandske officerer har hver gang været den samme. En anerkendelse af korpsets effektivitet og et ønske om, at tilsvarende var opbygget i flere af alliansens lande. Som et kuriosum skal nævnes, at ved en CIMIC konference i Centralkommandoens hovedkvarter i Brunssum, Holland forrige år, blev det danske civile beredskab nævnt af en foredragsholder som efterlignelsesværdigt.

I Slesvig-Holsten har man erkendt ønsket om en tilsvarende organisation som det danske civilforsvarskorps, og man er i øvrigt ved at øge sin indsats på dette område. Men i og med at man i Forbundsrepublikken ikke har den danske "fjerde totalforsvarskomponent, Civilforsvaret" må man henlægge disse funktioner under de i fredstid eksisterende organer, det vil sige under det militære forsvar, politiet eller civile beredskabsforanstaltninger, såsom lokale brand myndigheder m.fl.

COMBALTAP's samarbejde med disse finder veletableret sted via den tyske militære territorialkommando i Kiel. Men det er uundgåeligt at bemærke, at man der mangler det samlede sted for ekspertise på disse områder, som i Danmark eksisterer i civilforsvarsstyrelsen og i civilforsvarskorpset.

Det vil næppe være for vidtgående at postulere, at civilforsvarskorpset er en del af ryggraden i det danske totalforsvar.

Ryggradsskader kan være fatale.

N Ø G L E

til brug ved økonomiske beregninger i modeller om
ændring af uddannelsen af værnepligtige under ho-
vedkonto 4.03 "CF-korpset m.v.".

A. LØNNINGER M.V.1. Værnepligtige menige

Værnepligtsløn, incl. 3. etape i prisniveau APR 1976 pr. md. 4.300

Anslået værdi af mundering, sygepleje, frirejse-
ordning og velfærdsforanstaltninger

pr. md. 400

pr. md. 4.700

pr. år 56.400

2. Værnepligtige befalingsmænd

Gennemsnitsløn til en værnepligtig befa-
lingsmand kan i prisniveau APR 1976 ansæt-
tes til:

pr. md. 5.400

pr. år 65.000

3. Faste befalingsmænd

Gennemsnitslønnen til en fast befalings-
mand kan i prisniveau APR 1976 ansættes til:

pr. md. 7.500

pr. år 90.000

4. Civilt personale

Gennemsnitslønnen til en civilt ansat med en
beskæftigelsesgrad, der overstiger $\frac{1}{2}$ tid kan
i prisniveau APR 1976 ansættes til:

pr. md. 5.800

pr. år 70.000

B. KASERNEANLÆG M.V.

	NJCFK Thisted	SJCFK Hadersl.	FCFS Middelf.	NSCFK Hiller.	BCFS Allinge
1. Driftsudgifter i mill. kr.	2,2	2,2	1,6	2,5	1,2
2. Lønninger til de ved kasernen an- satte faste BM og civile.	3,7	3,9	2,9	3,8	2,3
3. Lønninger til vær- nepligtige BM	1,4	1,5	0,7	1,2	0,7
Kasernen totalt	7,3	7,6	5,2	7,5	4,2

ad 1.

Udgangspunktet for beregningerne er det i MAR 1976 udarbejdede skema "Besparelser (i APR 74-niveau) som følge af en reduktion af tjenestetid og/eller forbrug af værnepligtige". Dette indebærer, at udgifterne er beregnet som et gennemsnit af de faktisk afholdte udgifter i finansårene 1973/74 - 1974/75 samt det forventede forbrug i 1976/77. DER ER FORETAGET OMREGNING TIL APR 1976-PRISNIVEAU (APR 74-niveau + 25%).

ad 2.

Lønøkonomierne er beregnet på grundlag af det under ad 1 nævnte skema, idet der efter det for kontoret oplyste kun er sket uvæsentlige ændringer i antallet af faste befalingsmænd og civilt ansatte ved de enkelte tjenestesteder. DER ER FORETAGET OMREGNING TIL APR 1976-PRISNIVEAU (APR 74-niveau + ca. 25%).

ad 3.

Lønøkonomierne til værnepligtige befalingsmænd er beregnet på grundlag af det faktiske antal pr. OKT 77 på de enkelte tjenestesteder og med den under A.2. anførte gennemsnitsårs løn.

Alle beregningerne under A og B er skønsmæssige.

Omregningen fra prisniveau APR 1974 til prisniveau APR 1976 er foretaget på grundlag af en vurdering af de af finansministeriet i indkaldelsescirkulærer til finanslovsforslag for 1976/77 og 1977/78

meddelte procentvise stigninger i lønninger, forskellige varegrupper samt tjenesteydelser.

NØGLE ANVENDT VED REDUKTION I KASERNER

"a": Alle modeller mærket med "a" er udregnet ud fra den i dag gældende udnyttelsesgrad på kasernerne, hvor der er tale om overbelægning i forhold til det kasernerne oprindeligt er bygget/indrettet til.

"b": Alle modeller mærket med "b" er udregnet med den forudsætning, at overbelægningen afskaffes inden der foretages kasernenedlæggelser. Sagt på anden måde, betyder det, at en nedgang i den daglige styrke på indtil ca. 300 værnepligtige, sker ved udtynding og uden nedlæggelse af kaserner.

Kasernes belægningstal

	Med nuværende enkadrering ^{x)}	Oprindelig indrettet til
Allinge	90	74
Middelfart	110	114
Hillerød	170	164
Thisted	200	144
Haderslev	210	144
Herning	250	184
Næstved	190	144

== I alt ===== 1220 ===== 968 =====

^{x)} bortset fra spidsbelastningsperioder.

Beregning af reduktion i ansatte ved udtynding på kaserner.

Da der ved udtyndinger vanskeligt kan foretages en eksakt opgørelse af i hvilke personalegrupper, der skal reduceres og i hvilket omfang, er der ud fra et skøn i beregningerne anvendt en regneenhed benævnt "K". En "K" er medtaget som besparelse for hver gang der udtyndes med 30 værnepligtige i den daglige styrke på kasernerne.

"1 K" er beregnet som værdien af en fast og 3 værnepligtige befalingsmænd (heraf en værnepligtig befalingsmand til frivillig tjeneste) og svarer således til 0,3 mill. kr. pr. år. Det skal understreges, at der ved denne beregningsmetode ikke er taget stilling til, hvorledes udtyndingen skal belaste de forskellige personale-

grupper. Dette vil først kunne afgøres i en konkret situation. Eventuelle afskedigelser i den konkrete situation vil således og så kunne ramme civilt ansatte.

§ 31-værnepligtige.

Reduktion i sengepladser samt løn-besparelser.

Opgjort udfra p.t. afsat 220 sengepladser samt brug af Civilforsvarets Ambulanceskole 2 gange om året.

P.t. årligt forbrug: 2.150.

Årligt forbrug	Reduktion i sengepladser	Besparelser i løn m.v.
2.150	0	xx) 0
1.950	0 ^{x)}	0,9 mill.
1.750	25	1,9 mill.
1.500	55	3,1 mill.
1.300	75	4,0 mill.
1.100	100	4,9 mill.
0	220	10,0 mill.

x) Når der ved denne reduktion i årligt forbrug ikke forekommer reduktion i behovet for sengepladser, skyldes det, at Civilforsvarets Ambulanceskole i det eksisterende system uddanner to hold § 31-værnepligtige pr. år. Ved beregning af modeller, der medfører ændringer i forhold til det nuværende system, er denne mulighed for udnyttelse af sengekapacitet udeladt af tekniske grunde.

xx) Besparelser i løn m.v. er i dette skema medtaget, fordi der her er tale om personer til 1 måneds uddannelse, hvorfor man ikke så nemt kan regne med årslønninger. Der er således kun mulighed for at gennemføre § 31-uddannelsen med 9 hold pr. år.

Ambulancetjenesten.Reduktioner i sengepladser (daglig tjenestegørende styrke).

Opgjort i runde tal ud fra p.t. årligt forbrug på 200.

Årligt forbrug Tjenestetid	200	175	150	125	100
8 mdr.	0	20	35	55	70
7 mdr.	20	35	50	65	80
6 mdr.	35	50	60	70	85
5 mdr.	50	60	70	80	90
4 mdr.	65	75	85	95	100
3 mdr.	85	90	95	105	110
2 mdr.	100	105	110	115	120
1½ md.	105	110	115	120	125

CF-korpset.Reduktioner i sengepladser (dagligt tjenestegørende styrke).

Opgjort i runde tal ud fra p.t. årligt forbrug på 1400.

~~Årligt~~ Tjenestetid	~~Forbrug~~	1400	1350	1300	1250	1200	1150	1100	1050	1000	900	800	700
8 mdr.		0	35	65	100	135	170	200	235	265	330	400	465
7 mdr.		115	145	175	205	235	265	290	320	350	410	470	525
6 mdr.		235	260	285	310	335	360	385	410	435	485	535	585
5 mdr.		350	370	390	410	435	455	475	495	520	560	600	640
4 mdr.		465	485	500	520	535	550	570	585	600	635	665	700
2 mdr.		700	710	715	720	730	740	750	760	770	785	800	815

Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

Af den årligt indkaldte styrke (X) til CF-korpset fragår der - p.g.a. efterkassationer, midlertidig hjemsendelse o.a. - gennemsnitligt ca. 7%.

Af den herefter tilbageværende styrke må der påregnes at afgå ca. 20%, der som såkaldte menig-gruppeførere overføres til CF-områderne ca. 12 dage før normal hjemsendelse fra CF-korpset. Disse menig-gruppeførere er fuldt og helt overført til CF-områderne og kommer aldrig mere til korpsets mobiliseringsstyrke.

Af det herefter tilbageværende antal, der indgår i CF-korpsets mobiliseringsstyrke (normalt kaldet "en årgang") må der påregnes et frafald i løbet af tiden i mobiliseringsstyrken på ca. 2%, som følge af dødsfald, emigration o.a.

Der er i nedenstående tabel regnet med disse 2%, men det vil være logisk at antage, at tallet vil blive højere, hvis antallet af årgange i mobiliseringsstyrken forhøjes i forhold til de nuværende 12, idet tallet (2%) baserer sig på erfaringer med en mobiliseringsstyrke bestående af 12 årgange. Jfr. bemærkningerne om forhøjelse af procent-frafald side 80 midt i administrationsdepartementets rapport om civilforsvaret m.v.

Det samlede resultat bliver, at der af det årligt antal indkaldte kun kan påregnes at blive ca. 73%, der indgår i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

Udfra, at den nuværende mobiliseringsstyrke skal andrage ca. 12.000 mand, bliver der herefter følgende sammenhæng mellem antallet af årgange i mobiliseringsstyrken og antallet af årligt indkaldte.

Antal årgange i mobiliseringsstyrken	Antal årligt indkaldte
12	1400
13	1300
14	1200
18	930
21	775.

Besparelser i statsudgifter (APR 1976-niveau) ved reduktion i den lokale værnepligtsuddannelse (§ 31-uddannelsen).

På grundlag af skønsmæssige beregninger må der forventes følgende besparelser i forhold til reduktionen i den årlige tilgang af § 31 værnepligtige til lokal uddannelse:

<u>Årlig tilgang</u>	<u>Reduktion</u>	<u>Besparelse</u>
2.150	0	0
1.950	200	0,2 mill. kr.
1.500	650	1,1 mill. kr.
1.100	1.150	2,0 mill. kr.
0	2.150	4,5 mill. kr.

De egentlige uddannelsesudgifter i det lokale civilforsvar andrager 7,1 mill. kr., heraf udgør værnepligtsuddannelse ca. 70%, eller i alt 5 mill. kr.

Udgiften til den hidtidige vedligeholdelsesøvelse for det værnepligtige mandskab, der her er forudsat bibeholdt, udgør ca. 0,5 mill. kr.

Den årlige udgift ved gennemførelsen af det fortsatte lokale uddannelsesprogram for § 31-værnepligtige (2 x 50 timer) udgør således ca. 4,5 mill. kr.

Ud fra besparelsen på 4,5 mill. kr. ved at fjerne en årlig uddannelse af 4.300 § 31-værnepligtige i 50 timer kan man slutte, at overførsel af 200 timers uddannelse af 2.150 § 31-værnepligtige til byerne (lokal uddannelse) vil medføre en øget udgift på 9,0 mill. kr.

De statslige udgifter til vedligeholdelse af øvelsesanlæg og tilskud til delvis dækning af driften af undervisningsbygninger udgør ca. 1,8 mill. kr. Disse udgifter forudsættes uændret uanset nedskæring af § 31-uddannelsen, idet uddannelsesanstaltene fremdeles skal benyttes til anden uddannelse, vedligeholdelsesøvelser, og andre øvelser.

På den funktionelle opstilling i finansloven (jfr. årsberetning for 1976, bilag 8) under punkt 11: Uddannelse af værnepligtige og frivillige ved det lokale civilforsvar figurerer et samlet beløb på 11,1 mill. kr. Som ovenfor nævnt udgør de egentlige uddannelsesudgifter 7,1 mill. kr., hvortil kommer 1,8 mill. kr. til vedligeholdelse af uddannelsesanstaltene, eller ialt 8,9 mill. kr. Differencen mellem de 11,1 mill. kr. og 8,9 mill. kr., eller i alt 2,2 mill. kr. omfatter udgifter til anskaffelse af mundering, vedligeholdelse af beredskabsmateriel til CF-områder og administration af ordningen vedr. udskrivning af køretøjer til det lokale civilforsvar. Da disse udgifter ikke vedrører selve uddannelsen, ændres de selvsagt ikke ved eventuel nedtrapning af denne.

Personalemæssige reduktioner (heltidsstillinger).

Ved beregning af de personalemæssige reduktioner i skemaerne er der for hvert "K" regnet med 4 personer. Ved kasernenedlæggelser er der regnet med det faktisk antal ansatte, idet dog timelønnet personale (under 20 timer pr. uge) er omregnet til heltidsstillinger. Det antal personer, som bliver berørt ved en kasernenedlæggelse vil derfor være større end nedenfor anførte tal:

Kaserne	Heltidsstillinger	Heraf værnepligtige befalingsmænd til pligtig TJ
Thisted	67	14
Haderslev	66	14
Middelfart	44	6
Hillerød	61	11
Allinge	39	5

Bilag 7.3. MODEL nr.	TJENESTETID			ARBEJDE FORBRUG AF VÆRNEPLIGTIGE		ANTAL ARBEJDS- MØDER I ØK- KORPSENS MOBILISE- RINGSSTYRKE	REDUKTION I ANTAL DAGLIGE LØNNEDE (årslønninger)		REDUK- TION I ANTAL LØNNIN- GER TIL § 31-VP (årl. md)	REDUKTION I BEHOV FOR SENGELPLADSER			REDUKTION I KASERNER	REDUKTION I ANTAL ANSÆT- TEDE OVER KASER- NEREDUKTION.	PENGEMASSIGE REDUKTIONER (mill. kroner)					PERSONALE- REDUKTIONER (heltidsst. heraf til pligtig tj. neste)																																																																																																																																																																																																																																																				
	§ 31-VP	§ 31-tj.	§ 31-VP	CEKPS	AMB-tj.		CEKPS	AMB		§ 31 I alt	CEKPS	AMB			§ 31 I alt	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE	DIREKTE KASERNE- UDGIFTER	LØN TIL BEFALINGS- MÆND m.fl.	UDGIFTER TIL LO- KALE OG I ALT	LØN TIL VÆRNE- PLIGTIGE

Modellen svarer til administrationsdepartementets forslag på side 105 i rapporten om civilforsvaret m.v.

1. Tjenestetid.

Modellen forudsætter en kasernuddannelse af 1½ måneds varighed samt genindkaldelser 3 gange. Genindkaldelserne skal have en varighed af 15 dage.

Med tjenestetid på 1½ måned vil der pr. år kunne uddannes 7 hold med en effektiv uddannelsesetid på 30 arbejdsdage (i enkelte tilfælde 28 dage).

Hvis genindkaldelserne gennemføres 3 gange, f.eks. i det 6., 12. og 18. år, betyder det, at der ca. 18 år efter starten af ordningen og fremefter skal genindkaldes et antal svarende til tre gange det årlige forbrug af værnepligtige.

Det betyder, at der hvert år kan gennemføres maksimalt 23 genindkaldelser, idet der skal tages hensyn til indkaldelses- og hjemsendelsesprocedure samt rengøring mellem hjemsendelse og indkaldelse m.v.

2. Årligt forbrug af værnepligtige.

Det er forudsat, at der hvert år skal indkaldes 3000 værnepligtige til grunduddannelse.

Genindkaldes 3 gange, skal der yderligere regnes med 9000 mand.

3. Antal årgange i CF-korpsets mobiliseringsstyrke.

Tages det i betragtning, at der ikke skal overføres gruppeførere til det lokale civilforsvar samt at tiden i CF-korpsets mobiliseringsstyrke bliver kort, betyder det, at lidt over 90% af det årlige forbrug vil indgå i mobiliseringsstyrken. Antallet af årgange kan derfor fastsættes til 4½.

4. Lønforhold.

Under grunduddannelsen må det forudsættes, at der skal betales værnepligtsløn efter de i dag gældende regler, hvilket er ca. 4.700 kr. pr. måned. Det svarer til en årlig udgift på ca. 21 mill. kr.

Ved genindkaldelserne er de gældende regler ret komplicerede. Reglerne er således, at der betales 65,00 kr. pr. dag (7 dage) til dækning af merudgifter. Gennemsnitlig betales der ca. 15 kr. pr. dag (6 dage) til mundering, sygepleje, velfærdsforanstaltninger m.v. (ca. 400 kr. pr. md.). Der er endvidere mulighed for godtgørelse af tabt arbejdsfortjeneste med indtil 170,00 kr. pr. dag, dog maksimalt 1.020,00 pr. uge (for 6 dage). Tabt arbejdsfortjeneste kan normalt ikke ydes for weekend-mønstringer m.v.

Der kan vanskeligt skønnes over i hvilket omfang godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste vil komme på tale, men skal alle have denne ydelse, vil det betyde, at en værnepligtig under genindkaldelse pr. dag koster 250,00 kr. Det må forudses, at en genindkaldelse af 5 dages varighed (mandag-fredag) vil medføre udbetaling af ydelser for 7 dage, nemlig $6 \times 250,00 \text{ kr.} + 1 \times 65,00 \text{ kr.} = 1.565,00 \text{ kr.}$

Ved genindkaldelser 3 gange betyder det, at 9.000 mand skal have lønning i hver en uge á 1.565,00 kr., hvilket medfører en udgift på ca. 14 mill. kr.

5. Behovet for sengepladser.

Grunduddannelsen kan kun gennemføres 7 gange pr. år og kræver således ca. 430 sengepladser til rådighed. Genindkaldelser kan kun gennemføres 23 gange pr. år og vil således kræve 390 sengepladser til rådighed med 3 genindkaldelser. Antallet er afhængigt af, hvorledes genindkaldelserne kan organiseres. Der tænkes her på, om genindkaldelserne skal ske i organisatorisk ramme fra den enkelte by, eller der blot skal ske genindkaldelse af værnepligtige tilhørende samme årgang. Gennemsnitlig vil det nok være realistisk at regne med et behov for sengepladser mellem 820 og 850, hvilket svarer til en reduktion på ca. 400, når der regnes med den eksisterende overbelægning.

Regnes der ikke med overbelægning, betyder det en maksimal reduktion på ca. 150 sengepladser, hvilket svarer til, at 1 kaserne vil kunne nedlægges (Middelfart).

6. Kasernereduktion.

Der vil maksimalt kunne nedlægges 3 kaserner (Allinge - Middelfart - Hillerød (eller Thisted i stedet for Hillerød)), når der regnes med den eksisterende overbelægning ("a-model").

7. Væsentlige konsekvenser i øvrigt.

Uden at nedenstående skal betragtes som en udtømmende udredning af konsekvenser ud over de allerede anførte, skal der dog peges på en række forhold af betydning for sagen.

a. Der indkaldes i dag ca. 3.750 værnepligtige. I et kommende system skal der indkaldes op til 12.000 værnepligtige pr. år eller ca. $3\frac{1}{2}$ gange så mange. Alene proceduren med udsendelse af indkaldelsesordrer og behandling af sager om udsættelse vil betyde en væsentlig udvidelse af arbejdsmængden i civilforsvarsstyrelsens værnepligtsafdeling. Antallet af medarbejdere må forventes at skulle ca. firedobles, hvilket igen giver behov for lokaler, som p.t. ikke haves.

b. Ved kasernerne skal der papirmæssigt indkaldes og hjemsendes et tilsvarende stort antal personer. Arbejdsbyrden bliver dér stigende i samme forhold som antallet af indkaldte stiger. Tilsvarende vil der ske forøgelse af arbejdsmængden på depoter m.v.

c. Sagsbehandlingen på lønområdet vil stige væsentligt, idet hver enkelt genindkaldt person skal have sin sag vurderet særskilt af hensyn til fastsættelse af godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste.

d. Udgifter til rejser vil stige, dels i forbindelse med hjemsendelse og indkaldelse dels ved administration af frirejseordningen.

8. Økonomi.

Der er i den skitserede ordning så mange uklarheder, som må fjernes, før der kan regnes reelt på ordningen, men en umiddelbar vurdering betyder, at ordningen vil give et dårligere civilforsvar, men den vil blive næsten lige så dyr som den eksisterende ordning.

9. Forskelle i relation til administrationsdepartementets rapport.

Det skal indledningsvis bemærkes, at der i foranstående redegørelse er regnet med genindkaldelse 3 gange efter grunduddannelsen, uanset administrationsdepartementets rapport omtaler 3-4 gange. Når der er regnet med 3 genindkaldelser, skyldes det, at rapportens udregninger baserer sig på 3 genindkaldelser. Rapportens udregninger regner endvidere med en samlet varighed på 15 arbejdsdage til genindkaldelser, hvilket betyder 3 ugers uddannelse.

De væsentlige forskelle på det foran beskrevne og administrationsdepartementets rapport består i udregningen af løn og kasernekapacitet.

Ved udregning af lønnen er rapporten gået ud fra, at der under genindkaldelse alene skal udbetales værnepligtsløn, svarende til ca. 4.700,00 kr. pr. måned, medens genindkaldelseslønnen i virkeligheden er ca. 6.770,00 kr. pr. måned eller ca. 45% højere.

Ved udregning af behov for kasernekapacitet er administrationsdepartementet gået ud fra, at der pr. år kunne gennemføres genindkaldelse af ca. 40 hold. En sådan ordning vil imidlertid kræve, at f.eks. lagre af mundering gøres betydelig større end tilfældet er i dag, hvilket vil kræve lokaleplads, som p.t. ikke findes. Det vil endvidere betyde, at en lang række serviceydelser, som f.eks. rengøring og klargøring af kaserne m.v., altid skal foregå på lørdage og søndage, hvor samfundet normalt holder fri. Det er tvivlsomt, at der skulle kunne skaffes arbejdskraft til disse formål, når det beslaglægger næsten hver eneste weekend året rundt. Hvis disse funktioner skal tilgodeses på hverdage, og man skal undgå udvidelser af depotbeholdninger og dermed plads, vil der kunne gennemføres 23 hold om året.

Civilforsvarsstyrelsen

Oktober 1978

N O T A Tvedr.Civilforsvarets hidtidige og fremtidige udbygning.

I kapitel 6 i udkast til betænkning fra arbejdsgruppe 2 er generelt gennemgået nogle konsekvenser ved opfyldelse af kommissoriets krav om besparelser på mindst 40 mill. kr. på civilforsvarets budget (april 1976-niveau). I samme betækningsudkast kapitel 7 er mere konkret anført nogle konsekvenser ved besparelser af forskellig størrelse.

For at få et nogenlunde helhedsbillede af den organisation, der fra administrationsdepartementets side foreslås reduceret, vil det være rimeligt dels at sætte de 40 mill. kr. i relation til virksomhedens samlede budget, dels at se på, hvorledes udsigterne til en fuldt udbygget virksomhed er.

Ved en gennemgang af de årlige finanslove vil man kunne konstatere, at civilforsvarets budget i de sidste 15 år er blevet væsentligt nedskåret både absolut og relativt.

ad Absolut nedskæring.

Nedskæringerne på civilforsvarets budget startede i sidste halvdel af 1960'erne. Indtil 1972/73, hvor der også gennemførtes store besparelser på civilforsvarets budget, har nedskæringerne gennemsnitlig ligget på $1\frac{1}{2}$ - 5% årligt i faste priser. Der kan bl.a. henvises til de årlige procentvise besparelser på finanslovene. De store besparelser, der blev vedtaget i 1972 blev dog beregnet til 13% for det første år og 20% for de følgende.

Civilforsvarsstyrelsen anslår ved et forsigtigt skøn, at civilforsvarets budgetter i perioden fra 1964/65 til 1976/77 er nedskåret med 40 - 50% i faste priser.

Denne nedskæring har medført, at civilforsvarsstyrelsen har måttet gennemføre en række indskrænkende indgreb i organisationen. Siden 1962 har civilforsvaret taget kasernerne i Middelfart og Padborg i brug. I samme periode er nedlagt følgende kaserner: Nexø, Sæby, Hobro, Padborg, Sandholt (Fyn) og Karsemose i Nordsjælland. Kasernerne i Herning og Næstved er i 1966 og 1968 ud-

skiftet med nye. Det samlede resultat er dog, at der i den nævnte periode er nedlagt flere kaserner, end der er kommet til.

Det statslige civilforsvars personaleloft (d.v.s. maksimum inden for finanslovens lønningsbudget, uden lønning til værnepligtige menige) viser følgende tal:

	<u>I alt</u>	<u>Heraf fast personel</u>
1.april 1969	1053	849
1.april 1977	790	660

Det godkendte personaleloft er således blevet 25% lavere i den nævnte periode.

Efter de nævnte nedskæringer i 1972 måtte civilforsvaret opgive fremtidig bygning af kombinerede offentlige beskyttelsesrum og kommandocentraler.

Sættes kommissoriets krav om besparelse på mindst 40 mill. kr. i relation til det samlede budget i april 1976-niveau, vil man se, at beløbet udgør ca. 20% af dette budget. Der ville således - hvis besparelsen gennemføres - være tale om en ikke uvæsentlig yderligere reduktion absolut set.

I 1974 overtog civilforsvarsstyrelsen en del af det civile beredskab og sygehusberedskabet, og udgifterne til disse foranstaltninger er siden inkluderet i civilforsvarets bevillinger. Disse aktiviteter beslaglægger dog kun en mindre del af civilforsvarets samlede budget, men ved sammenligninger med tidligere år, må dette forhold erindres.

Hvis der ses bort fra egentlige nedskæringer, som bl.a. blev gennemført i 1972/73, er civilforsvarets budgetter - som alle øvrige statsbudgetter - blevet pris- og lønreguleret med nogle faktorer, som tilsigter at give fuld kompensation for inflationen. Samtidig er der dog gennemført generelle besparelser på de årlige finanslove. Ses der bort fra udviklingen på værnepligtslønsområdet, må det anses for realistisk at antage, at den nævnte regulering kompenserer udviklingen på lønområdet. Civilforsvarsstyrelsen har imidlertid iagttaget, at de faktiske priser på indkøbt materiel i de seneste år er steget hurtigere end den formelle opskrivning af budgetterne.

Når budgetterne vurderes, er værnepligtslønnen en væsentlig faktor. Den egentlige værnepligtsløn blev indført i tre trin startende den 1.april 1976 og med sidste trin 1.april 1978, men allerede

før 1976 var der en tendens til en forholdsvis hurtig opskrivning af den dagløn, som de værnepligtige tidligere fik. I det statslige civilforsvar aflønnes hver dag over 1200 værnepligtige (CF-korps, ambulancetjeneste og § 31-tjeneste). En sådan gruppe som i april 1976-niveau efter 1. april 1978 modtager en værnepligtsløn på ca. 4.700 kr. pr. måned eller 56.400 kr. pr. år, svarende til i alt ca. 68 mill. kr. pr. år, er en stor andel af et forholdsvis lille budget.

ad Relativ nedskæring.

Ser man på civilforsvarets budget dels i relation til de samlede statsbudgetter dels i relation til forsvarsbudgetterne, viser civilforsvarets budgetter i begge tilfælde en faldende tendens.

Civilforsvarsudgifterne i 1964/65 udgjorde 7,0 o/oo af det samlede statsbudget. I 1976/77 var andelen faldet til 2,5 o/oo.

I forhold til forsvarsbudgetterne har civilforsvarsudgifterne udgjort følgende andele:

I 1964/65	4,25%
I 1976/77	3,6 %

Civilforsvarsstyrelsen har gennem årene prioriteret det "levende" civilforsvar højest, bl.a. ud fra følgende betragtninger:

- Det er ikke den store idé at bygge beskyttelsesrum, hvis der i en given situation ikke er hjælpestyrker til at ud-fri de indespærrede i disse rum.
- Det "levende" civilforsvar er en betingelse for, at der igennem en fredsperiode kan opretholdes den nødvendige kadre af professionelle civilforsvarsfolk, uden hvilken en hurtig udbygning af beredskabet i givet fald ikke vil være mulig.
- Det "levende" civilforsvar er endvidere det, der bedst medvirker til at give civilforsvaret en placering i be-folkningens bevidsthed, bl.a. gennem den fredsmæssige katastrofebistand.

Denne prioritering er uændret og ønskes af civilforsvarsstyrelsen heller ikke ændret i fremtiden.

En beslutning om besparelser i størrelsesordenen 40 mill. kr. som i kommissoriet anført ville imidlertid medføre store indgreb i det "levende" civilforsvar.

Den anførte prioritering har betydet, at de gennem årene gennemførte nedskæringer er sket på områder, som kun i ringe grad har

betydning for det "levende" civilforsvar, men i stedet vedrører det materielle og bygningsmæssige beredskab.

Det er derfor naturligt, at der i civilforsvaret er behov for en hurtigere udbygningstakt end den, der er betinget af de nuværende nedskårne bevillinger (uden besparelsen på de 40 mill. kr.)

Efter civilforsvarsstyrelsens opfattelse er det vigtigt at understrege, at prioriteringen af de enkelte foranstaltninger er uændret. Det, der er tilbage i øjeblikket, først og fremmest driften af CF-korpset samt uddannelsen indenfor det lokale civilforsvar, er stadig det højest prioriterede. Det eksisterende civilforsvarsberedskab må sættes i relation til de fastsatte mål for et fuldt udbygget civilforsvar. De gennem årene foretagne nedskæringer har i bedste fald udskudt tidspunktet for opnåelse af et fuldt udbygget civilforsvar. I værste fald er bevillingerne allerede i dag af en sådan størrelsesorden, at det vil være umuligt at nå et fuldt udbygget civilforsvar på dette grundlag. Ved yderligere besparelser på civilforsvarets budget vil der ske indgreb også i de højest prioriterede foranstaltninger, som består i dag.

I forbindelse med nærværende udvalgsarbejde har der ikke fra nogen side været fremført forslag om ændringer i de for civilforsvaret fastsatte mål. Det er derfor rimeligt at antage, at disse mål - også i fremtiden - angiver rammerne for et fuldt udbygget civilforsvar.

I det følgende skal derfor anføres nogle eksempler på områder, som kræver bevillinger for at komme op på et niveau svarende til målene.

Såfremt civilforsvaret i Danmark skal leve op til de mål, som har været gældende siden begyndelsen af 1960'erne, betyder det et behov for yderligere etableringsbevillinger på ca. 485 mill. kr. ud over de gældende bevillingsrammer. Dette beløb fremkommer på følgende måde:

Statsmateriel	ca. 240 mill. kr.
Mundering	ca. 40 mill. kr.
Anlægsudgifter	ca. 100 mill. kr.
Gastjenesten	<u>ca. 105 mill. kr.</u>
I alt	ca. 485 mill. kr.
	=====

Det bemærkes, at disse beløb ikke omfatter eventuelle forslag fra arbejdsgruppe 3 om øgede udgifter til etablering af beskyttelsesrum.

Beløbene bør anvendes i overensstemmelse med gældende, godkendte planer til indkøb af statsmateriel fortrinsvis til det lokale civilforsvar og ambulancetjenesten og indkøb af mundering fortrinsvis til det lokale civilforsvar. Anlægsudgifterne omfatter etablering af manglende regionsdepoter, manglende kommandocentraler, modernisering af gamle kaserne, og udbygning af uddannelsesfaciliteter. Ønsket om penge til gasberedskabet skal dække produktion af gashætten, indkøb af gassporeapparater, gasdragter m.v. samt udskiftning af ældre gasmasker og filtratorer. Det bemærkes, at produktion af gashætten ikke er godkendt af indenrigsministeriet.

I 1972/73 gennemførtes en reduktion af CF-regionernes formåen bl.a. ved en kraftig reduktion i personalet, som blev overført til anden tjeneste. Regionerne ønskes gerne styrket igen a.h.t. planlægningen af civilforsvaret på regionalt og lokalt niveau. Dette vil nødvendiggøre øgede driftsbevillinger på 3 mill. kr. årligt.

Det vil være ønskeligt at styrke uddannelsesområdet gennem ansættelse af flere befalingsmænd, således at der under ferie, sygdom og kursusdeltagelse er et rimeligt antal befalingsmænd til rådighed. I mange tilfælde vil det endvidere være ønskeligt at arbejde med mindre hold i undervisningen. Civilforsvaret har det fornødne antal godkendte stillinger på finansloven, men der mangler bevilning af pengene. Der skal skønmæssigt anvendes yderligere driftsbevillinger på 1,5 - 2 mill. kr. årligt til dette område.

I forbindelse med afgivelse af bidrag til perspektivplanredøgørelsen i 1970 anførte civilforsvarsstyrelsen, at en fuldt udbygget organisation ville kunne eksistere i 1985, hvis de daværende bevillinger blev forøget med 3,3%. Som anført tidligere, blev der i de følgende år ikke tale om forøgelse af bevillingerne, men det modsatte. Der er således ikke udsigt til et udbygget system i 1985.

Hvis man ønsker et fuldt udbygget civilforsvarssystem i 1990, vil det således efter civilforsvarsstyrelsens opfattelse kræve, at de nuværende bevillinger bliver forøget med ca. 45 - 50 mill. kr. pr. år, hvilket ikke er overraskende i lyset af de sidste 15 års nedskæring af bevillingerne. En sådan bevilling svarer til en forøgelse af budgetterne med ca. 25% i forhold til budgettet i april 1976-niveau.

Sammenfattende kan det anføres:

1. Hvis der bevilges 45 - 50 mill. kr. årligt ud over den nuværende ramme, vil civilforsvarssystemet på alle væsentlige områder, således som det er udarbejdet og godkendt af alle sagkyndige samt tiltrådt af indenrigsministeriet, kunne være færdigt i 1990.
2. Hvis de nuværende bevillinger bibeholdes vil det næppe nogensinde være muligt at nå en færdig opbygget organisation. Tidspunktet må i alle tilfælde siges at være udskudt på ubestemt tid.
3. Hvis civilforsvarets bevillinger nedskæres efter arbejdsgruppens kommissorium eller endda med mindre beløb, vil det nu eksisterende ikke færdige krigsberedskab væsentlig svækkes, og det samme vil være tilfældet for fredsberedskabet.

CIVILFORSVARSSTYRELSEN

22.november 1978.

N O T A T

Emne: Nedre grænse for den årlige tildeling af § 31-værnepligtige til uddannelse.

I forbindelse med drøftelserne af modeller for uddannelsen af værnepligtige til civilforsvaret har styringsudvalget udbedt sig civilforsvarsstyrelsens vurdering af den nedre grænse for det årlige antal § 31-værnepligtige til uddannelse. Der skulle herved tages hensyn både til dækning af det kommunale civilforsvars mandskabsbehov på længere sigt og til nødvendigheden af rimelige holdstørrelser på kasernerne og i det kommunale civilforsvar og dermed også til, hvad der må anses for nødvendigt for at bevare arbejdet inden for det kommunale civilforsvar som "meningsfyldt".

I denne anledning giver civilforsvarsstyrelsen følgende redegørelse:

1. Dækning af mandskabsbehovet.

a. For indsatstjenestegrenene (brand, redning og rydning) er det samlede behov opgjort til ca. 46.000 menige
Heraf var ultimo 1977 til rådighed ca. 40.000 -
Den eksisterende manko udgør herefter ca. 6.000 menige

Af rådighedstallet udgør de § 31-værnepligtige ca. 25.000, mens de resterende 15.000 er § 7-værnepligtige, frivillige og kommunalt personel. Da antallet i den sidstnævnte gruppe forventes at ligge nogenlunde fast gennem årene, må behovet på 6.000 menige herefter dækkes af § 31-værnepligtige.

b. Til støttetjenestegrenene (signal-, forplejnings- og indkvarteringstjenesten) er det samlede behov opgjort til 33.000 menige
Uddannede menige dog kun 14.000 -
Ultimo 1977 var der i alt til rådighed 7.700 -
Der er herefter en manko på 6.300 menige

Også denne manko forventes at måtte dækkes udelukkende ved § 31-værnepligtige.

c. Sammenfatning

Til dækning af mandskabsbehovet under ét inden for det kommunale civilforsvar skal der herefter uddannes yderligere i alt 12.300 (6.000 + 6.300) § 31-værnepligtige. Dette tal er et minimumstal, idet der er set bort fra den indvirken, som skævhederne i tildelelingssystemet på grundlag af bopælskriteriet vil have, ligesom der ikke er taget hensyn til en eventuel erstatning for § 7-værnepligtige.

En opretholdelse af det personelle beredskab forudsætter, at der fra omkring 1990 løbende skal tilvejebringes erstatning for de § 31-værnepligtige, hvis værnepligt bortfalder på grund af alder (50 års reglen).

En dækning af det samlede behov må derfor tilvejebringes før ca. 1990, d.v.s. over en 11 års periode.

Det samlede behov for uddannede § 31-værnepligtige i denne periode vil være:

1 ^o	Nævnte manko	ca. 12.300 § 31'ere
2 ^o	Indkaldelserne ligger nu (2.150 mand årligt) lavere end i de første 10 år (1963-72). Til at afbalancere det minus, der vil fremkomme, når disse "store" årgange efter 1990 forlader mobiliseringsstyrken, samtidig med at de årlige indkaldelser i 90'erne vil være mindre, må der indtil 1990 skaffes dækning for	ca. 4.000 § 31'ere
3 ^o	Til dækning af naturlig afgang i den periode, hvor de uddannede § 31'ere står i mobiliseringsstyrken, må der indtil 1990 uddannes et yderligere antal værnepligtige, der er anslået til	<u>ca. 4.500 § 31'ere</u>
	I alt	<u>ca. 20.800 § 31'ere</u> =====

Ved en bibeholdelse af det nuværende årlige antal på ca. 2.150 § 31'ere vil man i perioden frem til 1990 i alt kunne tilvejebringe ca. 23.600 værnepligtige.

En dækning af minimumsbehovet, 20.800 § 31'ere, ville over en 11 års periode kunne klares med indkaldelser på mindst ca. 1.900 mand årligt.

2. Rimelige holdstørrelser.

Den øvre grænse for holdenes størrelse bestemmes af de enkelte kaserers kapacitet (indkvartering, undervisningslokaler og lærerkræfter).

Den nedre grænse for holdenes størrelse afhænger af spørgsmålet om rimelige holdstørrelser ved den efterfølgende lokale uddannelse. Et hold må her som det mindste bestå af 10 - 12 værnepligtige, og holdet må tilvejebringes inden for en 12 måneders periode, når de for denne uddannelse fastsatte tidsfrister skal overholdes.

En beregning, baseret på disse forudsætninger for fortsat lokal uddannelse, over minimumstildelingen for samtlige uddannelses-anlæg for det kommunale civilforsvar udviser, at der skal tildeles disse mindst 1.810 værnepligtige årligt, hvis anlæggenes kapacitet skal udnyttes i minimalt forsvarligt omfang, og dermed et levende arbejde i det lokale civilforsvar fortsat skal kunne opfattes som "meningsfyldt" af de lokale instanser.

Dette tal ligger inden for det opgjorte minimumsbehov på 1.900 mand årligt og inden for civilforsvarskorpsets kapacitet til § 31-uddannelse og får derfor ikke selvstændig betydning.

3. Konklusion.

Civilforsvarsstyrelsen vil herefter ikke kunne anbefale nogen model, hvor det årlige antal § 31-værnepligtige til uddannelse ligger lavere end 1.900.